

အနုပညာဇာတ်ကား ရုပ်ရှင်

[အလုပ်သမား လူတန်းစားအဘိဓမ္မာ]

မြသန်းတင့်

ထွန်းလင်း ★ စာပေ

၁၉၆၃-ခု၊ မေလ။

ထုတ်ဝေသူ။

။မောင်ထွန်းခင်(၀၆၁၂)

၃၊ ၂ လမ်း၊ ချင်းချောင်းကွက်သစ်၊

ကြည့်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန်။

ပုံနှိပ်သူ။

။စပယ် (၀၃၇၇)

၂၀၀၊ လမ်း-၅၀။

ရန်ကုန်။

ထုတ်ဝေသူ၏ အမှာ

ယနေ့ကား ကမ္ဘာ့အလုပ်သမားနေ့။

လက်ရှိအစိုးရကား အလုပ်သမားအရေးကို ဦးစားပေး၍ ဆောင်ရွက်မည့်အစိုးရ။

ဤစာအုပ်ကား အလုပ်သမားတို့၏ သဘောတရားကို ဖွင့်ဆိုသည့်စာအုပ်။

သို့ဖြစ်၍ ဤအစိုးရလက်ထက်၊ ဤနေ့တွင် ဤစာအုပ်အား ထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်နိုင်ခြင်းကို အထူးနှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်မိသည်။

တနည်းထပ်၍ တင်ပြလိုပါသည်။

အကယ်၍ ဤစာအုပ်ကို ယခုအချိန်မှမဟုတ်ဘဲ၊ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်နှစ် ပထစအစိုးရ လက်ထက်က ထုတ်ဝေခဲ့သည်ဆိုကြပါစို့။

ထိုစဉ်က လွှမ်းမိုးခဲ့သော သဘောတရားကား အဘယ်နည်း။ အရင်းရှင်တို့၏ စိတ်ဝါဒ အဘိဓမ္မာမဟုတ်ပါလား။ ဘာကြောင့် ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲနေရသနည်းဆိုသည့်ပြဿနာတွင် “ထာဝရ ဘုရားသခင်က ဖန်တီးပေးလိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ချမ်းသာသူများသည် အသုံးအစွဲကျစ်လစ်၍ အရှည်ကိုမျှော်တတ်ကာ ဆင်းရဲသူများမှာ အသုံးအစွဲ လက်ဖွာကာ အမြော်အမြင် မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်” ဟူသော သဘောတရားနှင့်ဖြေဆိုခဲ့ ကြသည် မဟုတ်ပါလား။

ထိုစဉ်တွင် ဤစာအုပ်မျိုး ထုတ်ဝေခဲ့ပါလျှင် အရေးမလှဖြစ်ခဲ့ရမည်မှာ သေချာပါသည်။

သို့သော် ယနေ့ ဘယ်သဘောတရားမျိုး လွှမ်းမိုးလာပြီနည်း။ ဆိုရှယ်လစ်သဘောတရား လွှမ်းမိုးလာပြီ မဟုတ်ပါလား။ အထက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာကိုပင် ဖြေရှင်းရာဝယ် “လူ့အဖွဲ့အစည်း တွင် ဆင်းရဲသူနှင့်ချမ်းသာသူဟု ကွဲပြားခြားနားနေခြင်းသည် ဘဝတည်မြဲမှု ရုပ်ဝတ္ထုများ ထုတ်လုပ်ရေးစနစ်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အချို့က မြေယာနှင့်ကုန်လုပ်ကိရိယာများကို ပိုင်ဆိုင်၍၊ အချို့က ၎င်းတို့အတွက် အလုပ်လုပ်ပေးရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသူသည် မည်မျှပင် ကြီးစားအားထုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ချွေတာစုဆောင်းသည် ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲမြဲ ဆင်းရဲကာ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသူကသာ ၎င်းတို့အလုပ်၏ အသီးအပွင့်ကို ခံစားလျက် ချမ်းသာသည်ထက် ချမ်းသာလာမည်ဖြစ်သည်” ဟူသော အဖြေမျိုးပေးမည့်အယူအဆမျိုး လွှမ်းမိုးစပြုလာပါပြီ။

အချုပ်အားဖြင့် ထိုခေတ်သည် “ဆင်းရဲသူ” ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာတွင် “တတ်အားသမျှ အလှူဒါနပြု ဆုတောင်း” ဆိုသည့်နည်းဖြင့် ဖြေရှင်းမည့်ခေတ်။ ယခုခေတ်ကား ဤပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာတွင် “လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးအား ပြောင်းလဲရန် နည်းလမ်းကိုရှာဖွေ” ဆိုသည့်နည်းဖြင့် ရှင်းမည့်ခေတ်။

“လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးအား ပြောင်းလဲရန်နည်းလမ်းများ” ဆိုလျှင် ယခုထုတ်ဝေလိုက်သည့် “အနုပဋိလောမဂျပ်ဝါဒ” အမည်ရှိ “အလုပ်သမားတို့၏ အဘိဓမ္မာ” တွင် အပြည့်အစုံပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤအစိုးရလက်ထက်၊ ဤနေ့တွင်၊ ဤစာအုပ်အား ထုတ်ဝေလိုက်နိုင်ခြင်းကို အထူးနှစ်ထောင်းအားရဖြစ်မိပါကြောင်း။

အနာဂတ်ကို ပိုင်ဆိုင်လာကြတော့မည့်အလုပ်သမားများသည် ဤစာအုပ်ကိုဖတ်ခြင်း အားဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအား ပြောင်းလဲရန် နည်းလမ်းကောင်းများ ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

ထွန်းလင်းစာပေ။

၁၉၆၃-ခု၊ မေလ ၁-ရက်။

မာတိကာ
အပိုင်း ၁။ ရုပ်ဝါဒ

- အခန်း ၁။ ပါတီအဘိဓမ္မာ
- အခန်း ၂။ ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒ
- အခန်း ၃။ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ
- အခန်း ၄။ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒမှ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒသို့
- အခန်း ၅။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအား အနုပဋိလောမကျစွာခံယူပုံ

အပိုင်း ၂။ အနုပဋိလောမ

- အခန်း ၆။ အနုပဋိလောမနှင့်တက္ကဗေဒ
- အခန်း ၇။ ပြောင်းလဲမှုနှင့်အညမညဆက်သွယ်မှု
- အခန်း ၈။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဥပဒေသများ
- အခန်း ၉။ အသစ်နှင့်အဟောင်း
- အခန်း ၁၀။ ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ခြင်း
- အခန်း ၁၁။ ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေး
- အခန်း ၁၂။ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒနှင့်သိပ္ပံပညာ နိဂုံး

နောက်ဆက်တွဲ

- က။ ဝေါဟာရရှင်းချက်။
- ခ။ ပုဂ္ဂိုလ်အညွှန်း။

[အနုပညာလောကရုပ်ဝါဒသဘောတရားကို သိပုံနည်း၊ ရူပဗေဒနည်း၊
ဇီဝဗေဒနည်း၊ သင်္ချာဗေဒနည်း၊ ဓက္ခာဗေဒနည်းတို့ဖြင့်
ယှဉ်၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်။]

အပိုင်း ၁။

ရှုတ်ဝါဒ

အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်း

အခန်း(၁)

ပါတီအဘိဓမ္မာ

အဘိဓမ္မာတိုင်း၌ လူတန်းစားအမြင်ရှိသည်။ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သောလူတန်းစားသည် ၎င်းတို့၏ လူတန်းစားရပ်တည်မှု ခိုင်မြဲရေးနှင့်တရားမှန်ကန်ရေးတို့အတွက် အမျိုးမျိုးသော ဟန်ဆောင်ဖုံးကွယ်မှုနှင့်လိမ်လည်မှုများကို အသုံးပြုကြသည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားမှာမူကား ၎င်း၏ လူတန်းစားရပ်တည်မှုနှင့်ရည်မှန်းချက်များ၏ သဘာဝအတိုင်း အရော့ဝတ္ထုများကို နဂိုရ် ပကတိအတိုင်းပင် မြင်ကြသည်။ ဟန်ဆောင်ဖုံးကွယ်မှုနှင့်လိမ်လည်မှုများ မရှိပေ။

အလုပ်သမားလူတန်းစားအဖို့ တော်လှန်သောလူတန်းစားအမြင်တရပ်ကို ဖော်ပြ သည့်အဘိဓမ္မာတရပ်လိုအပ်လေသည်။ ယင်းသို့သော အဘိဓမ္မာတရပ် ကင်းမဲ့ခြင်းသည် အလုပ် သမားလူတန်းစားနှင့်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအား အန္တရာယ်ဖြစ်စေသော တွေးခေါ်မှုများကိုသာ ပေါ် ပေါက်စေသည်။

ယင်းအချက်သည်ပင်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့အဘိဓမ္မာ၏ ရုပ်ဝါဒသမားလက္ခဏာကို ဖော်ပြ ပေသည်။

ပါတီအဘိဓမ္မာနှင့်လူတန်းစားအဘိဓမ္မာ

အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်းသည် “မာ့ကစ်-လီနင်ပါတီ၏ လောကအမြင်ဖြစ်သည်” ဟု စတာ လင်က ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။

များစွာသော နိုင်ငံရေးသမားများနှင့်အဘိဓမ္မာပညာရှင်များအဖို့ ဤဖွင့်ဆိုချက်သည် အထူးအဆန်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ဖွယ်ရာရှိ၏။ သို့ရာတွင် အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ နား လည်လိုလျှင် ဤဖွင့်ဆိုချက်၏ နောက်ကွယ်တွင်ရှိသော အတွေးအခေါ် ကိုသိရှိ နားလည်ရန် လိုပေ သည်။

ပဌမအချက်အားဖြင့် ဤလူတန်းစားအဘိဓမ္မာဖွင့်ဆိုချက်တွင်ပါရှိသည့် တွေးခေါ်မှု နောက်ကွယ်၌ မည်သည့်အဘိဓမ္မာခံယူချက် ရှိသနည်း။

အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ ကမ္ဘာလောကကြီး၏ သဘာဝနှင့်ထိုကမ္ဘာလောကကြီးထဲ၌ လူ ဘောင်၏ အခန်းကဏ္ဍတို့ကို ယေဘုယျအကျဆုံး ဖော်ပြချက်တရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ လောကအမြင်ဟုလည်း ခေါ်နိုင်ပေသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် လူတိုင်း၌ အဘိဓမ္မာရှိသည်။ လူတိုင်းသည် အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ရှုမြင် ချက်များ၏ ဩဇာကို လွှမ်းမိုးမှုကို ခံကြရသည်ဆိုသည့်အချက်မှာ ထင်ရှားသည်။

ဥပမာ။ ။ အချို့က ကမ္ဘာလောကြီးသည် “ ဒုက္ခဘုံ ” ကြီးသာဖြစ်သည်။ လူ့ဘဝဆိုသည် မှာလည်း နောက်ထပ်ပိုမိုကောင်းမွန်သော ကမ္ဘာလောကကြီးတခုနှင့်ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဘဝတခုသို့ရောက်ရှိအောင် ကြိုးပမ်းရာ စခန်းထောက်ဒေသတခုသာဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ် တို့သည် ကံကြမ္မာဖန်တီးသမျှကို ခံစားတွေ့ကြုံကြရမည်။ ကံကြမ္မာဖန်တီးပေးသော အခြေအနေများ လောက်နှင့်သတ္တဝါများ ကောင်းကျိုးကို အတတ်နိုင်ဆုံးလုပ်ဆောင်ကြရန်သာ ရှိတော့သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ယင်းမှာ အဘိဓမ္မာတမျိုး၊ လောကအမြင်တမျိုးဖြစ်သည်။

အချို့ကလည်း ကမ္ဘာလောကကြီးသည် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို စံစားရာဒေသဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူတိုင်းသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ အားကိုးကာ ကိုယ်ကျိုးကိုသာကြည့်ရမည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဤသည်မှာလည်း အဘိဓမ္မာတမျိုး ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ အဘိဓမ္မာသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ လောကအမြင်ဖြစ်သည် ဆိုခဲ့ပြီ။ သို့ဖြစ်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ လောကအမြင်ကို စနစ်တကျ အသေးစိတ်ဖွင့်ဆိုရန် သေချာကျနစွာ ဖွဲ့စည်း၍ ရှေ့နောက်ညီညွတ်သော သဘောတရားတရပ်အဖြစ် ထူထောင်ရန်ပြဿနာပေါ်ပေါက်လာပေသည်။ ယုံကြည်ချက်များနှင့်သဘောထားများကို စနစ်တကျသော လမ်းညွှန်ဝါဒများအဖြစ် ထုတ်ဖော် တင်ပြရန် လိုအပ်လာပေသည်။ ယင်းမှာ အဘိဓမ္မာပညာရှင်များ၏ အလုပ်ဖြစ်ပေသည်။

အဘိဓမ္မာပညာရှင်များက ၎င်းတို့၏ သဘောတရားများကို ထူထောင်ကြရာတွင် ၎င်းတို့သည် ရှုပ်ထွေးစွာ ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ဝိုးတဝါးဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသည်။ လူများနားမလည်အောင် ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း သူတို့၏ အဘိဓမ္မာများသည် နားလည်ရန် ခက်ခဲသည့်တိုင်အောင် လူအများအား ဩဇာလွှမ်းမိုးလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရတတ်သည်။ ယင်း သို့ဩဇာလွှမ်းမိုးနေခြင်းမှာ အဘိဓမ္မာဆရာများသည် အချို့သောမိရိုးဖလာယုံကြည်ချက်များကို စနစ်တကျ ပြုပြင်၍ သော်၎င်း၊ ထပ်မံဖြည့်စွက်၍သော်၎င်း ပြုလုပ်ကာ သာမန်လူများအပေါ်တွင် အတင်းအကြပ်ရှိက် သွင်းခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူတော်တော်များများသည် အဘိဓမ္မာစာအုပ်ကြီးများကို မဖတ်ဖူးကြသော်လည်း အဘိဓမ္မာပညာရှင်အသီးသီး၏ အဘိဓမ္မာအမျိုးမျိုး၏ လွှမ်းမိုးမှုကို တနည်းမဟုတ် တနည်းဖြင့် ခံနေကြရပေသည်။

သို့ဖြစ်လေရာ ဆိုခဲ့သော အဘိဓမ္မာပညာရှင်များ၏ အဘိဓမ္မာများသည် ၎င်းတို့၏ ဦးနှောက်မှ ထွက်ပေါ်လာသော ကိုယ်ပိုင်အဘိဓမ္မာများဟု ကျွန်ုပ်တို့ လက်မခံနိုင်ပေ။ တစုံတခုသော ရှုမြင်ချက်၊ တစုံတခုသော နည်းလမ်းများသည် တစုံတယောက်သော အဘိဓမ္မာပညာရှင်ပြုစုရေးသားသည့်တစုံတခုသောအဘိဓမ္မာစာအုပ်တွင် ပါရှိကောင်း ပါရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ယေဘုယျ သဘောတွင်မူ ထိုတွေးခေါ် ရှုမြင်ချက်များသည် ခေတ်၏ လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့်လူမှုလှုပ်ရှားမှုများကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြသည့်လူမှုအခြေခံပေါ်၌သာ ရပ်တည်၍ နေပေသည်။ ထိုအဘိဓမ္မာပညာရှင်များ၏ တွေးခေါ် ရှုမြင်ချက်များသည် သူတို့ခေါင်းထဲမှ အဆင်သင့်ထွက်လာကြခြင်း မဟုတ်ပေ။

ဤအချက်ကို သဘောပေါက်လျှင် ရှေ့တဆင့်တက်၍ ဆွေးနွေးလိုသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ လူတန်းစားအမျိုးမျိုး ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်ကွယ်ပျောက်သည့်အချိန်မှစ၍ လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ လူတန်းစားများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တွေးခေါ်ရှုမြင်ချက်များသည်လည်း လူတန်းစားအမျိုးမျိုး၏ အမြင်ကို ဖော်ပြခဲ့သည်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာပညာရှင်အသီးသီး၏ စနစ်များသည်လည်း လူတန်းစားအမြင်ကို ဖော်ပြသည်သာဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာသည် လူတန်းစားအမြင်တရပ်ကို စနစ်တကျဖော်ပြခြင်း၊ သဘောတရားရေးထူထောင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တိကျစွာပြောရလျှင် လူတန်းစား အသီးသီး၏ အယူအဆသာ ဖြစ်ပေသည်။

အဘိဓမ္မာပညာရှင်များက အဘိဓမ္မာအစစ်သည် လူသတ္တဝါအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည် ဟု ဆိုကြသော်လည်း အမှန်မှာ အဘိဓမ္မာသည် လူတန်းစားအဘိဓမ္မာမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။

လူများသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်ကင်းကွာ၍ မတွေးပေ။ တွေးလည်း မတွေးနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် လူတန်းစားအသီးသီး ရှိကြသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လူတန်းစားအကျိုးစီးပွားများ လူတန်းစားတိုက်ပွဲများနှင့်တွေးခေါ်မှုတွင် ၎င်း လှုပ်ရှားမှုတွင် ၎င်း နေထိုင်မှုတွင် ၎င်း ကင်းကွာ၍မရပေ။ အဘိဓမ္မာတရပ်သည် လောကအမြင်တရပ်ဖြစ်၍ ကမ္ဘာလောကကြီးကို၎င်း၊ ထိုကမ္ဘာလောကကြီးထဲရှိ လူ၏ အနွယ်နှင့်လူ၏ အခန်းကို၎င်း သိရှိနားလည်ရန် ကြိုးပမ်းချက်တရပ်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့သော အမြင်သည် လူတန်းစားတရပ်၏ အမြင်မှလွဲ၍ အခြားဘာမျှမဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာဆရာသည်လည်း လူတန်းစားရပ်၏ အတွေးအခေါ်ကိုယ်စားလှယ်တဦးမျှသာဖြစ်ပေသည်။ ထိုမှလွဲ၍ မဖြစ်နိုင်ပေ။ အဘိဓမ္မာအသီးသီးသည် အခြားဂြိုဟ်တခုမှ တင်သွင်းသည်လည်း မဟုတ်ပေ။ တည်ရှိနေသော လူတန်းစားဆက်ဆံမှုများနှင့်လူတန်းစားတိုက်ပွဲများကြားမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ လူတန်းစားအမြင်တခုမရှိသော အဘိဓမ္မာဟူ၍ မရှိပေ။ ဘက်မလိုက်သော အဘိဓမ္မာဟူ၍လည်း မရှိပေ။

ဤအမြင်ဖြင့်ကြည့်လျှင် ရှေးပဝေဏိက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အဘိဓမ္မာများသည် “ကျမ်းတတ်စာတတ်” လူတန်းစားများဟု ခေါ်သော လူတန်းစားများ၊ (သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သောလူတန်းစားများ)၏ အမြင်ကို တနည်းမဟုတ် တနည်းဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့၏ တွေးခေါ်မှုများကို စနစ်ကျသော အဘိဓမ္မာများအဖြစ် ထုတ်ဖော် ဖွင့်ဆိုသူတို့မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ အရင်းရှင်စနစ်၏ ထူးခြားသော ကုန်ထုတ်တရပ်ဖြစ်သည့်ခေတ်သစ်အလုပ်သမားလူတန်းစား ပေါ်ပေါက်လာသည့်အချိန်အထိ၊ ဤခေါင်းဆောင်များသည် သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သော လူတန်းစားများသာဖြစ်နေကြပေသည်။ သူတို့သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လွှမ်းမိုးချယ်လှယ်နေကြသလို သူတို့၏ အမြင်သည်လည်း အဘိဓမ္မာကို လွှမ်းမိုးချယ်လှယ်နေကြသည်။

ယနေ့အချိန်တွင် အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ခေါင်းဆောင်မှုကို ရယူရန် ရည်ရွယ်လျက်ရှိပေပြီ။ ထို့ကြောင့် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ လူတန်းစားအမြင်ကို

လည်း အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ဖော်ပြရန် လိုအပ်ပေပြီ။ အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် ၎င်း၏ လူတန်းစားအဘိဓမ္မာဖြင့် သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သော လူတန်းစား၏ အဘိဓမ္မာကို ဆန့်ကျင် တိုက်ဖျက်ရန် လိုအပ်လာပေပြီ။

“အလုပ်သမားလူတန်းစားအတွက် မှာက်စံနှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့က မည်သို့အမှုတော်ထမ်း ခွဲသည်ကို စကားလုံးနဲ့နဲ့ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြလိုပေသည်။ ယင်းမှာ မာကွံစ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ် တို့သည် အလုပ်သမားလူတန်းစားအား သူ့ကိုယ်သူ သိရှိရန်၊ သူ့ကိုယ်သူ သဘောပေါက်ရန်သင် ပြပေးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မာကွံစ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့သည် အိပ်မက်များကို သိပ္ပံပညာဖြင့် အစား ထိုးခဲ့ပေသည်” ဟု လီနင်က ရေးခဲ့ပေသည်။

လီနင်က ထပ်မံ၍ “အရင်းရှင်စနစ်သည် မရှောင်မလွှဲသာ ပြိုလဲပျက်စီး၍ လူလူချင်းသွေး စုပ်ချယ်လှယ်ခြင်းကင်းသော ကွန်မြူနစ်စနစ်သို့ မလွှဲမသွေ ကူးပြောင်းရမည်ဆိုသည့်အချက်ကို သိပ္ပံနည်းကျစွာသုံးသပ်ခြင်း၊ လုပ်သားများနှင့်သွေးစုပ်ချယ်လှယ်ခြင်းခံရသူအားလုံးအား တိုက် ပဲ့တွင် စတင်၍ စည်းရုံးရေးစသော ပစ္စည်းမဲ့များ၏ အခန်းကဏ္ဍ၊ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းနှင့်ဦးဆောင် မှုတို့ကို ညွှန်ပြခြင်း စသည်တို့သည် မာကွံစ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့၏ သမိုင်းတွင်၍ ထူးမြတ်သောဂုဏ် ရည်များပင် ဖြစ်ပေသည်” ဟု ရေးသားခဲ့ပေသည်။

မာကွံစ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့သည် အလုပ်သမားလူတန်းစားအား “ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိရှိရန် နှင့်နားလည်သဘောပေါက်ရန်” သင်ကြားခဲ့ပြီးနောက် “လုပ်သားများနှင့်သွေးစုပ်ချယ်လှယ်ခြင်း ခံရသူများအားလုံး” ၏ ဗဟိုအလယ်တွင် ရပ်တည်ရန် ညွှန်ပြခဲ့ကာ အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ တော်လှန်သော သဘောတရားကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ ဤတော်လှန်သော သဘောတရားသည် အလုပ်သမားလူတန်းစားက အရင်းရှင်သွေးစုပ်ချယ်လှယ်မှုကို တွန်းလှန်ပယ်ရှားပစ်နိုင်သည့်ပြည် သူလူထုများအားလုံးကို ခေါင်းဆောင်နိုင်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတခုလုံးအား လူလူချင်း သွေးစုပ် ချယ်လှယ်ခြင်း၊ ဖိနှိပ်ခြင်းစသည်တို့မှ အပြီးအပိုင် လွတ်မြောက်နိုင်စေသည့်လမ်းတို့တွင် အလင်း ရောင်ကို ထွန်းညှိပေးခဲ့ပေသည်။

အရင်းရှင်စနစ် ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်လျက်ရှိချိန်၊ အလုပ်သမားလူတန်းစားအင်အားစုများ သည် ပဌမဆုံးအကြိမ် စည်းရုံးစပြုချိန်တွင် မာကွံစ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့သည် သူတို့၏ သဘောတ ရားကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ အရင်းရှင်စနစ်သည် ၎င်း၏ နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သော လက်ဝါးကြီး အုပ် အရင်းရှင်စနစ်(ဝါ)နယ်ချဲ့စနစ်သို့ ရောက်ရှိချိန်၊ ပစ္စည်းမဲ့ဆိုရှယ်လစ်စနစ်တော်လှန်ရေးစတင် ချိန်တွင် လီနင်သည် မာကွံစ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့၏ သဘောတရားကို တိုးချဲ့ပျံ့ပွားစေခဲ့သည်။

အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ပါတီ မရှိဘဲ အရင်းရှင်စနစ်ကို မဖျက် သိမ်းနိုင်ဟု ၎င်း၊ အရင်းရှင်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်း၍ ဆိုရှယ်လစ်တည်ဆောက်ရာတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း ကြီးတခုလုံးအား ရှေ့ဆောင်ခြင်းမပြုနိုင်ဟု ၎င်း၊ မာကွံစ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့က သင်ကြားခဲ့သည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် ဓနရှင်ပါတီများနှင့်သီးခြားကင်းလွတ်သော ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်ပါတီ

ရှိရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ဤပါတီသည် အလုပ်သမားလူတန်းစားနှင့်အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ လူတန်းစားစိတ်အရှိဆုံးသော အပိုင်းတို့၏ တပ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ နိုင်ငံရေးအာဏာကို သိမ်းပိုက်ထူထောင်ရာ၌ တန်ဆာပလာဖြစ်ရမည်ဟု လီနင်က မှတ်တမ်း၏ သင်ကြားချက်ပေါ် တွင် အခြေခံ၍ တိုးချဲ့ခဲ့သည်။

ဤတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန်အတွက် ပါတီသည် အသိနားလည်မှုနှင့်သိမြင်မှုတို့ ရှိမည် ဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုရလျှင် ပါတီသည် တော်လှန်သောသဘောတရားကို တပ်ဆင်ထားရမည်ဖြစ် ပေသည်။ ပါတီ၏ပေါ်လစီများသည် ဤသဘောတရားပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ပါတီ၏လှုပ်ရှားမှု ကို ဤသဘောတရားက ခေါင်းဆောင်ပေသည်။

ဤတော်လှန်သောသဘောတရားသည် မှတ်တမ်းဝါဒ၊ လီနင်ဝါဒဖြစ်ပေသည်။ မှတ်တမ်းဝါဒ လီနင်ဝါဒသည် စီးပွားရေးသဘောတရားတရပ်မျှသာ မဟုတ်ပေ။ နိုင်ငံရေးသဘောတရားတရပ် မျှသာလည်း မကသေးပေ။ မှတ်တမ်းဝါဒ လီနင်ဝါဒသည် လောကအမြင်တရပ်၊ အဘိဓမ္မာတရပ် လည်းဖြစ်ပေသည်။ နိုင်ငံရေးနှင့်စီးပွားရေးတွေးခေါ် ရှုမြင်ချက်များသည် ယေဘုယျလောကအ မြင်တရပ်နှင့်သီးခြားကင်းလွတ်တည်ရှိခြင်းမဟုတ်ပေ။ သီးခြားကင်းလွတ်၍လည်း မတည်ရှိနိုင် ပေ။ သီးခြားသောစီးပွားရေးနှင့်နိုင်ငံရေးတွေးခေါ် ရှုမြင်ချက်များသည် ယင်းတွေးခေါ် ရှုမြင် ချက်များကို လက်ခံကျင့်သုံးသူတို့၏ လောကအမြင်ကို ဖော်ပြပေသည်။ အလားတူပင် အဘိဓမ္မာ ဆိုင်ရာ တွေးခေါ် ရှုမြင်ချက်များသည်လည်း စီးပွားရေးနှင့်နိုင်ငံရေး တွေးခေါ် ရှုမြင်ချက်များကို ဖော်ပြကြသည်သာ ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်လျှင် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏တော်လှန်သော ပါတီသည် ၎င်း၏ပါတီအဘိ ဓမ္မာကို မထူထောင်ဘဲ နေ၍မဖြစ်ပေ။ ထူထောင်ပြီးနောက် အသားကျစေကာ ပြန့်ပွားကြွယ်ဝ အောင် မဆောင်ရွက်ဘဲ နေ၍လည်း မဖြစ်ပေ။ ပါတီအဘိဓမ္မာဖြစ်သော အနုပညာလောမဂ္ဂဝါဒ တွင် ပါတီက ကမ္ဘာလောကကြီးအား သိမြင်နားလည်ပုံကို ဖော်ပြသော ယေဘုယျတွေးခေါ် ချက် များပါရှိပေသည်။ ပါတီက လူတန်းစားတရပ်လုံးအား အသိဉာဏ်ပေး စည်းရုံးရန်၊ လုပ်သားပြည် သူလူထုတရပ်လုံးအား သိမ်းသွင်းလမ်းညွှန်ရန်၊ မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံများမှ သင်တန်းစာယူ၍ ပြည် သူလူထုများအား မည်သို့မည်ပုံ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသို့ ချီတက်ရန် စသည်တို့ကို ဖော်ပြသော ယေဘု ယျတွေးခေါ် ချက်များ ပါရှိပေသည်။

သို့ဖြစ်လျှင် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏တော်လှန်သော လောကအမြင်ကိုဖော်ပြသည့် အဘိဓမ္မာသည် ဘာကြောင့်ပေါ်လာရသည်ဆိုသည့်အချက်ကို သိရှိလောက်ပြီဟု ယူဆပေသည်။ အနုပညာလောမဂ္ဂဝါဒဟုခေါ်သော ဤအဘိဓမ္မာကို ဘာကြောင့် “မှတ်တမ်းဝါဒပါတီ၏ လောကအ မြင်” ဟု ခေါ်ရကြောင်းကို သဘောပေါက်လောက်ပြီဟု ယူဆပေသည်။

ပါတီသည် အဘိဓမ္မာရှိသင့်ကြောင်းကို အတွေ့အကြုံက သင်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်ပိုင် တော်လှန်သော ဆိုရှယ်လစ်အဘိဓမ္မာမရှိပါက ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်

တို့၏ တွေးခေါ်မှုများကို ဆိုရှယ်လစ်ဆန့်ကျင်သော ရန်ဘက်ကျသော အဘိဓမ္မာများမှ ငှားယူကြ ရတော့မည်သာဖြစ်သည်။ ယနေ့အချိန်၌ အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ အမြင်နှင့်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ တိုက်ပွဲအမြင်ကို ချမှတ်နိုင်ခြင်း မရှိပါက ကျွန်ုပ်တို့သည် အရင်းရှင်လူတန်းစား၏ အမြင်နှင့်ဆိုရှယ် လစ်ဝါဒဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲအမြင်ကို မသိမသာ ကူးချရန်သာ ရှိတော့သည်။ ထို့ကြောင့် အလုပ် သမားလူတန်းစားပါတီသည် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ စစ်မှန်သော တော်လှန်သောခေါင်း ဆောင်မှုကို ရယူ၍ ရန်ဘက်ကျသော အရင်းရှင်တွေးခေါ်မှုများ တင်သွင်းခြင်းကို ရှောင်ရှားကာ ကိုယ်ပိုင်တော်လှန်သော အဘိဓမ္မာကို တည်ဆောက်ပြန်ပွားရမည်ဖြစ်ပေသည်။

လူတန်းစားအဘိဓမ္မာနှင့်သစ္စာတရား

လူတန်းစားအဘိဓမ္မာနှင့်ပါတီအဘိဓမ္မာ ရှိရမည်ဆိုခဲ့ပြီ။ သို့ရာတွင် လူတန်းစားအဘိ ဓမ္မာနှင့်ပါတီအဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ အဘိဓမ္မာဆိုသောစကားလုံး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ခံယူချက် စ သည်တို့နှင့် လုံးဝစပ်အပ်ခြင်း မရှိသော တရားဟု အချို့က စောဒကတက်ကောင်းတက်ကြမည် ဖြစ်သည်။

အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ လူတန်းစားအကျိုးစီးပွား၏ အထက်ကသာ ရှိသင့်သည်ဟု၎င်း၊ အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ မဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျ၍ ဘက်လိုက်ခြင်းမရှိသင့်ဟု၎င်း၊ အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ လူတန်း စားအကျိုးစီးပွား ပါတီစသည်တို့ထက် အဆင့်မြင့်၍ သစ္စာတရားကိုသာ ရှာဖွေရမည်ဟု၎င်း၊ လူ တန်းစားများ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့်ကိုက်ညီသည်ဖြစ်စေ၊ မကိုက်ညီသည်ဖြစ်စေ၊ အမှန်တရားသည် အမှန်တရားမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ အကြင်အဘိဓမ္မာသည် ဘက်လိုက်သော အဘိဓမ္မာ၊ ပါတီအ ဘိဓမ္မာဖြစ်လျှင် ထိုအဘိဓမ္မာသည် မည်သို့မဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျတော့မည်နည်း။ မည်သို့မှန်ကန်သော အ ဘိဓမ္မာဖြစ်တော့မည်နည်းဟု၎င်း စောဒကတက်ဖွယ်ရာ ရှိပေသည်။

အဘိဓမ္မာနှင့်ပတ်သက်သော အလုပ်သမားလူတန်းစားရပ်တည်မှုတွင် သစ္စာတရားရှိပေ သည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားရပ်တည်မှုသည် သစ္စာတရားကို မပစ်ပယ်ပေ။ သစ္စာတရားမရှိ သော အရာဟူ၍လည်း မရှိနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် လူသည် သစ္စာတရားကို ရှာဖွေနေခြင်း ဖြစ်ပေ သည်။ သို့ရာတွင် သစ္စာတရားနှင့်ပတ်သက်၍မူ အမြင်ချင်းမတူကြပေ။ အဘိဓမ္မာတိုင်းသည် လူ တန်းစားအမြင်ကို ဖော်ပြပေသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း တိုးတက်မှုအတွက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ၎င်း၊ လူမှုတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်၎င်း၊ လူတန်းစားတခုနှင့်တခု ကွဲပြားခြားနားကြသလိုပင် ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်စပ်လျဉ်းသော သစ္စာတရားကို ရှာဖွေရာတွင်လည်း အဘိဓမ္မာတခုနှင့်အခြား အဘိဓမ္မာတခုသည် ကွဲပြားခြားနားကြပေသည်။

ဘက်လိုက်သောလူတန်းစားရပ်တည်မှုကို လက်ခံကျင့်သုံးလိုက်သည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် သစ္စာတရားကို ကျောခိုင်းသွားကြပြီဟု အချို့က ယူဆကြသည်။ သစ္စာတရားကို တကယ်ရှာဖွေ လျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘက်မလိုက်ဘဲ ကြားနေရမည်ဟု ယူဆကြသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့က ဤ

သို့မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် သမိုင်းအရ အတိုးတက်ဆုံး လူတန်းစား၏ တက်လိုက်သောရပ်တည်မှုဖြင့်သာလျှင် သစ္စာတရားကို ရှာဖွေနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်းကို တော်လှန်သော အလုပ်သမားလူတန်းစားပါတီ၏ အဘိဓမ္မာအဖြစ် ဖွင့်ဆိုကျင့်သုံးခြင်းသည် သစ္စာတရားကို ရှာဖွေရန် ဖော်ပြရန်ဟူသော အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်း၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့်ကိုက်ညီအံ့ကျပေသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို ရယူရန် ရည်မှန်းထားသည့်လူတန်းစားများအား လုံးအနက် အလုပ်သမားလူတန်းစားမှလွဲ၍ အခြားလူတန်းစားများအားလုံးသည် သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သော လူတန်းစားများသာ ဖြစ်ကြသည်။ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သော လူတန်းစားတိုင်းသည် ၎င်းတို့၏ တကဲ့ရပ်တည်မှုနှင့်ရည်မှန်းချက်များကို ဖုံးကွယ်ထားတတ်ကြသည်။ သူတို့၏ စိုးမိုးချယ်လှယ်မှုသည် တရားမျှတ၍ ထာဝရဖြစ်သည်ဟု ကြွေးကြော်ကြသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ရှေးဟောင်း ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင်လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ အဘိဓမ္မာဆရာကြီးတဆူဖြစ်သော **အာရစ္စတော်တယ်လ်**က လူများသည် သဘာဝအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့များသာ ဖြစ်သောကြောင့် ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင်စနစ်သည် သဘာဝက ဖန်တီးပေးလိုက်သော စနစ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

မြေရှင်ပဒေသရာဇ်လူ့အဖွဲ့အစည်း စန်းပွင့်သည့်ကာလကလည်း ခေတ်လယ်အဘိဓမ္မာဆရာကြီးတဆူဖြစ်သော **သောမတ်စ်အက်ကီနာ့စ်**က စကြာဝဠာကြီးတခုလုံးသည် ပဒေသရာဇ်စနစ်တမျိုးဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းက ဘုရားသခင်သည် တမန်တော်များ ဝိုင်းရံလျက်ရှိသော ပဒေသရာဇ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ကြီးဖြစ်၍ အရာအားလုံးသည် ဤစနစ်ကြီးထဲ၌ တခုပေါ်တခု တဆင့်ပေါ်တဆင့် တည်ရှိကြသည်။ ထာဝရဘုရားသခင် မရှိဘဲ ဘာမျှတည်မြဲခြင်း မရှိနိုင်ဟု ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။

မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်၏ နှောင်ကြီးမှုများကို ဖြတ်တောက်ပြီးဖြစ်သော အရင်းရှင်စနစ်ကိုမူ မာ့က်စ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့က “လူအချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှု၌ ကိုယ်ကျိုးရှာခြင်း၊ ငွေပေး၍ ရက်စက်စွာ ခိုင်းခြင်းတို့မှလွဲ၍ အခြားဘာမျှ မရှိသောစနစ်” ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ ဤအယူအဆမျိုးကို အရင်းရှင်အဘိဓမ္မာစတင်ထွန်းကားချိန်လောက်က ဗြိတိန်အဘိဓမ္မာဆရာများ၏ တွေးခေါ်မှုများထဲတွင် ထင်ရှားတွေ့မြင်နိုင်သည်။

အရင်းရှင်အဘိဓမ္မာအရ တခုတည်းနှင့်ပြီးပြည့်စုံ၍ တခုတည်းတည်ရှိနိုင်သော သီးခြားတည်ရှိနေသည့်အနုမြူမှုန့်ကလေးများ အချင်းချင်းဆက်သွယ် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားခြင်းကို ကမ္ဘာလောကကြီးဟု ရှုမြင်ကြသည်။ ယင်းမှာ ကြီးထွားနေသော ဓနရှင်လူတန်းစားက အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးကို ရှုမြင်ပုံဖြစ်ပေသည်။ ဤတွေးခေါ်မှုဖြင့်ပင် ဓနရှင်လူတန်းစားသည် ၎င်းတို့၏ လွှမ်းမိုးချယ်လှယ်ရေးနှင့်အမြတ်အစွန်းရရှိရေး မျှော်မှန်းချက်များကို ဖုံးကွယ်ထားပေသည်။ ၎င်းတို့၏ အဘိဓမ္မာအရ အလုပ်သမားနှင့်အရင်းရှင် သီးခြားတည်ရှိနေကြသော မနုဿ အနုမြူ

မှုန့်ကလေးများဖြစ်ကြပြီး အချင်းချင်းအလိုအလျောက် ဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်လာမိကြကာ တယောက်က အလုပ်လုပ်ပေးရပြီး တယောက်က အရင်းအနှီးထုတ်ကာ အခကြေးငွေ ပေးရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

သို့ရာတွင် အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် ယင်းအဘိဓမ္မာများထဲတွင် ဖော်ပြသော “မှောက်မှားသောစိတ်ဓာတ်” ကို လက်မခံပေ။ အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် သွေးစုပ်ချယ်လှယ် ရေးစနစ်သစ်တရပ်ကို ထူထောင်ခြင်း ပြုမည်မဟုတ်ဘဲ လူလူချင်း သွေးစုပ်ချယ်လှယ်ခြင်းအား လုံးကို ဖျက်ဆီးပစ်ရန်သာ လိုလားပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် ဘာကိုမျှ ဖုံးကွယ်လိုသော ဆန္ဒမရှိဘဲ အရာဝတ္ထုများကို ၎င်းတို့၏ နဂိုရ်အရှိအတိုင်းသာ သိနားလည်လိုသော ဆန္ဒရှိပေသည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် သစ္စာတရားကို ပိုမိုသိနားလည်လာသည်နှင့်အမျှ ၎င်း၏ တိုက်ပွဲအတွင်း၌ ပိုမိုခိုင်မာလာမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

အခြားလူတန်းစားများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်ကို ၎င်းတို့အစဉ်ထာဝရ တည်တံ့စေလိုကြသည်။ ထို့ကြောင့် စကြာဝဠာထဲတွင် သူတို့အား ထာဝရနေရာတနေရာကို ပေးမည့်အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ “စနစ်” များကို နှစ်ခြိုက်သဘောကျကြသည်။ ၎င်းတို့၏ စနစ်များသည် စကြာဝဠာကြီး၏ သဘာဝကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန် ကြိုးစားကြရာတွင် အချို့သော အရာဝတ္ထုများနှင့်အချို့သော ဆက်ဆံရေးများသည် မရှိမဖြစ်အောင် လိုအပ်၍ မပြောင်းလဲသော ထာဝရအရာများဖြစ်သည်ဟု သောသဘောနှင့် အခြေပြုကြသည်။ တစုံတခုသော လူမှုနစ်သည် တခုလုံးအတွက် လိုအပ်သော အစိတ်အပိုင်းတရပ် ဖြစ်လေဟန်လည်း ၎င်းတို့က ပုံဆောင်ကြသည်။

သို့ရာတွင် အလုပ်သမားလူတန်းစားကား ၎င်း၏ လူတန်းစားကို အစဉ်ထာဝရတည်တံ့စေလိုသော ဆန္ဒမရှိပေ။ မရှိရှိမျှမက ၎င်း၏ လူတန်းစားတရပ်အနေဖြင့် တည်ရှိနေမှုကို မြန်နိုင်သမျှ မြန်စွာဖျက်ဆီးကာ လူတန်းစားမဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတခုကို တည်ဆောက်လိုပေသည်။ ထို့ကြောင့် တကယ်မဟုတ်သော “ထာဝရတည်နေမှု” ကို ဖော်ပြသည့်အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ “စနစ်” များသည် အလုပ်သမားလူတန်းစားအတွက် ဘာမျှအသုံးမဝင်ပေ။ အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် အသစ်ဖြစ်လာသောအရာများ၊ ချုပ်ငြိမ်းရွှေ့လျောလျက်ရှိသောအရာများ စသည့်ပြောင်းလဲမှုကိုသာ ရှာဖွေ၍ ပြောင်းလဲမှုကိုသာ အသိအမှတ်ပြုပေသည်။ ယင်းသည်သာ အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ လူတန်းစားရပ်တည်မှုနှင့်ရည်မှန်းချက်များ ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပါတီအဘိဓမ္မာသည် သစ္စာတရားကို ဖော်ပြပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်တို့သည် အရာဝတ္ထုများအား ကြည့်မြင်ရာ၌ ဖုံးကွယ်မှုများဖြင့် ၎င်း စိတ်ကူးဖြင့် ၎င်း မကြည့်မှုဘဲ ၎င်းတို့အချင်းချင်း ဆက်စပ်ထိတွေ့ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်ဟူသော တကယ်ဖြစ်ပျက်နေသည့်သဘာဝအတိုင်း ကြည့်မြင်တတ်ရမည်ဟူသော သဘောကို ကျွန်ုပ်တို့အဘိဓမ္မာက အခြေခံသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

အဘိဓမ္မာတော်လှန်ရေး

“မာ့ကံစစ်၏ သြဝါဒသည် ကမ္ဘာ့ပိဒ်တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းသည် မှန်ကန်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းသည် ပြီးပြည့်စုံ၍ ကျိုးကြောင်းညီညွတ်ကာ လူများအား ပေါင်းစည်းသောလောကအမြင်ကို ပေးပေသည်။ ထိုလောကအမြင်သည် တစ်စုံတစ်ရာသောဥပါဒါန်စုံလမ်းမှုများ၊ ဓနရှင်ဖိနှိပ်မှု၏ တုံ့ပြန်ကာကွယ်မှုများနှင့်စေ့စပ်၍ မရအောင် ဆန့်ကျင်ပေသည်” ဟု လီနင်က ရေးသားခဲ့သည်။

လီနင်က ဆက်၍ ရေးခဲ့သည်မှာ-

“မာ့ကံစစ်ဝါဒသည် ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှု၏ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုလမ်းမကြီးမှ ဘေးသို့ချော်ထွက်နေသော သြဝါဒ၊ သူ့ဘာသာသူ သီးခြားကင်းလွတ်နေသော သြဝါဒမဟုတ်ပေ။ မာ့ကံစစ်ဝါဒ၌ ဂိုဏ်းဂဏဝါဒနှင့်တူသော အရာဟူ၍လည်း မရှိပါပေ။ ထိုမျှမက မာ့ကံစစ်သည် လူ့အနှယ်ကြီး၏ အထက်မြက်ဆုံးသော ဉာဏ်ပညာရှင်တို့ တင်ပြမေးမြန်းသော ပြဿနာများကို ပြေလည်အောင်ဖြေရှင်းခဲ့လေသည်။ ယင်းသည်ပင်လျှင် မာ့ကံစစ်၏ ပါရမီဉာဏ်ဖြစ်လေသည်။ မာ့ကံစစ်၏ သင်ကြားချက်များသည် အဘိဓမ္မာ၊ နိုင်ငံရေးဘောဂဗေဒနှင့်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒတို့၏ အကြီးမြတ်ဆုံးသော ကိုယ်စားလှယ်များ၏ သင်ကြားချက်များကို တိုက်ရိုက်တိုးချဲ့ပြန့်ပွားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။”

အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်ဖြစ်ပေါ်မှု တလျှောက်လုံးတွင် အဘိဓမ္မာများသည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြကာ ပြောင်းလဲမှုအဆင့်ဆင့်ကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့ကြပြီးနောက် ဆယ်စုစုရာစုအစ၌ ခေတ်ဟောင်းကျမန်အဘိဓမ္မာ ပေါ်ပေါက်လာသည်တွင် ဆုံးခန်းတိုင်သို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။ အဘိဓမ္မာခန်းတွင် မာ့ကံစစ်ဝါဒသည် ယင်းအဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်တရပ်လုံးကို သရဖူဆောင်းလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤနည်းဖြင့် မာ့ကံစစ်ဝါဒသည် အဘိဓမ္မာ၏ အောင်မြင်ချက်များကို ဆက်လက်ပြန့်ပွား၍ သရဖူဆောင်းလိုက်ရုံမျှမက ခေတ်ဟောင်းအဘိဓမ္မာကို အဆုံးသတ်စေသော တိုးချဲ့ပြန့်ပွားခြင်းတမျိုးလည်း ဖြစ်၏။ ခေတ်ဟောင်းအဘိဓမ္မာမှ ခွဲထွက်လာသော ခရီးမှတ်တိုင်တခုလည်း ဖြစ်ပေသည်။ မာ့ကံစစ်ဝါဒသည် ခေတ်ဟောင်းအဘိဓမ္မာများကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ လမ်းကြောင်းသစ်ပေါ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။ မာ့ကံစစ်ဝါဒသည် အဘိဓမ္မာနယ်ပယ်တွင် တော်လှန်ပြောင်းလဲခြင်းတခုဖြစ်၍ ခေတ်ဟောင်း၏ “စနစ်” များကို အဆုံးသတ်ခြင်းလည်းဖြစ်ကာ လုံးဝသစ်လွင်သော အမျိုးအစားဖြစ်သည့် အဘိဓမ္မာတရပ် ဖြစ်ပေသည်။

မာ့ကံစစ်ဝါဒ၊ လီနင်ဝါဒသည် သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သောလူတန်းစား၏ လောကအမြင်ကို ဖော်ပြသော အဘိဓမ္မာတရပ်မဟုတ်ပေ။ ပြည်သူလူထုအား လက်အောက်ခံအဖြစ် ထားရေးအတွက် မိမိ၏ အုပ်ချုပ်မှုနှင့်တွေးခေါ်မှုကို ပြည်သူလူထုများအပေါ် အတင်းအကြပ် လွှမ်းမိုးစေရန် ကြိုးစားနေသည့်လူနည်းစု၏ အဘိဓမ္မာတရပ်လည်း မဟုတ်ပေ။ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်မှုအားလုံးကို တွန်းလှန်ကာ လူတန်းစားမဲ့လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တည်ဆောက်ရေးတိုက်ပွဲတွင်း၌ သာမန်ပြည်သူများ

အား အကျိုးပြုနေသော အဘိဓမ္မာတရပ် ဖြစ်ပေသည်။

မာ့က်စ်ဝါဒ၊ လီနင်ဝါဒသည် ကမ္ဘာလောကကြီးအား ပြောင်းလဲပစ်ရန်အတွက် ကမ္ဘာလောကကြီးကို သိရှိနားလည်ရန် ရှာဖွေကြိုးစားနေသော အဘိဓမ္မာတရပ် ဖြစ်ပေသည်။ “အဘိဓမ္မာပညာရှင်များသည် သန်ရာသန်ရာနည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကမ္ဘာလောကကြီးအား အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရုံသာ ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် အရေးကြီးသည်မှာ ကမ္ဘာလောကကြီးအား ပြောင်းလဲပစ်ရန်ဖြစ်ပေသည်” ဟု မာ့က်စ်က ရေးခဲ့သည်။ ခေတ်ဟောင်းအဘိဓမ္မာသည် ကမ္ဘာလောကကြီးကို၎င်း၊ ဤကမ္ဘာလောကကြီးတွင် လူ၏ နေရာနှင့်ကံကြမ္မာကို၎င်း၊ သိရှိနားလည်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်းတရပ်မျှသာဖြစ်၍ မာ့က်စ် လီနင်ဝါဒသမားအဘိဓမ္မာမှာမူ ကမ္ဘာလောကကြီးကို၎င်း၊ ထိုကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်း လူ၏ နေရာနှင့်လူ၏ ကံကြမ္မာကို၎င်း၊ သိနားလည်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်းတရပ်မျှသာမကဘဲ၊ ဤသို့သိရှိနားလည်လာခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာလောကကြီးကို၎င်း၊ ကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်း လူ၏ နေရာနှင့်လူ၏ ကံကြမ္မာကို၎င်း ပြောင်းလဲဖန်တီးရန် အားထုတ်ခြင်းတရပ်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒမှာ ယင်းသို့ကမ္ဘာလောကကြီးကို ပြောင်းလဲရာတွင် ပြည်သူများအဖို့ သဘောတရားရေးလက်နက်တခု ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် မာ့က်စ်ဝါဒ၊ လီနင်ဝါဒသည် အရာဝတ္ထုများအပေါ် တွေးခေါ် ရှုမြင်ချက်များကို အတွေ့အကြုံဖြင့်၎င်း၊ လက်တွေ့ဖြင့်၎င်း၊ စမ်းသပ်စစ်ဆေးပြီး၊ ၎င်းတို့မှ ထွက်ပေါ်လာသည့် တကယ်ဖြစ်သောစူးစမ်းမှုများပေါ်တွင်သာ အခြေပြုပေသည်။ မာ့က်စ်ဝါဒ လီနင်ဝါဒသည် အခြားသောအဘိဓမ္မာများကဲ့သို့ “စနစ်” တခုကို ထပ်မံတီထွင်ကာ အရာဝတ္ထုများအားလုံးအား ဤစနစ်နှင့်ကိုက်ညီအံ့ကျအောင်လည်း ကြိုးစားခြင်း မပြုပေ။

သို့ဖြင့် အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒသည် အများနှင့်ဟပ်မိသော အဘိဓမ္မာတရပ်၊ သိပ္ပံနည်းကျသော အဘိဓမ္မာတရပ်၊ လက်တွေ့အဘိဓမ္မာတရပ် ဖြစ်လာပေသည်။

“မာ့က်စ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်စ်တို့၏ ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုများသည် အဘိဓမ္မာဟောင်းကို နိဂုံးချုပ်ချုပ်ခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပေသည်။ ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်ပတ်သက်သော အစဉ်ထာဝရမှန်ကန်နေမည့်အနက်ဖွင့်ဆိုချက်ကိုပေးမည်ဟု ကြွေးကြော်နေသော ခေတ်ဟောင်းအဘိဓမ္မာကို နိဂုံးချုပ်ခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပေသည်” ဟု **ဒေါ်ဒော့ခ်**က ရေးခဲ့သည်။

“မာ့က်စ်ဝါဒသည် ပစ္စည်းမဲ့၏ သိပ္ပံနည်းကျသော လောကအမြင်အဖြစ် ပေါ်ထွက်လာသည်နှင့်တပြိုင်နက် အဘိဓမ္မာ၏ သမိုင်းတွင် ခေတ်ဟောင်းသည် ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေတော့သည်။ အဘိဓမ္မာ၏ သမိုင်းခေတ်ဟောင်းတွင် အဘိဓမ္မာသည် သီးခြားကင်းကွာနေကြသော တသီးပုဂ္ဂလအစုလေးများ၏ အရာမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ အရေအတွက် သေးငယ်သော အဘိဓမ္မာပညာရှင်များနှင့် သူတို့၏ အန္တေဝါသိကများသာပါဝင်သည့် အဘိဓမ္မာဂိုဏ်းများ၏ ပစ္စည်းသာဖြစ်ပေသည်။ သမိုင်းခေတ်ဟောင်း၌ အဘိဓမ္မာသည် ဘဝနှင့်၎င်း၊ ပြည်သူများနှင့်၎င်း၊ ကင်းကွာကာ ပြည်သူများနှင့်မအပ်မရာသော ပစ္စည်းမျှသာဖြစ်ခဲ့ပေသည်။”

“မာ့က်စ်ဝါဒသည် ယင်းသို့ပြည်သူလူထုနှင့်ကင်းကွာသော အဘိဓမ္မာဂိုဏ်း တဂိုဏ်းမဟုတ်ပေ။ ၎င်းသည် သေးငယ်လှသောလူနည်းစုပညာရှိများ၊ မဟာပညာကျော်များ၏ ပစ္စည်းအဖြစ်သာ တည်ရှိနေသော အဘိဓမ္မာဟောင်းကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ပေသည်။ မာ့က်စ်ဝါဒသည် အဘိဓမ္မာ၏ သမိုင်းတွင် ခေတ်သစ်တရပ်ကို အစပျိုးလိုက်ပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် မာ့က်စ်ဝါဒသည် အရင်းရှင်စနစ်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲတွင်း၌ ပစ္စည်းမဲ့လူထုများအဖို့ သိပ္ပံနည်းကျသော လက်နက်တခု ဖြစ်လာပေသည်။”

“မာ့က်စ်ဝါဒအဘိဓမ္မာသည် အခြားသောသိပ္ပံပညာရပ်များအထက်ကနေသော သိပ္ပံပညာရပ်တခုမဟုတ်ပေ။ ဤအချက်တွင်လည်း မာ့က်စ်ဝါဒအဘိဓမ္မာသည် အခြားသောရှေးဟောင်းအဘိဓမ္မာစနစ်များနှင့်မတူ ခြားနားလျက်ရှိလေသည်။ သို့မျှမက မာ့က်စ်ဝါဒအဘိဓမ္မာသည် သိပ္ပံနည်းကျသော စူးစမ်းရှာဖွေမှုအတွက် တန်ဆာပလာတခု၊ နည်းလမ်းတခုလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသည် သဘာဝနှင့်လူမှုသိပ္ပံပညာရပ်အားလုံးကို ထွင်းဖောက်ကာ ထိုပညာရပ်များဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းတလျှောက်တွင် ရရှိသော အောင်မြင်ချက်များဖြင့် ပိုမိုကြွယ်ဝလာခဲ့ပေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် မာ့က်စ်ဝါဒအဘိဓမ္မာသည် အပြည့်စုံဆုံးဖြစ်၍ ရှေးဟောင်းအဘိဓမ္မာအားလုံးကိုလည်း လုံးလုံးလျားလျား ငြင်းချက်ထုတ်ခြင်း ပစ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ငြင်းချက်ထုတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ “ဘူး”ခံပြောခြင်းမဟုတ်ပေ။ ဤအချက်ကို “အိန်ဂျယ်လ်”ကလည်း အလေးအနက်ပြောခဲ့ပေသည်။ **ငြင်းချက်ထုတ်ခြင်း**ဆိုရာတွင် လူ၏ အတွေးအခေါ် သမိုင်းနှင့်တိုးတက်ခေတ်မှီသောအချက်အားလုံးကို ပုံသဏ္ဍာန်သစ်ဖြင့် ပေါင်းစည်းစုရုံးခြင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိအောင် ဝေဖန်သောသဘောဖြင့် ပြုပြင်ခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း ဆက်လက်ပြန့်ပွားစေခြင်း၊ ခြုံငုံ၍ယူခြင်းစသည်တို့ ပါဝင်ပေသည်။”

အနုပညာလောမဂ္ဂဝါဒ၏ တော်လှန်သော လက္ခဏာရပ်များသည် မာ့က်စ်လီနင်ဝါဒအဘိဓမ္မာ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်နှစ်ရပ်ထဲတွင် အကြီးဝင်ပေသည်။ ယင်းတို့မှာ အနုပညာလောမဂ္ဂဝါဒတို့ဖြစ်ပေသည်။ ဤနှစ်ခု ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် အနုပညာလောမဂ္ဂဝါဒဖြစ်လာပေသည်။

အရာဝတ္ထုများကို ပြောင်းလဲဖန်တီးရေးအတွက် ၎င်းတို့ကို သိရှိနားလည်ရန် လိုသည်။ ၎င်းကို သိရှိနားလည်ရန်အတွက် လေ့လာရန်လိုသည်။ သို့ရာတွင် စိတ္တဇဆန်သော စနစ်များအရ လေ့လာခြင်းမျိုး မဖြစ်ရပေ။ ၎င်းတို့၏ တကယ်ပြောင်းလဲမှုများ၊ အညမညဆက်သွယ်မှုများအရသာ လေ့လာသင့်ပေသည်။ အနုပညာလောမသည် ယင်းသို့လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကြိုတင်ကိန်းဝပ်နေသော တွေးခေါ်မှုများ၊ စိတ်ကူးများဖြင့် အရာဝတ္ထုများအား သိရှိနားလည်မှုကို ပယ်ရှားပစ်ရန် လိုသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အသိတရားများကို ရုပ်ဘဝ၏ တကယ့်အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ကြိုးစားရန်လိုသည်။ ယင်းသို့ဖြင့်သာ ကျွန်ုပ်တို့၏ အမြင်နှင့် အသိတရားသည် ရုပ်ဝတ္ထုကျပေမည်။

“ရုပ်ဝါဒသမား လောကအမြင်သည် အနုပညာလောမဂ္ဂဝါဒတွင် ပဌမဆုံးအကြိမ်အဖြစ်

လေးနက်စွာ ဖော်ပြခြင်းခံခဲ့ရကာ တိမ်းစောင်းခြင်းမရှိ၊ တသမတ်တည်း သယ်ဆောင်ခြင်းလည်း ခံခဲ့ရပေသည်။ ရုပ်ဝါဒသမားလောကအမြင်သည် ၎င်းအား လေ့လာရန် ချဉ်းကပ်လာသူတို့၏ ရှေ့မှောက်တွင် ကြိုတင်ကိန်းဝပ်နေသော စိတ်ဝါဒဆန်သည့်စိတ်ကူးများနှင့်ကင်းလွတ်၍ တည်ရှိကြပေသည်။ အလားတူပင် ၎င်းကတဖန် ကြည့်မြင်ရာတွင်လည်း သဘာဝနှင့်သမိုင်းတို့ပါဝင်သော တကယ်တည်ရှိသော ကမ္ဘာလောကကြီးကိုသာ ကြည့်မြင်ပေသည်။ ရုပ်ဝါဒသမားလောကအမြင်သည် စိတ်ဝါဒဆန်သောစိတ်ကူးများကို အညှာတာကင်းမဲ့စွာ ပယ်ပစ်ပေသည်။ စိတ်ဝါဒဆန်သော စိတ်ကူးများသည် ရုပ်ဝါဒသမားလောကအမြင်တွင် ကိန်းဝပ်နေသော အကြောင်းခြင်းရာများနှင့် လိုက်လျောညီညွတ်ခြင်းလည်း မရှိပေ။ ၎င်းတို့နှင့်ဆန်းကြယ်စွာ ဆက်စပ်နေခြင်းလည်း မရှိပေ။ ဤသည်မှာ ရုပ်ဝါဒ၏ အဓိပ္ပာယ်ပင်ဖြစ်ပေသည်” ဟု အိန်ဂျယ်လ်စ်က ပြောခဲ့ပေသည်။

အခန်း(၂) ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒ

စိတ်နှင့်စိတ်ကူးမျှော်မှန်းချက်သည် ရုပ်ထက် ပဓာနကျသည်ဟု စိတ်ဝါဒက ယူဆသည်။ ရုပ်ဝါဒကမူ ရုပ်က ပဓာနကျသည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ဝါဒသည် စိတ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်သည်။ ပြဿနာတိုင်းကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာတွင် ၎င်း၊ နားလည်သိမြင်ရာတွင် ၎င်း၊ ရုပ်ဝါဒနှင့် စိတ်ဝါဒဆန့်ကျင်ခြားနားချက်သည် အမြဲတမ်း ပေါ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် လက်တွေ့တွင်လည်း ဤသဘောထားနှစ်ခုသည် ကွဲပြားခြားနားကြသည်။

စိတ်ဝါဒသည် အဘိဓမ္မာပညာရှင်များ၏ ရေးသားချက်များထဲတွင် နုနယ်သောပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးကို ဆောင်ကာ သဘာဝမဟုတ်သော အရာများအား ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို အခြေခံအားဖြင့် ဆက်လက်ပြန့်ပွားစေသည်။ စိတ်ဝါဒသည် အဟုတ်ရှိ၊ တကယ်ရှိသော ရုပ်ကမ္မာလောကကြီးကို ဆန့်ကျင်ကျော်လွန်လျက် စိတ်ကူးရည်မှန်းချက်ကမ္မာလောကကြီး (ဝါ) သဘာဝမဟုတ်သော ကမ္မာလောကကြီးကို ယုံကြည်သည်။

အချုပ်အားဖြင့် စိတ်ဝါဒသည် ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲသော ဖောက်ပြန်ရေးအင်အားစုဖြစ်သည်။ ယင်း၏ဖေါက်ပြန်သော ဩဇာသည်လည်း လက်တွေ့တွင် ထင်ရှားဝင်ရောက်လာသည်။ မှတ်စိတ်ဝါဒသည် တက်ကြွသောရုပ်ဝါဒ၏ ခိုင်မာတည်မြဲသော ရပ်တည်မှုကို လက်ခံကျင့်သုံးပေသည်။

ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒ။ ။ပြဿနာတိုင်းကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ရာတွင် ဆန့်ကျင် ခြားနားကြ နေကြသော နည်းလမ်းနှစ်လမ်း။

“အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒသည် သဘာဝ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်များကို ချဉ်းကပ်ရာတွင် ၎င်း၊ လေ့လာသိမြင်ရာတွင် ၎င်း၊ အနုပဋိလောမနည်း ကျပေသည်။ သဘာဝ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်များကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ရာတွင် ၎င်း၊ ယင်းအသွင်သဏ္ဍာန်ကို လက်ခံနှလုံးသွင်းရာတွင် ၎င်း၊ ၎င်း၏ အယူအဆသည် ရုပ်ကျပေသည်” ဟု စတာလင်က ပြောခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ရုပ်ဝါဒသည် တရားသေကျသော စနစ်တခုမဟုတ်ပေ။ ယင်းသည် ပြဿနာတိုင်းကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူသော၊ လက်ခံနှလုံးသွင်းသော၊ ရှင်းလင်းဖော်ပြသော နည်းတရပ်သာဖြစ်ပေသည်။

အဖြစ်အပျက်များအား အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခြင်း၊ အရာဝတ္ထုများအား စွဲပိုက်နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ အညမညဆက်သွယ်မှုကို စွဲပိုက်နှလုံးသွင်းခြင်း စသည့်ကိစ္စတို့တွင် ရုပ်ဝါဒနည်းသည် စိတ်ဝါဒနည်းနှင့်ဆန့်ကျင်ခြားနားလေသည်။ ရုပ်ဝါဒသည် စိတ်ဝါဒနှင့်ဆန့်ကျင်ခြားနားပေ

သည်။ ပြဿနာတိုင်းကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာတွင် ရုပ်ကျသောနည်းနှင့်စိတ်ဆန်သောနည်းဟူ၍ ရှိပေသည်။ ပြဿနာတိုင်းကို သိမြင်နားလည်အောင် အားထုတ်ရာတွင်လည်း ရုပ်ကျသောနည်းနှင့်စိတ်ဆန်သောနည်းဟူ၍ ရှိပေသည်။

သို့ဖြင့် ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒသည် ကမ္ဘာလောကကြီး၏ သဘာဝကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာတွင်သာ ဆန့်ကျင်ခြားနားနေကြသည့် စိတ္တဗုဒ္ဓဆန်သော အယူအဆနှစ်ခု မဟုတ်ပေ။ ယင်းနှစ်ခုသည် ပြဿနာတိုင်းကိုပင် အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာတွင်၎င်း၊ သိမြင်နားလည်ရာတွင်၎င်း၊ ခြားနားနေကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် လက်တွေ့တွင်လည်း ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒသည် ဆန့်ကျင်သောဒေသနှစ်ခုဆီသို့ ဦးတည်နေကြကာ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရေးအတွက် ဆွဲယူကြသော ကောက်ချက်တွင်လည်း ဆန့်ကျင်ခြားနားနေကြပေသည်။

အချို့က ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒသည် ဆန့်ကျင်ခြားနားနေသော လူ့ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာသဘောထားများ ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ တခုက စိတ်သဘောထား ကြီးမြင့်၍ တခုက စိတ်သဘောထား ယုတ်ညံ့ကာ အတ္တအကျိုးကို ကြည့်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ အမှန်မှာ ဤသို့မဟုတ်ပေ။ ဤနည်းဖြင့် ကြည့်လျှင် စိတ်ဝါဒသမားခံယူချက်နှင့်ရုပ်ဝါဒသမား ခံယူချက်တို့ ခြားနားကြပုံကို ဘယ်တော့မျှ နားလည်တော့မည် မဟုတ်ပေ။

ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒတို့အား ယေဘုယျသဘောဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း မပြုမီ ယင်းတို့သည် ပြဿနာတခုကို ကြည့်မြင်ရာတွင် ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ခြားနားကြသည်ကို ဥပမာ လွယ်လွယ်တခုပြု၍ ရှင်းလင်းလိုသည်။

မြင်တွေ့နေကျဖြစ်သော သဘာဝ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်တခုဖြစ်သည့် မိုးချုန်းသံကို စိတ်ဝါဒသမားနှင့်ရုပ်ဝါဒသမားတို့ မည်သို့ဆန့်ကျင်ခြားနား၍ ကြည့်မြင်ကြသည်ကို ကြည့်ကြရအောင်။

ဥပါဟရုဏ် (၁) ဘာဝကြောင့် မိုးချုန်းသံများ ဖြစ်ပေါ်လာရသနည်း။

စိတ်ဝါဒသမားအမြင်။ ။ မိုးချုန်းသံသည် ထာဝရဘုရားသခင်၏ အမျက်ဒေါသကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထာဝရဘုရားသခင်သည် စိတ်ဆိုးတော်မူ၍ မိုးကြိုးနှင့်လျှပ်စစ်ကို လူ့လောကသို့ စေလွှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ရုပ်ဝါဒသမားအမြင်။ ။ မိုးချုန်းသံသည် သဘာဝအင်အားစုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဥပမာ - ပဝေဏီရုပ်ဝါဒသမားတို့က မိုးချုန်းသံဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ထာဝရဘုရားသခင်၏ ဒေါသကြောင့်မဟုတ်။ တိမ်တိုက်များထဲ၌ ရှိသည့်ရုပ်ဝတ္ထုများ တခုနှင့်တခု တိုက်ခိုက်မိ၍ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟုဆိုကြသည်။

ဤသည်မှာ ပြဿနာအပေါ် ရုပ်ဝါဒသမားနှင့်စိတ်ဝါဒသမားတို့ ကြည့်မြင်ပုံခြင်း ခြားနားကြောင်းကို ပြလို၍ ဖြစ်ပေသည်။ ယခုအခါတွင်မူ သဘာဝအင်အားစုများအား သိပ္ပံနည်းကျ

စွာ လေ့လာစူးစမ်းခြင်းဖြင့် မိုးချုန်းသံ၏ အကြောင်းကို ပို၍သိရှိလာရပြီး ဖြစ်ပေသည်။

ဥဒါဟရုဏ် (၂) ကာကြောင့်ဆင်းရဲသူနှင့်ချမ်းသာသူဟု ကွဲပြားစေကြရသနည်း။

စိတ်ဝါဒသမားအမြင်။ ။ ထာဝရဘုရားသခင်က ဖန်တီးပေးလိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲခြင်း ချမ်းသာခြင်းတို့သည် ထာဝရဘုရားသခင်၏ အလိုတော်အတိုင်းသာ ဖြစ်ကြသည်။

အချို့စိတ်ဝါဒသမားများအမြင်။ ။ ချမ်းသာသူများသည် အသုံးအစွဲကျစ်လစ်၍ အရှည်ကို မြှော်မြင်တတ်သည်။ ဆင်းရဲသူများမှာ အသုံးအစွဲလက်ဖွာသူ၊ အမြော်အမြင်မရှိသူတို့ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းတို့သည် “လူ၏စရိုက်”ပေါ်တွင် တည်သည်။ “လူ၏သဘာဝ”ပေါ်တွင် တည်သည်။

ရုပ်ဝါဒသမားအမြင်။ ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ဆင်းရဲသူနှင့်ချမ်းသာသူဟု ကွဲပြားနေခြင်းသည် ဘဝတည်မြဲမှုရုပ်ဝတ္ထုများ ထုတ်လုပ်ရေးစနစ်အပေါ်တွင် တည်သည်။ အချို့သည် မြေယာများနှင့်ကုန်လုပ်ကိရိယာများကို ပိုင်ဆိုင်၍ အချို့မှာ ၎င်းတို့အတွက် အလုပ်လုပ်ပေးရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသူသည် မည်မျှပင် ကြိုးစားအားထုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ ချွေတာစုဆောင်းသည် ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲခြင်းဆင်းရဲကာ ပိုင်ဆိုင်မှုရှိသူကသာ ၎င်းတို့အလုပ်၏ အသီးအပွင့်များကို ခံစားကာ ချမ်းသာသည်ထက် ချမ်းသာမည်သာ ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ယင်းသို့သောပြဿနာမျိုးတွင်လည်း ရုပ်ဝါဒသမားနှင့်စိတ်ဝါဒသမားတို့သည် အမြင်ချင်းဆန့်ကျင်ခြားနားကြပေသည်။ အမြင်ခြားနားသဖြင့် အလုပ်လည်း ခြားနားကြသည်။ စိတ်ဝါဒသမားသည် မိုးချုန်းသံနှင့်လျှပ်စီးကို ဝပ်တူးကိုးကွယ်ဆုတောင်းမည်။ ရုပ်ဝါဒသမားသည် မိုးကြိုးလွှဲကိရိယာကို တပ်ဆင်မည်။ စိတ်ဝါဒသမားသည် ချမ်းသာလျှင် ပို၍ချမ်းသာအောင် အလှူဒါနပြု၍ ဆုတောင်းကာ ဆင်းရဲလျှင် ကျိန်ဆဲမည်။ ရုပ်ဝါဒသမားသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးအား ပြောင်းလဲရန် နည်းလမ်းကို ရှာဖွေမည်။

သို့ဖြစ်လျှင် ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒကို၎င်း၊ ယင်းနှစ်ခုတို့၏ ခြားနားချက်ကို၎င်း၊ ယေဘုယျအားဖြင့် မည်သို့အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုကြမည်နည်း။ ဤသည်ကို အိန်ဂျယ်လ်စ်က အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုခဲ့ပေသည်။

“အဘိဓမ္မာနယ်၊ အထူးသဖြင့် ခေတ်သစ်အဘိဓမ္မာနယ်ပယ်တွင် အခြေခံကျသော ပြဿနာတရပ်မှာ သိမှုနှင့်ဖြစ်မှုတို့ ဆက်သွယ်နေပုံနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ ယင်းပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာတွင် အဘိဓမ္မာပညာရှင်များသည် သိမှုနှင့်ဖြစ်မှုကို ဂိုဏ်းကြီးနှစ်ဂိုဏ်းအဖြစ် ခွဲခြမ်းထားပစ်လိုက်ကြသည်။ သဘာဝထက် စိတ်က ပဓာနကျသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ်သည်သာ ကမ္ဘာလောကကြီးကို တနည်းမဟုတ် တနည်းဖြင့် ဖန်ဆင်သည်ဟု ယူဆသူတို့သည် စိတ်ဝါဒဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်ပေသည်။

အခြားတဘက်တွင် သဘာဝက ပဓာနကျသည်ဟူသော ယူဆသူတို့ကား ရုပ်ဝါဒ၏ အမျိုးမျိုးသော ဂိုဏ်းများတွင် ပါဝင်ကြပေသည်။”

စိတ်သည် ရုပ်ထက် ပဓာနကျသည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူနည်းသည် စိတ်ဝါဒဖြစ်၍ ရုပ်သည် ပဓာနကျသည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူနည်းသည် ရုပ်ဝါဒဖြစ်သည်။ ရုပ်နှင့်ဆိုင်သော အရာတိုင်းသည် စိတ်နှင့်ဆိုင်သောအရာ၏ အဆုံးအဖြတ်ပြုခြင်းကိုခံရ၍ စိတ်နှင့်ဆိုင်သော အရာပေါ်တွင်သာ အမှီသဟဲ ပြုနေရသည်ဟု စိတ်ဝါဒက ယူဆသည်။ စိတ်နှင့်ဆိုင်သော အရာတိုင်းသည် ရုပ်နှင့်ဆိုင်သော အရာ၏ အဆုံးအဖြတ်ပြုခြင်းကိုခံရ၍ ရုပ်နှင့်ဆိုင်သော အရာပေါ်၌သာ အမှီသဟဲ ပြုနေရသည်ဟု ရုပ်ဝါဒက ယူဆပေသည်။ ဤခြားနားချက်သည် ကမ္ဘာလောကကြီးတခုလုံးနှင့် ပတ်သက်သော ယေဘုယျအဘိဓမ္မာခံယူချက်တွင်သာမက သာမညအရာဝတ္ထုအဖြစ်အပျက်များနှင့်ပတ်သက်ခံယူချက်တွင်လည်း ထင်ဟပ်ဖော်ပြလျက် ရှိနေပေသည်။

စိတ်ဝါဒနှင့်သဘာဝ မဟုတ်သောအရာ

စိတ်ဝါဒသည် အခြေခံအားဖြင့် ဘာသာရေးဖြစ်ပေသည်။ ဘာသာအယူဝါဒဖြစ်ပေသည်။ “စိတ်ဝါဒသည် သာသနာအယူဝါဒဖြစ်ပေသည်” ဟု လီနင်က ရေးခဲ့သည်။ အချို့သောစိတ်ဝါဒတို့သည် ဘာသာရေးအရေကို ချွတ်ပြီးကြပြီးဖြစ်သော်လည်း စိတ်ဝါဒတခုလုံးသည် ပြဿနာများအား ဘာသာရေးအရ ချဉ်းကပ်ကြည့်မြင်မှုမှ ပေါက်ဖွားလာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ စိတ်ဝါဒသည် ဥပါဒါန်စွဲလမ်းမှုများ၊ သဘာဝမဟုတ်သော အရာကို ယုံကြည်မှုများ၊ လျှို့ဝှက်နက်နဲ၍ မသိနားမလည်နိုင်သောအရာများကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုများနှင့် ခွဲ၍မရပေ။

ရုပ်ဝါဒသည် ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် တကယ်ရှိ အဟုတ်ရှိသောအရာများဖြင့်သာ အဖြေကို ရှာဖွေတင်ပြသည်။ စမ်းသပ်စစ်ဆေးရနိုင်သော နားလည်နိုင်သော ထိမ်းချုပ်နိုင်သော အကြောင်းခြင်းများဖြင့်သာ အဖြေကို ရှာဖွေတင်ပြပေသည်။

ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုများ စိတ်ဝါဒဖြင့် ခံယူသိမြင်ခြင်းသည် အရင်းအမြစ်တွင် ဘာသာရေးဖြင့် ခံယူသိမြင်ခြင်းနှင့်အတူတူပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဘာသာရေးကို စွဲပိုက်သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း၊ စိတ်နှင့်သက်ဆိုင်သော သဘာဝမဟုတ်သော အရာဝတ္ထုများကို သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ရာ၌ ထာဝရဘုရားကို ယုံကြည်သူများသည် စဉ်းစားဉာဏ်ဖြင့် လက်ခံကြခြင်း မဟုတ်ပေ။ သူ၏စိတ်သဘာဝအတွင်းတွင် ကိန်းအောင်းနေသည့် တစုံတခုသော အရာဖြင့်သာ လက်ခံကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ယင်းသို့သော သက်ဝင်ယုံကြည်မှုမျိုးသည် ဘယ်လိုစတင်ခဲ့သနည်း။ ဘယ်က စတင်ခဲ့သနည်း။ ဘုရားသခင်မြွက်ဆိုချက်များတွင် အစပြုသည်ဟု၎င်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော အကြောင်းအရာမှ ထွက်ပေါ်လာသည်ဟု၎င်း၊ ဘာသာတရားများက ဟောကြားခဲ့ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကမူ လက်မခံနိုင်ပေ။ ဤသက်ဝင်ယုံကြည်မှုများ၌ သဘာဝဇစ်မြစ်ရှိပေသည်။ ဤဇစ်မြစ်သည်လည်း ရှာဖွေစူးစမ်း၍ ရနိုင်

ပေသည်။

လူသည် သဘာဝအင်အားစုများကို ရင်ဆိုင်လာရသောအခါတွင် သဘာဝအင်အားစုများ၏ အကြောင်းကို သိနားလည်ခြင်းမရှိဘဲ၊ ခိုကိုးရာမဲ့ ဖြစ်လာ၏။ သဘာဝအင်အားစုများအား ဝိညာဉ်များ၏ ကိုယ်ထင်ပြုမှုဟု လူများက ယူဆခဲ့၏။ ဤသည်နှင့်တပြိုင်နက် လူသည် သဘာဝမဟုတ်သော အရာများကို၎င်း၊ ဘာသာရေးတွေးခေါ်မှုများကို၎င်း၊ ယုံကြည်သက်ဝင်လာတော့သည်။

ဥပမာ။ ။ မိုးချုန်းသံသည် ထာဝရဘုရားသခင်၏ အမျက်ဒေါသကြောင့်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ ကောက်ပဲသီးနှံများ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းသည် သမ္မာဒေဝနတ်၏ မိုင်းမမှုကြောင့်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ လယ်ထွက်သီးနှံကောင်းခြင်းသည်လည်း လမိုင်းနတ်၏ စောင်မမှုကြောင့်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။

လူပေါ်စခေတ်ဦးမှစ၍ လူသည် သဘာဝအင်အားစုများကို ဤနည်းဖြင့်သာ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခဲ့သည်။ လူတန်းစားအဖွဲ့အစည်း ပေါ်ပေါက်လာသောအခါတွင် လူမှုဆက်ဆံရေးတရားများသည် လူကို ကြီးစိုးလာသည်။ လူတို့သည် လူမှုဆက်ဆံရေးတရားများ၏ ခိုင်းစေချက်အရ လုပ်ဆောင်လာရသည်။ သို့ရာတွင် လူသည် သူ့အား လူမှုဆက်ဆံရေးတရားများက စိုးမိုးချယ်လှယ်နေခြင်းကို မသိပေ။ သို့ဖြင့် လူသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အစိုးရစသော သဘာဝမဟုတ်သည့်ကိုယ်စားပြု အဖွဲ့များကို တီထွင်လာကြသည်။ သာမန်လူများထက် ရှင်ဘုရင်များ၊ များမတ်များက မြင့်မြတ်သည်။ ရှင်ဘုရင်များ များမတ်များထက် ဘုရားသခင်က မြင့်မြတ်သည်ဟု တီထွင်ဖန်တီးလာကြသည်။ သို့ဖြင့် ကမ္ဘာလောကကြီးကို စိတ်နာမ်ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာလောကနှင့်ရုပ်ဆိုင်ရာကမ္ဘာလောကဟူ၍ နှစ်ခုဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းလာကြသည်။

ဘာသာတရားအားလုံး၊ စိတ်ဝါဒအားလုံးသည် ယင်းသို့ဖြင့် စိတ်နာမ်ကမ္ဘာလောက၊ ရုပ်ကမ္ဘာလောကဟု ကမ္ဘာလောကနှစ်ခုစလုံးကို လက်ခံကြသည်။ တကယ့်ရုပ်ကမ္ဘာကို စိတ်နာမ်ကမ္ဘာက လွှမ်းမိုးနေသည်ဆိုသော အယူအဆကို ဖန်တီးလာကြသည်။ သို့ဖြင့် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် နှစ်ခုနှစ်ပကွဲ ဖြစ်လာပေသည်။

စိတ်ဝါဒ၏ အဓိကလက္ခဏာများတွင် ယင်းသို့သော နှစ်ပကွဲအသွင်များသာ ဖြစ်လာကြသည်။ ဝိညာဉ်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်၊ ထာဝရဘုရားနှင့်လူ၊ နိဗ္ဗာန်ဘုံနှင့်လူ့ဘုံ၊ အသိဉာဏ်ဖြင့်သာ ဖမ်းယူရနိုင်သော တွေးခေါ်စိတ်ကူးမှုများနှင့် အာရုံဖြင့်ဖမ်းယူနိုင်သော ရုပ်အမှန်တရားစသည်တို့ဖြစ်သည်။

စိတ်ဝါဒအရဆိုလျှင် ပို၍ အထက်ကျသော ပို၍စစ်မှန်သော ရုပ်မဟုတ်သည့် ကမ္ဘာလောကကြီးတခုရှိသည်။ ဤရုပ်မဟုတ်သော ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးထက် ပဓာနကျသည်ဟု၎င်း၊ ရုပ်မဟုတ်သော ကမ္ဘာလောကကြီးသည် အဆိုးစွန်သော မူလနှင့်အကြောင်းတရားဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ရုပ်မဟုတ်သော ကမ္ဘာလောကကြီး၏ လက်

အောက်ခံမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု၎င်း ယူဆသည်။ ရုပ်ဝါဒအရဆိုလျှင် တခုတည်းသော ကမ္ဘာလောက ကြီးသာ ရှိသည်။ ယင်းမှာ ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးသာဖြစ်သည်ဟုယူဆသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ရုပ်ကျသော အမှန်တရား၏ အထက်၌ စိတ်နာမ်ကျသော အမှန်တရားရှိသည်။ ရုပ်ကျသောအမှန်တရားကို စိတ်နာမ်ကျသော အမှန်တရားဖြင့်သာ ဖော်ပြနိုင်သည်ဟူသော သဘောကို ဆောင်သည့်ဩဝါဒတိုင်းသည် စိတ်ဝါဒတွင် အကျိုးဝင်ကြသည်ချည်းသာဖြစ်ပေသည်။

ခေတ်သစ်အဘိဓမ္မာ၏အချို့သော အမျိုးအစားများ

ဤနေရာ၌ ခေတ်သစ်နေရှင်အဘိဓမ္မာ၏ ထူးခြားသော ဩဝါဒအချို့ကို အကျဉ်းတင်ပြလိုသည်။

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်းသုံးရာနီးပါးလောက်က (Subjective Idealism) ဆန္ဒစွဲစိတ်ဝါဒဟူသော အဘိဓမ္မာတရပ်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ယင်း၏ အဆိုအရဆိုလျှင် ရုပ်ကမ္ဘာသည် ဘယ်အခါမျှ မရှိဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။ တကယ်တည်ရှိသည့်အရာမှာ ကျွန်ုပ်တို့၏စိတ်ထဲ၌ ရှိသည့်တွေးခေါ်မှုများ၊ အာရုံများသာ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှလွဲ၍ ပြင်ပရုပ်ကျသောအမှန်တရားဟူသည်မရှိ၊ အခြားဘာမျှလည်းမရှိဟု ယင်းက ယူဆသည်။

ဤဆန္ဒစွဲစိတ်ဝါဒသည် နောက်၌ အသိတရားနှင့်စပ်လျဉ်းသော ဩဝါဒတခုကို ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။ ယင်းအဆိုအရ ကျွန်ုပ်တို့၏ အပြင်ပတွင် ကျွန်ုပ်တို့သိနိုင်သော ဒိဋ္ဌဖြစ်သောအမှန်တရားဟူ၍ မရှိနိုင်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဗဟိဒ္ဓပုံပန်း၌ အသိတရားကိုသာ ရနိုင်ကြသည်။ အရာဝတ္ထုများ၏ သူ့အလိုအလျောက် တည်ရှိနေခြင်း(အနတ္တတရား)ကို မသိရှိနိုင်ဟု ယူဆသည်။

ယင်းသို့သော စိတ်ဝါဒသည် ယခုအချိန်၌ များစွာခေတ်စားလျက်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တကယ်ရှိ အဟုတ်ရှိသော ကမ္ဘာလောကကြီး၏ အကြောင်းကို ပို၍ သိလာနိုင်သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် သဘာဝအင်အားစုများကို ထိန်းချုပ်နိုင်ကာ လူ့အန္တယ်ကြီး တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဟု ခန့်ရှင်အတွေးအခေါ် ပညာရှင်များက ဆိုခဲ့ကြသည်။ သူတို့ပြောသည့်အချိန်မှာ အရင်းရှင်စနစ်သည် တိုးတက်သောအင်းအားစုတရပ်အဖြစ်၊ တည်ရှိနေချိန်က ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အရင်းရှင်စနစ်သည် ချုပ်ငြိမ်းနေသော ယနေ့ကာလတွင်မူ သူတို့သည် တမျိုးပြောလာကြပြန်သည်။ သူတို့က တကယ်ရှိ အဟုတ်ရှိသော ကမ္ဘာလောကကြီးသည် မသိနိုင်သောအရာဖြစ်သည်ဟု ဆိုလာကြပြန်သည်။ ယင်းသို့သော ဩဝါဒများ၏ ဗလောင်းဗလဲဖြစ်နေကြပုံသည် အရင်းရှင်စနစ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၏ လက္ခဏာပင် ဖြစ်ပေသည်။

စိတ်ဝါဒသည် ကမ္ဘာလောကကြီးနှစ်ခုရှိခြင်းကို ယုံကြည်ကြောင်း ပြဆိုခဲ့ပြီ။ စိတ်ကမ္ဘာလောကနှင့်ရုပ်ကမ္ဘာလောကနှစ်ခုရှိ၍ စိတ်ကမ္ဘာလောကသည် ရုပ်ကမ္ဘာလောကထက် ပဓာနကျသည်ဟု ယူဆကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ အခြားဘက်၌ ရုပ်ဝါဒသည် ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီး တခုတည်းသာရှိ၍ ဒုတိယဖြစ်သော စိတ်ကူးဖြစ်သော အဆင့်မြင့်သော စိတ်ကူးမျှော်မှန်းချက်

ကမ္ဘာလောကကြီးရှိသည်ဆိုခြင်းကို ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။

ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒတို့သည် စေ့စပ်၍ မရအောင် ဆန့်ကျင်ခြားနားကြပေသည်။ သို့တိုင် အောင် အချို့သောအဘိဓမ္မာပညာရှင်များကမူ ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒကို စေ့စပ်ပေါင်းစည်းရန် ကြိုးစားလျက်ရှိနေကြသေးသည်။ အဘိဓမ္မာတွင် ယင်းသို့ ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒ စေ့စပ်ရန် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြဖူးသည်။

ယင်းသို့ စေ့စပ်ပေါင်းစည်းမိအောင် ကြိုးပမ်းမှုများအနက် တခုမှာ Dualism ရုပ်နာမ်ဒွန်တွဲဝါဒဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့က စိတ်နာမ်ကမ္ဘာလောကကြီးတခုသည် ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်ကင်းလျက် သီးခြားရှိနေသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းစိတ်နာမ်ကမ္ဘာလောကနှင့်ရုပ်ကမ္ဘာလောကသည် ဘယ်သူ့ဘယ်သူကမူမသာလွန်ဘဲ ဘယ်သူက ဘယ်သူ့ထက်မှ နိမ့်ကျခြင်းမရှိဘဲ တန်းတူအခြေခံပေါ်၌ တပြေးညီစွာ တည်ရှိနေကြသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သဘာဝအင်အားစုများ၏ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုစသော ရုပ်ကမ္ဘာလောကသည် စိတ်နာမ်ကမ္ဘာလောကကြီး၏ စွက်ဖက်ဝင်ရောက်မှုမပါဘဲ ပယောဂမပါဘဲ သူ့အလိုအလျောက် တည်ရှိလှုပ်ရှားသည်ဟု ယူဆသည်။ ဤအချက်တွင် ရုပ်နာမ်ဒွန်တွဲဝါဒသည် ရုပ်ဝါဒအမြင်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် လူနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ကြည့်မြင်သည့်အခါ၌မူ စိတ်နာမ်လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုသည် အဓိကဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤအချက်၌ ရုပ်နာမ်ဒွန်တွဲဝါဒသည် စိတ်ဝါဒအမြင် ရှိပေသည်။

ယင်းသို့ဖြင့် ရုပ်နာမ်ဒွန်တွဲဝါဒသည် စိတ်နာမ်အမြင်နှင့်ရုပ်ဝါဒအမြင်ကို ပေါင်းစပ်ပေးလိုက်သည်။ သို့ရာတွင် လူ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ သမိုင်းစသည့်အရေးကြီးသောပြဿနာများတွင်မူ ရုပ်နာမ်နှစ်ပစ္စည်းဝါဒသည် ရုပ်ဝါဒအမြင်ကို ဆန့်ကျင်ကာ စိတ်ဝါဒအမြင်ကို လက်ခံပေသည်။

အခြားစေ့စပ်ရေးအဘိဓမ္မာတခုမှာ “အမှန်တကယ်ဝါဒ” (Realism) ဖြစ်ပေသည်။ အမှန်တကယ်ဝါဒသည် ဆန္ဒစွဲစိတ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်သည်။

အမှန်တကယ်ဝါဒသည် အဘိဓမ္မာပညာရှင်များ၏ အလိုအရ ပြင်ပရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ သိမြင်မှုများမှကင်းလျက် တကယ်အမှန်တည်ရှိသည်ဟု ယူဆကြသည်။ သို့ဖြင့် ဆန္ဒစွဲစိတ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်ရာ၌ အမှန်တကယ်ဝါဒသမားများနှင့်ရုပ်ဝါဒသမားများသည် တူညီကြပေသည်။ စင်စစ်အားဖြင့်လည်း ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီး၏ အဟုတ်ရှိ၊ တကယ်ရှိမှုကို လက်ခံသော အမှန်တကယ်ဝါဒီတယောက် မဖြစ်ဘဲ ရုပ်ဝါဒသမားတယောက် မဖြစ်နိုင်ပေ။

သို့ရာတွင် ပြင်ပရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ သိမြင်မှုများမှ ကင်းလျက် အဟုတ်ရှိ၊ တကယ်ရှိသည်ဟု လက်ခံကာမျှဖြင့်လည်း ရုပ်ဝါဒသမားတယောက် မဖြစ်သေးပေ။ ဤအတိုင်းသာဖြစ်ရလျှင် ခေတ်လယ်ဘုရင်ဂျီအဘိဓမ္မာပညာရှင်တဦးဖြစ်သော **သောမတ်(စ်)အက်ကီနာ(စ်)**သည်လည်း ရုပ်ဝါဒသမားတယောက် ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။ အချို့ဘုရင်ဂျီဘာသာအယူဝါဒဆိုင်ရာပညာရှင်များမှာ ယနေ့တိုင် အဘိဓမ္မာခန်းတွင် “အမှန်တကယ် ဝါဒသမား” များဖြစ်နေကြပေသေးသည်။ သို့ရာတွင် ဘုရင်ဂျီဘာသာဝင်တို့က ဤ၌ရပ်မနေကြဘဲ အဟုတ်ရှိ တကယ်

ရှိသောရုပ်ကမ္မာလောကကြီးသည် ထာဝရဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်း၍ စိတ်နာမ်တန်ခိုးအာဏာစက် တရပ်ဖြစ်သော ထာဝရဘုရားသခင်၏ တန်ခိုးတော်က စိုးမိုးချယ်လှယ်ထားသည်ဟု ဆက်လက်၍ ယူဆကြပြန်သောအခါ ယင်းတို့သည်လည်း စိတ်ဝါဒသမားများအစုတွင် ကျရောက်သွားကြပေ သည်။

ယင်းသို့ဖြင့် ရုပ်သည် သီးခြားကင်းလွတ်စွာ တကယ်အဟုတ်တည်ရှိနေသည်ဆိုသည့်အ ချက်အထိ အမှန်တကယ်ဝါဒသည် ရုပ်ဝါဒနှင့်တူညီ၍ ကျန်အချက်များတွင်မူ စိတ်ဝါဒနှင့်တူညီ သွားပေသည်။

ထို့ပြင် “အမှန်တကယ်ဝါဒ” ဆိုသောစကားလုံးသည်လည်း အဘိဓမ္မာပညာရှင်များ သုံး ဖန်များသဖြင့် ဆီသည်မ လက်သုတ်ဖတ်ဖြစ်နေပေပြီ။ တစုံတခုကို တကယ်အမှန်တည်ရှိသည်ဟု ယူဆသူတိုင်းအား အမှန်တကယ်ဝါဒသမားဟု ခေါ်နေကြသည်။

စိတ်ဝါဒနှင့်ဆန့်ကျင်ခြားနားလျက်ရှိသော ရုပ်ဝါဒ၏အခြေခံ သင်ကြားချက်များ

ရုပ်ဝါဒ၏ အခြေခံသင်ကြားချက်များသည် အသွင်အမျိုးမျိုးသော စိတ်ဝါဒတို့နှင့်ဆန့် ကျင်သည်။ ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒကို စေ့စပ်ပေးသောရုပ်နာမ်ဒွန်တွဲဝါဒနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သည်။ ရုပ်ဝါဒ၏ အခြေခံသင်ကြားချက်များကို ပိုမိုပီသစွာ သိရှိနိုင်ရန်အတွက် စိတ်ဝါဒ၏ အဓိကအချက် ကြီးများကို ပဌမပြလိုသည်။ ယင်းတို့မှာ-

- (၁) ရုပ်ကမ္မာကြီးသည် စိတ်နာမ်ပေါ်တွင် အမှီသဟဲပြုနေသည်။
- (၂) စိတ်နာမ် သို့မဟုတ် စိတ် သို့မဟုတ် စိတ်ကူးတွေ့ခေါ်မှုတို့သည် ရုပ်နှင့်သီးခြားကင်းလွတ်၍ တည်ရှိနေနိုင်သည်။ တကယ်လည်း တည်ရှိနေသည်။ (ယင်းတို့အနက် အပြင်းထန်ဆုံးသောစိတ် ဝါဒမှာ ရုပ်ဆိုသည်မှာ လုံးဝမရှိ၊ ရုပ်သည် အာရုံတွင် ထင်စားချက်မျှသာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသောဆန္ဒ စွဲစိတ်ဝါဒပင်ဖြစ်သည်။)
- (၃) သိပ္ပံပညာ၊ အတွေ့အကြုံ၊ သိမြင်မှုတို့ဖြင့် စစ်ဆေးစမ်းသပ်သိရှိနိုင်သော အရာများ၏ “နောက် ကွယ်တွင်” သို့မဟုတ် “အထက်တွင်” သို့မဟုတ် “လက်လှမ်းမမီရာ” တွင် နက်နဲခက်ခဲသော၊ မသိ နိုင်သော ဘုံတခုရှိသည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရုပ်ဝါဒ၏ အခြေခံသင်ကြားချက်များသည် ဖော်ပြပါ စိတ်ဝါဒ၏ အဓိကအချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်ပေသည်။

(၁) ကမ္မာလောကကြီးသည် ပြုကတွေ့သဘာဝအားဖြင့် ရုပ်ဖြစ်သည်။ တည်ရှိနေသောအရာဝတ္ထု တိုင်းသည် ရုပ်အကြောင်းတရားများပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ရုပ်၏ မောင်းနှင်မှုဥပဒေများအရ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်လာကြခြင်းဖြစ်သည်။

(၂) ရုပ်သည် ဒိဋ္ဌကျသော အမှန်တရားဖြစ်၍ စိတ်၏ပြင်ပတွင် သီးခြားကင်းလွတ်တည်ရှိသည်။ စိတ်သည် ရုပ်နှင့်ကင်းကွာ၍ သီးခြားရပ်တည်နေခြင်းမဟုတ်ပေ။ စိတ် သို့မဟုတ် စိတ်နာမ်နှင့်စပ်

သမျှအရာတိုင်းသည် ရုပ်ဖြစ်စဉ်၏ အကျိုးတရားသာ ဖြစ်သည်။

(၃) ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်၎င်း၏ ဥပဒေသများသည် လုံးဝသိရှိနိုင်သောအရာများ ဖြစ်သည်။ သဘာဝအားဖြင့် မသိသေးသောအရာများသာရှိ၍ မသိနိုင်သောရာများဟူ၍ ဘာမျှမရှိ၊ စသည့်အချက်များ ဖြစ်သည်။

တလျှောက်လုံးတွင် ယိမ်းယိုင်ခြင်းမရှိ၊ တသမတ်တည်းဖြစ်သော ရုပ်ဝါဒကို စွဲကိုင်ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ စိတ်ဝါဒကို ဘယ်အချက်၊ ဘယ်နေရာတွင်မှ အလျှော့မပေးခြင်းဖြင့်၎င်း၊ မှာက်စံလီနှင့်ဝါဒ၏ အဘိဓမ္မာသည် ထူးခြားခြင်းကို ဆောင်ပေးသည်။ သို့ဖြင့် စတာလင်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပေသည်။

“—(က)ကမ္ဘာလောကကြီးသည် “ထာဝရဝိညာဉ်တော်”၊ “တကမ္ဘာလုံးနှင့်ဆိုင်သောစိတ်နာမ်”၊ “သိစိတ်” စသည်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အရာမျှသာဖြစ်သည်ဟူသော စိတ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်လျက် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ပြုကတေ့သဘာဝအားဖြင့် ရုပ်ဖြစ်သည်၎င်း၊ ဤကမ္ဘာလောကကြီး၏ အထူးထူးအထွေထွေသော အသွင်သဏ္ဍာန်များသည် လှုပ်ရှားမောင်းနှင်နေသော ရုပ်ဒြပ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်ဟု၎င်း၊ ထို့ပြင် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ရုပ်၏ လှုပ်ရှားမှု ဥပဒေသများအရ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လျက်ရှိကာ “တကမ္ဘာလုံးနှင့်ဆိုင်သောစိတ်နာမ်” မပါဘဲ ကင်းလွတ်ရပ်တည်နေသည်ဟု၎င်း၊ မှာက်စံ၏ အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာရုပ်ဝါဒက ယူဆပေသည်။

“(ခ) ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်သာလျှင် တကယ်တည်ရှိ၍ အခြားဘာမျှ တကယ်အမှန်မရှိဟု ယူဆသော စိတ်ဝါဒနှင့်ဆန့်ကျင်လျက်၊ ရုပ်၊ သဘာဝ စသည်တို့သည် စိတ်၏ ပြင်ပတွင် သီးခြားကင်းလွတ်တည်ရှိနေသည့် ဒိဋ္ဌကျသော အမှန်တရားဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ ရုပ်သည် အာရုံများ၊ တွေးခေါ်မှုများနှင့်စိတ်တို့၏ အရင်းအမြစ်ဖြစ်၍ ရုပ်သည်သာ အဓိကဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ စိတ်သည် ဖြစ်မှု၏ အရောင်ဟပ်ချက်၊ ရုပ်၏ အရောင်ဟပ်ချက်မျှသာဖြစ်၍၊ သာမညဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ အတွေးအခေါ်သည် ရုပ်၏ ရလဒ်မျှသာဖြစ်၍ ဦးနှောက်ဖြင့်သာ ပြည့်စုံသော အတွေးအခေါ်အဆင့်သို့ ရောက်စေသဖြင့် ဦးနှောက်(ရုပ်)သည် အတွေးအခေါ်(စိတ်)ကိုပြုလုပ်သည့်ကိရိယာကြီးဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ ကမ္ဘာလောကကြီး၌ မသိရသေးသောအရာဟူ၍သာရှိပြီး၊ မသိနိုင်သောအရာဟူ၍ မရှိဟု၎င်း၊ ထိုမသိရသေးသောအရာတို့သည် သိပ္ပံပညာနှင့်လက်တွေ့ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများမှ သိရှိလာတော့မည်ဟု၎င်း၊ မှာက်စံ၏ အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ရုပ်ဝါဒက ယူဆပေသည်။”

ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒတို့ လက်တွေ့တွင် ခြားနားကြပုံ

ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒခြားနားပုံတို့သည် ကမ္ဘာလောကကြီး၏ သဘာဝနှင့်ပတ်သက်သော စိတ္တဇဆန်သော အသိတရားနှစ်ခု ခြားနားကြပုံမျိုး မဟုတ်ပေ။ ပြဿနာတိုင်းတွင် နားလည်ပုံ၊ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူပုံကအစ ခြားနားနေကြသော အယူအဆနှစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းနှစ်ခု၏ ခြားနားချက်ကို အထူးမှတ်သားရန် လိုသည်။

ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒခြားနားကြပုံကို လက်တွေ့နည်းများဖြင့် နောက်ထပ်နှိုင်းယှဉ်စစ်ဆေးကြည့်ကြရအောင်။

ဥပမာ - စိတ်ဝါဒသမားတို့က သိပ္ပံပညာအပေါ်တွင် “လွန်မင်းစွာ” အားထားခြင်းမပြုရန် မကြာခဏပြောတတ်ကြသည်။ အရေးကြီးသော သစ္စာတရားများသည် သိပ္ပံပညာလက်လှမ်းမမှီသောနေရာတွင် ရှိသည်ဟုလည်း သူတို့က ဆိုကြသည်။ သို့ဆိုခြင်းသည် သက်သေသာဓကရှိသော၊ အတွေ့အကြုံက ပြသော၊ လက်တွေ့ဖြင့် စမ်းသပ်နိုင်သော အရာများကို မယုံကြည်နှင့်ဟုဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့ဆိုခြင်းဖြင့် “အဆင့်မြင့်” သော အသိတရားကို ရရှိလေဟန် အမှန်ဆုံးကို သိလေဟန် ဆောင်နေကြသည်။ စိတ်ဝါဒသမားများကိုသာ ယုံကြည်ကြဟုဆိုရာရောက်ပေသည်။

ဤနည်းဖြင့် စိတ်ဝါဒသည် ဖောက်ပြန်သော ဝါဒဖြန့်ချိမှုရောင်းရင်း မိတ်ဆွေကောင်းကြီးဖြစ်လာပေသည်။ အရင်းရှင်သတင်းစာများ၏ အဘိဓမ္မာကြီးတရပ် ဖြစ်လာပေသည်။ စိတ်ဝါဒသည် လူ့ကျင့်ဝတ်နှင့်လူမှုပြဿနာများကို သိပ္ပံနည်းကျစွာ ချဉ်းကပ်လေ့လာခြင်း မပြုနိုင်အောင် ကျွန်ုပ်တို့အား တားဆီးထားကာ ဥပါဒါန်စွဲလမ်းမှု အမျိုးမျိုးကို ယုံကြည်အောင် အားပေးနေသည်။

ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အရေးအကြီးဆုံးမှာ ဝိညာဉ်သည် အဇ္ဈတ္တအတွင်း ဘဝဖြစ်သည်ဟုလည်း စိတ်ဝါဒသမားတို့က ဆိုကြသေးသည်။ (စိတ်)အတွင်းပြောင်းလဲ ဆင်းသစ်မှုမရှိဘဲ လူ့ပြဿနာများကို မဖြေရှင်းနိုင်ဟုလည်း ဆိုကြသေးသည်။ ဤစကားမှာ ထမင်းဝသူများ မကြာခဏပြောလေ့ရှိသော စကားဖြစ်သည်။ အလုပ်သမားသည် လုပ်ခွင်အခြေအနေကောင်းမွန်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲမဝင်ဘဲ စိတ်ဓာတ်တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ခြင်းဖြင့် ဘဝသစ်သို့ ရောက်လာပါမည်လော။

ဆိုရှယ်လစ်များထဲတွင် မကြာခဏတွေ့ရသော စိတ်ဝါဒချဉ်းကပ်လေ့လာမှုတမျိုးရှိသေးသည်။ ရိုးသားသော အချို့ဆိုရှယ်လစ်များသည် အရင်းရှင်စနစ်ကို မကောင်းဟု မြင်ကြသည်။ ယင်းသို့အရင်းရှင်စနစ် မကောင်းရခြင်းမှာ ကုန်များကို ညီမျှစွာ ဝေငှဖြန့်ဖြူးခြင်းမရှိသောကြောင့် ဟု သူတို့က ယူဆကြသည်။ အရင်းရှင်များ အပါအဝင် လူအားလုံးမျှတမှုနှင့်တရားမှုတို့ကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အရင်းရှင်စနစ်၏ အပြစ်အနာအဆာများ ပျောက်ကွယ်သွားကြကာ ကောင်းမွန်လာမည်ဟု ဆိုကြသည်။ သူတို့၏ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒမှာ တရားမျှတခြင်းဟူသော စိတ္တဇဆန်သည့်တွေးခေါ်မှုကို လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤစိတ်ဝါဒသည် အနှစ်သာရအားဖြင့် အဘယ်နည်း။ ကျွန်ုပ်တို့၏ နေထိုင်မှုစနစ်နှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်း တည်ဆောက်ပုံစနစ်ကို အဆုံးအဖြတ်ပြုသောအရာမှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ တွေးခေါ်မှုများပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် သူတို့သည် ရုပ်ကျသောအကြောင်းတရားများကို ကြည့်မြင်ရန် မေ့လျော့နေကြသည်။ အမှန်အားဖြင့် အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ကုန်များ ဖြန့်ချိပုံစနစ်၊ ဆင်းရဲသူနှင့်ချမ်းသာသူဟူ၍ ကွဲပြားနေသည့်အဖြစ်တို့ပေါ် လာခြင်းမှာ ကုန်

များဖြန့်ချိရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသော လူ၏ တွေးခေါ်မှုကြောင့် မဟုတ်ပေ။ အရင်းရှင်များက အလုပ်သမားအား သွေးစုပ်ချယ်လှယ်ခြင်းပေါ်တွင် ကုန်ထုတ်မှုစနစ်၊ ဤအခြေခံတည်ဆောက်ထားသော ရုပ်ကျသည့်အကြောင်းတရားကြောင့်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကုန်ထုတ်မှုစနစ်တည်၍ နေသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ အဆုံးစွန်ချမ်းသာခြင်းနှင့်အဆုံးစွန် ဆင်းရဲခြင်းတို့သည် တည်ရှိနေကြဦးမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်များ၏ လုပ်ငန်းမှာ အလုပ်သမားလူတန်းစားအား စည်းရုံးကာ အရင်းရှင်လူတန်းစားအား ဆန့်ကျင်သော တိုက်ပွဲကို ခေါင်းဆောင်ရန် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် အလုပ်သမားလူတန်းစားသည် အာဏာကို အရင်းရှင်လူတန်းစားထံမှ ရယူရန် ဖြစ်သည်။

ဤအချက်ကို နားမလည်ပါက ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအတွက် တိုက်ခိုက်ရန် ထိရောက်သော နည်းလမ်းကို ရှာဖွေနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ယင်းဥဒါဟရဏ်တို့ကိုကြည့်၍ စိတ်ဝါဒသည် ဖေါက်ပြန်ရေး၏ လက်နက်အဖြစ် ဘယ်သို့ ဘယ်ပုံ အသုံးတော်ခံသည်ကို သိမြင်နိုင်ပေသည်။ ဆိုရှယ်လစ်များသည် အရင်းရှင်တို့၏ စိတ်ဝါဒကို ယူ၍ ဆိုရှယ်လစ်သဘောတရားကို ထူထောင်၍ မရပေ။ အလားတူပင် အရင်းရှင်အစိုးရစက် ယန္တရားနှင့်တကွ ယန္တရားမောင်းနှင်သူအရာရှိများကို ငှားရမ်း၍ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် တည်ဆောက်၍လည်း မရနိုင်ပေ။

သမိုင်းတလျှောက်လုံးမှာပင် စိတ်ဝါဒသည် ဖေါက်ပြန်ရေး၏ လက်နက် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်လူတန်းစား၏ အုပ်စိုးမှုကို သမာသမတ်ဖြစ်လေဟန် ရောက်အောင် ပြုလုပ်ပေးသော ကိရိယာမျှသာ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

သို့ဖြင့် စိတ်ဝါဒသည် ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲသော အင်အားစုဖြစ်သည်။ အရာဝတ္ထုများကို ဗိုနေမြဲ ကျားနေမြဲ တည်ရှိနေအောင် ကာကွယ်ထားသောသဘောတရား ဖြစ်သည်။ အခြားတဘက်တွင် ရုပ်ဝါဒသည် တိုးတက်လျက်ရှိသည်။ ကုန်ထုတ်အင်အားစုများ တိုးတက်လာခြင်း၊ သိပ္ပံပညာတိုးတက်လာခြင်း စသည့်လူမှုတိုးတက်မှုတိုင်းသည် ရုပ်ကျသော စိတ်ကူးများဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြပြီးနောက် ရုပ်ဝါဒကို တဖန်ပြန်၍ ကြွယ်ဝခိုင်မာစေခဲ့သည်။ လူ့အတွေးအခေါ်၏ သမိုင်းသည် ရုပ်ဝါဒက စိတ်ဝါဒကို တိုက်သည့်တိုက်ပွဲ၏ သမိုင်းမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။

ရုပ်ဝါဒရေးရာတိုက်ပွဲ

ကွန်မြူနစ်ဝါဒ တည်ဆောက်ရေးအတွက် လူလူချင်းသွေးစုပ်ချယ်လှယ်မှုကို ဆုံးခန်းတိုင်တိုက်သည့်အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ စည်းရုံးသော တပ်ဦးဖြစ်သော ကွန်မြူနစ်များသည် မည်သို့သောပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည့် စိတ်ဝါဒကိုမှ လက်မခံပေ။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လီနင်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောဆိုခဲ့လေသည်။

“ရာစုနှစ်၏ တဝက်မျှသော ရှည်ကြာသောကာလတလျှောက်လုံးတွင် မာ့ဂက်စ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်စ်တို့သည် ရုပ်ဝါဒကို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေခဲ့သည်။ အဘိဓမ္မာတွင် အခြေခံကျသော အနွယ်

တခုကို ထပ်မံ၍ တိုးခဲ့သည်။ ယင်းအချက်တွင်ပင်လျှင် မှာကံစံနှင့်အိန်ဂျယ်လိစ်တို့၏ ပါရမီဉာဏ်သည် ထင်ရှားစွာ ပေါ်လျက်ရှိပေသည်။

“မှာကံစံ၏ အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ မြှောက်ဆိုချက်များကို ကြည့်လျှင် မပြောင်းလဲသော အခြေခံရည်ရွယ်ချက်များကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ယင်းမှာ ရုပ်ဝါဒကို စွဲမြဲခြင်း၊ အဝိဇ္ဇာဝါဒ စိတ်ဝါဒဖြင့် ရောမေ့မှု၊ စိတ်ဝါဒသို့ ယိမ်းယိုင်မှုတို့ကို ရှုံးချုပ်စစ်တင်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။”

“မှာကံစံနှင့်အိန်ဂျယ်လိစ်တို့သည် အစမှအဆုံးတိုင် အဘိဓမ္မာနယ်ပယ်၌ ဘက်လိုက်သူများ ဖြစ်ပေသည်။ သူတို့သည် ရုပ်ဝါဒမှ သွေဖီမှုများကို၎င်း၊ စိတ်ဝါဒအား လျော့ပေါ့ချက်ပေးခြင်းကို၎င်း၊ ရှာဖွေနိုင်ခဲ့ကြပေသည်။”

“ပျော်စင်တစ်ဗစ်များအပါအဝင် ရုပ်နာမ်ဒွန်တွဲသမားများသည် ဆင်းရဲခေါင်းပါးလှသော လူညံ့များသာ ဖြစ်ပေသည်။ သူတို့သည် ပြဿနာကို ကြည့်မြင်ရာ၌ ရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ဝါဒအနှယ်များကို ရောထွေးမှုနှောက်ပစ်သည့် အလယ်လမ်းအဘိဓမ္မာနှင့်သာ သင့်တော်ပေသည်။ အဘိဓမ္မာတွင် ဤအခြေခံအနှယ်နှစ်ခုစလုံးမှ ထွက်ပြေးရန် ကြိုးပမ်းခြင်းသည် တက်ယောင်ကား ဧဝံစပ်ရေးသမားတို့၏ အလုပ်မျှသာ ဖြစ်ချေသည်။”

ပြဿနာတိုင်းမှာပင် ကျွန်ုပ်တို့သည် စိတ်ဝါဒကို ဆန့်ကျင်သောရုပ်ဝါဒ၏ ဘက်တော်သားများဖြစ်ကြပေသည်။ ယင်းသို့ဘက်လိုက်ခြင်းမှာ အရာဝတ္ထုများကို စိတ်ကူးတေးထင်မှုများ မပါဘဲ ၎င်းတို့အလိုအလျောက်တိုင်း လေ့လာကြည့်မြင်သည့်ရုပ်ဝါဒအသိတရားဖြင့်သာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်သဘာဝအင်အားစုများ အကြောင်းကို သိနားလည်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့ သိနားလည်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပြောင်းလဲပစ်ကာ သဘာဝအင်အားစုများကို နိုင်နင်းမည်ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်ကို၎င်း၊ အလုပ်သမားလူတန်းစားကို၎င်း၊ ပြည်သူကို၎င်း၊ ယုံကြည်မှုရှိရန် သိနားလည်မှု၏ အပြင်ဘက်တွင် လျှို့ဝှက်နက်နဲ အသိခက်သော အရာဟူသည် မရှိဟူ၍၎င်း၊ ထာဝရဘုရားသခင်အလိုတော်အတိုင်း ဖြစ်ကြသည်ဟူသော အယူအဆကို လက်ခံစရာ မလိုဟူ၍၎င်း၊ “ခိုင်မာတိကျသော” သင်ကြားချက်များကို ရှုတ်ချပစ်ပါယ်ခြင်းမပြုဟူ၍၎င်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်သဘာဝကို ပြောင်းလဲပစ်ရန်အတွက် နားလည်သိရှိနိုင်သည်ဟူ၍၎င်း၊ ရုပ်ဝါဒက သင်ကြားပေးပေသည်။

အခန်း(၃) စက်ယန္တရား ရုပ်ဝါဒ

ခေတ်ဟောင်းတွင် တော်လှန်သော ခန့်ရှင်က ထုတ်လုပ်ခဲ့သည့်ရုပ်ဝါဒအမျိုးအစားတစ်ခုမှာ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒဖြစ်သည်။ ယင်းဝါဒသည် ပဝေဏီရုပ်ဝါဒအမြင်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းစက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒအရဆိုလျှင် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော ရုပ်ဝတ္ထုများ(အနုမြူမှုများ)ဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ၎င်းရုပ်ဝတ္ထုများ၏ အညမညလှုပ်ရှားမှုသည် သဘာဝ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်များအားလုံးကို ထုတ်လုပ်သည်။ ထို့ပြင် သဘာဝ၏ အလုပ်လုပ်ပုံကိုလည်း စက်ယန္တရားတခု၏ အလုပ်လုပ်ပုံဖြင့် နှိုင်းယှဉ်သိနားလည်ပေသည်။

ထိုခေတ်ကမူ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် တိုးတက်တော်လှန်သော ဝါဒဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒတွင် ကြီးမားသော ပျော့ကွက်ကြီးသုံးခုရှိသည်။

- (၁) ကမ္ဘာလောကကြီးကို အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်တပါးက ဖန်ဆင်းသည်ဟု ယူဆခြင်း
- (၂) ဖြစ်စဉ်ဟူသ၍သည် စက်ယန္တရား၏ အညမညလှုပ်ရှားမှု စက်ဝိုင်းများ အထပ်ထပ်ရစ်ဝဲလည်ပတ်သဖြင့် အရည်အချင်းအသစ်များ၊ သဘာဝတွင် ဖြစ်စဉ်အသစ်များ စသည်တို့ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုမရှိဟု ယူဆခြင်း
- (၃) လူမှုတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုကို၎င်း၊ လူ၏ လူမှုလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ချက်များကို၎င်း၊ ဖေါ်ပြနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ လူ့သဘာဝကို စိတ္တဇဆန်စွာ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ပြောင်းလဲနေသော ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်၎င်းတို့ မည်သို့နားလည်မိ

မာ့က်စ်မပေါ်မီကဆိုလျှင် ရုပ်ဝါဒသည် အဓိကအားဖြင့် စက်ယန္တရား ဆန်လှပေသည်။ ရုပ်ဝါဒသမားများသည် ဘဝနှင့်စိတ်အပါအဝင် ကမ္ဘာလောကကြီးတခုလုံးကို ကြည့်မြင်ရာ၌ အသက်ဝိညာဉ်ကင်းမဲ့သောစက်ယန္တရားဖွဲ့စည်းမှု တရပ်အဖြစ်သာ ကြည့်မြင်ကြသည်။ ရုပ်ခန္ဓာများ၏ စက်ရုပ်ဆန်ဆန် အညမည လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ်သာ မြင်သည်ဟု မကြာခဏပြောသံကြားရသည်။ ယင်းမှာ စက်ယန္တရားဆန်သော ရုပ်ဝါဒကိုဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် မာ့က်စ်ဝါဒ၏ ရုပ်ဝါဒမှာ စက်ယန္တရားမဆန်ဘဲ အနုပညာလောကကျပေသည်။ ယင်းကို နားလည်ရန်အတွက် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒကို ပဌမအားဖြင့် လိုအပ်ပေသည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် စူးစမ်းတွေ့ရှိရသည့်အမျိုးမျိုးသော ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်များကို ရုပ်ဝါဒသမားများက မည်သို့သိမြင်နားလည်ကြပါသနည်း။

ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ပြောင်းလဲမှုတို့ဖြင့်သာ ပြီးသည်။ နေဆုံးလျှင် ညသို့ရောက်၍ ညပြီးဆုံးလျှင် နေသို့ရောက်သည်။ ရာသီခွင်သည် တခုပြီးတခု လှည့်နေသည်။ လူသည် မွေးဖွား၍ ကြီးပြင်းကာ သေဆုံးသည်။ ဤပြောင်းလဲမှုတရား(အနိစ္စတရား)သည် အရေးကြီးသော အ

ချက်ဖြစ်သည်ဟု အဘိဓမ္မာပညာရှင်တိုင်းက အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ကမ္ဘာလောက ကြီး၌ ယင်းသို့ တွေ့မြင်သိရှိနေရသော ပြောင်းလဲမှုများကို မည်သို့သိမြင်နားလည်ကြရမည်နည်း။

ရုပ်ဝါဒနည်းဖြင့်သော်၎င်း၊ စိတ်ဝါဒနည်းဖြင့်သော်၎င်း၊ တနည်းနည်းဖြင့် ဤပြောင်းလဲမှုများကို သိမြင်နားလည်ရပေလိမ့်မည်။

စိတ်ဝါဒအလိုအရဆိုလျှင် ထိုပြောင်းလဲမှုသည် ထာဝရတုရားသခင်၏ အလိုတော်အရသာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြင့် ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် ရှိသော ပြောင်းလဲမှုဟူသမျှသည် ယုတ္တိအဆုံးတွင် ရုပ်၏ အပြင်ပတွင် ရှိသော၊ ရုပ်မဟုတ်သော၊ ရုပ်ကမ္ဘာ၏ ဥပဒေသများ၏ လက်အောက်ခံမဟုတ်သော အရာတခုက စေ့ဆော်ဖန်တီးသည်ဟု စိတ်ဝါဒက ယူဆပေသည်။

သို့ရာတွင် ရုပ်ဝါဒကမူ ပြောင်းလဲမှုဟူသမျှသည် ရုပ်အကြောင်းတရားများကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပေသည်။ တနည်းဆိုရလျှင် ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် ဖြစ်ပျက်သမျှတို့ကို ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးဖြင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြပေသည်။

သို့ရာတွင် အချို့အဘိဓမ္မာပညာရှင်တို့ကမူ ပြောင်းလဲမှု၏ အတွင်းမှာပင် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသောအရာ၊ ထာဝရတည်သောအရာ၊ နိစ္စဖြစ်သောအရာဟူ၍ ရှိသေးသည်ဟု ဆိုကြပြန်သည်။ ယင်းမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သောလူတန်းစား ကိုင်စွဲသော သဘောတရား၏ အရေးကြီးသောအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ပြောင်းလဲခြင်းကို ကြောက်ကြသည်။ ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် သူတို့သည်လည်း ပျောက်ကွယ်လွင့်စင်သွားတော့မည်ဟု စိုးရိမ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် တည်မြဲသောအရာ၊ နိစ္စဖြစ်သောအရာ၊ ပြောင်းလဲခြင်းတရား(အနိစ္စ)မဟုတ်သော အရာကို ရှာဖွေကြသည်။

ပဝေဏီရုပ်ဝါဒသမားများသည်လည်း ဤတရားကို ရှာဖွေခဲ့ကြ၏။ ပြောင်းလဲနေသော ဗဟိဒ္ဓအသွင်များ နောက်ကွယ်တွင် မပြောင်းလဲသောအရာကို လိုက်လံရှာဖွေကြသည်။ စိတ်ဝါဒသမားများက ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော ထာဝရဖြစ်သော အရာများကို စိတ်နာမ်တို့၌ ရှာဖွေကြ၍ ရုပ်ဝါဒသမားများသည် အလားတူအရာကို ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးထဲ၌ ရှာဖွေနေကြသည်။ သို့ရာရှာရင်းဖြင့် သူတို့သည် သူတို့ရှာဖွေနေသည့်ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော၊ ထာဝရဖြစ်သောအရာကို အဆုံးစွန်သောရုပ်ဝတ္ထုမှာ ထာဝရလည်းဖြစ်၊ ဖျက်ဆီး၍လည်း မရနိုင်သော အနုမြူဖြစ်ပေသည်။ (အနုမြူ Atom အက်တမ်မှာ ခေါမစကားလုံးဖြစ်၍ “ချိုးဖဲ့မရနိုင်သော”ဟု အနက်ထွက်သည်)

သို့ဖြင့် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော အနုမြူကလေးများ၏ အညမညတို့ပြန်ဆောင်ရွက်မှု၊ လှုပ်ရှားမှုသည် ပြောင်းလဲမှုအားလုံးကို ပြုပေးသည်ဟု ထိုရုပ်ဝါဒသမားများက ယူဆကြပေသည်။ ယင်းမှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်လောက်က ခေါမနိုင်ငံနှင့်အိန္ဒိယပြည်တို့တွင် ထွန်းကားခဲ့သည့် များစွာရှေးကျလှသော အယူအဆတရပ် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုစဉ်ကမူ ယင်းအယူအဆသည် သူ့ခေတ်နှင့်သူ တိုးတက်သောအယူအဆဖြစ်၍ စိတ်ဝါဒနှင့်ဥပါဒါန်စုံလမ်းမှုများကို တိုက်ဖျက်ရာတွင် လက်နက်ကြီးတခု ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့်

ခေါမအဘိဓမ္မာပညာရှင် အက်ပီကျူးရပ်(စ်)၏ အနုမြူရုပ်ဝါဒအယူအဆ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ “ အရာဝတ္ထုတိုင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့်ဓာတ်များမှာ မည်သည့်ဓာတ်များဖြစ်သည်ကို၎င်း၊ အရာဝတ္ထုတိုင်းသည် ထာဝရဘုရားသခင်များ၏ ပယောဂမရှိဘဲ မည်သို့မည်ပုံ ဖြစ်ပေါ်လာကြပုံကို၎င်း ” ပြဆိုရန်ရည်ရွယ်ပေသည်ဟု ရောမကဗျာဆရာ လူကရေးတီးယား(စ်)က သူ၏ “ အရာဝတ္ထုများ၏ သဘာဝ ” အမည်ရှိ အဘိဓမ္မာကဗျာကျမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။

သို့ဖြင့် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ခက်မာ၍ ချိုးဖွဲမရနိုင်သော ရုပ်ဓာတ်ဝတ္ထုများ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမျှသာဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ ပြောင်းလဲမှုအားလုံးသည် ယင်းဓာတ်ဝတ္ထုများ၏ လှုပ်ရှားမှု ၎င်းတို့အချင်းချင်း အညမညတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုတို့မှ ထွက်ပေါ်လာသည်ဟု၎င်း ယူဆသည့်ရုပ်ဝါဒတမျိုးသည် ထိုစဉ်ကပင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပေသည်။

ယင်းအယူအဆကို ခေတ်သစ်၌ ပြန်လည်ဆန်းသစ်လာစေခဲ့သည်။ ၁၆ ရာစုနှင့် ၁၇ ရာစုနှစ်များ၌ အဘိဓမ္မာပညာရှင်များနှင့်သိပ္ပံပညာရှင်များသည် ပဒေသရာဇ်ဆန်သော ဘုရင်ဂျီအဘိဓမ္မာကို တိုက်ဖျက်ရာတွင် ယင်းအယူအဆကို အသုံးပြုခဲ့ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် ခေတ်သစ်ရုပ်ဝါဒသည် ပဏေဂျပ်ဝါဒထက် အနှစ်သာရအားဖြင့် ကြွယ်ဝလာပေသည်။ ရုပ်ဓာတ်ဝတ္ထုများ၏ အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားမှု၏ ဥပဒေသများသည် ဘယ်အရာများဖြစ်သည်ကို ခေတ်သစ်ရုပ်ဝါဒက ရှာဖွေခဲ့ပေသည်။ သို့ဖြင့် ရုပ်၏ သီးခြားအစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်ပျက်လှုပ်ရှားခြင်းနှင့်အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားမှုများမှ ပေါ်ထွက်လာသည့်ရူပက္ခန္ဓာပြောင်းလဲမှုအစ၊ လူ့ဘဝပြောင်းလဲမှုအဆုံးဖြစ်သော အသွင်သဏ္ဍာန်အားလုံး၏ ရုပ်လုံးကို ဖော်ပြပေသည်။ ဤနည်းဖြင့် ၁၈-ရာစုနှစ်အဆုံးတွင် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒခေတ်သစ်အယူအဆများ၏ လက္ခဏာများသည် ပေါ်လာကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဓနရှင်အဘိဓမ္မာတရပ်

အနှစ်သာရအားဖြင့် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် ပေါ်ထွန်းစပြုလာသော ဓနရှင်၏ သဘောတရားဖြစ်ပေသည်။ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်သဘောတရားကို ဆန့်ကျင်၍ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းဖြစ်သည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်တွေးခေါ်ချက်များကို ဦးတည်တိုက်ခွဲသည်။ မြေရှင်ဆိုးသော ပဒေသရာဇ်အမြင်ကို ဦးတည်တိုက်ခိုက်သော အပြင်းထန်ဓနရှင်တိုက်ပွဲပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်ပေသည်။

ဓနရှင်ပေါ်ထွန်းစ ခေတ်တွင် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်လူမှုဆက်ဆံရေးများသည် ပြိုကျနေကြသည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်လူမှုဆက်ဆံရေးများ တောက်ပထွန်းလင်းရာဖြစ်သော ဘုရင်ဂျီအဘိဓမ္မာထဲတွင် မြှုပ်နှံဌာပနာထားသည့်မြေရှင်ပဒေသရာဇ်တွေးခေါ်မှုများသည်လည်း ပြိုကျနေကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ပဒေသရာဇ်များက မြေကျန်များကို သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သည့်စီးပွားရေးအခြေခံပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသည့်မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်သည် သစ္စာတော်ခံ၊ လက်အောက်ခံ၊ အမှီခိုခံဖြစ်သောရှုပ်ထွေးသည့်လူမှုဆက်ဆံရေးများဖြင့် ပြွမ်းလျက်ရှိသည်။ ဤရှုပ်ထွေးမှုများ

သည် လူမှုနှင့်နိုင်ငံရေးအဘိဓမ္မာများတွင်သာ ထင်ဟပ်နေသည်မဟုတ်ဘဲ သဘာဝအဘိဓမ္မာထဲ တွင်လည်း ထင်ဟပ်နေသည်။

သဘာဝအတွင်းရှိ အရာဝတ္ထုတိုင်းသည် စကြာဝဠာစနစ်ကြီးထဲတွင် ဒူးနေရာဒူး တော် နေရာတော် ရှိကြရသည်။ ထိုစနစ်ကြီး၏ လက်အောက်ခံအဖြစ် ထိုစနစ်ကြီးကို မှီတယ်နေကြရ သည်။ သို့ရှိရင်းဖြင့် စကြာဝဠာစနစ်ကြီးအား အကျိုးပြုနေကြရသည်ဆိုသော သဘာဝအဘိဓမ္မာ မှာ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ်တွင် ထွန်းကားသော အဘိဓမ္မာမျိုး ဖြစ်ပေသည်။

ဓနရှင်အဘိဓမ္မာပညာရှင်များနှင့် သိပ္ပံပညာရှင်များသည် သဘာဝနှင့်ပတ်သက်သော ယင်းသို့သော မြေရှင်ပဒေသရာဇ်တွေးခေါ်မှုများကိုပါ ပယ်ဖျက်ခဲ့ကြသည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ် တရားသေအယူအဆများကို ပယ်ကာ သဘာဝသည် ရုပ်ခန္ဓာများ အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားကြသည့် စနစ်ကြီးသာဖြစ်သည်ဟု သူတို့က ယူဆကြသည်။ သဘာဝသည် မည်သို့မည်ပုံပြောင်းလဲလှုပ်ရှား နေသည်ကို သိမြင်ရန်အတွက် သဘာဝအား စူးစမ်းရှာဖွေရမည်ဟုလည်း ဆိုခဲ့ကြပေသည်။

ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ တွေ့ရှိချက်များ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတိုး တက်မှုများ၊ စက်မှုနှင့်စက်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့်အတူ သဘာဝစူးစမ်းရှာဖွေမှုသည် လည်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။ စက်မှုအတတ်ပညာ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် နီးစပ်ယှက်နွယ်နေသည့် အလျောက် စက်မှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာသည်လည်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် သဘာဝအား သိပ္ပံနည်းကျစွာ စူးစမ်းမှုတို့ကြောင့်၎င်း၊ အထူးသဖြင့် စက်မှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာတို့ကြောင့်၎င်း၊ ရုပ်ဝါဒအယူအဆသည် ပို၍ကြွယ်ဝလာပေသည်။

တပြိုင်တည်းမှာပင် ယင်းတွေ့ရှိချက်များသည် ရုပ်ဝါဒအယူအဆ၏ ပျော့ကွက်များနှင့် ကောင်းကွက်များကို၎င်း၊ အောင်မြင်ချက်များနှင့်ကန့်သတ်ချက်များကို၎င်း၊ ညွှန်ပြခဲ့ပေသည်။

ရုပ်ဝါဒအယူအဆကို ရှေ့သို့တဆင့် တွန်းပို့လိုက်သည့်အရာမှာ အိန်ဂျယ်လစ်ပြောသလို ပင် “စွမ်းအားကြီး၍ လျင်မြန်စွာ တဟုန်ထိုးချီတက်နေသောသိပ္ပံပညာနှင့်စက်မှုလုပ်ငန်း၏ တိုး တက်မှုတို့”ပင်ဖြစ်သည်။ ရုပ်ဝါဒအယူအဆသည် “အဓိကအားဖြင့် စက်ယန္တရားဆန်ပေသည်”။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စက်မှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာသည်သာလျှင် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် မြင့်မားသော အဆင့်သို့ရောက်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းရုပ်ဝါဒ၌ “သီးခြားကျ၍ ရှောင်လွှဲမရသော ကန့်သတ်ချက်များ ရှိပေသည်။ ယင်းသို့ကန့်သတ်ချက်များ ရှိခြင်းမှာ စက်ယန္တရားအတတ်ပညာ ၏ စံများနှင့်လုံးဝနှိုင်းချိန်ကိုက်ထားသောကြောင့်”ဖြစ်ပေသည်။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် စက်မှုဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာထွန်းကားစပြုလာသောအကြောင်း တခုတည်းကြောင့်သာ ပေါ်ပေါက်လာသည် မဟုတ်သေးပေ။ အတိုးတက်ဆုံးသော ဓနရှင်အဘိ ဓမ္မာပညာရှင်များ၏ လူတန်းစားအမြင်တွင် နက်ရှိုင်းစွာ အမြစ်တွယ်နေသောကြောင့်လည်းဖြစ် ပေသည်။ အတိုးတက်ဆုံးသော ဓနရှင်အဘိဓမ္မာပညာရှင်များသည် စက်မှုဆိုင်ရာသိပ္ပံပညာများ ကို လုံးဝအားကိုးမျှော်မှန်းကြသောကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

မြေရှင်ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တွန်းလှန်ပြီးနောက် ဓနရှင်လူတန်းစားသည် တသီးပုဂ္ဂလလွတ်လပ်ခွင့်ရရေး၊ တန်းတူညီမျှရေးနှင့်အချုပ်အချယ်မရှိသော ဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့အတွက် တိုက်ခွဲသည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်၏ တွေးခေါ်မှုများကို ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြီးနောက် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် စက်မှုသိပ္ပံ၏ ဥပဒေသများအရ အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားနေကြသော ရုပ်ဓာတ်ဝတ္ထုများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု ဓနရှင်၏ အတိုးတက်ဆုံးသော အဘိဓမ္မာပညာရှင်များ ဖြစ်သောရုပ်ဝါဒများက အလားတူ ကြွေးကြော်ခဲ့ကြသည်။

မြေရှင်ပဒေသရာဇ်၏ အယူအဆများသည် မြေရှင်ပဒေသရာဇ် လူမှုဆက်ဆံရေးများတွင် ထင်ဟပ်နေသကဲ့သို့ သဘာဝနှင့်ပတ်သက်သော ဖော်ပြပါ ဓနရှင်အယူအဆသည်လည်း ဓနရှင်လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် ထင်ဟပ်နေပေသည်။ သို့ရာတွင် ဓနရှင် လူမှုဆက်ဆံရေးသစ်သည် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်နှင့်အဖွဲ့များကို ဖြတ်တောက်ကာ ကုန်လုပ်အင်အားစုံသစ်၏ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသကဲ့သို့ သဘာဝနှင့်ပတ်သက်သော ဓနရှင်အယူအဆသစ်သည်လည်း မြေရှင်ပဒေသရာဇ်တွေးခေါ်မှုများကို ပယ်ဖျက်ကာ သိပ္ပံနည်းကျသော သုတေသနပြုမှုကို တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပေသည်။

သိပ္ပံပညာသည် အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ အမြင်တိုးတက်မှုအတွက် များစွာအထောက်အကူပေးခဲ့ကာ ယင်းသို့ဖြင့် အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ အမြင်သည် သိပ္ပံပညာကြောင့် ပိုမိုခိုင်မာလာခဲ့ပေသည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်စက်ယန္တရား

ကမ္ဘာလောကကြီးသည် အညမည တုံ့ပြန်လှုပ်ရှားနေကြသော ရုပ်ဓာတ်ဝတ္ထုများ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသမားများက ယူဆကြသည်။ ဓာတ်ဝတ္ထုများသည် တခုနှင့်တခု သီးခြား ကင်းလွတ်စွာတည်ရှိနေကြသည်။ သို့ဖြင့် တခုစီ တည်ရှိ၍နေသော ဓာတ်ဝတ္ထုတို့ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းလိုက်သောအခါ ကမ္ဘာလောကကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ယင်းဓာတ်ဝတ္ထုများ အချင်းချင်း အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားခြင်းများ စုပေါင်းလိုက်သောအခါတွင် ကမ္ဘာကြီးအတွင်း၌ စုပေါင်းအရာများ ဖြစ်လာကြသည်။ ယင်းတို့၏ အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားခြင်းများသည်လည်း စက်ယန္တရား၏ တုံ့ပြန်လှုပ်ရှားခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ ဓာတ်ဝတ္ထုတခုသည် အခြားဓာတ်ဝတ္ထုတခုကို ပြင်ပမှ ချုပ်ကိုင်ထိန်းသိမ်းသော စက်ယန္တရား၏ တုံ့ပြန်လှုပ်ရှားပုံမျိုးဖြစ်သည်။

ယင်းအယူအဆမှာ စက်ယန္တရား ရုပ်ဝါဒသမားတို့၏ အယူအဆဖြစ်သည်။ ယင်းအယူအဆသည် ကမ္ဘာလောကကြီးတခုလုံးအား ရှုပ်ထွေးသော စက်ယန္တရားအစိတ်အပိုင်းကြီးတခုအဖြစ် သဘောထားခြင်းနှင့်အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် သဘာဝတခုလုံးကိုဖြစ်စေ၊ သဘာဝ၏ အစိတ်အပိုင်းတခုကိုဖြစ်စေ ကြည့်မြင်သည့်အခါ၌ စက်ယန္တရားတခုလုံးကို ကြည့်မြင်သကဲ့သို့သိုင်း၊ ကြည့်မြင်ပေသည်။ သဘာဝကြီးမည်သို့ အလုပ်လုပ် လှုပ်ရှားသည်ကို

ကြည့်မြင်ရာ၌ စက်ယန္တရားကြီး မည်သို့အလုပ်လုပ်လှုပ်ရှားသည်ကို ကြည့်သကဲ့သို့ ကြည့်ပေသည်။

ယင်းကြည့်မြင်မှုမျိုးကို နယူတန်၏ စကြာဝဠာစနစ်တွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။ နယူတန်သည် ခေါမရုပ်ဝါဒသမားကြီးအက်ပီကျူးရတ်စ်ကဲ့သို့ပင် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ဟင်းလင်းဖြစ်သော လဟာထဲတွင် လှုပ်ရှားနေကြသော ဓာတ်ဝတ္ထုများ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်ဟူသော ယေဘုယျ ရှုမြင်ချက်ကို လက်ခံပေသည်။ သို့ရာတွင် နေနှင့်ဂြိုဟ်များ သွားလာလှုပ်ရှားပုံစံသည့် သဘာဝ၏ သီးခြားသော အသွင်သဏ္ဍာန်များနှင့်ပတ်သက်၍မူ အက်ပီကျူးရတ်စ်သည် ဖေါ် ထုတ်ရှင်းလင်းခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ပေ။ ကောင်းကင်ပြင်၌ အရှေ့မှ အနောက်သို့ ဖြတ်သန်းသွားလာသောနေ၏ လှုပ်ရှားမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အက်ပီကျူးရတ်စ်က စက်ယန္တရားပမာ တိကျသော နေ၏ လှုပ်ရှားသွားလာမှုကို ဖေါ်ပြရန်မလို၊ ဖေါ်ပြရန် အရေးမကြီး၊ နေသည် ဘုရားတဆူ မဟုတ်မူ၍၊ အနုမြူမှုများ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသည့်အရာမျှသာ ဖြစ်သည်ဆိုသည့်အချက်ကို သိရှိရန်သာ လိုအပ်၍ အရေးလည်းကြီးပေသည်ဟု ပြောခဲ့ပေသည်။ နေသည် ပထဝီမြေကြီးကို လှည့်ပတ်သွားလာနေသည်။ သို့လှည့်ပတ်သွားရင်းဖြင့် နေတွင် ဖွဲ့စည်းပါဝင်နေသည့်အနုမြူမှုများသည် ပွဲကျကာ ညဘက်တွင် ယင်းအနုမြူမှုကလေးများသည် လုံးဝကွဲပျောက်လွင့်စင်ကာ တခြားစီ ဖြစ်သွားပြီး နောက်တနေ့ နံနက်ကျမှ တဖန် ယင်းအနုမြူမှုကလေးများသည် ပြန်၍ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းလာကြပြန်ကာ “နေသစ်” တခုဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု အက်ပီကျူးရတ်စ်က ယူဆပေသည်။ သူ့အဖို့ သဘာဝကြီးဖြစ်ပေါ်လာပုံသာလျှင် အရေးကြီး၍ သဘာဝကြီးလှုပ်ရှား အလုပ်လုပ်ပုံသည် အရေးမကြီးပေ။ နယူတန်ကမူ သဘာဝကြီးဖြစ်ပေါ်လာပုံသည် အရေးမကြီး၊ မည်သို့မည်ပုံ အလုပ်လုပ် လှုပ်ရှားပုံသည်သာ အရေးကြီးသည်ဟု ယူဆသည်။ စကြာဝဠာစနစ် မည်သို့အလုပ်လုပ်သည်ကို သိရှိရန်သာ အရေးကြီးသည်ဟု ယူဆသည်။ စကြာဝဠာစနစ် အလုပ်လုပ်ပုံကိုလည်း နယူတန်သည် စက်ယန္တရားပမာ တင်စား၍ ဖေါ်ပြသည်။ ဆွဲငင်ခြင်းအား၊ စက်ယန္တရားအင်အားစု စသည်တို့ဖြင့် တင်စားပြသည်။

ယင်းသို့သော စက်ယန္တရားဆန်သည့်ချဉ်းကပ်လေ့လာမှုမျိုးကို ဟာဗေး၏ သွေးလှည့်ပတ်သွားလာမှုသဘောတရားထဲတွင်လည်း တွေ့နိုင်သည်။ ဟာဗေးက သွေးသွားလာလှည့်ပတ်ပုံကို စက်ယန္တရားကြီးတခု အလုပ်လုပ်သကဲ့သို့ မြင်သည်။ နှလုံးသည် ပိုက်လုံးကြီးတခုနှင့်တူသည်။ ထိုပိုက်လုံးမှ သွေးများကို သွေးလွှတ်ကြောများတလျှောက် ပန်းထုတ်လိုက်ပြီး သွေးပြန်ကြောများမှပြန်၍ စီးဆင်းစေသည်။ သို့ဖြင့် သွေးလှည့်ပတ်သွားလာမှုသည် ပိုက်ခေါင်းများမှတဆင့် သွားလာလှည့်ပတ်နေသည်ဟု ဟာဗေးက ယူဆပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒအမြင်ကို ပိုမို၍ နားလည်နိုင်ရန် အောက်ပါအတိုင်း အဆင့်ဆင့် စစ်ဆေးကြည့်ကြရအောင်။

- (၁) စက်ယန္တရားဖွဲ့စည်းမှုဆိုသည်မှာ ဘာလဲ?
- (၂) စက်ယန္တရားဖွဲ့စည်းမှု၏ အသွင်လက္ခဏာများသည် ဘာလဲ?
- (က) စက်ယန္တရားဖွဲ့စည်းမှုတခုတွင် တခုနှင့်တခုအံ့ကိုက်နေကြသော ထာဝရအစိတ်အ

အပိုင်းများပါသည်။

(ခ) စက်ယန္တရား လည်ပတ်လှုပ်ရှားရေးအတွက် မောင်းနှင်ရေးအင်အားစုတခုလိုသည်။

(ဂ) စက်ယန္တရားကြီး လည်ပတ်လှုပ်ရှားသည်နှင့်အစိတ်အပိုင်းများသည် အညမညတို့ ပြန်လှုပ်ရှားကြသည်။ သို့ဖြင့် စက်ယန္တရားဖွဲ့စည်းမှုဥပဒေသများအရ တိကျစွာ ပြောဆိုနိုင်သော အဖြေများကို ရရှိသည်။

ဥပမာ။ ။ နာရီတလုံး၏ စက်ယန္တရားဖွဲ့စည်းမှုကို ကြည့်ကြရအောင်။

(က) နာရီတွင် တခုနှင့်တခု အံ့ကိုက်နေကြသော ခွေးသွားစိတ်၊ ဖောင်းတန်၊ သံပတ်စသည့် အမျိုးမျိုးသော အစိတ်အပိုင်းများပါသည်။

(ခ) နာရီကို မောင်းနှင်ရေးအင်အားဖြစ်သော သံပတ်ဖြင့် သွားစေသည်။

(ဂ) သံပတ်ပြေ၍ သံပတ်က လှုပ်ရှားသောအခါ စက်ယန္တရား ဥပဒေသအရ အထဲရှိအစိတ်အပိုင်းတို့သည် တခုနှင့်တခု အညမညတို့ပြန်လှုပ်ရှားကြကာ ဒိုင်ခွက်ပေးတွင် တိကျစွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုနိုင်သော နာရီလက်တံများ၏ လှုပ်ရှားမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ယင်းနာရီ၏ စက်ယန္တရားဖွဲ့စည်းမှုကို သိနားလည်လိုလျှင် နာရီ၏ အစိတ်အပိုင်းများကို တခုစီဖြုတ်ကြည့်ရန် လိုသည်။ ထိုအစိတ်အပိုင်းများ တခုနှင့်တခု မည်သို့အံ့ကိုက်အောင် တပ်ဆင်ထားသည်ကို သိရှိရန်လိုသည်။ လိုအပ်သော မောင်းနှင်ရေး အင်အားစုက တွန်းလိုက်သောအခါ ထိုအစိတ်အပိုင်းများ အချင်းချင်းမည်သို့တုံ့ပြန်လှုပ်ရှားကြသည်ကို သိနားလည်ရန်လိုသည်။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသမားများသည် သဘာဝကိုလည်း ဤနည်းဖြင့် ကြည့်မြင်ပေသည်။ သူတို့သည် သဘာဝ၏ အစိတ်အပိုင်းများကို တခုစီခွဲခြားကာ ကြည့်သည်။ သဘာဝအစိတ်အပိုင်းများ တခုနှင့်တခု အံ့ကိုက်ဖြစ်နေကြသည်ကို ကြည့်သည်။ ထိုအစိတ်အပိုင်း၏ အညမညတို့ ပြန်လှုပ်ရှားမှုကြောင့် ပြောင်းလဲခြင်းများမည်သို့ မည်ပုံပေါ်လာကြောင်းကို ကြည့်သည်။ ယင်းသို့ ကြည့်မြင်ပြီးနောက်တွင် သဘာဝ၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းကို မည်သို့ပြင်မည်။ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းကို မည်သို့တိုးတက်အောင် လုပ်မည်စသဖြင့် တွေးခေါ်ကြပေသည်။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏စွမ်းအားသတ္တိနှင့်အောင်မြင်ချက်များ

သဘာဝကို သိနားလည်ရေးတွင် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် အရေးကြီးသောမှတ်တိုင်တိုင်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းဝါဒသည် ဓနရှင်တွေ့ကြုံမှုပညာရှင်များ၏ တိုးတက်သော ခြေလှမ်းဖြစ်ပေသည်။ စိတ်ဝါဒကို ထိုးနှက်ချက်တရပ်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

စက်ယန္တရားဝါဒသမားများသည် သူတို့၏ ရုပ်ဝါဒနှင့်ပတ်သက်သော အပိုင်းတွင်မူ ပြတ်သားလှပေသည်။ သူတို့သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်စိတ်၏ အာနိသင်ကို စက်ယန္တရားဆန်ဆန်ကြည့်မြင်နိုင်သည်အထိ တိုးချဲ့ခဲ့ကြခြင်းဖြင့် စိတ်ဝါဒနှင့်သာသနာအယူဝါဒကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ လူနှင့်လူ၏ စိတ်နာမ်ဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုအားလုံးကို သဘာဝကမ္ဘာလောကကြီး၏ စက်ယန္တ

ရားဆန်သောစနစ်ထဲ၌ အကျိုးဝင်အောင် ထည့်သွင်းခဲ့ကြသည်။

အပြင်းထန်ဆိုးသော စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသမားတို့ကမူ ရုပ်ခန္ဓာဖြစ်စဉ်များ၊ အပင်များ၊ တိရစ္ဆာန်များနှင့်တိရစ္ဆာန်တို့၏ ဖြစ်တည်မှု စသည်တို့ကိုသာမက လူကိုပင် စက်ယန္တရားသဖွယ် သဘောထားကြသည်။ သတ္တဝါအားလုံးသည် အော်တိုမေတာဟုခေါ်သော ရှုပ်ထွေးသောစက် ယန္တရားများသာဖြစ်သည်ဟု ပြင်သစ်အဘိဓမ္မာပညာရှင်ဒေးကားက ၁၇-ရာစုနှစ်ကတည်းကပင် ပြောခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လူမှာမူ ဝိညာဉ်ရှိသဖြင့် ချွင်းချက်အဖြစ် ထားရမည်ဟုဆိုခဲ့ပေသည်။ သို့ရာတွင် ဒေးကား၏ တပည့်ဖြစ်သူ ၁၈-ရာစုနှစ်တွင်ပေါ်ပေါက်လာသောသမားတော်ကြီးလာ မက်ထရီကမူ လူသည်လည်း များစွာရှုပ်ထွေးသော စက်ယန္တရားများပင် ဖြစ်ချေသည်တကားဟု သူ၏ “လူသည် စက်ယန္တရားတခု” အမည်ရှိကျမ်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။

ထိုခေတ်ကဆိုလျှင် ယင်းအယူအဆသည် ထာဝရဘုရားသခင်ကို မဆိုထားဘိ၊ သာမန် လူ၏ သဘာဝကိုပင် မထိမဲ့မြင် ပြုသော စော်ကားမှုတရပ်ဖြစ်ကာ တုန်လှုပ်ဖွယ် ကောင်းပေသည်။ သို့တိုင်အောင် သူ့ခေတ်သူ့အခါနှင့်ဆိုလျှင်ကား တိုးတက်သော အမြင်တရပ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ လူ သည် မသေနိုင်သော ဝိညာဉ်များကို စုစည်းထားသည့်ညစ်ပတ်ပေရေသော ရွှံ့စေးခဲများနှင့်တူ သည်ဟူသောအယူအဆနှင့်စာလျှင် လူသည် စက်ယန္တရားနှင့်တူသည်ဟူသော အယူအဆမှာ ခံ သာသေးသည်ဟုဆိုသင့်ပေသည်။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အင်္ဂလိပ်ရုပ်ဝါဒသမားနှင့် စိတ်ကူးယဉ်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသမားတဦး ဖြစ်သူ ရောဘတ်အိုင်က ဘာသာတရားကိုင်းရှိုင်းသော ထိုခေတ်က စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအား ပြောကြားခဲ့သည်ကို ကိုးကားလိုသည်။ ရောဘတ်အိုင်က-

“စက်ယန္တရားဖွဲ့စည်းမှုသည် သပ်ယပ်သည်၊ သန့်ရှင်းသည်၊ အစီအစဉ်ကျ၍ အမြဲတစေ မွမ်းမံပြင်ဆင်မှုရှိသည်၊ အခြားအရာများမှာ ဖရိုဖရဲနိုင်သည်၊ ညစ်ပတ်သည်၊ စနစ်ကျခြင်းမရှိ၊ အမြဲတစေမွမ်းမံပြင်ဆင်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ဤခြားနားသောအရာနှစ်ခုမှ ပေါ်ထွက်လာသော အ ကျိုးတရားတို့ကို သင်တို့သည် အတွေ့အကြုံအရ သိရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့သော ပြင်ပစက် ယန္တရားများကို ဂရုစိုက်ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် ကောင်းမွန်သော အကျိုးတရားများကို ရရှိစေနိုင်လျှင် ပို၍ ဆန်းကြယ်စွာ တည်ဆောက်ထားသောသင်တို့၏ ကိုယ်တွင်းအဋ္ဌတ္တစက်ယန္တရားကို ဂရုတစိုက် ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အကျိုးတရားတို့ကို ရရှိစေနိုင်မည်မဟုတ်ပါလော” ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

ရောဘတ်အိုင်၏ ဝါဒသည် ဗြဟ္မစိုရ်ဝါဒဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် သူ၏ ဗြဟ္မစိုရ်ဝါဒသည် ဓနရှင်ဗြဟ္မစိုရ်ဝါဒသာ ဖြစ်၏။ သူ၏ ဝါဒသည် အခြားသောစက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒများလိုပင် ဓနရှင် လူတန်းစား၏ လူတန်းစားအမြင်တွင် အမြစ်တယ်ပေသည်။ လူသည် စက်ကရိယာတခုသာဖြစ် သည်ဟူသော ရှုမြင်ချက်ကြောင့် ကုန်ထုတ်မှု၌ စက်ယန္တရားသည် အဓိက၊ လူသည် သာမညဟူသော ရှုမြင်ချက်ကိုဖြစ်ပေါ်စေ၏။ လူစက်ယန္တရားကို ဂရုတစိုက်ထိန်းသိမ်းထားရမည်ဟူသော အိုင်၏

အဆိုအမိန့် မှန်ခဲ့လျှင် ထိုသို့ထိန်းသိမ်းထားခြင်းသည်လည်း လူစက်ယန္တရားအား ကုန်ထုတ်ရေး အတွက် စက်လို အလုပ်လုပ်နိုင်သောအခြေအနေအထားအရ ထိန်းသိမ်းရေးမည်ဟု ဆိုလိုရာ မရောက်ပါသလော။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏ပျော့ကွက်များနှင့်ကန့်သတ်ချက်များ

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၌ ကြီးမားသော ပျော့ကွက်များရှိသည်။

(၁) ယင်းသည် ရုပ်ဝါဒအမြင်ကို တသမတ်တည်း မယိမ်းမယိုင်စွဲကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိ။

ကမ္ဘာလောကကြီးသည် စက်ယန္တရားတခုနှင့်တူသည်ဆိုလျှင် ထိုစက်ယန္တရားကို မည်သူ လုပ်သနည်း။ မည်သူက စတင်သနည်း။ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ဖန်ဆင်းရန်အတွက် ရုပ်ကမ္ဘာလော ကကြီး၏ အပြင်ဘက်တွင် “ အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင် ” ရှိသည်။ အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်သည် ကမ္ဘာကြီး ကို ဖန်ဆင်းရုံသာ ဖန်ဆင်းပြီးနောက်တွင် ဘာကိုမျှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မရှိ။ ကမ္ဘာလောက ကြီး လှုပ်ရှားပုံကို စောင့်ကြည့်နေသည်ဟု အားလုံးသော စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒများက ယူဆကြ သည်။ အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်ကို စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒများက ယူဆကြသည်။ အနန္တတန်ခိုးတော် ရှင်ကို စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသမားတိုင်းက လက်ခံကြသည်။ (ဥပမာ - ဗေါလိတ်ယား၊ တန်ပိန်း စသည့်ပညာရှင်များ။) သို့ဖြင့် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒတွင် စိတ်ဝါဒတိုင်း ဝင်နေသည်။

(၂) စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် အရာတိုင်းတွင် ပြောင်းလဲမှုရှိသည်ဟု ယုံကြည်သည်။ အသွင်သဏ္ဍာန် အားလုံးကို စက်မှုဆန်သော အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားခြင်းစနစ်အဖြစ် အဆင့်နိမ့်၍ မြင်သည်။ ယင်းပြောင်းလဲမှုသည်လည်း အမျိုးအစားတူသည့်စက်မှုဆန်သော ဖြစ်စဉ်များ အစဉ်အမြဲအရစ် ပတ်လှည့်ပတ်နေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲမှုသည် စက်ဝိုင်းရစ်ပတ်သလို အထပ်ထပ် လှည့် ပတ်ပြောင်းလဲခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးအား စက်ယန္တရားကဲ့သို့ ကြည့်မြင်လျှင် ယင်းကန့်သတ်ချက်သည်လည်း ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ စက်ယန္တရားတခုသည် ပြုလုပ်ပြီးသည်နှင့် ပြုလုပ်ပြီးသည့်အတိုင်းသာ ရှိနေ မည်ဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ၊ ထပ်မံသစ်လွင်ခြင်းမရှိ၊ ထို့ကြောင့် အသစ်ပေါ်ပေါက်လာသော **အရည်အသွေးသစ်များ**ကို စဉ်းစားသောအခါတွင် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် စဉ်းစားခြင်းမပြု တတ်တော့ပေ။ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် ပြောင်းလဲမှုကို လက်ခံသော်လည်း **အသစ်ပြောင်းလဲ ခြင်း၊ တိုးတက်ပြောင်းလဲခြင်း**ကိုသာ နားမလည်ပေ။ စက်ဝိုင်းပမာ ရစ်ပတ်ပြောင်းလဲခြင်းကိုသာ နားလည်ပေသည်။

သဘာဝဖြစ်စဉ်များအားလုံးကို ရုပ်ဓာတ်ဝတ္ထုများ၏ စက်မှုဆန်သော အညမညတုံ့ပြန် လှုပ်ရှားမှုအတွင်းမှာသာရှိသည်ဟု တထစ်ချ ယူဆ၍ မရပေ။ ဥပမာ - ဓာတ်ဖြစ်စဉ်များနှင့်သက် ရှိရပ်၏ ဖြစ်စဉ်များကို ယင်းသို့ကြည့်မြင်၍ မရနိုင်ပေ။

ဓာတ်များ၏ အညမညတို့ပြန်လှုပ်ရှားခြင်းသည် စက်မှုဆန်သော အညမညတို့ပြန်လှုပ်
 ရှားခြင်းနှင့်ကွာခြားပေသည်။ ဓာတ်များ၏ အညမညတို့ပြန်လှုပ်ရှားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော
 ပြောင်းလဲမှု၌ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှု ပါရှိပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဓာတုဗေဒပစ္စည်းနှစ်မျိုး
 ကို ဓာတုဗေဒနည်းအားဖြင့် ပေါင်းစပ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးတရားမှာ အ
 ရည်အချင်းအားဖြင့် ထိုနှစ်မျိုးနှင့်မတူသော ဓာတုဗေဒပစ္စည်းသစ်တမျိုး ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။
 သို့ရာတွင် ဓာတ်ဝတ္ထုနှစ်ခု၏ စက်ယန္တရားဆန်စွာ အညမညတို့ပြန်လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့် ရရှိသော
 အကျိုးမှာ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှု မဟုတ်ပေ။ အရေအတွက်ပြောင်းလဲမှုသာ ဖြစ်သည်။ ထင်
 ရှားသောဥဒါဟဂျစ်မှာ တေဇောဓာတ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဓာတုဗေဒတွင် တေဇောဓာတ်သည် အရည်
 အချင်းပြောင်းလဲမှုကို ဖြစ်စေသည်။ (အပူရှိန်ပြင်းခြင်းကြောင့် ရေသည် အခိုးအငွေ့အဖြစ်ပြောင်း
 လဲသွားနည်းမျိုး)စက်မှုပညာတွင်မူ တေဇောဓာတ်သည် ရုပ်၏ လှုပ်ရှားအရေအတွက်ကို တိုးတက်
 လာစေရုံမျှသာဖြစ်သည်။ (အပူအားကြောင့် စက်လည်ပတ်မှု အရေအတွက်များပြားလာခြင်းမျိုး)

အလားတူပင် သဘာဝ၏ ဖြစ်စဉ်များသည်လည်း စက်ယန္တရားဆန်စွာ အညမညတို့ပြန်
 လှုပ်ရှားမှုမျိုး စက်ဝိုင်းပမာအထပ်ထပ် ရစ်ပတ်လှည့်လည်နေခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ သဘာဝဖြစ်
 စဉ်များသည် အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်လျက်ရှိကာ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲ
 လျက်ရှိပေသည်။ သို့ပြောင်းလဲပုံစံမျိုးဖြင့် ပုံသဏ္ဍာန်သစ်များ၊ တည်ရှိမှုအသစ်များသည် ဖြစ်ပေါ်
 လျက်ရှိသည်။ ယင်းမှာ ရုပ်၏ ရုပ်ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ သဘာဝကို အဓိပ္ပါယ်
 ကောက်ယူရာတွင် စက်ယန္တရားဆန်သောနည်းများကို အသုံးပြုလေလေ ကန့်သတ်ချက်များပြား
 ကာ အမြင်ကျဉ်းမြောင်းလာလေလေ ဖြစ်ပေသည်။

(၃) စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် လူမှုတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုကို ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် ဓနရှင်၏ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော သက်ဝင်ယုံကြည်
 မှုကို ဖော်ပြလေသည်။ ယင်းအရဆိုလျှင် လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် အညမညတို့ပြန်လှုပ်ရှားနေသော
 လူမှုအနုမြူမှုကလေးများဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပေါ် တိုးတက်
 မှုကို စေ့ဆော်သည့်စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးအကြောင်းတရားများကို ဤရှုမြင်ချက်ဖြင့် ရှာဖွေတွေ့
 ရှိနိုင်သည်မဟုတ်ပေ။ ဤရှုမြင်ချက်ဖြင့်သာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ကြည့်မြင်ရပါလျှင် လူမှုပြောင်းလဲ
 မှုများသည် ရှောင်တခင် ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ဟု ထင်ဖွယ်ရာသာရှိပေသည်။ လူ၏ လှုပ်ရှားဆောင်
 ရွက်မှုသည်လည်း ပြင်ပအကြောင်းတရားများမှ ထွက်ပေါ်လာသော စက်ယန္တရားဆန်သည့်အ
 ကျိုးတရားများဟု ယူဆဖွယ်ရာသာ ရှိလေသည်။ သို့မဟုတ် အကြောင်းတရားမရှိဘဲ သယံဇာတ
 အလိုအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ယူဆရတော့မည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းအချက်၌ပင်
 စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် ရုပ်ဝါဒအမြင်မှ ရွေ့လျော့ကာ ဓာတ်ဝါဒအသွင်သို့ ကူးပြောင်းသွားပေ
 တော့သည်။

အချုပ်ဆိုရလျှင် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် လူ၏ လူမှုလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒနှင့်စိတ်ကူးယဉ် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် လူကို စိတ္တဇဆန်စွာ ကြည့်မြင်သည်။ လူတယောက်အား လူမှု အနုမြူမှုကလေးတို့ဟု ယူဆသည်။ ထိုလူအနုမြူမှုကလေးအား ဗီဇသတ္တိများ၊ အရည်အသွေး များ၊ ပိုင်ခွင့်များကို သဘာဝက အပ်နှင်းလိုက်သည်ဟု ယူဆသည်။

ယင်းကို “လူ၏ပိုင်ခွင့်” နှင့်စပ်လျဉ်းသော ဓနရှင်ခံယူချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ “လူ တိုင်းသည် တန်းတူညီမျှကြသည်” ဟူသော ဓနရှင်တော်လှန်ရေး ကြွေးကြော်သံမှာ ဤသက်ဝင် ယုံကြည်မှု(ခံယူချက်)မှ ပေါက်ဖွားလာခြင်းဖြစ်ပေသည်။

“လူ၏ပိုင်ခွင့်” နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယင်းသို့ဖော်ပြခြင်းမှာ စိတ္တဇဆန်လှပေသည်။ “လူ၏ပိုင် ခွင့်” နှင့်စပ်လျဉ်းသော ခံယူချက်ကို ယင်းသို့စိတ္တဇဆန်ဆန် ဆွဲယူ၍မရနိုင်ပေ။ အမှန်အားဖြင့် “လူ၏ပိုင်ခွင့်” နှင့်စပ်လျဉ်းသော ခံယူချက်ကို လူတို့နေထိုင်သောလူ့အဖွဲ့အစည်းရောက်ရှိနေသည့် အဆင့်ကသာ အဆုံးအဖြတ်ပြုပေသည်။ လူတို့သည် ယခုအခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေကြခြင်းမှာ “သဘာဝကဖန်တီး” ၏ မဟုတ်ပေ။ လူတို့ယခုအခြေအနေသို့ ပြောင်းလဲရောက်ရှိလာခြင်းမှာ လူ တို့၏ လူမှုလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ချက်ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ “သဘာဝအားဖြင့်” လူတိုင်းသည်လည်း တန်းတူညီမျှကြသည် မဟုတ်ပေ။ ယင်းသို့သော အယူအဆမှာ တန်းတူညီမျှရေးကို စိတ္တဇဆန်စွာ ဖော်ပြသော ဓနရှင်သက်ဝင်ယုံကြည်မှုသာ ဖြစ်ပေသည်။ တန်းတူညီမျှရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မှာကပ် နှင့်အိန်ဂျယ်လ်စ်တို့က အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့ပေသည်။

“ပစ္စည်းမဲ့တန်းတူညီမျှရေး တောင်းဆိုချက်၏ တကယ့်အနှစ်သာရသည် လူတန်းစားများ ကို ဖျက်သိမ်းရန် တောင်းဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လိုအပ်မှုထက် ပိုမိုသော တန်းတူညီမျှရေးတောင်း ဆိုချက်သည် အဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့လှပေသည်---”

ယင်းသို့ဖြင့် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသမားများသည် လူကို အနုမြူမှုကလေးတို့ဟု ယူဆ၍ စိတ္တဇ ဆန်စွာ စက်ယန္တရားဆန်စွာကြည့်မြင်သည်။ ထိုရှုမြင်ချက်တွင် အခြေခံ၍ လူ့အနှယ်ကြီးအတွက် မည်သို့သော လူ့အဖွဲ့အစည်းပုံစံမျိုးသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်ဟု စိတ္တဇဆန်စွာတောင်းသည်။ မှာကပ်စ်မတိုင်မီက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော စိတ်ကူးယဉ်ဆိုရှယ်လစ်များသည် ယင်းတို့၏ ရှုမြင်ချက် ကို ဆက်ခံပြန့်ပွားခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို စံပြုလူ့အဖွဲ့အစည်းတရပ်အဖြစ် ထူ ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် လူများကသာ စိတ်ပါလျှင် ဆိုရှယ်လစ်လူ့အဖွဲ့အစည်း ကို ဘယ်အချိန်အခါတွင် ထူထောင်နိုင်သည်ဟု ယူဆခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအရာသည် လူ့သဘာ ဝ၏ လိုအပ်ချက်များအား တရားမျှတဆုံး၊ အကောင်းဆုံးဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်သည်ဟု လူတိုင်းက ယုံ ကြည်လာသည့်မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု ယူဆခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်

လူ့အဖွဲ့အစည်းထူထောင်ရေးအတွက် အရင်းရှင်စနစ် ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုများ လိုအပ်သည် ကို၎င်း၊ အလုပ်သမားလူတန်းစားက အရင်းရှင်စနစ်အား အပြီးသတ်အောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သည် ကို သူတို့မမြင်ခဲ့ကြပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း ရောဘတ်အိုင်သည် သူ၏ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ကို ထောက်ခံရန် ကင်တာဘာရီဂိုဏ်းချုပ်ကြီးနှင့်ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီးကို ပန်ကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသမားများနှင့်စိတ်ကူးယဉ်ဆိုရှယ်လစ်များက လူ၊ လူ၏ အကျင့်စာ ရိတ္တနှင့်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုအားလုံးတို့ကို လူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ပညာရေးတို့က အဆုံးအဖြတ် ပြုသည်ဟု ယူဆကြပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် လူများ၏ ပျော်ရွှင်ရေး၊ ကောင်းမွန်ရေးနှင့်ဉာဏ်အမြော် အမြင်ရှိလာရေးတို့အတွက် ကောင်းသောပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ကောင်းသောပညာရေးကို ဖန်တီးပေး ရန်လိုအပ်သည်ဟု ယူဆသည်။

ယင်းကို မခွက်စက်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့သည်။

“လူသည် ပတ်ဝန်းကျင်လောကနှင့်သူကြီးပြင်းလာရသော အခြေအနေများ၏ သား ကောင်သာဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ သို့အတွက် ပြောင်းလဲပြီးဖြစ်သောလူသည် ပြောင်းလဲပြီးဖြစ်သော ပတ်ဝန်းကျင်လောက၊ ပြောင်းလဲပြီးဖြစ်သောကြီးပြင်းမှုအခြေအနေတို့၏ သားကောင်မျှသာဖြစ် သည်ဟု၎င်း၊ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသမားများက ယူဆကြသည်။ (ပတ်ဝန်းကျင်ပြောင်းလဲလျှင် လူ လည်းပြောင်းသည်)သို့ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်သည် လူ့ကြောင့်သာ ပြောင်းလဲရသည်ဆိုသည့်အချက် ကို၎င်း၊ ထို့ကြောင့် သူတပါးအား ပညာပေးမည့်သူ(ပြောင်းလဲမည့်သူ)သည် သူ့ကိုယ်သူ ပြန်၍ ပညာပေးရဦးမည်(ပြောင်းလဲအောင်လုပ်ရဦးမည်)ဆိုသည့်အချက်ကို၎င်း သူတို့မေ့နေကြပေ သည်။

အကယ်၍ လူသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ သားကောင်သာဖြစ်သည်ဆိုပါလျှင် လူသည် ပတ် ဝန်းကျင်ပြုသမျှ နှုတ်တော့မည်အခြေတွင်သာ ရှိပေသည်။ အမှန်အားဖြင့် ဤသို့မဟုတ်ပေ။ လူ သည် သူ၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ပေသည်။ လူသည် ပြောင်းလဲသောပတ်ဝန်းကျင် ကြောင့် စက်ယန္တရားဆန်စွာ ပြောင်းလဲလာခြင်း မဟုတ်ဘဲ ထိုပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြောင်းလဲရင်း ဖြင့်ပင် မိမိ၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုကာလအတွင်း ထိုလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု၏ အကြောင်းတရား ကြောင့် ပြောင်းလဲလာခြင်းပေသည်။

သို့ဖြစ်လျှင် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အဟုတ်ဖြစ်၊ တကယ်ဖြစ်၍ ရုပ်လည်းကျသော မည် သည့်လူမှုအကြောင်းတရားများရှိသနည်း၊ မည်သည့်အရာကြောင့် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုအသစ် များ၊ တွေးခေါ်မှုအသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာရသနည်း၊ မည်သည့်အရာကြောင့် ပြောင်းလဲပြီး ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ပြောင်းလဲပြီး လူတို့ပေါ်ပေါက်လာရသနည်း။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် ဤမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ လူမှုဖြစ်ပေါ် တိုး တက်ရေး ဥပဒေသများကို ဖော်ပြရှင်းလင်းခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းအား မည်သို့ပြောင်း လဲပစ်ရမည်ကို ပြသခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

ထို့ကြောင့် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် သူ့ခေတ်သူ့အခါတွင် တိုးတက်တော်လှန်သဘော
 တရားဖြစ်သော်လည်း လူ့အဖွဲ့အစည်းအား ပြောင်းလဲပစ်ရေးတွင် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏
 တိုက်ပွဲကို ရှေ့ဆောင်လမ်းညွှန်ခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

အခန်း(၄)

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒမှ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒသို့

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် အောက်ပါတရားသေယူဆချက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

(၁) ကမ္ဘာလောကကြီးသည် မပြောင်းလဲသော၊ တည်ငြိမ်သော အရာဝတ္ထုများ ဓာတ်ဝတ္ထုများဖြင့် သာဖွဲ့စည်းထားသည်။ ယင်းအရာဝတ္ထုများ ဓာတ်ဝတ္ထုများတွင် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော မူသေ ဗီဇသတ္တိများရှိသည်။

(၂) ပြင်ပအကြောင်းတရားများ၏ စေ့ဆော်မှုမရှိလျှင် ရုပ်ဓာတ်ဝတ္ထုများသည် လှုပ်ရှားခြင်းမရှိ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ။

(၃) ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုအားလုံး ပြောင်းလဲမှုအားလုံးသည် ရုပ်၏ သီးခြားသော ဓာတ်ဝတ္ထုများ ၏ စက်ယန္တရားဆန်သော အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားမှုများသာ ဖြစ်သည်။

(၄) ဓာတ်ဝတ္ထုတိုင်းတွင် အရာအားလုံးနှင့်သီးခြားကင်းလွတ်နေသော မူသေသဘာဝရှိသည်။ သီးခြားအရာဝတ္ထုများ၏ ဆက်သွယ်မှုသည် ပြင်ပဗဟိဒ္ဓဆက်သွယ်မှုသာ ဖြစ်သည်။

အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒသည် ဖော်ပြပါ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏ တရားသေ ရှုမြင်ချက်တို့ကို ကျော်လွန်ဆန့်ကျင်သည်။ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒအမြင်၌ ကမ္ဘာလောကကြီးသည် အရာဝတ္ထုများ ၏ ဖွဲ့စည်းမှုကြီးမဟုတ်မူ၍ ဖြစ်စဉ်များ၏ ဖွဲ့စည်းမှုကြီးသာ ဖြစ်သည်။ ရုပ်သည် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုနှင့်ခွဲခွာ၍မရ။ ရုပ်၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုသည် အဆုံးအစမရှိ များပြားသောပုံသဏ္ဍာန်များ ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ တခုသည် အခြားတခုမှ ပေါ်ထွက်လာ၍ အခြားတခုသို့ ကူးပြောင်းသွားတတ်သောသဘောရှိသည်။ အရာဝတ္ထုများသည်လည်း တသီးပုဂ္ဂလယူနစ်များအဖြစ် သီးခြားတည်ရှိခြင်းမဟုတ်။ တခုနှင့်တခု အဓိကရစပ်ကား အညမညဆက်သွယ်နေကြသည်။

အရာဝတ္ထုများ၏ဖွဲ့စည်းမှုနှင့်ဖြစ်စဉ်များ၏ဖွဲ့စည်းမှုတို့ ကွာခြားပုံ

(၁) စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒအမြင်တွင် ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ပြောင်းလဲသော တည်မြဲသော အရာဝတ္ထုများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ထိုအရာဝတ္ထုများ၌ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော မူသေ ဗီဇသတ္တိများ ရှိသည်။ ယင်းသို့သော အရာဝတ္ထုများကို အခြေခံ၍ ပြောင်းလဲမှုအားလုံးဖြစ်ပေါ်လာရသည်ဟု ယူဆသည်။

အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒသည် ယင်းအယူအဆကို ပယ်သည်။ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒက ညွှန်ပြသကဲ့သို့ ကမ္ဘာလောကကြီးသည် **အရာဝတ္ထုများ**ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဟု မယူဆပေ။ ကမ္ဘာလောကကြီးသည် **ဖြစ်စဉ်များ**ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်များ အရသာလျှင် အရာဝတ္ထုများသည် ဖြစ်ပေါ်လာကြကာ ပျက်သုဉ်းသွားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

“ကမ္ဘာလောကကြီးသည် အသင့်ပြုလုပ်ပြီး **အရာဝတ္ထုများ**ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း မဟုတ်

မူ၍ **ဖြစ်စဉ်များဖြင့်**သာ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို**ဖြစ်စဉ်**တလျှောက်၌ မလှုပ်မရှား တည်မြဲနေသည်ဟု ထင်ရသော အရာဝတ္ထုများသည် ဖြစ်လာကြ၊ ပျက်သွားကြသဖြင့် အဆက်မပြတ်ဘဲ အမြဲတစေ ပြောင်းလဲနေကြသည်-”ဟု အိန်ဂျယ်လိစ်က ပြောခဲ့ပေသည်။

သိပ္ပံပညာ၏ နောက်ဆုံးတွေ့ရှိချက်များကလည်း အိန်ဂျယ်လိစ်၏ အဆိုအမိန့်မှန်ကန်ကြောင်းကို ပြသခဲ့ပြီးဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ဖြင့် တချိန်တခါက ထာဝရတည်သည်ဟု၎င်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ မရဟု၎င်း ယူဆခံခဲ့ရသည့် အနုမြူကို အီလက်ထရွန်၊ ပရိုတွန်၊ နျူထရွန်ဓာတ်များအဖြစ်သို့ ခွဲစိတ်၍ ရရှိလာခဲ့သည်။ တဖန် ဤအရာများသည်လည်း ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ မရသော အရာများမဟုတ်သေး။ အနုမြူကဲ့သို့ပင် ခွဲစိတ်၍ရသော အရာများဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာလောကဖွဲ့စည်းမှု၏ အခြေခံမှာ **“အရာဝတ္ထု”** များမဟုတ်ဘဲ သဘာဝ၏ အဆုံးမရှိသော **“ဖြစ်စဉ်များ”** သာဖြစ်ပေသည်။ ဤ**“ဖြစ်စဉ်များ”**ဖြင့်သာ **“အရာဝတ္ထုများ”** သည် ဖြစ်လာကြ၊ ပျက်သွားကြနှင့်အဆက်မပြတ်ဘဲ အမြဲတစေ ပြောင်းလဲနေကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ပြင် သဘာဝ၏ ဖြစ်စဉ်သည်လည်း အဆုံးအစမရှိပေ။ အသစ်များကို နောက်ထပ်တွေ့ရှိလာကြ၍ ထိုအသစ်သည်လည်း **အဆုံးစွန်သော** အစိတ်အပိုင်းများ မဟုတ်ကြသေးဘဲ ၎င်းတို့ကို နောက်ထပ်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ရနိုင်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် အီလက်ထရွန်ဓာတ်သည်လည်း **“အနုမြူကဲ့သို့ပင် ခွဲစိတ်မှု၌ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ မရောက်သေးပေ။ သဘာဝသည် အဆုံးမရှိ၊ အစမရှိချေတကား”** ဟု လီနင်က ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တွေးခေါ် ရှုမြင်ရာတွင်လည်း အလားတူပင်ဖြစ်သည်။ တစုံတခုသော လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ တသီးပုဂ္ဂလများကို စုစည်းထားသော ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသည့်ပုံသေကားကျ အဖွဲ့အစည်းတခုမဟုတ်ပေ။ လူမှုဖြစ်စဉ်များသည် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပေသည်။ ထိုလူမှုဖြစ်စဉ်များအရ စနစ်နှင့်လူများသည် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေကြပေသည်။

ရုပ်နှင့်ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုတို့ ဆက်စပ်နေပုံ

(၂) စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏ ဒုတိယတရားသေယူဆချက်အရ ပြင်ပအကြောင်းတရား၏ စေ့ဆော်မှုမရှိလျှင် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုမှ မရှိနိုင်ဟု ယူဆသည်။

စက်ယန္တရားတခု၏ အစိတ်အပိုင်းတခု၊ ခလုတ်တခုသည် အခြားအစိတ်အပိုင်းတခု၊ ခလုတ်တခု၏ တွန်းမှုမရှိဘဲနှင့်မဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်သည် သူ့အလိုအလျောက်အားဖြင့် လှုပ်ရှားပြောင်းလဲခြင်းမရှိ၊ ပြင်ပအရာဝတ္ထုတစုံတခု တွန်းမှုပါမှ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားသည်ဟု ယူဆသည်။ ယင်းဝါဒအရဆိုလျှင် ရုပ်ကို လှုပ်ရှားပြောင်းလဲအောင် စေ့ဆော်နေသော အရာမှာ အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်တပါးဟု ယူဆသည်။ ယင်းတန်ခိုးတော်ရှင်က စတင်တွန်းပို့လိုက်မှ ရုပ်သည် လှုပ်ရှားပြောင်းလဲလာကာ စက်ကြိယာအစိတ်အပိုင်းများကဲ့သို့ အခြားရုပ်များကို တဆင့်တဆင့်တွန်းပို့မောင်းနှင်လှုပ်ရှားစေသည်ဟုဆိုသည်။

အနုပညာလောမဂ္ဂပတ်ဝါဒသည် ရုပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ယင်းသို့အသက်ကင်းမဲ့စွာ ကြည့်သော အမြင်ကို ပစ်ပယ်သည်။ ယင်းအမြင်သည် ရုပ်နှင့်လှုပ်ရှားပြောင်းလဲခြင်းကို တခြားစီခွဲကြည့်သည်။ ရုပ်ကို သေနေသော အစိုင်အခဲကြီးတခုအဖြစ် သဘောထားပြီး အပြင်ပမူ တွန်းပို့မောင်းနှင်မှသာ လည်ပတ်သွားလာသောအရာကြီးတခုဟု သဘောထားသည်။ အနုပညာလောမဂ္ဂပတ်ဝါဒသည် ဤအယူကို ငြင်းပယ်သည်။ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲခြင်းသည် ရုပ်၏ တည်ရှိနေပုံစံနစ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု အိန်ဂျယ်လ်စ်က ဆိုခဲ့သည်။

“ . . . လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုသည် ရုပ်၏ တည်ရှိနေပုံစံနစ်ဖြစ်ပေသည်။ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုမရှိသော ရုပ်ဟူသည် ဘယ်အခါကမျှ မရှိပေ။ ရှိလည်းမရှိနိုင်ပေ။ ကော့စမစ်လဟာပြင်ရှိ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုသည်၎င်း၊ မြေပထဝီပေါ်တွင် အစိုင်အခဲများ၏ စက်ယန္တရားဆန်စွာ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုသည်၎င်း၊ တေဇောဓာတ်၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်၊ သံလိုက်ဓာတ်စသည့်ပရမာနုမြူများ၏ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုသည်၎င်း၊ ဓာတ်များ၏ ပေါင်းစည်းမှုနှင့်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုများသည်၎င်း၊ သက်ရှိဘဝသည်၎င်း ကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်းရှိ အရာများသည် တစုံတခုသော အချိန်တွင် လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် လှုပ်ရှားပြောင်းလဲနေကြသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ ပြောင်းခြင်းမရှိ တည်ငြိမ်နေသည်ဟုထင်ရသော အရာများသည် မြင်လွယ်ထင်လွယ်ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသောအရာများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သောကြောင့်သာ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ၊ တည်ငြိမ်နေကြသည်ဟုထင်ရခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့်မူ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားလျက်သာ ရှိပေသည်။ ဥပမာပြအံ့။ မြေကြီးပေါ်တွင် အရာဝတ္ထုတခု(သစ်ပင်၊ တိုက်တာ၊ အဆောက်အဦစသည့်မြေကြီးပေါ်တွင် ရှိသော မည်သည့်အရာဝတ္ထုကိုမဆို)တည်ရှိသည် ဆိုပါစို့။ စက်ယန္တရားဆန်ဆန်ကြည့်လျှင် ယင်းသည် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းမရှိ၊ တည်ငြိမ်နေသည်ဟု ထင်ရသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအရာဝတ္ထုသည် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသော စကြာဝဠာစနစ်ကြီးအတွင်းရှိ မဟာပထဝီမြေကြီး၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားလည်ပတ်မှုထဲတွင် ပါဝင်နေသည်မဟုတ်ပါလော။ ထိုအရာဝတ္ထု၏ အသေးငယ်ဆုံး အစိတ်အပိုင်းကလေးသည်ပင် အပူရှိန်ကြောင့် ပြောင်းလဲနေရသည်မဟုတ်လော။ ထိုအရာဝတ္ထု၏ အနုမြူကလေးများသည် ဓာတ်ဖြစ်စဉ်အရ ပြောင်းလဲနေရသည်မဟုတ်ပါလော။ (အပူအအေးပြောင်းခြင်း၊ ယင်းကြောင့် ကျုံ့ခြင်း ချဲ့ကားခြင်းစသည့်ပြောင်းလဲမှု)ရုပ်နှင့်ကင်းသောပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းဟူ၍ မရှိနိုင်ပေ။ ထို့အတူ ပြောင်းလဲခြင်းနှင့်ကင်းသော ရုပ်ဟူ၍လည်း မရှိနိုင်ပေ” ဟု အိန်ဂျယ်လ်စ်က ပြောခဲ့ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ရုပ်သည် အသေမဟုတ်ပေ။ အသက်ကင်းမဲ့သည် မဟုတ်ပေ။ တည်ငြိမ်နေသည် မဟုတ်ပေ။ အဆက်မပြတ် ပြောင်းလဲခြင်း၊ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းစသည့် ဖြစ်စဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ရန်မှာ ရုပ်၏ သဘာဝပင်ဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းသည် ရုပ်ကဲ့သို့ပင် အစမရှိချေ။

ရုပ်နှင့်ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းတို့ ခွဲခြား၍ မရနိုင်ခြင်း၊ “ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းသည် ရုပ်၏ တည်ရှိနေပုံစံနစ်”ဖြစ်သည်ဆိုသောအချက်ကို သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ရုပ်ဝါဒနှင့်ပတ်သက်

သောအမြင်များကို ရှင်းလင်းကျနစွာ နားလည်သွားနိုင်စေသည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးကို အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်တပါးက ဖန်ဆင်းသလော။ ရုပ်၏ အစမူလသည် ဘာလဲ။ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်း၏ အစမူလသည် ဘာလဲ။ အရာဝတ္ထုများ၏ အစမူလသည် ဘာလဲ။ အကြောင်းတရားသည် ဘာလဲ။

ဤမေးခွန်းတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖြေလိုသည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးကို အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်တပါးက ဖန်ဆင်းခြင်းမဟုတ်။ ရုပ်၏ တစုံတခုသော ဖွဲ့စည်းမှု၊ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသော ရုပ်၏ တစုံတခုသောဖြစ်စဉ်တို့၌ အစပြုသည်။ ယင်းမှာ ပြီးခဲ့သောရုပ်၏ ဖွဲ့စည်းမှုဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သောပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသည့်ရုပ်၏ တစုံတခုသောဖြစ်စဉ် ဖြစ်သည်။ ရုပ်ဖွဲ့စည်းမှုအဟောင်းမှ ရုပ်ဖွဲ့စည်းမှုအသစ် ပေါ်လာသည်။ ရုပ်ဖြစ်စဉ်အဟောင်းမှ ရုပ်ဖြစ်စဉ်အသစ် ပေါ်လာသည်။ တဖန် ထိုရုပ်ဖွဲ့စည်းမှု အဟောင်း ရုပ်ဖြစ်စဉ် အဟောင်းသည် ဘယ်ကလာသနည်း။ ထို့ထက် ဟောင်းသောရုပ်ဖွဲ့စည်းမှု၊ ထို့ထက်ဟောင်းသော ရုပ်ဖြစ်စဉ်မှ လာသည်။ သို့ဖြင့် ဆက်၍ဆက်၍ သွားသည်။ ရုပ်၌ မူလမရှိ၊ အစမရှိ။

ရုပ်နှင့်ပြောင်းလဲ လှုပ်ရှားမှု ခွဲမရနိုင်ကြောင်းကို သိပ္ပံပညာက ညွှန်ပြခဲ့သည်။ တည်ငြိမ်လျက် ရှိသည်ဟု ထင်ရသော အရာများသည် အတွင်း၌ အဆက်မပြတ် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေကြသည်။ အနုမြူသည် ၎င်း၏ အစိတ်အပိုင်းကလေးများက အဆက်မပြတ် လှုပ်ရှားပေးနေခြင်းဖြင့် တည်ရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ပြောင်းလဲမှု၏ အကြောင်းတရားများကို လေ့လာရာတွင် ထိုပြောင်းလဲမှု၏ ပြင်ပဗဟိဒ္ဓအကြောင်းများကိုချည်း မလေ့လာအပ်။ ဖြစ်စဉ်အတွင်း လှုပ်ရှားမှုအတွင်းရှိပြောင်းလဲမှုအကြောင်းတရားကိုလည်း လေ့လာအပ်ပေသည်။ အလားတူပင် လူမှုတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုအကြောင်းတရားများနှင့်၎င်း၏ ဥပဒေသများကို လေ့လာရာ၌လည်း ထိုလူမှုပြောင်းလဲမှုများသည် ထင်ရှားကြီးကျယ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ ဆောင်ရွက်မှု၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများက တည်ငြိမ်ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသောလူ့အဖွဲ့အစည်းထုထယ်ကြီးကို ပုံသွင်းမှုစသည်တို့ကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု မယူဆအပ်ပေ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲရှိ အတွင်းအင်အားစုများ၏ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုကုန်လုပ်ရေး လူမှုအင်အားစုများ၏ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုတို့ကြောင့် ထိုပြောင်းလဲမှုများ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒသမားများထင်သကဲ့သို့ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသည် လောကကြီးကို ပြုပြင်လိုသော ပြုပြင်ရေးသမားများ၏ စိတ်ကူးများမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်း မဟုတ်ပေ။ အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုအတွင်းမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းသာဖြစ်ပေသည်။ အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် မိမိအား အဆုံးသတ်စီရင်ကာ ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးကို ရောက်ရှိစေမည့် အကြောင်းတရားများကို မိမိ၏ အတွင်း၌ လွယ်ပိုက်ထားရသည်။ (မိမိ၏ အသက်ကို ဆုံးရှုံးစေမည့်သန္ဓေသားကို ပိုက်ထားရသောမိခင် မြေပွေးသကဲ့သို့ပင်တည်း။)

ရုပ်ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု၏ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး။

(၃) စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏ တတိယတရားသေယူဆချက်မှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။ ဓာတ်ဝတ္ထုကလေးများ၏ စက်ယန္တရားဆန်သော ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု၊ ပြင်ပအင်အားစုများ၏ စေ့ဆော်မှုကြောင့် ဓာတ်ဝတ္ထုကလေးများ၏ သာမန်ပြောင်းလဲမှုသည် အဆုံးစွန်ဖြစ်သည်။ ထိုပြောင်းလဲပုံသည် ရုပ်၏ အခြေခံအကျဆုံးသော ပြောင်းလဲမှုပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။

ဤသို့ယူဆခြင်းသည် ရုပ်ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုဟူသမျှကို စက်ယန္တရား၏ သာမန်လှုပ်ရှားမှုမျိုး အဖြစ်ကြည့် မြင်ရာရောက်ပေသည်။ ရုပ်တွင် ပြောင်းလဲနေသော အရည်အချင်းများအား လုံးသည်လည်း အပေါ်ယံမျှသာဖြစ်နေသည်။ ရုပ်၏ သီးခြားရှိသော အစိတ်အပိုင်းများသည် စက်ယန္တရားဆန်စွာ အညမညတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားကာ စက်ဝိုင်းပမာ တရစ်ပတ်ပတ်လှည့်လည်နေကြသည်ဟု ဆိုရာရောက်သည်။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အိန်ဂျယ်လစ်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပေသည်။

“ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုသည် ယေဘုယျအဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ရုပ်၏ တည်နေပုံစနစ်ဖြစ်သည်။ ရုပ်၏ ဗီဇပစ္စည်းဖြစ်သည်။ နေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်းမှအစ၊ တွေးကြံခြင်းအထိ၊ စကြာဝဠာတခုလုံးတွင် ဖြစ်သမျှသောပြောင်းလဲမှုများနှင့်ဖြစ်စဉ်အားလုံးတို့ ပါဝင်ပေသည်။ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု၏ သဘာဝကို ရှာဖွေစူးစမ်းလျှင် ထိုပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု၏ အနိမ့်ဆုံး၊ သာမန်အကျဆုံးပုံသဏ္ဍာန်များက စ၍ ရှာဖွေစူးစမ်းရပေလိမ့်မည်။ သို့မှသာလျှင် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု၏ ပိုမိုမြင့်မားသော ပိုမိုရှုပ်ထွေးသော ပုံသဏ္ဍာန်များကို နားလည်သဘောပေါက်မည် ဖြစ်ပေသည်။”

ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု၏ သာမန်အကျဆုံးသောပုံသဏ္ဍာန်မှာ ရုပ်ခန္ဓာများ၏ သာမန်နေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်းစသည့်ကိစ္စများ ဖြစ်သည်။ ယင်းကို စက်မှုအတတ်ပညာဥပဒေသများဖြင့် လေ့လာနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုအားလုံးအား၊ ယင်းသို့ သာမန်အကျဆုံးသော ပုံသဏ္ဍာန်များဖြင့်ချည်းဖြစ်နိုင်သည်ဟု မယူဆအပ်ပေ။ သာမန်အကျဆုံးသော ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုပုံသဏ္ဍာန်များမှ ပို၍မြင့်မားသော ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုပုံသဏ္ဍာန်များ မည်သို့မည်ပုံ ပေါ်ထွက်တိုးတက်လာသည်ကို လေ့လာရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ရုပ်ခန္ဓာများ၏ သာမန်နေရာ ပြောင်းရွှေ့မှုမှ တွေးကြံမှုသို့ မည်သို့မည်ပုံ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားတိုးတက်လာသည်ကို လေ့လာအပ်ပေသည်။

ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုပုံသဏ္ဍာန်တခုထဲမှ အခြားပုံသဏ္ဍာန်အသစ်တခုသည် ပေါ်ထွက်ပြောင်းလဲလာပေသည်။ ပို၍မြင့်မားပြီး ပို၍ရှုပ်ထွေးသော ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုပုံသဏ္ဍာန်သည် ပို၍နိမ့်ပြီး ပို၍သာမန်ကျသော ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ခေါင်းထဲတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော တွေးကြံမှုများသည် ရုပ်တည်းဟူသော ဦးနှောက်အတွင်းတွင် ဓာတုဆိုင်ရာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုတို့ကြောင့် ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သက်မဲ့ရုပ်သည် အမြင့်ဆုံး၊ အရှုပ်ထွေးဆုံး၊ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ဆောင်၍ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် တစ်ခုတခုသော အဆင့်သို့ အရောက်တွင် သက်ရှိရုပ်ဖြစ်လာ

သည်။

အရာဝတ္ထုများနှင့်၎င်းတို့နှင့်အညီမညီဆက်သွယ်မှု

(၄) စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏ နောက်ဆုံး တရားသေအယူအဆမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ စကြာဝဠာကြီးတွင် စုပေါင်းဖွဲ့စည်းမှုကြီးတခု ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အညီမညီတုံ့ပြန်လှုပ်ရှားကြသည်။ အရာဝတ္ထုများနှင့်ရုပ်ဝတ္ထုများ၌ ၎င်းတို့အလိုအလျောက် သီးခြားရပ်တည်နေသော သဘာဝရှိသည်ဟု ယူဆသည်။ တနည်းဆိုရလျှင် အရာဝတ္ထုတိုင်းသည် တခုနှင့်တခုကင်းကွာရပ်တည်နေကာ လွတ်လပ်သော ယူနစ်များဖြစ်ကြသည်ဟုယူဆသည်။ ဤအတိုင်းဆိုလျှင် အရာဝတ္ထုတခုနှင့်တခုတို့၏ ဆက်စပ်မှုသည် ပြင်ပဆက်စပ်မှုသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အရာတခုလုံးသည် သီးခြားသောအစိတ်အပိုင်းကလေးများ စုပေါင်းထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ တခုလုံး၏ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုဥပဒေသများနှင့်သတ္တိများသည် ၎င်းအစိတ်အပိုင်းများ၏ သတ္တိများအရ ဖြစ်ပေါ်ရသည်ဟု ယူဆသည်။

အနုပညာလောမသည် ယင်းအယူအဆကို ပယ်လေသည်။ ရှိသမျှအရာတိုင်းသည် တခုနှင့်တခု ကင်းကွာရပ်တည်၍မဖြစ်။ ကင်းကွာ၍ မရပ်တည်နိုင်။ အရာဝတ္ထုများသည် တခုနှင့်တခုကင်းကွာနေကြသည် မဟုတ်မူ၍ တခုနှင့်တခု ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်လာကြသည်။ တည်ရှိနေကြသည်။ တည်ရှိခြင်းမှ ရွေ့လျော့ကြသည်။ အရာဝတ္ထုတခု၏ သဘာဝသည် အခြားအရာဝတ္ထုများနှင့်ဆက်စပ်မိသောအခါတွင် ပြောင်းလဲသွားကြသည်။ အရာဝတ္ထုများသည် ယင်းသို့သောနည်းဖြင့် ဆက်စပ်ယှက်နွယ်သွားကြသောအခါတွင် အရာတခုလုံး၏ အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်လာကြသည်။ သို့ရာတွင် တခုလုံးအရာသည် အစိတ်အပိုင်းများကို ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားခြင်း မဟုတ်ပေ။ တခုလုံးအရာနှင့်အစိတ်အပိုင်းကလေးများသည် ဘယ်သူ့ဘယ်သူ့ကိုမှ ကင်းလွတ်၍ နေနိုင်ကြသည်မဟုတ်။ တခုလုံးကို အစိတ်အပိုင်းကလေးများက ဆုံးဖြတ်၍ အစိတ်အပိုင်းကလေးများကို တခုလုံးက ဆုံးဖြတ်သည်။ ထို့ကြောင့် တခုလုံးနှင့်အစိတ်အပိုင်းကလေးများသည် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်နေကြသည်။

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒကို မြင်ချက်များ

ယင်းသို့ဖြင့် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒကို ပယ်ကာ ရုပ်ဝါဒသစ်တရပ်ကို ထူထောင်ရန် လိုအပ်လာသည်။ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏ ပြောချက်များ၊ ကျဉ်းမြောင်းမှုများနှင့်တရားသေအယူအဆများကို ပယ်ရန် လိုအပ်သည်။ ယင်းရုပ်ဝါဒသစ်မှာ အနုပညာလောမရုပ်ဝါဒပေတည်း။

အနုပညာလောမရုပ်ဝါဒအရ ရုပ်သည် အမြဲတမ်း ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသည်။ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းသည် ရုပ်၏ တည်နေပုံစနစ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုမရှိဘဲ ရုပ်မရှိနိုင်။ ရုပ်မရှိဘဲ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုလည်း မရှိနိုင်ပေ။ ယင်းပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုသည်လည်း ရုပ်၏

ပြင်ပအင်အားစုတခုမှ စေ့ဆော်သောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမဟုတ်။ ထိုရုပ်၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအတွင်းမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ရုပ်အတွင်းမှ အလိုအလျောက် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်းဖြစ်သည်။ ဖြစ်စဉ်များအားလုံးအတွင်းတွင်ရှိသော ဗီဇသတ္တိဖြစ်သည်။

စကြာဝဠာတခုလုံးတွင် ရှိနေသော ပြောင်းလဲမှုများအားလုံးနှင့်ဖြစ်စဉ်များအားလုံးတို့သည် ရုပ်၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည်ချည်း ဖြစ်သည်ဟု အနုပဋိလောမ ရုပ်ဝါဒက ခံယူသည်။ ထို့ကြောင့် အနုပဋိလောမသည် ရုပ်၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုတွင် အဆုံးအစမရှိ များပြားသော ပုံသဏ္ဍာန်များရှိသည်ဟု အသိအမှတ်ပြုသည်။ ပုံသဏ္ဍာန်တမျိုးမှ အခြားတမျိုးသို့ ကူးပြောင်းသည်။ ရုပ်၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုပုံသဏ္ဍာန်သည် သာမန်မှ အဆန်းတကျယ်သို့ အနိမ့်ဆုံးမှ အမြင့်ဆုံးသို့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်သည်ဟု ယူဆသည်။

စကြာဝဠာထဲတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော အမျိုးမျိုးသော ဖြစ်စဉ်များထဲတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော အရာများ၊ ချုပ်ငြိမ်းနေသော အရာများတို့သည် တခုနှင့်တခု ကင်းကွာ၍ ဖြစ်ပေါ် ချုပ်ငြိမ်းနေကြသည်မဟုတ်ဘဲ တခုနှင့်တခု အညမည ဆက်သွယ်မှုဖြင့် ဆက်သွယ်နေကြသည်ဟု အနုပဋိလောမက ယူဆသည်။

ထို့ကြောင့် အနုပဋိလောမသည် စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒထက် အနှစ်သာရအားဖြင့် ကြွယ်ဝလေသည်။ ပို၍လည်း ရှင်းလင်းလေသည်။

အခန်း(၅)

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အနုပညာလောကကျသော သက်ဝင်ယုံကြည်မှု

စကြာဝဠာကြီးသည် များစွာပြောင်းလဲခြင်းမရှိ၊ ရှေးနည်းအတိုင်းသာရှိသည်ဟု၎င်း ဖြစ်စဉ်အဟောင်းများကို ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်သော ချားရဟတ်လှည့်ပတ်ခြင်းမျိုးဟု၎င်း၊ ဟောင်း နှမ်းသော အဘိဓမ္မာများက ယူဆခဲ့သည်။ သိပ္ပံပညာကမူ စကြာဝဠာကြီးသည် တရွေ့ရွေ့နှင့်အ ဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲနေသည်ဟု ယူဆသည်။ ဓနရှင်အဘိဓမ္မာပညာရှင်များသည် တရွေ့ရွေ့နှင့်အ ဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို လက်ခံသော်လည်း ၎င်းကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရာတွင်မူ ဆန်းကြယ် သော စိတ်ဝါဒဆန်သည့်စကားလုံးများဖြစ်သာ ဖော်ပြကြပေသည်။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် ပြေ ပြစ်၍ အဆက်မပြတ်ဖြစ်စဉ်များဖြစ်သည်ဟု သူတို့က ယူဆကြသည်။ အဆက်မပြတ်ဖြစ်မှုတွင် ရုတ်တရက် ပြတ်တောက်ကာ အဆင့်တခုမှ အခြားတဆင့်သို့ ခုန်ကူးသည်ဟူသော အမြင်ကို သူ တို့က အသိအမှတ် မပြုကြပေ။

မ့ကပ်စ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်(စ်)တို့က ဟီဂဲလ်အဘိဓမ္မာ၏စိတ်ဝါဒဆန်သော အပိုင်းကိုပယ် ကာ တော်လှန်သောအပိုင်းကို လက်ခံခဲ့ကြပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအခန်းတွင် အနုပညာလော ကမရပ်ဝါဒသမား သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ ဖြစ်စဉ်များအားလုံးတွင် အတိုက်အ ခံဖြစ်လျက်ရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်များရှိပေသည်။ အတွင်းပဋိပက္ခများရှိလေသည်။ သဘာဝနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတို့နှင့် အဆက်မပြတ်တည်ရှိမှု၊ ဖြတ်တောက်မှုနှင့်ခုန်ကျော်မှု တို့ကို သိနားလည်လိုလျှင် အတိုက်အခံဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်များအတွင်းပဋိပက္ခများရှိသည်ဟု သိနားလည်ရန် လိုသည်။

မ့ကပ်စ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့၏ တွေ့ရှိချက်များသည် အဘိဓမ္မာတွင် တော်လှန်ရေးတရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသည် အလုပ်လုပ်သော ပြည်သူများ၏ တော်လှန်သောလက်နက်တခုဖြစ်လေ သည်။ ကမ္ဘာလောကကြီးအား ပြောင်းလဲပစ်ရန်အတွက် ထိုကမ္ဘာလောကကြီးအား သိနားလည် ရန် နည်းလမ်းတခုလည်း ဖြစ်ပေသည်။

တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲသော ဖြစ်စဉ်၏အဓိပ္ပါယ်

စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏ အမြင်အရ စကြာဝဠာကြီးသည် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ၊ ရှိသော ပြောင်းလဲခြင်းဟူသမျှသည်လည်း အဖန်တလဲလဲ ပြန်ဖြစ်သော ပြောင်းလဲမှုသာဖြစ်သည်ဟု ယူ ဆသည်။ ကြယ်တာရာများ၊ နက္ခတ်များ၊ ပထဝီမြေကြီး၊ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ၊ သစ်ပင်တိရစ္ဆာန်တို့ ၏ပြောင်းလဲခြင်းသည် အဖန်တလဲလဲ ပြန်ဖြစ်သော ပြောင်းလဲခြင်းဟု စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒက ယူဆသည်။

တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှုသဘောတရားကမူ ထိုသို့မယူဆပေ။ သိပ္ပံပညာ

စူးစမ်းရှာဖွေမှုများသည် တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှုသဘောတရားကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် သိပ္ပံပညာသည်လည်း လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ခုလုံးနှင့်ကင်းကွာ၍ တိုးတက်လာခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှု သဘောတရားသည် စက်မှုအရင်းရှင်စနစ်ပေါ် ထွန်းလာခြင်းမှ မွေးဖွားပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤသည်ကို ပြလို၍

“ကုန်လုပ်ကိရိယာများကို အစဉ်အမြဲ တော်လှန်ပြောင်းလဲခြင်းမပြုဘဲ ခန့်ရှင်သည် တည် မြဲခြင်းမရှိနိုင်ပေ။ ကုန်လုပ်ကိရိယာများကို တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်ခြင်းကြောင့် ကုန်လုပ်ဆက်ဆံ ရေးသည်လည်း ပြောင်းလဲလာကာ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဆက်ဆံရေး တစ်ခုလုံးသည် ပြောင်းလဲလာရ ပေသည်။ ယခင်ကမ ကုန်လုပ်ရေးစနစ်ဟောင်းများကို ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဘဲ၊ နဂိုရ်အ တိုင်းထိမ်းသိမ်းထားခြင်းသည် ရှေးကျသောစက်မှုလူတန်းစား၏ တည်မြဲမှုအတွက် ပဌမဆုံးလို အပ်သောအခြေအနေတရပ် ဖြစ်သည်။ ကုန်လုပ်ရေးကို အမြဲတစေ တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်ခြင်း၊ အားလုံးသော လူမှုအခြေအနေများကို တရိမလပ် ကမောက်ကမဖြစ်စေခြင်း၊ အစဉ်အမြဲမသေ မချာ မရေမရာဖြစ်နေခြင်းနှင့်လွှဲဆော်ခြင်းတို့သည် ခန့်ရှင်ခေတ်သမယနှင့်ရှေးဟောင်းခေတ် သမယတို့၏ ကွာခြားချက်တို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။”

ဟု မခွက်စံနှင့်အိန်ဂျယ်လ်တို့က ပြောခဲ့ပေသည်။

မိမိတို့သည် တိုးတက်မှုကို သယ်ဆောင်လာသူများဟု စက်မှုအရင်းရှင်လူတန်းစားသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကောင်းစွာ သိမြင်ပေသည်။ တိုးတက်မှုသည် အရင်းရှင်စနစ်၏ ဥပဒေသဟု ယူဆ သကဲ့သို့ တိုးတက်မှုသည် စကြာဝဠာကြီးတစ်ခုလုံး၏ ဥပဒေသဟု ယူဆကြပေသည်။ သို့ဖြင့် စကြာ ဝဠာကြီးအား သိပ္ပံနည်းကျစွာ ကြည့်မြင်ရေးတွင် ရှေ့တဆင့်တိုးနိုင်သော အခြေအနေကို ဖန်တီး ပေသည်။ စကြာဝဠာကြီး၏ ပုံပန်းသည် မလှုပ်မရှား တည်ငြိမ်နေသည်မဟုတ်၊ အဆက်မပြတ်တိုး တက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်ဟု ယူဆသည်။

ယင်း၏ အယူအဆအရ နက္ခတ်တာရာများသည် အမြဲတန်းတည်၍နေကြသည် မဟုတ် ဘဲ။ လွင့်ပျောက်သွားသော အခိုးအငွေ့များ၏ အစိုင်အခဲမှ ဖြစ်ပေါ်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နက္ခတ် တာရာတို့နှင့်တကွသော စကြာဝဠာစနစ်ကြီးတစ်ခုလုံးသည် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသည်နှင့်တဆင့်မှသို့ တ ရွေ့ရွေ့နှင့်ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ယူဆသည်။ ၎င်းတို့က အချို့သောကြယ်တာရာများ သည် တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် နေကဲ့သို့ပင် စကြာဝဠာစနစ်ကြီးတစ်ခုအဖြစ် ဂြိုဟ်များဖြစ်လာကြ သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ပထဝီမြေကြီးသည်လည်း ယင်းသို့ တရွေ့ရွေ့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲဖြစ် ပေါ်လာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ပထဝီမြေကြီးသည် ဂြိုဟ်ကြီးတစ်ခုဖြစ်၍ များစွာပူပြင်းသည်။ တ ဖြည်းဖြည်းနှင့်ပထဝီမျက်နှာပြင်သည် အေးလာကာ အပူရှိန်ပြင်းသောကြယ်တာရာများပေါ် တွင် မရှိနိုင်သည့် ဓာတ်အစုအဝေးများ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရုပ်သည် ယခင်ကစ၍ ထူးသောသတ္တိများကို ရရှိလာသည်။ ယင်းသတ္တိများမှာ ဓာတ်ပေါင်းအစုအဝေးသတ္တိ

များ ဖြစ်ပေသည်။

ထိုနောက် ကာဘွန်အနုမြူဓာတ်များ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းမှုဖြင့် သက်ဝင်ဓာတ်ပေါင်းအစု အဝေးဖြစ်လာသည်။ ထိုသက်ရှိရုပ်မှ ဇီဝရုပ်၊ သက်ရှိရုပ်၏ သတ္တိများ ထင်ရှားရှိသောရုပ်ခန္ဓာများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ဤသို့ဖြင့် သက်ဝင်ရုပ်၊ သက်ရှိရုပ်သည် တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီး သည်၏ အဆုံးတွင် လူဟူ၍ ဖြစ်လာသည်။ လူပေါ်ပြီးနောက်တွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း ပေါ်ပေါက်လာ သည်။ နောက်ဖြစ်စဉ်အသစ်များ၊ ဥပဒေအသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာကာ ထိုမှတဆင့် လူ့အဖွဲ့အ စည်း၏ ဥပဒေသ၊ အတွေးအခေါ်၏ ဥပဒေသများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။

ထိုနောက် ဘာဖြစ်သနည်း။

အရင်းရှင်သိပ္ပံပညာသည် ယင်းအဆင့်ထက် ကျော်လွန်၍ မမြင်နိုင်တော့ပေ။ အရင်း ရှင်သိပ္ပံပညာသည် အရင်းရှင်စနစ်၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို တွေးခေါ်စဉ်းစားခြင်း မပြုနိုင်ပေ။ ဤ နေရာတွင် အရင်းရှင်သိပ္ပံပညာသည်လည်း ဆုံးခန်းတိုင်သို့ရောက်လေတော့သည်။ ဆိုရှယ်လစ် သိပ္ပံပညာသည် ပေါ်ထွက်လာကာ လူသည် ကွန်မြူနစ်လူ့အဖွဲ့အစည်းဟူသော တရွေ့ရွေ့နှင့်အ ဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှုအဆင့်သစ်တခုသို့ ရောက်ရှိလိမ့်မည်ဟု ညွှန်ပြခဲ့လေသည်။ ကွန်မြူနစ်လူ့ အဖွဲ့အစည်းတွင် လူမှုဖြစ်စဉ်တရပ်လုံးသည် လူ၏ သိစိတ်ဖြင့် စီမံကိန်းချထားသော ဦးတည်ချက် သို့ရောက်ရှိလိမ့်မည်ဟုလည်း ညွှန်ပြခဲ့ပေသည်။

မာ့က်စ်ဝါဒ၏ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်မှာ ရုပ်ကျသော အနုပညာလောမဂ္ဂဥပဒေသကို ရှာဖွေတွေ့ ရှိခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မာ့က်စ်ဝါဒတခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို သိပ္ပံနည်း ကျစွာ ဖော်ပြနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ အနာဂတ်လမ်းစဉ်ကို ပြည့်စုံစွာ ပြန်ပြနိုင်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ပြောင်းလဲမှုနှင့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို စိတ်ဝါဒသမားများက ခံယူပုံ

သူတို့တွေ့ရှိသောအားလုံးနှင့်ဆိုင်သော ပြောင်းလဲမှုနှင့်တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုများကို ဓန ရှင်တွေးကြံမှု ပညာရှင်များက မည်သို့ရှင်းလင်းဖော်ပြကြသနည်း။

လွန်ခဲ့သော အနှစ်တရာကျော်လောက်က တင်ပြခဲ့ကြသော ဓနရှင်တွေးကြံမှု ပညာရှင် များ၏ တင်ပြချက် အကျဉ်းကို ဆွေးနွေးကြရအောင်။

ဟီဂဲလ်က သမိုင်းတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်တခုလုံးသည် သမိုင်း တွင် ကိုယ်ထင်ရှားပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော (Absolute Idea) အကြွင်းမဲ့ဉာဏ်ကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရ ခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ **ဟားဘတ်စပင်ဆာ**ကမူ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအားလုံးသည် ရုပ်အစုအ ဝေး၏ တိုးတက်လျက်ရှိသောဖြစ်စဉ်ဟု ဆိုသည်။ ထိုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် “သိမြင်နားလည် နိုင်စွမ်းရှိသော တန်ခိုးတော်”ဟုသူက ယူဆသည်။ **ဟင်နရီဘာဂ်ဆန်**၏ အယူအဆအရဆိုလျှင် အားလုံးသော အရာများသည် သက်ဝင်အင်အားစုလှုပ်ရှားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေကြသည့်တရွေ့

ရွှေနှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲသော ဖြစ်စဉ်ဟု ယူဆသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို ရှင်းလင်းဖော်ပြကြရာတွင် အဘိဓမ္မာပညာရှင်တိုင်းသည် သေချာရေးရာစွာ ဖော်ပြနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ မရေမရာ ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ယခုခေတ် ဓနရှင်အဘိဓမ္မာ ဆရာများကမူ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ တရားသဘောကို နောက်ထပ်ရှာဖွေဖော်ပြခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကြတော့ဘဲ လက်လျှော့ကြကာ အရာအားလုံးသည် သိနားလည်နိုင်စွမ်း မရှိသော အင်အားစုများ၏ အကျိုးတရားသာဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

သိပ္ပံပညာရှင်များသည်လည်း ထိုအတူပင် ဖြစ်သည်။ နက္ခတ်တာရာများ၏ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှုတို့ကို လေ့လာလျက်ရှိကြသည့်လဟာပြင်သုတေသီတို့ကလည်း ဤဖြစ်စဉ်များကို စတင်ဖြစ်ပေါ်စေသူမှာ သိနားလည်ရန် ခက်သော ဖန်တီးခြင်းတရားဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သက်ဝင်ရပ်၏ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှုကို လေ့လာသည့်သတ္တဗေဒပညာရှိများကလည်း ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံး၏ အခြေခံသည် ကြိုတင်ပြောပြခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော ရှောင်တခင်ဖြစ်မှုများ(ဥပမာ၊ မျိုးနွယ်တို့၏ တခါတရံ မျိုးပြောင်းမှုများ)ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

ဤတွေးခေါ်မှုအားလုံးသည် သိပ္ပံနည်းမကျလှပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့အမြင်၌ ဖြစ်စဉ်များသည် အကြောင်းတရားမဲ့စွာ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ယူဆသောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ အမှန်အားဖြင့်မူ ဖြစ်စဉ်တိုင်း၌ အကြောင်းတရားရှိပေသည်။ ယင်းအကြောင်းတရားကို ယခုတိုင် ရှာဖွေမတွေ့ရှိသေးခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ အကြောင်းတရားနှင့်ကင်း၍ ပေါ်ပေါက်လာသောဖြစ်စဉ်ဟူ၍ မရှိနိုင်ပေ။

ဓနရှင်တွေးကြံမှုသမားများ၏ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲမှုတရားတွင် ဒုတိယချို့ယွင်းချက်တရပ် ရှိသေးသည်။ ယင်းမှာ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်သည် ပြေပြစ်စွာ အဆက်မပြတ် အဖြတ်အတောက်မရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်သည်ဟုသောယူဆချက်ပင်ဖြစ်သည်။ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲမှု၊ အဆင့်တခုမှ အခြားတခုသို့ကူးပြောင်းရေးဖြစ်စဉ်သည် ပဋိပက္ခမရှိဘဲ အဖြတ်အတောက် မရှိဘဲ ချောမွေ့စွာ ကူးပြောင်းသွားသည်ဟု သူတို့က ယူဆကြသည်။

အမှန်အားဖြင့် အဆက်မပြတ် ဖြစ်မှုသည် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု၏ ဥပဒေသမဟုတ်ပေ။ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုသည် ချောမွေ့စွာ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ပေါ်နေရာမှ ရုတ်တရက် ခုန်ကျော်၍ ကူးပြောင်းသော ပြောင်းလဲမှုများလည်း ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပေသည်။ အခြေအနေရင့်မာလာသောအခါတွင် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအဆင့်သစ်တခုသည် ရုတ်တရက်ပေါ်ပေါက်လာပြီး အဆက်မပြတ်ဖြစ်ပေါ်မှုကို ပြတ်တောက်စေကာ အခြားအဆင့်၊ အဆင့်သစ်တခု သို့ခုန်ကျော်ကူးပြောင်းသွားတတ်သည်။ **ဟိဂဲလ်က**အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပေသည်။

“ကူးပြောင်းရေးကာလတခုကို ကြည့်မြင်ရာတွင် ခလေးတယောက် မွေးဖွားသည့်အခါ တွင် ကူးပြောင်းပုံကို ကြည့်သလို၊ ကြည့်မြင်ရန် လိုသည်။ ခလေးငယ်သည် အမိဝမ်းတွင်း၌ တိတ်ဆိတ်စွာ ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ အရွယ်ပမာဏကြီးထွားမှုသည်လည်း အဆက်မပြတ် တဖြည်းဖြည်းဖြစ်

ပေါ်လာသည်။ ယင်းမှာ အရေအတွက်ပြောင်းလဲမှုဖြစ်သည်။ ခလေးက ပဌမဆုံး ထွက်သက်ဝင်သက် ရှိုက်ထုတ်ခြင်းအမှုကို ပြုလုပ်လိုက်သည့်အခါတွင် ယင်းသို့သော တဖြည်းဖြည်း အရေအတွက်ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်သည် ပြတ်တောက်သွားကာ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှု ဖြစ်လာပြီးနောက် မှ ခလေးသည် မွေးဖွားသန့်စင်လာပေသည်။”

ဟီဂဲလ်၏ ဖော်ပြပါ စူးစမ်းချက်ကို မှာက်စံတဦးတည်းသာလျှင် အလေးအနက်ခံယူ၍ တိုးချဲ့ပြန့်ပွားစေခဲ့သည်။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟူသမျှသည် ပြတ်တောက်မှု မရှိဘဲ ရုတ်တရက်ခုန်ကျော်ကူးပြောင်းမှုမရှိဘဲ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို သိပ္ပံပညာစူးစမ်းရှာဖွေမှုတို့နှင့် အတွေ့အကြုံတို့က သက်သေပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ယင်းအချက်ကို အခြားသောနေ့ရှင်တေးကြီးပညာရှင်များသည် လက်မခံခဲ့ကြပေ။ သူတို့သည် ပြတ်တောက်မှုမရှိသော တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ် ရေးတရား၏ အဆက်မပြတ် ဖြစ်မှုကိုသာ လက်ခံခဲ့ကြသည်။

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်း ခံယူပုံ

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုပြဿနာကို ရုပ်ဝါဒအမြင်ဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြရန်မှာ အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်း၏ အလုပ် ဖြစ်ပေသည်။ အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်းသည် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို စိတ်ကူးဆန်သော ဆက်သွယ်မှုပုံများဖြင့် ဖော်ပြခြင်းမပြုဘဲ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု အတွင်းရှိ အကြောင်းခြင်းရာများနှင့်ညီညွတ်စွာ ဖော်ပြပေသည်။

စကြာဝဠာကြီးသည် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ၊ ငြိမ်သက်နေသည်ဟု အနုပညာလောမက မယူဆပေ။ စကြာဝဠာကြီးသည် အမြဲတစေ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုဖြစ်စဉ်အရ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသည်ဟု ယူဆပေသည်။ ဤဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည်လည်း ချောမွေ့၍ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော အပြတ်အတောက်မရှိသောဖြစ်စဉ်မဟုတ်မူ၍ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာသော ဖြစ်စဉ်အဆင့်တခုမှ အခြားအဆင့်တခုသို့ ရုတ်တရက် ခုန်ကျော်ကူးပြောင်းသွားတတ်ဟု အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်းက ယူဆသည်။ ယင်းသဘောကို ကြည့်မြင်ရာတွင်လည်း စိတ်ကူးဆန်သောကြည့်မြင်ချက်များဖြင့် ကြည့်မြင်သည်မဟုတ်ဘဲ ထိုရုပ်ဖြစ်စဉ်တို့၏ အတွင်းတွင် ပဋိပက္ခများ၊ အတိုက်အခံဖြစ်လျက်ရှိသောအကြောင်းများ၊ ရန်ဘက်ဖြစ်လျက်ရှိသောအရာများ၊ အချင်းချင်းတိုက်ခိုက်မှုများကို လေ့လာ၍ ကြည့်မြင်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သဘာဝတွင်၎င်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်၎င်း မည်သည့်အရာဝတ္ထုအတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပဋိပက္ခများသည် တည်၍ နေကြပေသည်။

ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဥပဒေများနှင့် ပတ်သက်၍ အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်း၏ အမြင်ကို **လီနင်က** အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပေသည်။

“သဘာဝ၏ ဖြစ်စဉ်များအားလုံး၊ အသွင်သဏ္ဍာန်များအားလုံး၌ တခုနှင့်တခု ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်နေကြသော ပဋိပက္ခဖြစ်နေကြသော အတိုက်အခံဖြစ်နေကြသောအရာများရှိသည် ဆိုသည့်အချက်ကို အသိအမှတ်ပြုရန် လိုပေသည်။ ယင်းအချက်သည် ရုပ်ကျသောအနုပညာလောမ

၏ အခြေခံအချက်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းအချက်ကို သဘောပေါက်မှသာလျှင် တည်ရှိနေသော အရာဝတ္ထုတိုင်း၏ အလိုအလျောက် လှုပ်ရှားခြင်းကို နားလည်မည်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းအချက်ကို သဘောပေါက်မှသာလျှင် ခုန်ကျော်မှုကို၎င်း၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်မှု၌ ပြတ်တောက်သွားမှုကို၎င်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရာတခုထဲသို့ ကူးပြောင်းသွားမှုကို၎င်း၊ အဟောင်းကို ဖျက်ဆီး၍ အသစ်တည်ဆောက်မှုကို၎င်း နားလည်မည်ဖြစ်ပေသည်။”

“အနှစ်ချုပ်ဆိုရလျှင် အရာဝတ္ထုများ၏ အတွင်းအနှစ်သာရ၌ရှိသော ပဋိပက္ခများကို လေ့လာခြင်းသည် အနုပဋိလောမဖြစ်ပေသည်။”

“ဆန့်ကျင်ဘက်အချင်းချင်းတို့၏ တိုက်ပွဲ(ပဋိပက္ခ)သည် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို ပေါ်ပေါက်စေပေသည်။”

ဟိဂဲလ် မှ မှတ်စိသို့

ပဋိပက္ခရှိလျှင် တိုးတက်မှု ရှိပေသည်။

ဟိဂဲလ်သည် ယင်းခံယူချက်ကို ပဌမဆုံးတင်ပြခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဟိဂဲလ်၏ တင်ပြနည်းမှာ စိတ်ဝါဒဆန်လှသည်။ ဟိဂဲလ်၏ နည်းအရဆိုလျှင် ရုပ်ကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်း၌၎င်း လဟာပြင်နှင့်အချိန်ကာလအတွင်း၌၎င်း၊ ရှိသည့်ဖြစ်စဉ်တခုလုံးသည် ပြင်ပတွင် ရှိသော အကြွင်းမဲ့ဉာဏ်တော်၏ အလိုတော်အတိုင်းသာ ဖြစ်ရသည်ဟုယူဆသည်။ အကြွင်းမဲ့ဉာဏ်တော်သည် ပဋိပက္ခများကို ဖြတ်သန်း၍ ကြီးထွားတိုးတက်လာကာ ရုပ်ကမ္ဘာကြီးတွင် ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟုဆိုသည်။ အရာဝတ္ထုတခုမှ တခုသို့ကူးပြောင်းဖြစ်ပေါ်ခြင်းတို့သည်လည်း အကြွင်းမဲ့ဉာဏ်တော်အတွင်းတွင် ဖြစ်သော ပဋိပက္ခကြောင့် ပေါ်ပေါက်ရသည်ဟု ယူဆသည်။ အရာဝတ္ထုများ၏ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် ၎င်းအရာဝတ္ထုများအား သက်ဝင်ယုံကြည်ပုံတွင် ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော ပဋိပက္ခများကြောင့်သာဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။

ဟိဂဲလ်၏ အဘိဓမ္မာနှင့်ပတ်သက်၍ အိန်ဂျဲလယ်(စ်)က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့၏ ။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဟိဂဲလ်ကို ဘေးဖယ်ထားခြင်း မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တော်လှန်ရေးကျသော ဟိဂဲလ်၏ အနုပဋိလောမသဘောကို ယူ၍ နည်းကို ပစ်ပယ်လေသည်။ ဟိဂဲလ်၏ အလိုအားဖြင့် အနုပဋိလောမဆိုသည်မှာ သက်ဝင်ယုံကြည်စိတ်၏ အလိုအလျောက်ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုဖြစ်လေသည်။ အကြွင်းမဲ့သက်ဝင်ယုံကြည်စိတ်သည် မသိနိုင်သောထာဝရဘုံတွင် ရှိသည့်အရာတခုမျှသာမက ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် တကယ်အမှန်ရှိနေသော သက်ရှိဝိညာဉ်တခုလည်း ဖြစ်သည်ဟု ဟိဂဲလ်က ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ဟိဂဲလ်၏ အယူအဆအတိုင်းဆိုလျှင် သဘာဝနှင့်သမိုင်းတွင် တွေ့မြင်ရသည့်အနုပဋိလောမဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုဟူသည် မည်သူမျှ မသိနိုင်သောတနေရာတွင် သက်ဝင်ယုံကြည်စိတ်၏ အလိုအလျောက် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်ပုံအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ထိုသက်ဝင်ယုံကြည်စိတ်သည် တွေးကြံတတ်သော လူ၏ဦးနှောက်နှင့်ကင်းလွတ်၍ သီးခြားရပ်တည်နေ

သည်ဟု **ဟိဂဲလ်**က ယူဆသည်။

“ကျွန်ုပ်တို့သည် **ဟိဂဲလ်**၏ တော်လှန်သော အနုပညာလောမသဘောကို လက်ခံ၍ စိတ်ဆန်သော အပိုင်းကို ပယ်ပစ်ပေးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အမြင်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ဦးခေါင်းထဲရှိ သက်ဝင်ယုံကြည်စိတ်ဆိုင်သည်မှာ တကယ်ရှိသော အရာဝတ္ထုများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်ပေသည်။ **ဟိဂဲလ်**ယူဆသကဲ့သို့ အဟုတ်ရှိ၊ တကယ်ရှိသော အရာဝတ္ထုများသည် တစုံတခုသော သက်ဝင်ယုံကြည်စိတ်၏ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ဟု မယူဆပေ။

. . . သို့ဖြင့် အနုပညာလောမသည် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုဥပဒေများ၏ သိပ္ပံပညာရပ်ဖြစ်လာပေသည်။ ပြင်ပကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်လူ့အတွေးအခေါ်၏ ယေဘုယျဥပဒေများ ဖြစ်လာပေသည်။ သို့ဖြင့် အနုပညာလောမကျသော သက်ဝင်ယုံကြည်စိတ်သည် အဟုတ်ရှိ တကယ်ရှိသော ကမ္ဘာကြီး၏ အနုပညာလောမကျသော ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု၏ ရောင်ပြန်ဟပ်ချက်မျှသာ ဖြစ်လေသည်။

အနုပညာလောမကို ယင်းသို့ရှုပ်ကျကျ သိမြင်နားလည်ခြင်းသည် ကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်းရှိ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုအင်အားစုများကို ပြင်ပအကြောင်းတရားများ၏ ဆက်စပ်မှုမပါဘဲ သိမြင်နားလည်ရေးအတွက် သော့ကြီးတချောင်းဖြစ်လေသည်။ ဤတွေ့ရှိချက်သည် သိပ္ပံပညာနှင့် အဘိဓမ္မာ၏ တိုးတက်မှုမှရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုမျှမက လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဥပဒေများ၊ အရင်းရှင်စနစ်၏ ပဋိပက္ခများထဲမှ ထိုတရားကို တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်၏ ။ ယင်းသို့တွေ့ရှိခြင်းသည် အရင်းရှင်စနစ်၏ ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဓနရှင်တွေးကြီးမှုပညာရှင်များသည် ဤတရားကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဓနရှင်တွေးကြီးမှုပညာရှင်များသည် သဘာဝနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု၏ တကယ်ရှိမှုကျသော အင်အားစုများကို ရှာဖွေတင်ပြရန် မစွမ်းခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဤအင်အားစုများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်တင်ပြနိုင်သည့်အရာမှာ တော်လှန်သော လူတန်းစား၏ တပ်ဦးဖြစ်သော အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ တော်လှန်သော အဘိဓမ္မာသာ ဖြစ်လေသည်။

မာ့က်စ်တွေ့ရှိခဲ့သော အနုပညာလောမကျသည့် ရုပ်ဝါဒဥပဒေများသည် ကျွန်ုပ်တို့အား သဘာဝ၏ အနုပညာလောမကျစွာ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုကို ညွှန်ကြားပြသခဲ့ပေသည်။ ထိုမျှမက လူမှုပြောင်းလဲမှုများကို နားလည်သိမြင်ရန်နှင့်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအတွက် အလုပ်သမားလူတန်းစားတိုက်ပွဲကို မည်သို့မည်ပုံ ဆင်နွှဲရန်ကိုလည်း ညွှန်ကြားပြခဲ့ပေသည်။

မာ့က်စ်၏ တွေ့ရှိချက်သည် အဘိဓမ္မာကို တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်လိုက်၏ ။ ရုပ်ဝါဒက စိတ်ဝါဒကို အောင်ပွဲခံလိုက်ခြင်းဖြစ်၏ ။ အတိတ်မှ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၏ ကျဉ်းမြောင်းသော ကန့်သတ်မှုများကို ပယ်ရှားပစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏ ။ အဘိဓမ္မာကို အလုပ်လုပ်သော ပြည်သူများ၏ တော်လှန်ရေးလက်နက်တရပ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏ ။ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ပြောင်းလဲပစ်ရန်အတွက် ကမ္ဘာလောကကြီးအား သိမြင်နားလည်ရန် နည်းလမ်းတခုအဖြစ်သို့ ပြောင်းပစ်လိုက်

ခြင်းလည်း ဖြစ်လေသည်။

အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို စတာလင်က အောက်ပါအတိုင်း အကျဉ်းချုပ်၍ ပြောခဲ့၏။

“ . . . ၁၀၀တွင် အသစ်နှင့်အဟောင်း ကြီးထွားရှင်သန်နေသောအရာနှင့်ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီးနေသောအရာ၊ တော်လှန်ရေးနှင့်တန်ပြန်တော်လှန်ရေး . . . ဟူ၍ အမြဲရှိပေသည်။ မွေးဖွား၍ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ကြီးထွားရှင်သန်နေသောအရာဟူသမျှတို့ကို ဖျက်ဆီး၍ မရနိုင်ပေ။ ၎င်းတို့၏ တိုးတက်မှုကို တားဆီး၍လည်း မရနိုင်ပေ။ ဥပမာအားဖြင့် ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားသည် မွေးဖွားလာကာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ရှင်သန်ကြီးထွားလျက်ရှိသည်။ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားသည် ယနေ့အချိန်တွင် အားနည်းလျက်ရှိကောင်းရှိမည် ဖြစ်သော်လည်း ရေရှည်တွင် အောင်ပွဲခံရမည်သာဖြစ်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားသည် ရှင်သန်လျက် ခွန်အားတိုးတက်လျက် ရှေ့သို့ ချီတက်လျက် ရှိသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အခြားတဘက်တွင် အိုမင်းရင့်ရော်၍ သုသာန်သို့ ဦးတည်နေသောအရာသည် ယနေ့အချိန်တွင် အင်အားကောင်းလျက် ရှိနေသေးသော်လည်း နောက်ဆုံးတွင် အရှုံးဖြင့်သာ ရင်ဆိုင်ရမည်သာဖြစ်သည်။ ဓနရှင်၏ ခြေထောက်အောက်မှ မြေကြီးသည် တဖြည်းဖြည်း ပြို၍ ပဲ့၍ ကျနေပေသည်။ ဓနရှင်သည် ယနေ့အချိန်တွင် ခွန်အားကောင်းနေသေးသော်လည်း နေ့နှင့်အမျှ ယိုင်လဲလျက်ရှိကာ ရေရှည်တွင် ဘိုးဘိုးလဲကျဆုံးရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်”

အပိုင်း (၂)

အနုပညာလောက

အခန်း(၆)

အနုပဋိလောမနှင့်တက္ကဗေဒ

အနုပဋိလောမသည် တက္ကဗေဒနှင့်ဆန့်ကျင်သော စူးစမ်းရှာဖွေမှုနည်းတရပ်၊ တွေးကြံမှုနည်းတရပ်ဖြစ်သည်။ တက္ကဗေဒတွေးကြံနည်းသည် စိတ္တဇအရာများနှင့်ပတ်သက်သည်။ တက္ကဗေဒသည် အရာဝတ္ထုများကို သီးခြားစဉ်းစားသည်။ အရာဝတ္ထုများ၏ တကွဖြစ်တည်မှုအခြေအနေများနှင့်အညီမညီဆက်သွယ်မှုများမှ ကင်းကွာ၍ စိတ္တဇဆန်ဆန် စဉ်းစားသည်။ အရာဝတ္ထုများ၏ တကွပြောင်းလဲမှုနှင့်ဖြစ်ပေါ်မှုတို့မှ ကင်း၍ မူသေချာ၍ စဉ်းစားသည်။ ထို့ကြောင့် တက္ကဗေဒသည် တင်းကြပ်သောပုံသေကားကျနည်းများ၊ မူသေဖြစ်သော ပဋိပက္ခများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ တက္ကဗေဒသည် သဘာဝနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှုနှင့်ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုကိုမမြင်။

အနုပဋိလောမကား တက္ကဗေဒနှင့်ဆန့်ကျင်သည်။ ကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်းရှိ အရာဝတ္ထုတို့၏ ပြောင်းလဲမှုနှင့်အညီမညီဆက်သွယ်မှုတို့ကို လေ့လာရှာဖွေပေသည်။

တက္ကဗေဒတွေးကြံမှုနည်း

မာ့ကစ်ဝါဒလီနှင့်ဝါဒပါတီ၏ လောကအမြင်ဖြစ်သော အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒသည် အယူအဆခန်းတွင် ရုပ်ဝါဒဖြစ်၍ အရာဝတ္ထုများအား အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူဖော်ပြသည့်နည်းတွင်မူ **အနုပဋိလောမ**နည်းဖြစ်ပေသည်။

အနုပဋိလောမနည်းသည် အရာဝတ္ထုများအား ၎င်းတို့၏ တကွပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအရ သိမြင်အောင် လေ့လာအားထုတ်သောနည်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းသည် **တက္ကဗေဒ**ကို ဆန့်ကျင်ပေသည်။

သို့ဖြစ်လျှင် **တက္ကဗေဒ**ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ အနုပဋိလောမတွေးကြံမှုနည်းနှင့်ဆန့်ကျင်သော တက္ကဗေဒတွေးကြံမှုနည်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

အခြေခံအားဖြင့် တက္ကဗေဒသည် စိတ္တဇဆန်သော တွေးကြံမှုနည်းဖြစ်သည်။ တွေးကြံမှုဟူသမျှသည် အချုပ်တွင် စိတ္တဇဆန်သည်။ ဥပမာ “လူတွင် ခြေနှစ်ချောင်း ရှိသည်” ဟုဆိုကြပါစို့။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် လူတွင် ခြေနှစ်ချောင်း ရှိခြင်းမျှကိုသာ မြင်၍ ခေါင်းတလုံး၊ လက်နှစ်ဘက်စသည့် လှည့်ရှိသော အခြားသတ္တိများကို မမြင်ဘဲ တခုတည်းကိုသာ ကွက်၍ကြည့်ရာရောက်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းအဆိုပြုချက်သည် စိတ္တဇဆန်သည်။ နောက်ထပ် ဥပမာတခုကို ကြည့်ကြပါဦးစို့။ လူ၏ သဘာဝဆိုပါစို့။ လူ၏ သဘာဝ ဤသို့ဤနယ်ပါတကားဟု မျက်မမြင်ပုဏ္ဏားခြောက်ယောက် ဆင်ကို စမ်းကြည့်၍ ဆင်ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည့်နည်းဖြင့် မကြည့်မြင်အပ်ပေ။ လူ၏ သဘာဝကို စိတ္တဇဆန်ဆန် “ကွက်ကြည့်” ၍မဖြစ်ပေ။ လူသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် နေထိုင်သူဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် လူ့သဘာဝသည်လည်း လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လိုက်၍ဖြစ်ပေါ်ရသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပြောင်းလဲမှု၊ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုလိုက်၍ လူ့သဘာဝသည်လည်း ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်ရသည်။ လူ့သဘာဝသည် လူ့နေသော လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် လူ့သဘာဝသည် လူ၏ဘဝတည်ရှိမှု အခြေအနေများနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု၎င်း၊ လူသည် ဘယ်အဖွဲ့အစည်းရောက်ရောက် မည်သည့်နေထိုင်မှုဘဝမှာပင် ရှိရှိ၊ လူ့သဘာဝသည် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ၊ အတူတူပင် ဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ ယူဆခြင်းသည် မှားသည်။ စိတ္တဇဆန်သည်။ တက္ကဗေဒဆန်သည်။

ထို့ကြောင့် တက္ကဗေဒတေးကြီးမှုနည်းကို ချုံကြည့်လျှင် အောက်ပါအနှစ်သာရနှစ်မျိုးတွင် အကြီးဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

- (၁) အရာဝတ္ထုများကို ကြည့်မြင်ရာတွင် ၎င်းတို့၏ အညမညဆက်သွယ်မှုကို ပစ်ပယ်ကာ တခုစီ သီးခြားကင်းကွာ၍ ကြည့်သည်။
- (၂) အရာဝတ္ထုများသည် ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ခြင်းမရှိ၊ ပုံသေကားကျတည်ရှိနေသည်။ အသေလိုတည်ငြိမ်နေသည်ဟု ယူဆသည်။

တက္ကဗေဒတေးကြီးမှုနည်းတခုကို သိနိုင်ရန် ဒီမိုကရေစီသဘောတရားကို ဥဒါဟရုဏ်ဆောင်ကြည့်ကြရအောင်။

များစွာသောသူတို့သည် စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြစ်သော ဒီမိုကရေစီကို မကြာခဏကြွေးကြော်သည်။ သို့ရာတွင် တကယ်တွင်မူ သူတို့အော်သော ဒီမိုကရေစီသည် မရှိပေ။ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ တကွဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု၊ လူတန်းစားများနှင့်လူတန်းစားတိုက်ပွဲ စသည်တို့နှင့် ကင်း၍ သီးခြားရပ်တည်နေသော စစ်မှန်သည့်ဒီမိုကရေစီဟူ၍ မရှိပေ။ ယင်းသို့ စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီရှိသည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းသည် တက္ကဗေဒဆန်သော တေးကြီးမှုမှ ပေါက်ဖွားလာခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီအကြောင်းကို သိနားလည်လိုလျှင် ယင်းဒီမိုကရေစီသည် မည်သူ့အတွက်လဲ၊ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သူတို့အတွက်လား၊ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်ခြင်းခံရသူတို့အတွက်လား။

ဒီမိုကရေစီသည် အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုပုံသဏ္ဍာန်တမျိုးဖြစ်၏။ ဒီမိုကရေစီသည် အုပ်စိုးသော လူတန်းစား၏ အကျိုးစီးပွားနှင့်အမြဲတမ်း ဆက်စပ်နေသည်။ ရှေးဟောင်းခေါမခေတွင် ပေါ်ပေါက်သည့်ဒီမိုကရေစီသည် အုပ်စိုးသူလူတန်းစားဖြစ်သော ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင်ရှင်များ၏ ဒီမိုကရေစီသာဖြစ်၏။ အရင်းရှင်အစိုးရက ပေးသည့် ဒီမိုကရေစီသည် အရင်းရှင်အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ပေးသောအရင်းရှင်ဒီမိုကရေစီဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ခေါမခေတ် ဒီမိုကရေစီထက် အဆင့်မြင့်၏။ အလုပ်သမားလူတန်းစားက အာဏာရရှိလာသည့်အခါတွင်ကား ယင်းဒီမိုကရေစီသည် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်သော အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ ဒီမိုကရေစီဖြစ်သည်။ ယင်းသည် အရင်းရှင်ဒီမိုကရေစီထက် အဆင့်မြင့်သည်။

ထို့ကြောင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုမှတစ်ဆင့်၊ တကယ်ရှိသော လူမှုဆက်ဆံရေးများမှတစ်ဆင့်၊ သီးခြားခွဲထုတ်၍ ဒီမိုကရေစီ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပေ။ ယင်းသို့ သီးခြားခွဲထုတ်၍ တွေးခေါ်ခြင်းသည် တက္ကဗေဒဆန်သောတွေးခေါ်မှုသာ ဖြစ်၏။

နောက်ထပ်ဥဒါဟရက်။ ။ အေးချမ်းရေးဝါဒသမားများက စစ်ဟူသည် မကောင်းဟု ဆန့်ကျင်ရေးစကားဆိုကြသည်။ သူတို့သည် စစ်ကို စိတ္တဇဆန်ဆန် ကြည့်မြင်ကြခြင်းသာဖြစ်သည်။ တစ်စုံတစ်ခုသော စစ်ပွဲ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်သည် မည်သည့်သမိုင်းခေတ်တခေတ်၊ မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်များ၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်လူတန်းစား၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် တိုက်ခိုက်ရသည်ဆိုသည့် အကြောင်းတရားကို ကြည့်မြင်ခြင်းမရှိဘဲ အရမ်းကာရော သိမ်းကြိုး၍ ဆန့်ကျင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ နယ်ချဲ့စစ်နှင့်လွတ်မြောက်ရေးစစ်၊ တရားသောစစ်နှင့်မတရားသောစစ်တို့ကို ခွဲခြား၍ မကြည့်ကြပေ။ ယင်းသို့မကြည့်နိုင်ဘဲ “ကွက်” ၍ကြည့်ခြင်းသည် တက္ကဗေဒအမြင်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် တက္ကဗေဒတွေးကြံမှုနည်းသည် သဘာဝကို၎င်း၊ အရာဝတ္ထုများ၏ သတ္တိများ၊ စွမ်းအားများကို၎င်း အသေလိုကြည့်မြင်နည်းမျိုးဖြစ်ပေသည်။ တက္ကဗေဒအမြင်သည် “ဖြစ်စဉ်” ကို မကြည့်ဘဲ “အရာဝတ္ထုများ” ကို ကြည့်ပေသည်။ ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ယင်းသို့သော အရာဝတ္ထုများသာ ရှိ၍ ယင်းသို့သော သတ္တိများသာရှိမည်ဟု ပုံသေကားကျနည်းဖြင့် တွက်၍ကြည့်ပေသည်။

အဘိဓမ္မာတွင် “တက္ကဗေဒ” ဆိုသည်မှာ စကြာဝဠာကြီး၏ အဆုံးစွန်သော အစိတ်အပိုင်းများ” ကို ရှာဖွေခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်စက်ယန္တရားဝါဒကို တက္ကဗေဒရုပ်ဝါဒဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။

အနုပဋိလောမတွေးကြံမှုနည်းသည် တက္ကဗေဒနည်းကို ဆန့်ကျင်သည်။ အရာဝတ္ထုများကို သီးခြား “ကွက်” ၍မကြည့်ဘဲ တကွပြောင်းလဲမှုများ၊ အညမညဆက်သွယ်မှုများအရ ကြည့်မြင်သည်။ အနုပဋိလောမကျကျတွေးခြင်းသည် ဒိဋ္ဌကျကျတွေးခြင်းဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌကျကျတွေးခြင်းသည် အနုပဋိလောမကျကျ တွေးခြင်းဖြစ်သည်။

အနုပဋိလောမ (Dialectics) ဆိုသော စကားသည် ခေါမဘာသာ (Dilego) မှဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ ဆွေးနွေးရန်၊ သို့မဟုတ် အခြေအတင်ငြင်းခုံရန်လဲ အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။ ပြဿနာတရပ်ကို အဘက်ဘက်မှ ရှုဒေါင့်အထွေထွေမှ ကြည့်မြင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ရှုမြင်ချက်တစ်ခုကို အခြားတဘက်သတ်ကျသော ရှုမြင်ချက်တစ်ခုဖြင့် ဆန့်ကျင်အတိုက်အခံပြု၍ ဆွေးနွေးခြင်း။ ထိုနည်းများဖြင့် အမှန်သို့ရောက်ရှိစေခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပေသည်။ ဤနည်းကို ဆိုကရေတီးစသော ခေါမပညာရှင်များက စတင်အသုံးပြုခဲ့သည်။

မာ့က်စ်၏ အနုပဋိလောမသည် ခေါမအနုပဋိလောမနည်းကို ခြုံငုံပြီးနောက် တိုးချဲ့ပြန့်ပွားခြင်းဖြစ်၍ ခေါမအနုပဋိလောမနည်းထက် အနှစ်သာရအားဖြင့် ကြွယ်ဝသည်။ မြင်ကွင်းကျယ်ပြန့်သည်။ ထို့ကြောင့် မာ့က်စ်၏ အနုပဋိလောမနည်းသည် သစ်လွင်၍ တော်လှန်သောနည်းဖြစ်

ပေသည်။ မာ့ကပ်စ်၏ အနုပညာလောကမှတ်တမ်းသည် ရှေ့နောက်ညီညွတ်သော ရုပ်ဝါဒဖြင့် ပေါင်းစပ်ပြီး သည့်နောက်တွင် သဘာဝနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းကို စူးစမ်းလေ့လာသောနည်းတနည်းဖြစ်လာပေသည်။ အချေအတင် ငြင်းခုံဆွေးနွေးသောနည်းမျှသာမကတော့ဘဲ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသော ကမ္ဘာကြီးထဲမှ ထိုးထွက်လာသောရုပ်ဝါဒသမားအမြင်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

တက္ကဇေဒနည်း၏ “တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု” ကျိုးကြောင်းပြတရား

အရာဝတ္ထုတိုင်း၌ မူသေသဘာဝရှိသည်။ မူသေသတ္တိများရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့ကို တသီးတခြားခွဲခြား၍ ကြည့်ရမည်။ အညမညဆက်သွယ်မှုများဖြင့်၎င်း၊ ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများဖြင့်၎င်း၊ ကြည့်မြင်ရန်မလိုဟု တက္ကဇေဒက ယူဆသည်။

ထို့ကြောင့် တက္ကဇေဒသည် အရာဝတ္ထုများကို မူသေပဋိပက္ခနည်းများဖြင့်သာ ကြည့်မြင်သည်။ အရာဝတ္ထုအမျိုးအစားတစ်ခုကို အခြားအရာဝတ္ထုတစ်ခုအမျိုးအစားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုကြည့်သည်။ အရာဝတ္ထုတစ်ခုအတွင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်သော ပဋိပက္ခများကို မမြင်ဘဲ သီးခြားအရာဝတ္ထုတစ်ခုနှင့်အခြားအရာဝတ္ထုတစ်ခုတို့၏ အပေါ်ယံ ပဋိပက္ခကိုသာ မြင်သည်။ တစ်ခုအတွင်း၌ပင်ရှိသော ပဋိပက္ခကို မမြင်ပေ။

ထို့ကြောင့် **အိန်ဂျယ်လစ်**က အောက်ပါအတိုင်း ပြောဆိုခဲ့ပေသည်။

“တက္ကဇေဒပညာရှင်များအမြင်၌ အရာဝတ္ထုများ၊ ၎င်းတို့၏စိတ်ပုံပန်းသဏ္ဍာန်များ၊ တွေးခေါ်မှုများသည် ကင်းကွာတည်ရှိနေကြကာ သီးခြား၍၊ ခွဲခြား၍၊ တစ်ခုစီအဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူကြသည်။ ထိုအရာဝတ္ထုများသည် စေ့စပ်၍မရသော ပဋိပက္ခများထဲတွင် ရောက်ရှိနေသည်ဟုယူဆကြသည်။ အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို ကြည့်လျှင် ဟုတ်ခြင်းနှင့်မဟုတ်ခြင်းနှစ်ခု တစ်ခုသာရှိရမည်ဟု တရားသေယူဆကြသည်။ အရာဝတ္ထုတစ်ခုသည် ထိုအရာဝတ္ထုသာဖြစ်၍ အခြားအရာဝတ္ထုတစ်ခုမဖြစ်နိုင်ဟု ယူဆကြသည်။”

တက္ကဇေဒတွေးကြံမှုနည်းကို အဘိဓမ္မာပညာရှင်များက အောက်ပါအတိုင်း စိန့်ကကထာထုတ်ကြသည်။ ယင်းမှာ “အရာဝတ္ထုတစ်ခုသည် ထိုအရာဝတ္ထုသာဖြစ်၍ အခြားအရာဝတ္ထုမဖြစ်နိုင်” ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ရုတ်တရက်ကြည့်လျှင် ဟုတ်သလိုလိုရှိပေသည်။ ယင်းအချက်သည် လူတိုင်းနေ့စဉ်လိုလို ပြောဆိုတွေ့မြင်သုံးစွဲနေကြသော အချက်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသမားတယောက်သည် လက်ဝဲသမားတယောက်ဖြစ်လျှင်ဖြစ်၊ မဖြစ်လျှင် လက်ျာသမားတယောက်သာ ဖြစ်ရမည်ဟုဆိုတတ်ကြသည်။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ယင်းသို့လွယ်လွယ်ပင် တွေးတတ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဤအတိုင်းသာ ဆိုပါမူ လူတိုင်းသည် (အလုပ်သွား လူတန်းစားစိတ်ရှိသူများအပါအဝင်) တက္ကဇေဒဝါဒသမားဖြစ်နေကြပါပကောဟု ဆိုဘွယ်ရှိသည်။

မှန်ပေသည်။ ဇော်ဂျီ၏ ‘မဟာဆန်ချင်သူပြဇာတ်’ထဲ၌ မဟာဆန်ချင်သူသော ဦးရွှေ

နှောင်းသည် ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေကာ စကားပြေ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သင်ကြားသည်။ ဆရာက စကားပြေ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းပြသသောအခါတွင် “အလိုလေး . . . လက်စသပ်တော့ . . . ကျုပ်ဟာ အနှစ်လေးဆယ်လုံးလုံး စကားပြေတွေကိုချည်း ပြောလာပါကလား” ဟု ဆိုသကဲ့သို့ပင်၊ ကျွန်ုပ်တို့လည်း “အလိုလေး . . . ၊ ကျွန်ုပ်တို့ဟာ နေ့စဉ်တက္ကဇေဒဆန်ဆန်တော့နေကြပါလား” ဟု ဆိုရန်သာ ရှိတော့သည်။

တက္ကဇေဒသမားသည် တခုမဟုတ်လျှင် အခြားတခုကိုသာ ယုံကြည်သည်။ နှစ်ခုရှိသည်ကို မယုံကြည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အရာဝတ္ထုတခုသည် ဤအရာမဟုတ်လျှင် ထိုအရာသာ ဖြစ်ရမည်။ အဖြူမဟုတ်လျှင် အမဲဖြစ်ရမည်ဟု ယူဆကြသည်။ ထိုသို့တရားသေယူဆခြင်းကြောင့် သူတို့သည် ပြဿနာများကို စဉ်းစားရာတွင် မပြေလည်နိုင်၊ နားမလည်နိုင်ဘဲ ရှိကြသည်။

ဥပမာ၊ အမေရိကန်နယ်ချဲ့စနစ်နှင့်ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စနစ်တို့၏ ဆက်ဆံရေးကို တက္ကဇေဒ သမားများသည် ယခုတိုင် နားမလည်ကြပေ။ အမေရိကန်နယ်ချဲ့စနစ်နှင့်ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စနစ်သည် ပေါင်းစည်းညီညွတ်နေကြသလော။ ကွဲပြဲနေကြသလောဟု သူတို့ ယခုတိုင် နားမလည်နိုင်ကြပေ။ ညီညွတ်နေကြသည်ဆိုလျှင် သူတို့သည် များစွာသော ပြဿနာတိုင်းအတွက် ဘာကြောင့် ကွဲပြဲနေကြသနည်း။ သို့ကွဲပြဲနေကြလျှင်လည်း သူတို့သည် ဘာကြောင့် တဂိုဏ်းထဲတွင် ညီညွတ်နေကြသေးသနည်း။ တက္ကဇေဒသမားများသည် ပြဿနာများကို အဖြူမဟုတ် အမဲဖြစ်ရမည်ဟူသောတွက် ကိန်းဖြင့် ကြည့်မြင်ကြသဖြင့် ယင်းသို့ရှုပ်ထွေးနေကြသည်။ အနုပဋိလောမနည်းဖြင့် ကြည့်လျှင် ရှင်း၏ ။ အမေရိကန်နယ်ချဲ့စနစ်နှင့်ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့စနစ်သည် တဂိုဏ်းထဲတွင် ညီညွတ်လျက် ရှိကြပြီး တပြိုင်တည်းမှာပင် ကွဲပြဲနေကြပေသည်။ သူတို့၏ အကွဲအပြဲ ပြဿနာကို နားမလည်လျှင် သူတို့ ဘာကြောင့် ပေါင်းစည်းနေကြသနည်း ဆိုသည့်ပြဿနာကိုလည်း နားမလည်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် ပြဿနာကို ကြည့်မြင်ရာတွင် ၎င်းတို့၏ တကွဲပြောင်းလဲမှုများ၊ အညမညဆက် သွယ်မှုများ၊ ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်နေသော အစိတ်အပိုင်းများနှင့်ဆက်သွယ်နေသော အစိတ်အပိုင်းများ၊ “အရာဝတ္ထုတခု”ထဲမှ “အခြားအရာဝတ္ထုတခု” အဖြစ်သို့ပြောင်းလဲသော ဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာအပ်ပေသည်။ အနုပဋိလောမနည်းသည် ယင်းသို့ကြည့်မြင်ပေသည်။ ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် အမျိုးမျိုးသော အရာဝတ္ထုများရှိပေသည်။ ထိုအရာဝတ္ထုများတွင် ထိုဗီဇသတ္တိ များရှိတတ်၍ ဤအရာဝတ္ထုမျိုးတွင် ဤဗီဇသတ္တိများ ရှိတတ်သည်စသဖြင့် ဗီဇသတ္တိများတွင်လည်း ကွဲပြားခြားနားကြပေသည်။ သို့ရာတွင် အရာဝတ္ထုများ၊ ဗီဇသတ္တိများသည် တခုစီကင်းကွာတည် ရှိနေသည်မဟုတ်ဘဲ တခုနှင့်တခု ဆက်စပ်ယှက်နွယ်နေကြပေသည်။ ပဋိပက္ခလည်း ဖြစ်နေကြသည်။ ပြောင်းလဲ၍လည်း နေကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် “က”သည် “ခ”မဟုတ်ပေ။ သူ၏ “က” တွင် သူ၏ ကိုယ်ပိုင်ဗီဇသတ္တိရှိလျှင် “ခ”၌လည်း ကိုယ်ပိုင်ဗီဇသတ္တိရှိပေသည်။ သို့ရာတွင် “က” ၏ သတ္တိနှင့် “ခ” ၏ သတ္တိသည် သီးခြားရပ်တည်နေကြသည်မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့နှစ်ခုသည် တခုနှင့်တခု ဆက်စပ်နေကြသည်။ ပဋိပက္ခဖြစ်နေကြသည်။ သို့ဖြင့် “က”သည် “ခ” အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းလာ

ပေသည်။

ဥပမာ။ ။ငှက်များသည် ဥ-အုတ်လျှင် နို့တိုက်တိရစ္ဆာန်များသည် သားမွေးကာ နို့တိုက်တတ်ကြ၏။ ငှက်များနှင့်နို့တိုက်တိရစ္ဆာန်များ ခြားနားချက်မှာ နို့တိုက်တိရစ္ဆာန်များက သားမွေး၍ နို့တိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု သဘာဝသိပ္ပံပညာရှင်များက ဆိုကြ၏။ သို့ရာတွင် ပလာတိုပါတ်(စ်)အမည်ရှိ တိရစ္ဆာန်တမျိုးကို တွေ့ရှိသောအခါတွင် သဘာဝသိပ္ပံပညာရှင်များ၏ အဆိုပြုချက်မှာ မှားကြောင်းကို တွေ့ရှိလာရသည်။ ယင်းတိရစ္ဆာန်သည် နို့တိုက်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဥ-အုတ်ကို တွေ့နေရသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဤတိရစ္ဆာန်၏ ထူးဆန်းသော အချင်းအရာကို မည်သို့ရှင်းလင်းမည်နည်း။ နို့တိုက်သည် ဥမအုတ်ရသောတက္ကဗေဒသဘာဝသိပ္ပံပညာရှင်များ၏ မူသေစွဲမှတ်ချက်သည် မှန်ပါဦးမည်လော။

သို့ရာတွင် တိရစ္ဆာန်များ၏ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲသော ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုကို လေ့လာလျှင် ဤပြဿနာရှင်းရှင်းလေးဖြစ်သည်။ ငှက်များနှင့်နို့တိုက်တိရစ္ဆာန်များ၏ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲသော ဆက်သွယ်မှုဖြစ်စဉ်တွင် နှစ်မျိုးစလုံးသည် မူလအားဖြင့် ဥ-အုတ်သောတိရစ္ဆာန်များ ဖြစ်ကြသည်။ ငှက်များမှာ ဥများကို ဆက်လက်ဥနေကြပြီး၊ နို့တိုက်သတ္တဝါများမှာ ဥများကို ဆက်၍ မဥကြတော့ပေ။ ပလာတိုပါတ်(စ်)ကဲ့သို့သော ခေတ်နောက်ကျန်သည့် နို့တိုက်တိရစ္ဆာန်မျိုးသာ ဥများကို ဆက်လက် ဥနေကြခြင်းဖြစ်သည်။

အနုပညာလောမနည်းသည် သဘာဝကို၎င်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို၎င်း ကြည့်မြင်ရာတွင် တရားသေမကြည့်မှု၍ ယင်းတို့၏ အဆင့်အဆင့်ပြောင်းလဲမှု၊ အညမညဆက်သွယ်မှု၊ ပဋိပက္ခဖြစ်မှု၊ တဖန်ပြန်၍ ဆက်နွယ်မှုတို့ကို လိုက်၍ ကြည့်မြင်ပေသည်။

နောက်ထပ်ဥပမာတခု။ ။တစ်ခုသော အခြေအနေတွင် တိုးတက်နေသော အယူအဆတရပ်၊ သဘောတရားတရပ်သည် အကြွင်းမဲ့တိုးတက်နေသည်မဟုတ်ပေ။ နောင်တချိန်၌ ဖောက်ပြန်သောအယူအဆ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောတရား ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒသည် ပေါ်ပေါက်ထွန်းကားစကာ တိုးတက်သောအယူအဆဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ယနေ့အချိန်၌ တိုးတက်သောအယူအဆဟု မပြောနိုင်တော့ပေ။

သို့ဖြင့် ဖြစ်စဉ်များကို ကြည့်လျှင် မည်သည့်အရာဝတ္ထုကိုမှ ပုံသေသတ်မှတ်၍ မရပေ။ ဤဟာမဟုတ်၊ ထိုဟာဟု သတ်မှတ်၍ မရပေ။ ဥ-ဥလျှင် ငှက်ဟု သတ်မှတ်ကြသော်လည်း ခြေလေးချောင်းဖြစ်လျက်နှင့် ဥ-ဥသောတိရစ္ဆာန်ရှိသကဲ့သို့၎င်း၊ တိုးတက်သည်ဟု သတ်မှတ်ကြသော်လည်း တစုံတခုသောအချိန်တွင် ဖောက်ပြန်သောအရာဖြစ်နေတတ်သည်ကို၎င်း တွေ့ရပေ၏။ သို့ဖြစ်ရာ တက္ကဗေဒ၏ တရားသေအယူအဆသည် မှားယွင်းနေသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ဆန်ကျင်ဘက်များ၏ပဋိပက္ခဖြစ်မှုနှင့်ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု။

အရာဝတ္ထုတို့၏ ဗီဇသတ္တိများ၊ ၎င်းတို့၏ ဆက်သွယ်မှုများ၊ ၎င်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှုများနှင့်

တို့ပြန်လှုပ်ရှားမှုများ၊ ဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာလျှင် ယေဘုယျအားဖြင့် **အခြေခံကျသော ပဋိပက္ခ ဖြစ်မှု၊ အတိုက်အခံဖြစ်မှုများ**ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။

ဥပမာအားဖြင့် အရှင်းဆုံးဖြစ်သော ရုပ်ခန္ဓာနှစ်ခုပေါင်းစပ်ပုံကို ကြည့်လျှင် ဆွဲငင်ခြင်း နှင့်တုန်းလှန်ခြင်းကို တွေ့ရ၏။

ရုပ်ခန္ဓာများ၏ လျှပ်စစ်သတ္တိများကိုကြည့်လျှင် လျှပ်စစ်မ၊ဓာတ်နှင့်ဖိုဓာတ်တို့ကို တွေ့ရ သည်။

သက်ဝင်ဘဝ၌ သက်ဝင်ဓာတ်များ စုဝေးပေါင်းစည်းခြင်းနှင့်ပျက်စီးချုပ်ငြိမ်းခြင်းတို့ကို တွေ့ရသည်။

သင်္ချာဗေဒတွင် အပေါင်းနှင့်အနှုတ်ကို တွေ့ရသည်။

ယေဘုယျဆိုရလျှင် မည်သည့်ပြဿနာကိုပင် စုံစမ်းစစ်ဆေးစေကာမူ ပြဿနာတိုင်းတွင် အခြေခံကျသော ပဋိပက္ခဖြစ်မှုများကို တွေ့ရသည်။ အရာဝတ္ထုများ၊ ဗီဇသတ္တိများ၊ ဆက်သွယ်မှု များ၊ ဖြစ်စဉ်များအားလုံး၌ အခြေခံကျသော ပဋိပက္ခဖြစ်မှုများ ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ခန္ဓာ နှစ်ခုကြားတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော အင်အားစုများသည် တခုနှင့်တခု မတူကွဲပြားခြားနားကြရုံမျှ မက ဆန့်ကျင်နေကြပေသည်။ တခုကဆွဲငင်၍ တခုက တုန်းလှန်ပေသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားတွင် လည်း အင်အားစုများသည် မျိုးမတူ ကွဲပြားရုံမျှမက ဆန့်ကျင်နေကြသည်။ တခုက ဖိုဓာတ်ဖြစ် ၍ တခုက မဓာတ်ဖြစ်နေသည်။

တက္ကဗေဒသည် ယင်းသို့သော အခြေခံကျသည့်ပဋိပက္ခဖြစ်မှုများကို နားလည်သိမြင်ခြင်း မရှိပေ။

ပဌမအချက်အားဖြင့် တက္ကဗေဒတွေးကြံမှုနည်းသည် ပဋိပက္ခဖြစ်မှုကို အသိအမှတ်အပြု ပေ။ တစုံတခုသော အရာဝတ္ထုတခုသည် သာမန်မျှသာ ခြားနားကြသော ဗီဇသတ္တိများ၊ ဆက်သွယ် မှုများဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းထားသည်ဟုယူဆ၏။ ယင်းဗီဇသတ္တိများ၊ ဆက်သွယ်မှုများတွင် အခြေခံ ကျသော ပဋိပက္ခဖြစ်မှုများရှိသည်ဟု မယုံကြည်ပေ။ သို့ကြောင့်လည်း တက္ကဗေဒသည် လူတန်း စားများကွဲပြားရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ကြည့်မြင်ရာတွင် လူမှုဆက်ဆံရေးအမျိုးမျိုးရှိသော တသီးပုဂ္ဂလများ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသည့်အဖွဲ့အစည်းမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု မြင်သည်။ ထိုလူမှုဆက် ဆံရေးများတွင်ရှိသော အခြေခံကျသော ပဋိပက္ခဖြစ်မှု၊ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သူနှင့်သွေးစုပ်ချယ် လှယ်ခံရသူ၏ ပဋိပက္ခဖြစ်မှုကို မမြင်ပေ။

ဒုတိယအချက်အားဖြင့် တက္ကဗေဒသည် ရှောင်လွှဲမရသော အကြောင်းများကြောင့် အ ခြေခံပဋိပက္ခဖြစ်မှုများကို မြင်သည့်အခါတွင်လည်း ထိုပဋိပက္ခဖြစ်မှုသည် တခုနှင့်တခု ဆက်စပ် နေကြသည်ဟု မမြင်၊ သီးခြားကင်းကွာ ဖြစ်ပေါ်နေကြသည်ဟု မြင်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးဟောင်း ရူပဗေဒပညာရှင်များက လျှပ်စစ်ဓာတ်ဖိုနှင့်ဓာတ်မသည် သီးခြားကင်းကွာနေသည့်ခြားနားသော မျိုးမတူသော “လျှပ်စစ်ဓာတ်ရည်” များအဖြစ် ယူဆခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အနုပညာလောက ကျသို့မမြင်ပေ။ အရာဝတ္ထုတိုင်း၌ အခြေခံကျသော ပဋိပက္ခဖြစ်မှု များရှိသည်ဟု ယူဆသည်။ ဤပဋိပက္ခဖြစ်မှုများသည်လည်း တခုကိုတခု အပြန်အလှန် တုံ့ပြန်နေကြကာ ခွဲခြားမရအောင် ဆက်စပ်နေကြသည်။ ယင်းသို့ တခုနှင့်တခု ဆက်စပ်ယှက်နှယ်နေခြင်း မရှိလျှင် မည်သည့်အရာဝတ္ထုမျှ မတည်ရှိနိုင်ဟု ယူဆပေသည်။

ယင်းသို့သော ပဋိပက္ခဖြစ်မှု၏ အသွင်လက္ခဏာကို ဝန်ရိုးစွန်းသဘောတရားဟု ခေါ်၏။ အခြေခံပဋိပက္ခဖြစ်မှုများသည် ဝန်ရိုးစွန်းများလို ဆန့်ကျင်ကြ၏။ ဥပမာအားဖြင့် သံလိုက်အိမ် မြှောင်တခု၌ တောင်ဝင်ရိုးစွန်းနှင့်မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းဟူ၍ ရှိပေသည်။ ဤဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဝန်ရိုးစွန်းနှစ်ခုသည် တခုစီ တည်နေ၍ မရပေ။ သံလိုက်အိမ်မြှောင်ကို အလယ်က ချိုးပစ်လိုက်သည်နှင့် ဘယ်အရာသည် တောင်ဝန်ရိုးစွန်း၊ ဘယ်အရာသည် မြောက်ဝန်ရိုးစွန်းဟု ပြော၍မရတော့ပေ။ မြောက်ဝန်ရိုးစွန်းသည် တောင်ဝန်ရိုးစွန်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်သာ တည်ရှိ၍ရပေသည်။ အလားတူပင် တောင်ဝန်ရိုးစွန်းသည်လည်း မြောက်ဝန်ရိုးစွန်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်သာ တည်ရှိ၍ရပေသည်။ မြောက်အရပ်သည် တောင်အရပ်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုပြီးမှသာလျှင် မြောက်အရပ်ဟုခေါ်နိုင်လိမ့်မည်။ အလားတူ တောင်အရပ်သည်လည်း မြောက်အရပ်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုမှသာလျှင် တောင်အရပ်ဟု ခေါ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ တခုကို ဆန့်ကျင်ခြင်းမပြုဘဲ အခြားတခုသည် တည်ရှိခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုလျှင် အခြေခံပဋိပက္ခဖြစ်မှုများသည် ဝန်ရိုးစွန်းနှစ်ခုလို ခြားနားဆန့်ကျင်ကြ၏။ အရာဝတ္ထုတိုင်း၌ ဝန်ရိုးစွန်းလို ခြားနားဆန့်ကျင်မှုများ ရှိကြပေသည်။ ရူပဗေဒသဘောဖြင့်ကြည့်လျှင်လည်း ရုပ်ဖြစ်စဉ်တိုင်း၌ ဆွဲငင်မှုနှင့်တွန်းလှန်မှုဟူ၍ ရှိ၏။ ဆွဲငင်မှုနှင့်တွန်းလှန်မှုသည် ရူပဗေဒ၏ ရုပ်ဖြစ်စဉ်တွင် တခုနှင့်တခု ခွဲခြား၍မရပေ။ ဆွဲငင်မှုမရှိလျှင် တွန်းလှန်မှု မရှိချေ။ တွန်းလှန်မှုမရှိလျှင်လည်း ဆွဲငင်မှုမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ရုပ်မဖြစ်ချေ။ ရုပ်ဖြစ်စဉ်တိုင်း၌ ယင်းသို့ပဋိပက္ခဖြစ်မှုများ ရှိပေသည်။ ယင်းအခြေခံပဋိပက္ခဖြစ်မှုများ၊ တခုနှင့်တခုဆန့်ကျင်သည့် နည်းဖြင့် ဆက်သွယ်နေကြမှသာ ရုပ်ဖြစ်လာသည်။ အရာဝတ္ထုဖြစ်လာသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းကိုကြည့်မြင်ရာတွင် အနုပညာလောကသည် ယင်းနည်းအတိုင်းမြင်၏။ အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ အလုပ်ကို ဘုံအလုပ်အသွင်သို့ ကူးပြောင်းပစ်ခြင်း(အများဝိုင်းလုပ်ခြင်း) သည် ၎င်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရင်းကို တဦးတည်းက စုစည်းချုပ်ကိုင်မှုနှင့်ခွဲခြား၍မရပေ။ အရင်းရှင်စနစ်သည် အလုပ်ကို အများဝိုင်းလုပ်ခြင်းနှင့်အရင်းကို တဦးတည်းစုစည်းချုပ်ကိုင်ခြင်းစသည့်ဆန့်ကျင်ဘက်အသွင်နှစ်ခုကို ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့်သာ တည်ရှိနိုင်၏။

ဆန့်ကျင်ဘက်အချင်းချင်း၏ ညီညွတ်ပေါင်းစည်းမှု။ ယင်း၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများသည် တခုနှင့်တခုအတိုက်အခံဖြစ်ကြသည်။ အတိုက်အခံဖြစ်ပြီးနောက် ပေါင်းစည်းညီညွတ်ကြခြင်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသဘောကို သင်္ချာဗေဒတွင် ပို၍ထင်ရှားစွာ တွေ့နိုင်ပေသည်။ သင်္ချာဗေဒတွင် အခြေခံကျသော အတိုက်အခံဖြစ်မှုနှစ်ခုမှာ ပေါင်းခြင်းနှင့်နှုတ်ခြင်း

ဖြစ်သည်။ အပေါင်းလက္ခဏာနှင့် အနှုတ်လက္ခဏာဖြစ်သည်။ အပေါင်းလက္ခဏာနှင့် အနှုတ်လက္ခဏာသည် တသီးတခြားစီတည်ရှိနေကြခြင်း မဟုတ်ပေ။ အပေါင်းသဘောကို အနှုတ်လက္ခဏာနှင့် ပြု၍ရပေသည်။ အလားတူ အနှုတ်သဘောကိုလည်း အပေါင်းလက္ခဏာနှင့်ပြု၍ရပေသည်။ အနှုတ်သဘောဖြစ်သည့်(က-ခ)ကို အပေါင်းလက္ခဏာ(-ခ+က)ဖြင့်ပြု၍ရပေသည်။ အလားတူပင် အစားသဘောကိုလည်း အမြောက်လက္ခဏာဖြင့်ပြု၍ရပေသည်။ အစားသဘောဖြစ်သည့် (အ)ကို အမြောက်လက္ခဏာ(က× ခ)နှင့်ပြု၍ရပေသည်။

သို့ရာတွင် ဆန့်ကျင်ဘက်အချင်းချင်း၏ ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု၊ ၎င်းတို့၏ ဆက်သွယ်တည်ရှိမှုသည် အစဉ်အမြဲမဟုတ်ပေ။ ထာဝစဉ်မဟုတ်ပေ “ဆန့်ကျင်ဘက်အရာတို့၏ ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုသည် ချွင်းချက်မျှသာဖြစ်သည်။ ယာယီမျှသာ ဖြစ်သည်။ အချိန်အခါကို လိုက်၍ဖြစ်သည်။ နှိုင်းယှဉ်မှုဖြင့်သာ ဖြစ်သည်” ဟု လီနင်က ပြောခဲ့ပေသည်။

အခြေခံကျသော ဝန်ရိုးစွန်းပမာဆန့်ကျင်ဘက်များသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်သဘာဝ၏ အရာတိုင်းတွင် ထင်ရှားတည်ရှိနေကြပေသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အရာအချင်းချင်း၏ တိုက်ပွဲနှင့် ပဋိပက္ခများ အဖြစ်ကိုပင် ထင်ရှားပြကြပေသည်။

အနုပဋိလောမနှင့်တက္ကဗေဒ

နိဂုံးချုပ်ရသော်-

တက္ကဗေဒသည် “အဆင့်သင့်ရှိပြီး” အရာဝတ္ထုတို့ကိုသာမြင်သည်။ ထိုအရာဝတ္ထုများ၏ သတ္တိများ၊ စွမ်းအားများကိုလည်း တခါတည်း မူသေအပ်ချမတ်ချ တွက်ထားကြသည်။ အရာဝတ္ထုများအချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှုမရှိဘဲ၊ သီးခြားတည်ရှိနေသည်ဟု ယူဆသည်။ ထိုအရာမဟုတ်လျှင် ဤအရာဟု တထစ်ချယူဆထားသည်။ အရာဝတ္ထုများကို ၎င်းတို့၏ ပြောင်းလဲမှုနှင့်အညီမညဆက်သွယ်မှုအရ သိမြင်ခြင်းလည်း မရှိပေ။ အရာဝတ္ထုတိုင်းတွင် ဆက်သွယ်ယှက်နှွယ်နေကြသော ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများရှိသည်ဟု၎င်း၊ ထိုဆန့်ကျင်ဘက်အရာများသည် အတိုက်အခံဖြစ်နေကြသည်ဟု၎င်း၊ တဖန် ထိုဆန့်ကျင်ဘက်အရာများသည် ပေါင်းစည်းညီညွတ်နေကြသည်ကို၎င်း၊ သိမြင်နားလည်ခြင်းမရှိပေ။

အခြားဘက်တွင် အဆုံးမရှိသော ပြောင်းလဲမှုနှင့်ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု ဖြစ်စဉ်ကြီး တလျှောက်တွင် ရှုပ်ထွေး၍ အမြဲပြောင်းလဲနေသော အညမညဆက်သွယ်မှုဖြစ်စဉ်ကြီးတလျှောက်၌ အရာဝတ္ထုများသည် ဖြစ်လာနေ၊ တည်ထွင်နေ၊ ပျက်စီးနေကြသည်ဟု အနုပဋိလောမက ယူဆပေသည်။ အရာဝတ္ထုတိုင်းသည် အခြားအရာဝတ္ထုနှင့်ဆက်သွယ်၍ တည်ရှိနေကြသည်။ သို့ဖြင့် အသွင်ကူးပြောင်းနေကြသည်။ သို့ဖြင့် ညီညွတ်ပေါင်းစည်းမှုကို ထင်ရှားပြနေကြသည်ဟု ယူဆပေသည်။

အနုပဋိလောမ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်းရှိ အဟုတ်တကယ်ဖြစ်

သော ပြောင်းလဲမှုများနှင့်အညီမညီဆက်သွယ်မှုတို့ကို လေ့လာကာ အရာဝတ္ထုများ၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားခြင်း၊ အညီမညီဆက်သွယ်နည်းရှိခြင်းတို့အရ တွေးကြံစဉ်းစားရန် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် **အိန်ဂျယ်လ်စ်**က အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့ပေသည်။

“ကမ္ဘာလောကကြီးသည် အဆင်သင့်ပြုလုပ်ပြီး အရာဝတ္ထုများကို ဖွဲ့စည်းထားသော အစုအဝေးကြီးမဟုတ်မူ၍ ဖြစ်စဉ်များကို ဖွဲ့စည်းထားသော အစုအဝေးကြီးသာ ဖြစ်ပေသည်”

“အသွင်သဏ္ဍာန်တိုင်း၏ ပဋိပက္ခကျသော အစိတ်အပိုင်းများကို သိနားလည်ခြင်းသည် အနုပညာလောက၏ အနှစ်သာရဖြစ်ပေသည်” ဟု **လီနင်**ကလည်း ပြောခဲ့ဘူးပေသည်။ **လီနင်**က ဆက်လက်၍ “အနုပညာလောကသည် စိတ်သဏ္ဍာန်နှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းအပါအဝင် သဘာဝ၏ ဖြစ်စဉ်နှင့် အသွင်သဏ္ဍာန်အားလုံးထဲတွင် အတိုက်အခံဖြစ်သော အရာများ၏ ပဋိပက္ခဖြစ်မှုကို တွေ့ရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်” ဟု ပြောခဲ့ပေသည်။

အခန်း(၇) မြောင်းလဲမှုနှင့်အညမညဆက်သွယ်မှု

အရာဝတ္ထုများကိုကြည့်မြင်တူးခေါ်ရာတွင် တခုစီသီးခြားကင်းကွာ၍ မစဉ်းစားမှု၍ ၎င်းတို့အချင်းချင်း တခုနှင့်တခု အညမညဆက်သွယ်နေမှုအရသာ စဉ်းစားသင့်သည်။ အရာဝတ္ထု တခုစီ၏ တကွအခြေအနေများကိုသာ စဉ်းစားသင့်သည်။ ၎င်းတို့၏ ပြောင်းလဲမှုနှင့်လှုပ်ရှားမှုအ ရသာ စဉ်းစားသင့်သည်။ ၎င်းတို့၏ ဖြစ်လာမှုနှင့်ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီးသွားမှုအရသာ စဉ်းစားသင့် သည်။ သစ်လွင်သော၊ ပေါ်ထွန်းနေသော၊ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်နေသော အရာများကို ဦးစားပေး၍ စဉ်းစားသင့်သည်ဟု မှတ်စိ၏ အနုပဋိလောမနည်းက ညွှန်ပြပေသည်။

မှတ်စိ၏အနုပဋိလောမနည်း၏အဓိကအသွင်ကြီးလေးရပ်

မှတ်စိ၏အနုပဋိလောမနည်းတွင် အဓိကအသွင်ကြီးလေးရပ်ရှိသည်ဟု စတာလင်က သူ၏ “အနုပဋိလောမနှင့်သမိုင်းရေးရာရုပ်ဝါဒ” ဟူသောကျမ်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။

(၁) တက္ကဗေဒက ယူဆသကဲ့သို့ သဘာဝကြီးသည် အရာဝတ္ထုများ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသော အ ဖွဲ့အစည်းကြီးဖြစ်သည်။ အရာဝတ္ထုများသည်လည်း တခုနှင့်တခု သီးခြားကင်းကွာရပ်တည်နေ သည်ဟု အနုပဋိလောမက မယူဆပေ။ အရာဝတ္ထုများသည် တခုနှင့်တခု ဆက်သွယ်နေကြသည်။ တခုအပေါ်တခု အမှီသဟဲပြုနေကြသည်။ တခုက တခုကို အဆုံးအဖြတ်ပြုနေကြသည်ဟုယူဆ ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတခုကို ၎င်းအရှိအတိုင်း သီးခြားကင်းကွာ၍ စဉ်းစားလျှင် ဘာ မျှအဓိပ္ပါယ်မရှိ၊ အခြားအရာဝတ္ထုများက ပုံသွင်းပေးထားသည့်အတိုင်း တခြားအရာဝတ္ထုများ နှင့်ခွဲခွာမရအောင် ဆက်စပ်ယှက်နှွယ်နေသည့်အတိုင်းသာ စဉ်းစားရမည်ဟု ယူဆသည်။

(၂) အရာဝတ္ထုတို့သည် အမြဲတစေ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲလျက်ရှိနေကြသည်။ သစ်လွင်တိုးတက်နေ ကြသည်။ အချို့တို့သည် မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လျက်ရှိကာ အချို့တို့သည် ပျက်စီးချုပ်ငြိမ်းနေ ကြသည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုများကိုကြည့်မြင်ရာတွင် ၎င်းတို့၏ အညမညဆက် သွယ်မှု၊ ၎င်းတို့၏ အညမညအမှီသဟဲပြုမှုတို့ကိုသာ မကြည့်ဘဲ ၎င်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှု၊ ၎င်းတို့၏ ပြောင်းလဲမှု၊ ၎င်းတို့၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၊ ၎င်းတို့၏ မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်လာမှုနှင့်၎င်းတို့၏ ချုပ်ငြိမ်း ပျက်စီးမှုတို့ကိုပါ ကြည့်မြင်သည်။

(၃) ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်သည်လည်း “သာမန်ကြီးထွားမှုဖြစ်စဉ်” တရပ်မျှသာ မဟုတ်ဘဲ အ ရေအတွက်ပြောင်းလဲတိုးတက်မှု၊ အခြေခံကျသော၊ အဓိကကျသော၊ မျိုးမတူခြားနားသော၊ အ ရည်အချင်း၊ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်မှုဟု အနုပဋိလောမက ယူဆသည်။ သို့ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်ရာတွင်

လည်း အဆင့်တခုမှ အခြားအဆင့်တခုသို့ ရုတ်တရက် ခုန်ကျော်ပြောင်းလဲသည်ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟူသည် အဟောင်းမှ အသစ်သို့ အရှင်းမှအရှုပ်သို့ အနိမ့်မှအမြင့် သို့ စသဖြင့် အထက်သို့ ရှေ့သို့ကူးပြောင်းသော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟု ယူဆသည်။

(၄) ယင်းသို့ အနိမ့်မှအမြင့်သို့ ကူးပြောင်းသော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်သည်လည်း အရာဝတ္ထု များအတွင်း ဗီဇဖြစ်သော ပဋိပက္ခများ ပေါက်ကွဲမှုမှ၎င်း၊ ယင်းပဋိပက္ခများ၏ အခြေခံတွင် လှုပ်ရှားစေ့ဆော်နေကြသော ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများ၏ တိုက်ပွဲမှ၎င်း၊ ပေါ်ထွက်လာသည်ဟု အနုပညာလောက ယူဆပေသည်။

အရာဝတ္ထုများအား အညမညဆက်သွယ်မှုဖြင့် လေ့လာခြင်း

အရာဝတ္ထုများကို တခုစီ သီးခြားကင်းကွာ၍ မစဉ်းစားဘဲ ၎င်းတို့၏ အညမညဆက်သွယ်မှုအရ လေ့လာစဉ်းစားရန် အနုပညာလောကနည်းက ညွှန်ပြခဲ့သည်။ အရာဝတ္ထုများအား ၎င်းတို့၏ တကွအခြေအနေ၊ တကွဖြစ်ပျက်မှု၊ တကွပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ဆက်သွယ်၍ စဉ်းစားရန် အနုပညာလောက ညွှန်ပြခဲ့သည်။ ယင်းအချက်သည် များစွာအရေးကြီးပေသည်။

အလုပ်သမားလူတန်းစားလှုပ်ရှားမှုတွင် အခြေခံကျသော ပေါ်လစီပြဿနာများကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် များစွာအရေးပါပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ အစိတ်အပိုင်းတရပ်အဘို့ တစုံတခုသော အချိန်တွင် သပိတ်တိုက်ပွဲဆင်နွှဲခြင်းသည် မှန်ကန်သော်လည်း တခါတရံတွင် ယင်းတိုက်ပွဲဆင်နွှဲရန် မမှန်ကန် မလိုအပ်သည့်အချိန်များ ရှိတတ်သည်။ ဖြစ်ပျက်နေသော တကွအခြေအနေ၊ တကွဖြစ်ရပ်၊ တကွပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ ပေါ်လစီကို “ယေဘုယျမှု” သဘောဖြင့် ချမှတ်ခြင်းသည် အန္တရာယ်များလှပေသည်။

ထို့ကြောင့် လိနင်က အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

“တခါတရံ လွန်မင်းစွာ ရှုပ်ထွေးလှသော ပြည်တွင်းပြည်ပရေးရာ ပြဿနာများ၊ ပါတီများနှင့်လူတန်းစားများအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးပြဿနာများ စသည့်နိုင်ငံရေးပြဿနာအားလုံးတွင် ယေဘုယျသတ်မှတ်ချက်တခု (သို့မဟုတ်) ပုံသေကားကျနည်းတခုဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့လှပေသည်။ အခြေအနေတရပ်သည် သူ့အချိန်သူ့အခါနှင့်လိုက်လျောအောင် ခွဲခြမ်းဖြာစိပ်ကြည့်တတ်သော ဦးနှောက်ရှိဖို့လိုအပ်ပေသည်။”

မိမိ၏ ပေါ်လစီတို့ကို အခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီအောင် ချမှတ်ခြင်း၊ မိမိ၏ ပေါ်လစီကို အခြေအနေရပြောင်းခြင်းစသည်တို့ကို “အချောင်သမားဝါဒ” ဟု မကြာခဏ ကင်ပွန်းတပ်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ယင်းမှာ အချောင်သမားဝါဒ မဟုတ်ပေ။ အချောင်သမားဝါဒ မဟုတ်သည်သာမက အချောင်သမားဝါဒနှင့်ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီးဆန့်ကျင်သော အရာလည်းဖြစ်ပေသည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားတိုက်ပွဲ၏ သေနင်္ဂဗြူဟာနှင့်နည်းပရိယာယ်အတတ်ပညာကို လက်တွေ့ကျင့်သုံး

ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြင့်လျှင် အလုပ်သမားလူတန်းစားပေါ်လစီတွင် အချောင်သမားဝါဒဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ဘာကိုခေါ်သနည်း။ အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ ရေရှည်အကျိုးစီးပွားတခုလုံးကို တစုံတခုသောလူနည်းစုအစိတ်အပိုင်း၏ ယာယီအကျိုးစီးပွား၏ လက်အောက်ခံအဖြစ် ထားရှိခြင်း၊ တစုံတခုသော အစုကလေး၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် လူတန်းစား၏ အကျိုးစီးပွားကို စွန့်လွှတ်ခြင်းသည် အချောင်သမားများဝါဒဖြစ်ပေသည်။ ကွန်မြူနစ်များသည် အရေးတော်ပုံတရပ်လုံး၏ အကျိုးစီးပွားကို အမြဲတစေ နေရာမရွေး ကိုယ်စားပြုကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အရေးတော်ပုံတရပ်လုံး၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် အခြေအနေကို အခါအားလျော်စွာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်ရှုကာ တိကျခိုင်မာသော အခြေအနေများ အောက်တွင် မည်သည့်အလုပ်သမားလူတန်းစားပေါ်လစီကို ချမှတ်ရမည်ဟု စဉ်းစားရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

အရာဝတ္ထုများကို တခုစီ ခွဲခြားစဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ ၎င်းတို့၏ အညမညဆက်သွယ်မှုအရ စဉ်းစားရသည်ဟူသော အနုပဋိလောမ၏ အခြေခံမှုကို မေ့လျော့လိုက်သည်နှင့် ရှုပ်ထွေးမှုများသည် ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် မြတီသျှလေဘာပါတီခေါင်းဆောင်များက ပြည်သူပိုင်ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို အရစ်ကျတည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မကြာခဏ ပြောတတ်ကြသည်။ ပြည်သူပိုင်လုပ်ငန်းတခုတည်းကိုသာ ကြည့်လျှင်မူကား ဤစကားသည် တစုံတခုသော အတိုင်းအတာထိ မှန်ကန်ပေသည်။ သို့ရာတွင် အရာဝတ္ထုတခုကို သီးခြားကင်းကွာ၍ ကြည့်လေ့မရှိသော အနုပဋိလောမနည်းသည် ပြည်သူပိုင်လုပ်ငန်းကိုလည်း အခြားအရာဝတ္ထုများနှင့်သီးခြားကင်းကွာ၍ ကြည့်မြင်ခြင်း မပြုနိုင်ပေ။ ပြည်သူ့အချုပ်အချာအာဏာ၊ အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုစသည်တို့သည် သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သူများ၏ လက်ထဲတွင် ရှိနေသေးလျှင် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပြည်သူပိုင်လုပ်ငန်းဘုတ်အဖွဲ့များတွင် ကြီးစိုးနေကြသေးလျှင် ယင်းဘုတ်အဖွဲ့များသည် လူတန်းစားတခု၏ အလုပ်ကို သွေးစုပ်ချယ်လှယ်ကာ အခြားလူတန်းစားအား အမြတ်ထုတ်ပေးနေလျှင် ထိုပြည်သူပိုင်လုပ်ငန်းသည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒမဟုတ်ပေ။ ဆိုရှယ်လစ်ပြည်သူပိုင်လုပ်ငန်းသည် အလုပ်သမားများက ပြည်သူ့အာဏာနှင့်အစိုးရကို ထိန်းသိမ်းချုပ်ကိုင်နိုင်သောအခါကျမှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

အရာဝတ္ထုများအား ၎င်းတို့၏ အညမညဆက်သွယ်မှု၊ တကွဲပတ်ဝန်းကျင်၊ တကွဲဖြစ်ရပ်၊ တကွဲအခြေအနေများနှင့်စပ်ဟပ်၍ကြည့်မြင်ရသည်ဟူသော အနုပဋိလောမနည်း၏ ပဌမအခြေခံမူသည် သိပ္ပံပညာတွင်လည်း အရေးကြီးပေသည်။ ဆိုဗီယက်ပါဏဗေဒပါရဂူများသည် ယင်းအမြင်ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုနှင့်၎င်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ဆက်စပ်ပေါင်းစည်းညီညွတ်နေပုံကို သိမြင်ခဲ့သည်။ ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုနစ်ကို ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ခွဲ၍ ကြည့်ခြင်းသည် မှားယွင်းသောတက္ကဗေဒအယူဖြစ်ကြောင်းကို ညွှန်ပြခဲ့ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပတ်ဝန်း

ကျင့်နှင့်ကင်းကွာနေသောအပင်တစ်ခုသည် ပြုတိုက်ထဲက ပြုပြင်ဖန်တီးထားသော အပင်တစ်ပင်သာ ဖြစ်နိုင်သည်။ သက်ရှိအပင်တပင် မဖြစ်နိုင်ပေ။ သက်ရှိသစ်ပင်တပင်သည် မြေတွင် အမြစ်တွယ်၍ ရာသီဥတုတစ်ခုတွင် ကြီးထွားကာ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုတွင်သာ ရှင်သန်နိုင်ပေသည်။ အပင်လောကသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုမှီ၍သာလျှင် ကြီးထွားရှင်သန်ပေသည်။ သို့ဖြင့် သဘာဝ၏ မျိုးရိုးလိုက်မှု၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်၏ မျိုးရိုးလိုက်မှုသဘောတရားဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်၏ ဘဝတည်မြဲရေး၊ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများရှိအပ်သည်ဆိုသော အယူအဆပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုဗိယက် ပါဏဗေဒပညာရှိကြီး **လိုင်ဆင်ကိုက** ဖွင့်ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်နှင့်ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု သဘောတရားပင် ဖြစ်သည်ဟု ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် ဓနရှင်ပါဏဗေဒပညာရှင်များဖြစ်သော **မင်ဒယ်မော်ဂင်**တို့ဂိုဏ်းကမူ ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်နှင့်ပတ်ဝန်းကျင်တို့၏ ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုသဘောတရားကို လက်မခံခဲ့ပေ။ ၎င်းတို့က ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများနှင့်ကင်း၍ သီးခြားတည်ရှိနေသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်၏ မျိုးရိုးလိုက်မှုသည်လည်း မျိုးရိုးလိုက်မှုသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆခဲ့ကြပေသည်။

အရာဝတ္ထုများအား ၎င်းတို့၏လှုပ်ရှားမှု၊ ၎င်းတို့၏မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်မှုနှင့်၎င်းတို့၏ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီးမှုအရ လေ့လာပုံ

အနုပညာလောကမှတ်တမ်း၏ ဒုတိယအခြေခံမူမှာ အရာဝတ္ထုများအား ၎င်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှု၊ ၎င်းတို့၏ မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်မှုနှင့်၎င်းတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီးမှုအရ လေ့လာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယခုဤမူကို လေ့လာကြည့်ကြရအောင် . . .

ဤအခြေခံမူသည်လည်း သိပ္ပံပညာတွင် အရေးကြီးပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဆိုဗိယက် ပါဏဗေဒပညာရှင်များသည် ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်ကို ၎င်း၏ကြီးပွားမှု၊ ၎င်း၏တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုအရ လေ့လာကြသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ခုတည်းသော ကြီးထွားမှုအဆင့်၌ ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်၏ သဘာဝသည် အရှင်ဖြစ်သည်။ ပျော့ပြောင်းသည်။ ကိုယ်လိုသလို ပုံဖော်၍ ရသည်။ ယင်းသို့သော အဆင့်တွင် ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်ကို ပုံသွင်းယူပါက ၎င်း၏ သဘာဝကိုလည်း ပြောင်း၍ ရသည်။ ၎င်း၏မျိုးရိုးလိုက်မှုကိုလည်း တမျိုးတဖုံ ပြောင်းလဲစေနိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှု နုနယ်စဉ်တွင် လိုသလို ပုံသွင်း၍ ရနိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ သို့ဖြင့် မျိုးရိုးလိုက်မှုကိုလည်း ပြောင်းလဲပေးနိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤအဆင့်မှ ကျော်လွန်သွားလျှင်မူကား အသားကျသွားကား နောက်ထပ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍မရဟု ဆိုဗိယက်ပါဏဗေဒပညာရှင်တို့က ယူဆကြသည်။

ဓနရှင်ပါဏဗေဒပညာရှင်များ ဖြစ်သည့် **မင်ဒယ်-မော်ဂင်**ဂိုဏ်းကမူ ဤသို့မယူဆပေ။

ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုစနစ်စတင်ပေါ်ပေါက်လာသောအချိန်ကပင်လျှင် အသားကျပြီးဖြစ်၍ ပုံသွင်း၍ မရ၊ ပြောင်းလဲ၍မရဟု ယူဆကြပေသည်။

အနုပဋိလောမနည်း၏ ဒုတိယအခြေခံမူသည် အသစ်ဖြစ်သောအရာ၊ တိုးတက်လျက်ရှိသောအရာ၊ ကြီးထွားလျက်ရှိသောအရာကို ရှာဖွေခြင်းဖြစ်သည်။ သက်ရှိဖြစ်တည်နေသောအရာကို ရှာဖွေခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဖြစ်တည်လာမည့်အရာကို ရှာဖွေခြင်းဖြစ်သည်။

ဤမူသည် သိပ္ပံပညာနယ်ပယ်တွင်မျှမက တော်လှန်ရေးအသိ၊ တော်လှန်ရေးလက်တွေ့တွင်လည်း အရေးကြီးလှပေသည်။

ဥပမာ။ ။ရုရှားဘော်လရှီဗစ်များသည် ရုရှားလူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး မည်သည့်အရပ်သို့ဦးတည်လှုပ်ရှားနေသည်ကို အစကတည်းက သိမြင်ခဲ့ကြသည်။ ဘယ်အရာများသည် ရုရှားလူ့အဖွဲ့အစည်း၌ ဖြစ်တည်မွေးဖွားလာနေကြသည်။ ဘယ်အရာသည် အသစ်ဖြစ်သည်ကို နားလည်ကြသည်။ ဘော်လရှီဗစ်တော်လှန်ရေးမပေါ်မီက ရုရှားအလုပ်သမားလူတန်းစားသည် အားနည်းသည်။ အရေအတွက်သေးငယ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုလူတန်းစားသည် ကြီးထွားလျက်ရှိသည်။ အင်အားသစ်ဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်ကို ရုရှားဘော်လရှီဗစ်များသည် ကောင်းစွာ သိမြင်ခဲ့ကြပေသည်။

နောက်ထပ် ဥပမာ။ ။ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဂျာမန်တပ်များသည် မော်စကိုပတ်ဝန်းကျင်သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ “မဟာမိတ်စစ်ပါရဂူများ”က ရုရှားကျဆုံးတော့မည်ဟု တွက်ထားကြသည်။ သို့ရာတွင် စတာလင်က ဤသို့မမြင်ပေ။ ဂျာမန်၏ စစ်အင်အားသည် ထိပ်ဆုံးသို့ရောက်နေပြီဟု မြင်သည်။ ဆိုဗီယက်စစ်အင်အားသည် ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးဆဲရှိသည်ဟုမြင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကြီးထွားဆဲ၊ သစ်ဆဲ၊ ဖွံ့ဖြိုးဆဲဆိုဗီယက်သည် ကြီးထွားမှုအဆုံး ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆုံး သစ်မှုအဆုံးသို့ရောက်နေပြီဖြစ်သော ဂျာမန်ကို အောင်နိုင်ရမည်ဟု ယူဆပေသည်။

“ဂျာမနီ၏ လူအားသည် ကုန်ခမ်းလျက် ရှိပေပြီ၊ အခြားတဘက်၌ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၏ လူအားသည် ယခုမှစတင်စည်းရုံးလျက် ရှိဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဂျာမန်ကျူးကျော်သူများသည် နောက်ဆုံးအားထုတ်မှုကို ပြုလုပ်လျက်ရှိကြ၍ ဆိုဗီယက်ယူနီယံမှ အားထုတ်မှုမှာ စတင်ဆဲပင်ရှိသေးသည်။ ယင်းအားထုတ်မှုကို ကြာရှည်ခံနိုင်ရည် မရှိသည်မှာ ဘာမျှ သံသယဖြစ်စရာမလိုပေ”ဟု စတာလင်က ပြောခဲ့ပေသည်။

သစ္စာတရားသည် အမြဲတမ်း တိကျခိုင်မာသည်။(အသင့်ပြုလုပ်ပြီးပုံစံများကို ဆန့်ကျင်ခြင်း။)

အနုပဋိလောမသည် အသင့်ပြုလုပ်ထားသော ပုံစံတခုဖြစ်သည်ဟု အချို့က ဆိုကြသည်။ အမှန်အားဖြင့် ဤသို့မဟုတ်ပေ။ အနုပဋိလောမနည်းသည် အသင့်ပြုလုပ်ပြီး ပုံစံဖြင့် အရာဝတ္ထုများကို တိုင်းထွာကြည့်ရှုသောနည်း မဟုတ်ပေ။ အနုပဋိလောမသည် အရာဝတ္ထုတို့ကို နဂိုရ်အရှိအတိုင်း ကြည့်မြင်၍ တကယ်အဟုတ်ဖြစ်သော အညမညဆက်သွယ်မှု၊ လှုပ်ရှားမှုတို့အရ လေ့လာ

ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသည်သာ အနုပညာလောမဂ္ဂ၏ အခြေခံမူလတရားဖြစ်သည်ဟု လီနင်ကပြောခဲ့ပေသည်။

လီနင်ကဆက်လက်၍ . . .

“စစ်မှန်သော အနုပညာလောမဂ္ဂသည် ဖြစ်စဉ်တရပ်ကို အသေးစိတ်ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်ကာ တိကျခိုင်မာစွာ လေ့လာပေသည်။ လောက၌ စိတ္တဇဆန်သော သစ္စာတရားမရှိမူ၍ တိကျခိုင်မာသော သစ္စာတရားသာရှိပေသည်။ ယင်းသည်သာလျှင် အနုပညာလောမဂ္ဂ၏ အခြေခံမူလတရားဖြစ်ပေသည်” ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။

သို့ဖြစ်လျှင် သစ္စာတရားသည် ခိုင်မာတိကျသည်ဟူသော စကားစု၏ အဓိပ္ပါယ်သည် အဘယ်နည်း။ ယေဘုယျပုံစံများ စိတ္တဇဆန်သောမူသေနည်းများကို တွေးကြံခြင်းဖြင့် အရာဝတ္ထုများနှင့်ပတ်သက်သော သစ္စာတရား သို့မဟုတ် သဘာဝနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းတို့နှင့်ပတ်သက်သော သစ္စာတရားကို ရှာဖွေမတွေ့ရှိနိုင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။ ဖြစ်စဉ်တရပ် မည်သည့်အင်အားစုများပါဝင်နေကြသည်၊ ၎င်းတို့အချင်းချင်း မည်သို့ဆက်စပ်ယှက်နှွယ်နေကြသည်၊ မည်သည့်အင်အားစုများသည် မွေးဖွားရှင်သန်နေကြ၍ မည်သည့်အင်အားစုများသည် သေပျောက်ချုပ်ငြိမ်းနေကြသည်တို့ကို လေ့လာကာ ဖြစ်စဉ်တရပ်လုံးကို မှန်းမျော်ကြည့်မှသာလျှင် သစ္စာတရားကို ရှာဖွေတွေ့ရှိမည်ဖြစ်ပေသည်။

“အနုပညာလောမဂ္ဂ၏ ဥပဒေသများသည် သဘာဝကြီးနှင့်ကိုက်ညီအောင် ပြုလုပ်ထားသည်မဟုတ်ပေ။ သဘာဝထဲမှပင် ရှာဖွေတွေ့ရှိကာ သဘာဝထဲမှပင် ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်လေသည်။ သဘာဝသည် အနုပညာလောမဂ္ဂတရား၏ မှတ်ကျောက်ကြီးဖြစ်ပေသည်” (အိန်ဂျယ်လစ်)

လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လေ့လာရာတွင်၎င်း၊ နိုင်ငံရေးသေနဂ်ပြုဟာကို ချမှတ်နိုင်ရန်၊ အခြေခံသည့် တကယ်အဟုတ်ရှိသော လူမှုပြောင်းလဲမှုများကို မှန်းမျော်ကြည့်ရာတွင်၎င်း၊ အနုပညာလောမဂ္ဂသည် ဒီဇွန်ကျသော၊ တိကျသောအချက်အလက်များကိုသာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေသည်။ မာ့က်စ်ဝါဒအနုပညာလောမဂ္ဂအမြင်အရ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတိုင်းသည် မူလ၊ ပဋိပက္ခ၊ သမူဟဟုဆိုသော “အဆင့်သုံးဆင့်” ကို ကျော်ဖြတ်ရမည်ဟု အချို့သော “မာ့က်စ်ဝါဒပညာရှင်” ဆိုသူများက အဆိုပြုကြသည်။ သူတို့၏ အဆိုပြုချက်ကို လီနင်က ငြင်းပယ်ခဲ့လေသည်။

“ရုပ်ဝါဒသမားများသည် သမိုင်းဖြစ်စဉ်ကို မှန်ကန်စွာ၊ တိကျစွာ ရေးချယ်ဖော်ပြရမည်ဟု၎င်း၊ မူလ၊ ပဋိပက္ခ၊ သမူဟဟူသော အဆင့်သုံးဆင့်နည်း မှန်ကန်ကြောင်းကို ဥဒါဟရဏ်များ ရွေးချယ်ဖော်ပြခြင်းသည် **ဟီဂဲလ်၏** ဝါဒ၏ အကြွင်းအကျန်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု၎င်း **အိန်ဂျယ်လစ်** က ပြောခဲ့ပေသည်။ **အိန်ဂျယ်လစ်**သည် ယင်းအချက်ကို အလေးအနက်ပြု၍ ညွှန်ပြခဲ့သည်။ အရာဝတ္ထုများကို အဆင့်သုံးဆင့်နည်းဖြင့် သက်သေထုတ်ပြရန် ကြိုးပမ်းခြင်းသည် အဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့ကြောင်းကို **အိန်ဂျယ်လစ်**က ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် အနုပညာလောမဂ္ဂဖြစ်စဉ်ကို ဘယ်ဥပမာများနှင့်ပြမည်နည်း။ **အိန်ဂျယ်လစ်**၏ အနုပညာလောမဂ္ဂဖွင့်ဖော်ပြချက်တွင်မူ **အိန်ဂျယ်လစ်**သည်

အဆင့်သုံးဆင့်အကြောင်းကို တလုံးတပါဒမျှ မပြောခဲ့ပေ။ ယင်းသို့အဆင့်သုံးဆင့်နည်းဖြင့် ဖော်ပြခြင်းသည် တရှေ့ရှေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲသောလူမှုဖြစ်စဉ်အား သဘာဝသမိုင်းဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြနည်းကားနှင့်တတန်းထဲထားလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

“မာ့ကပ်စ်နှင့်အိန်ဂျယ်လ်စ်တို့၏ အလိုအရ အနုပဋိလောမနည်းဟူသည် လူမှုသိပ္ပံအတတ်ပညာတွင် သိပ္ပံနည်းကျသော နည်းတနည်းဖြစ်သည်။ ထိုနည်းသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးအား အမြဲတစေ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်နေသော သက်ရှိရုပ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုကြီးတခုအဖြစ် သဘောထားသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းကြီးကို လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် တစုံတခုသော လူမှုပုံသဏ္ဍာန်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့်ကုန်လုပ်ဆက်ဆံရေးများကို ဒိဋ္ဌကျကျခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရန် လိုသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဥပဒေများကို စူးစမ်းရှာဖွေရန် လိုသည်။ ယင်းသည် အနုပဋိလောမနည်းဖြစ်သည်။ အနုပဋိလောမနည်းသည်တို့ထက်လည်း မလျော့၊ ထို့ထက်လည်း မပိုပေ။”

“ဖြစ်စဉ်များကို ဒိဋ္ဌကျကျ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာခြင်း” ဟူသော အနုပဋိလောမ၏ အနှစ်သာရ(သစ္စာတရားသည် အမြဲတမ်းခိုင်မာတိကျသည်ဟူသော အနှစ်သာရ)နှင့်၎င်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်ကြည့်မြင်ထားသော မူသေပုံစံတို့ကွာခြားမှုကို နိုင်ငံရေးဥပမာဆောင်၍ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ကြရအောင်။

ဇာဘုရင်လက်ထက်တုန်းတွင် မင်ဂျီဗစ်များက “ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒမထောင်မီ အရင်းရှင်စနစ်ကို တည်ထောင်ပါမည်” ဟု ကြွေးကြော်ခဲ့ကြဘူးသည်။ အရင်းရှင်သည် မူလတရားဖြစ်၍ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သည် ထိုမူလတရားကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသော ပဋိပက္ခတရားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မူလ၊ ပဋိပက္ခ၊ သမူဟစသည့်အဆင့်သုံးဆင့်နည်းဖြင့်သွားလျှင် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒမထူထောင်မီ အရင်းရှင်ဝါဒကို ထူထောင်ရမည်ဟု သူတို့က ပြောကြသည်။

လီနင်သည် မင်ဂျီဗစ်များ၏ မိုက်မဲသောတရားသေတွက်နည်းကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ အလုပ်သမားနှင့်လယ်သမားတို့ကို မဟာမိတ်ဖွဲ့၍ ဇာဘုရင်၏ ငါ့မင်း ငါ့ချင်း မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ကို တွန်းလှန်ရမည်။ နောက်၊ အရင်းရှင်များကို တွန်းလှန်ကာ အရင်းရှင်စနစ်သည် ပြည့်စုံစွာဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ခြင်းမရှိသေးမီ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို တည်ဆောက်ရမည်ဟု ညွှန်ပြခဲ့လေသည်။

ရပ်ရှားပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးအောင်မြင်ပြီးနောက်တွင်လည်း နောက်ထပ် မူသေစီမံကိန်းတခု လာပြန်ချေသေးသည်။ ယင်းမှာ **ထရော့စကီ**၏ တရားသေဝါဒဖြစ်သည်။ **ထရော့စကီ**က “ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို တိုင်းပြည်တခုထဲတွင်သာ တည်ဆောက်၍ မရနိုင်၊ ရှေ့တန်းအရင်းရှင်နိုင်ငံများတွင် တော်လှန်ရေးများမပေါ်ပေါက်ပါက ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသည် ရုရှားပြည်တွင် အောင်မြင်နိုင်မည်မဟုတ်” ဟု ပြောခဲ့သည်။ လီနင်နှင့်စတာလင်သည် **ထရော့စကီ**၏ တရားသေဝါဒကို ပယ်ဖျက်ခဲ့သည်။

ကွန်မြူနစ်ဝါဒမရောက်မီ ဖက်ဆစ်ဝါဒကို ထူထောင်ရမည်ဟုအချို့သော ဥရောပတိုင်း

ပြည်များတွင် ပြောဆိုနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူတို့က အရင်းရှင်စနစ်၊ နယ်ချဲ့စနစ်၊ ဖက်ဆစ် စနစ်စသဖြင့်သွားပြီးမှ ကွန်မြူနစ်စနစ်သို့ ရောက်မည်ဟု ဆိုကြသည်။ အရင်းရှင်ဒီမိုကရေစီကို စွန့်၍ ဖက်ဆစ်စနစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းသည် တဆင့်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ကွန်မြူနစ်များ ကမူ ဤသို့မယူဆပေ။ ခန့်ရှင်ဒီမိုကရေစီက ထိန်းသိမ်းထားရန်အတွက် ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများ နှင့်ပူးပေါင်းကာ ဖက်ဆစ်စနစ်ကို တိုက်ဖျက်ရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့မှသာ အလုပ်သမားလူ တန်းစား အာဏာစက်ထူထောင်ရေး၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒထူထောင်ရေးသည် ဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

ယင်းတို့ကို ကြည့်လျှင် မူသေစီမံကိန်း၊ တရားသေပုံစံသည် အရင်းရှင်စနစ်ကို အလုပ် အကြွေးပြုကာ အလုပ်သမားလူတန်းစားနှင့်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို သစ္စာဖောက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိ နိုင်ပေသည်။ အရာဝတ္ထုများကို ၎င်းတို့၏ ပြောင်းလဲမှု၊ အညမညဆက်သွယ်မှု၊ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက် မှုတို့အရ ကြည့်မြင်မှသာလျှင် ဒီဋ္ဌကျကာ ခိုင်မာတိကျပေလိမ့်မည်။

အခန်း(၈)

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု ဥပဒေသများ

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတရားကို နားလည်နိုင်ရန် အောက်ပါတို့၏ ကွဲပြားခြားနားကြပုံကို ပဌမသိဖို့ရန် လိုသည်။ ယင်းတို့မှာ အရေအတွက်ပြောင်းလဲမှု(အတိုးနှင့်အလျော့)နှင့် အရည်အချင်းတိုးတက်မှု(အဟောင်းပျက်စီးခြင်းနှင့်အသစ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း)တို့ဖြစ်သည်။

အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုသည် တစုံတခုသောအမှတ်၊ တစုံတခုသော အတိုင်းအတာ သို့ ရောက်သောအခါ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ အရည်အချင်းခြားနားမှု၊ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုတို့သည် အရေအတွက်ခြားနားမှု၊ အရေအတွက်ပြောင်းလဲမှုပေါ်ထွက်လာသည်။

ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟူသည် သာမန်ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တရပ်မျှသာမက အရေအတွက်ပြောင်းလဲမှုမှ အခြေခံကျသော အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှု၊ ဖြောင့်ကျသော ပြောင်းလဲမှုသို့ ကူးပြောင်းသောဖြစ်စဉ်တရပ်လည်း ဖြစ်သည်။

ဤမျှမက ယင်းသို့အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းသို့ ပြောင်းလဲခြင်းသည်လည်း အရာဝတ္ထုများ၊ ဖြစ်စဉ်များ၏ ဗီဇပဋိပက္ခတွင် အခြေတည်၍နေကြသော ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများ၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှု၊ တိုက်ပွဲတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ ဖြစ်စဉ်ကို ကြည့်မြင်လိုလျှင် အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုအဖြစ် ကြည့်မြင်ရမည်။ သို့ကြည့်မြင်နိုင်အောင်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများ၏ တိုက်ပွဲနှင့်ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုကို လေ့လာရမည်ဟု အနုပဋိလောမက ညွှန်ပြသည်။

“ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု” ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း

အဟုတ်တကယ်ဖြစ်သော ဖြစ်စဉ်များအား၊ ၎င်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှု၊ ၎င်းတို့၏ အညမည ဆက်သွယ်မှုတို့အရ လေ့လာရန်လိုအပ်ကြောင်းကို ရည်ညွှန်း၍ စတာလင်က အကျယ်တဝင့်ပြောခဲ့ပေသည်။ သဘာဝနှင့်သမိုင်း၏ ဖြစ်စဉ်များတွင် “အသစ်ပြန်ဖြစ်ခြင်းနှင့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ခြင်း” ဟူ၍ အမြဲရှိလေသည်။ အချို့အရာတို့သည် မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လျက်ရှိကာ အချို့အရာတို့သည် ပြိုလဲပျက်စီး၍ချုပ်ငြိမ်းနေကြပေသည်ဟု စတာလင်က ညွှန်ပြခဲ့သည်။

မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လျက်ရှိသောအရာသည် ရင့်ကျက်လာချိန်၊ ပြိုလဲပျက်စီး၍ ချုပ်ငြိမ်းသောအရာသည် ပျောက်ကွယ်ချိန်တွင် အသစ်ဖြစ်သော အရာသည် ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒဝေဖန်ရေးတွင် ညွှန်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်စဉ်များသည်လည်း ပြောင်းလဲမှုခြားရဟတ်၌ တရစ်ပတ်ပတ် အဖန်တလဲလဲ ပြောင်းလဲနေကြခြင်း မဟုတ်ပေ။ အဆင့်တခုမှ အခြားအဆင့်တခုသို့ ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အသစ်တခုသို့ ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ယင်းမှာ အနုပညာလောမကို ပြဆိုလိုသော “ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု” ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်လေသည်။ တစ်တခုသော အရာဝတ္ထုတခုသည် အဆင့်တခုမှ တခုကူးပြောင်း၍ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟု ခေါ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် သာမန်ပြောင်းလဲမှုနှင့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတို့ အဓိပ္ပါယ်ခြင်းကွာခြားပေသည်။ အချုပ်ဆိုရလျှင် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟူသည် ၎င်း၏ အတွင်းဥပဒေသများအရ တဆင့်မှတဆင့်သို့ ပြောင်းလဲမှုကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အလားတူပင် ကြီးထွားမှုနှင့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည်လည်း အဓိပ္ပါယ်ခြားနားကြသည်။ ကြီးထွားမှုနှင့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတို့၏ ခြားနားချက်သည် ပါဏဗေဒပါရဂူများအဖို့ ပို၍ထင်ရှားသိသာလွယ်ပေသည်။ ကြီးထွားမှုဟူသည် အရွယ်ပမာဏကြီးလာခြင်းကိုဆိုသည်။ အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုကို ဆိုလိုသည်။ သို့ရာတွင် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကား အရွယ်ပမာဏကြီးထွားခြင်းကို ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ အရည်အချင်းအားဖြင့် သစ်သောအဆင့် တဆင့်သို့ကူးပြောင်းရောက်ရှိခြင်းကို ဆိုလိုပေသည်။ အရည်အချင်းအားဖြင့် ခြားနားချက်ကို ပြဆိုပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပိုးတုံးလုံးကောင်သည် တဖြည်းဖြည်းရှည်လာကာ တုတ်လာသည်။ နောက်သူ့ကိုယ်ကို ပိုးမျှင်များဖြင့် ရစ်ပတ်ထွေးခြုံလာသည်။ နောက်ဆုံးတွင် လိပ်ပြာတကောင်ဖြစ်လာပေသည်။ ဤအချင်းအရာကို ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟု ခေါ်ပေသည်။ ပိုးတုံးလုံးကောင်သည် ပို၍ကြီးသော ပိုးတုံးလုံးကောင်အဖြစ်သို့ ကြီးထွားလာသည်။ ထို့နောက် လိပ်ပြာတကောင်အဖြစ်သို့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာခဲ့ပေသည်။

သဘာဝဖြစ်စဉ်နှင့်သမိုင်းဖြစ်စဉ်များသည် သာမန်ပြောင်းလဲကြရုံမျှမကပေ။ သာမန်ကြီးထွားကြရုံတွင် မကပေ။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ ဥပဒေသများကို ချမှတ်ပြနိုင်ပါမည်လော၊ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ ဥပဒေသများသည် အဘယ်နည်းဟူသောပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းသည် ရုပ်ကျသော အနုပညာလောမ၏ အလုပ်ဖြစ်ပေသည်။ အနုပညာလောမနည်းသည် ဤပြဿနာများ ဖြေရှင်းပေသည်။

အရေအတွက်နှင့်အရည်အချင်း။

အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုမှ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးဥပဒေသများ

အနုပညာလောမ၏ အသွင်လေးရပ် ရှိသည့်အနက် အသွင်နှစ်ရပ်ကို ယခင်အခန်းတွင် ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ယခုကျန်နှစ်ရပ်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြပေအံ့။ ဤအသွင်နှစ်ရပ်အနက် ပဌမအသွင်ကို “အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုဥပဒေသ” ဟုခေါ်ပေသည်။ ယင်း၏ အဓိပ္ပါယ်သည် အဘယ်နည်း။

အားလုံးသော ပြောင်းလဲမှုများ၌ အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုရှိပေသည်။ အတိုးအလျှော့အနည်းအများ စသည်တို့၌သာ ပြောင်းလဲသော်လည်း ပင်ကိုယ်သဘာဝမှာ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိပေ။ သို့ရာတွင် အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုအတိုးအလျှော့ဖြစ်မှုသည် အစဉ်အမြဲရှိမနေနိုင်ပေ။

တစုံတခုသော အမှတ်သို့ရောက်သည့်အခါတွင် အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုသည် အရည်အချင်း သို့ခန့်ကူးပြောင်းလဲသွားပေသည်။ အများအနည်း၊ အတိုးအလျှော့သာမကတော့ဘဲ ပင်ကိုယ်သဘာဝပါ ပြောင်းလဲသွားပေသည်။

ဥပမာ ရေကို မီးဖြင့် ကျိုချက်သည်ဆိုပါစို့။ ရေသည် အေးရာမှ တဖြည်းဖြည်း နွေးလာသည်။ နောက်ပူလာသည်။ ဤအထိကား အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့သော အရေအတွက်ပြောင်းလဲမှုသည် အဆုံးမသတ်ဘဲ နေသည်မဟုတ်ပေ။ တစုံတခုသော အပူရှိန်အမှတ်သို့ရောက်လာသောအခါ၌ ရေသည် အခိုးအငွေ့အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားပေသည်။ သို့ဖြင့် အရည်သည် အခိုးအငွေ့ဖြစ်သွားပေသည်။ ယင်းမှာ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေသည်။ ဝန်ထုပ်တခုကို ဆွဲငင်ထားသော ကြိုးတချောင်းသည် ပို၍လေးသော၊ ထို့ထက်ပို၍လေးသော ဝန်ထုပ်တခုကို ဆွဲငင်ထားနိုင်သည်။ သို့ရာ၌ ကြိုး၏ဆွဲငင်နိုင်မှုအားသည် အတိုင်းဆမရှိ ရှိနေသည်မဟုတ်ပေ။ တစုံတခုသော အတိုင်းအတာအရောက်တွင် ကြိုး၏ဆွဲငင်နိုင်မှုအားသည် ကုန်ဆုံးသွားသည်။ ယင်းနှင့်တပြိုင်နက် ကြိုးသည် ပြတ်ရတော့သည်။ ယင်းသည် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုပင် ဖြစ်သည်။ ဘွိုင်လာအိုးတလုံးသည် ရေနွေးငွေ့၏ ကန်အားကို တစထက်တစ ခံနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် တစုံတခုသော အမှတ်သို့ ရောက်သောအခါ မခံနိုင်တော့ဘဲ ပေါက်ကွဲလာရပေသည်။ ယင်းသည် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှု ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်တပင်သည် ၎င်းကြီးထွားလာသော ရာသီဥတုအခြေအနေ ပြောင်းလဲမှုအောက်တွင် မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာ ကြာသည်အထိ အပင်မျိုးရိုး မပြောင်းဘဲ ရှင်သန်သည်။ ဥပမာ - အအေးဒေသတွင်ပေါက်သော အပင်တပင်သည် တဖြည်းဖြည်းနှင့်ပို၍ ပို၍ အေးသောဒေသများသို့ ရွှေ့စိုက်တိုင်း သစ်ပင်မျိုးရိုးမပြောင်းဘဲ ရှင်သန်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ခံနိုင်သည့်အတိုင်းအတာ ကုန်ဆုံးသော အအေးဆုံးအပိုင်းသို့ရောက်သောအခါ ထိုအပင်၏ မျိုးရိုးသည် ပြောင်းလဲသွားလေသည်။ ယင်းနည်းအတိုင်း နွေရာသီသီးနှံများသည် ဆောင်းရာသီသီးနှံများအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသည် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှု ဖြစ်ပေသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌လည်း အရည်အတွက်မှ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုများကို တွေ့နိုင်သည်။ စက်မှုအရင်းရှင်စနစ်သည် ဤနည်းအတိုင်း ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ စက်မှုအရင်းရှင်စနစ်မပေါ်ပေါက်မီက လူနည်းစု အချို့၏ လက်တွင် ဓနကြေးငွေစုစည်းမှုသည် တဖြည်းဖြည်းကြီးထွားလာသည်။ ဓနမဲ့ပစ္စည်းမဲ့တို့၏ အရေအတွက်သည်လည်း များပြားလာသည်။ ထိုအချိန်အထိ အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုသာရှိသေးသည်။ ထိုအချိန်အထိ အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုသာ ရှိသေးသည်။ သို့ရာတွင် တစုံတခုသော အမှတ်သို့ရောက်လာသည်။ ဓနစုစည်းမှုသည် စက်မှုလုပ်ငန်းထူထောင်ရေးအတွက် လုံလောက်သောအရင်းအနှီး ဖြစ်လာသည်။ လိုအပ်သော အလုပ်အတွက် ပြည်သူများအား လုံလောက်သောပစ္စည်းမဲ့ဦးရေ အရေအတွက်ကို ရ၍လာသည်။ လုံလောက်သောအတိုင်းအတာသို့ ရောက်သည်နှင့် စက်မှုအရင်းရှင်စနစ်သည် ပေါ်ပေါက်လာပေ

သည်။ ယင်းမှာ အရည်အချင်း ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် အရည်အချင်း ပြောင်းလဲမှုများသည် ရုတ်တရက် ခုန်ကျော်ကူးပြောင်းခြင်းများ ဖြစ်ပေသည်။ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပေါ်နေသော အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုများ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲသော ဖြစ်စဉ်များထဲတွင် အသစ်၏ စွမ်းအားသည် သန္ဓေတည်၍ နေပြီးနောက်မှ ရုတ်တရက် မွေးဖွားလာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြင့် တဖြည်းဖြည်းအဆက်မပြတ်ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြောင်းလဲမှုများသည် တစုံတခုသော အမှတ်သို့ ရောက်သည်နှင့်အဆက်ပြတ်၍ ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာသော အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုသည် ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။

ရေနှေးအိုးထဲမှ ရေသည် တစုံတခုသော အမှတ်သို့ရောက်လျှင် ပွက်ပွက်ဆူကာ အခိုးအငွေ့အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသကဲ့သို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပြောင်းလဲရာ၌လည်း လူတန်းစားတခု၏ အုပ်စိုးမှုကို အခြားလူတန်းစားတခုက ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်လိုက်ခြင်းဖြင့် အရင်းရှင်စနစ်သည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားပေသည်။ ဤကူးပြောင်းမှုသည် အရင်းအမြစ်ကျသော ကူးပြောင်းမှုဖြစ်ပေသည်။ အသစ်သို့ခုန်ကျော်ကူးပြောင်းမှုဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရေးဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုကို ရယူလိုလျှင် အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုကို သိနားလည်ရပေလိမ့်မည်။ ဘယ်အရာကို တိုး၍ဘယ်အရာကို လျှော့ရမည်ဆိုသည်ကို နားလည်ရပေလိမ့်မည်။ အရေအတွက် ခြားနားမှုသည် အရည်အချင်းခြားနားမှုအား မည်သို့ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်စေကြောင်းကို သဘာဝသိပ္ပံပညာကို လေ့လာလျှင် သိနိုင်ပေသည်။

ဥပမာ - အနုမြူကြို ကြည့်ကြရအောင်။ အနုမြူများသည် တစုံတခုသော အရေအတွက် ရှိသည့်ပရိုတွန်များနှင့်အီလက်ထရွန်များကို ပေါင်းစပ်ထားသောဓာတ်ဖြစ်သည်။ ပါရှိသည့်ပရိုတွန် အရေအတွက်နှင့်အီလက်ထရွန်အရေအတွက်ကို လိုက်၍ အနုမြူဓာတ်အမျိုးအစားလည်း ခြားနားကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိုတွန်တခု အီလထရွန်တခုပါသော အနုမြူဓာတ်ကို ဟိုက်ဒရိုဂျင် အနုမြူဟုခေါ်၍ ယင်းကို နောက်ထပ်ပရိုတွန်တခုနှင့်အီလထရွန်တခု ထပ်ထည့်လိုက်ပါက ဟယ်လီယံအနုမြူဓာတ်ဖြစ်လာပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်အနုမြူနှင့်ဟယ်လီယံအနုမြူသည် အရေအတွက်လည်း ခြားနားကြ၍ အရည်အချင်းလည်း ခြားနားကြပေသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အရည်အချင်းခြားနားမှုသည် အရေအတွက်ခြားနားမှုတွင် အခြေခံလေသည်။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အိန်ဂျယ်လစ်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့လေသည်။

“ . . . ရုပ် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု၊ အရေအတွက်အနည်းအများ၊ အတိုးအလျော့မရှိဘဲ သဘာဝ၌ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှု မရှိနိုင်ပေ။ အရည်အချင်းခြားနားမှုဟူသမျှ တို့သည် ဓာတ်ဖွဲ့စည်းမှု၏ အရေအတွက် ခြားနားမှု၊ ရုပ်များ၏ အရေအတွက် ခြားနားမှုတို့အပေါ်တွင် တည်ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ခန္ဓာတခု၏ အရည်အချင်းကို ပြောင်းလဲလိုလျှင် ထိုအထဲတွင် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းနေသောရုပ် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှု အရေအတွက်ကိုတိုးလျှင် တိုးရပေမည်။ သို့မဟုတ်လျှင်လည်း လျှော့ရပေလိမ့်မည်။ ရုပ်ခန္ဓာ၏ အရေအတွက်ကို ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ

ဘဲ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုကို ရနိုင်မည် မဟုတ်ပေ”

အရေအတွက်နှင့် အရည်အချင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသော အနုပဋိလောမတရား၏ အသွင် သဏ္ဍာန်ကို ပို၍ရှင်းရန် အနုမြူဗုံးကို ဥပမာ ပြလိုသည်။ ယူရေနီယံဗုံးတလုံးလုပ်ရန်အတွက် ယူရေနီယံ ၂၃၅-အိုက်ဆိုတုပ်ရှိဖို့လိုသည်။ သာမန်သုံးစွဲနေကြဖြစ်သော ယူရေနီယံ ၂၃၈-အိုက်ဆိုတုပ်နှင့်မလုံလောက်ပေ။ ဤအိုက်ဆိုတုပ်နှစ်မျိုးသည် အလေးချိန်တွင်သာ ကွာခြားကြခြင်းဖြစ်သည်။ အရေအတွက်သာ ကွာခြားကြခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ယူရေနီယံ ၂၃၅နှင့်ယူရေနီယံ ၂၃၈၏ အရေအတွက် ခြားနားမှုကြောင့် ဗုံး၏ အမျိုးအစားအရည်အချင်းလည်း ကွာခြားကြလေသည်။

ထို့ကြောင့် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုများသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အမှတ်သို့ရောက်သည့် အခါတွင် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေပေသည်။ အရေအတွက် ခြားနားမှုသည် အရည်အချင်းခြားနားမှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ ယင်းကားဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ အသွင်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို ဘာကပေါ်ပေါက်စေသနည်း။

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများ၏ တိုက်ပွဲနှင့်ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုမှ ပေါ်ထွက်လာသည်။

ယေဘုယျဆိုလျှင် အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှု၏ အကြောင်းရင်းသည် အနှစ်သာရအားဖြင့် သီးခြားသောဖြစ်စဉ်များတွင် တည်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပြဿနာတိုင်းမှာ လိုပင် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုသည် မလွဲမရှောင်သာ ဖြစ်ပေါ်လာရမည်ဟု ပြောနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ရေနွေးဆူသည့်ပြဿနာတွင် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုကို စဉ်းစားကြည့်ကြရအောင် . . . ။

ရေအပြည့်ထည့်ထားသော ရေနွေးကရားတလုံးကို မီးပေါ်သို့တင်လိုက်သည်နှင့်ရေထဲတွင် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းနေကြသည့် အနုမြူများ၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုသည် များပြားတိုးတက်လာသည်။ ရေသည် အရည်အဖြစ်တည်ရှိသမျှကာလပတ်လုံး ပရမာနုမြူများ အချင်းချင်း၏ ဆွဲငင်ခြင်းအင်အားစုများသည် သိပ်မပြင်းထန်ကြသေးဘဲ ရေအဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားနိုင်လောက်အောင် ပေါင်းစည်းထားနိုင်သော အခြေအနေများမှာပင် ရှိနေကြသေးသည်ကို ပြသည်။ သို့ရာတွင် ရေနွေးဆူသည့်အမှတ်သို့ရောက်လာသော အခါ၌ကား ပရမာနုမြူများ၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုသည် ပြင်းထန်လာကာ အချို့သည် ရေထဲတွင် မရှိကြတော့ဘဲ လွင့်ပျောက်ကုန်ကြသည်။ ယင်းနှင့်တပြိုင်နက် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုကို စတင်တွေ့ရှိရသည်။ ရေသည် ပွက်ပွက်ဆူလာပြီးနောက် တွင်ကား ရေထုသည် ရေနွေးငွေ့အဖြစ်သို့ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲသွားပေတော့သည်။ ယင်းပြောင်းလဲမှုသည် ရေထုထဲတွင် ဆန့်ကျင်ဘက်အရာအချင်းချင်းတို့၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှုကြောင့် ပေါ်

ပေါက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအရာများမှာ အပူဓာတ်ကြောင့် ပြောင်းလဲရုန်းထွက်နေကြသည့် ပရမာနုမြူများနှင့်ထိပရာမနုမြူအချင်းချင်း ကြား၌ ဆွဲငင်ခြင်းအင်အားစုတို့၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှု ဖြစ်ပေသည်။

နောက်ဥပမာတခုမှာ ဝန်ထုပ်နှင့်ကြိုးပြဿနာဖြစ်သည်။ ယင်း၌ ကြိုးပြတ်ထွက်ရသည် မှာလည်း ဆန့်ကျင်ဘက်အချင်းချင်း၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းအရာများ မှာ ကြိုး၏ ဆွဲငင်နိုင်မှုအားနှင့်ဝန်ထုပ်၏ ဆွဲငင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ နောက်ဥပမာတခုမှာ နွေသီးနှံနှင့်ဆောင်းသီးနှံတို့၏ ပြဿနာဖြစ်သည်။ နွေရာသီသီးနှံကို ဆောင်းရာသီသီးနှံအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲစေနိုင်ခြင်းမှာလည်း ဆန့်ကျင်ဘက် အချင်းချင်း၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်၏ မပြောင်းလဲတတ်ခြင်းသဘောနှင့်ထိုသစ်ပင်ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးလာသည့်ပတ်ဝန်းကျင်ရာသီဥတု၏ ပြောင်းလဲတတ်ခြင်းသဘောတို့၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် **စတာလင်က** အောက်ပါအတိုင်း ယေဘုယျကောက်ချက်တရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

“ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်၏ အတွင်းအနှစ်သာရ၊ အရေအတွက်မှ အရည်အချင်း ပြောင်းလဲမှုသို့ ကူးပြောင်းခြင်း၏ အတွင်းအနှစ်သာရမှာ ထိုဖြစ်စဉ် ထိုအရာဝတ္ထုများထဲ၌ ဆန့်ကျင်ဘက်အရာအချင်းချင်း၏ အတိုက်အခံ ဖြစ်မှုပင် ဖြစ်ပေသည်။”

ထို့ကြောင့်လည်း အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းသို့ ပြောင်းလဲမှုဥပဒေသ၊ အရည်အချင်းခြားနားချက်သည် အရေအတွက်ခြားနားချက်၌ အခြေခံသည်ဟူသော ဥပဒေသကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အရာဝတ္ထုများ၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှုနှင့်ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုဥပဒေသကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်းဖြစ်သည်။

စတာလင်က အနုပညာလောမ၏ အသွင်တရပ်ဖြစ်သော ယင်းဥပဒေသကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုခဲ့ပေသည်။

“တက္ကဗေဒနှင့်မတူခြားနားသော အနုပညာလောမ၏ ယူဆချက်ကား အရာဝတ္ထုများအား လုံး၊ သဘာဝ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်များအားလုံး၏ ဗီဇအခြေ၌ အတွင်းပဋိပက္ခများတည်ရှိနေသည်ဟူသော အချက်ဖြစ်သည်။ အပြုသဘောနှင့်အဖျက်သဘော၊ အတိတ်နှင့်အနာဂတ်၊ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့်ပျက်စီးချုပ်ငြိမ်းခြင်းတို့ တည်ရှိနေသည်ဟူသော အချက်ဖြစ်ပေသည်။ ဤဆန့်ကျင်ဘက်ရာအချင်းချင်း၏ တိုက်ပွဲ၊ အဟောင်းနှင့်အသစ်တို့၏ တိုက်ပွဲ၊ မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့် ယိုယွင်းပျက်သုဉ်းခြင်းတိုက်ပွဲ၊ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ထွန်းခြင်းနှင့်ပျက်စီးချုပ်ငြိမ်းခြင်းတို့၏ တိုက်ပွဲတို့သည် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်၏ အတွင်းအနှစ်သာရဖြစ်ပေသည်။ အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းသို့ ပြောင်းလဲမှု၏ အတွင်းအနှစ်သာရ ဖြစ်ပေသည်။

“ထို့ကြောင့် အနိမ့်မှအမြင့်သို့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်သည် တပြေးညီစွာ ညီညွတ်ဖြစ်ပေါ်သည်မဟုတ်ဘဲ အရာဝတ္ထုများအတွင်း၌ ပဋိပက္ခများ၊ ထိုပဋိပက္ခများကို အခြေခံ၍လှုပ်ရှား

နေကြသော ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများ၏ တိုက်ပွဲကြောင့်သာ ဖြစ်ပေသည်ဟု အနုပဋိလောမက ယူဆပေသည်။”

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို နားလည်ရန် ဘာကြောင့် အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းသို့ ပြောင်းလဲမှုသို့ ကူးပြောင်းသည်ကို နားလည်ရန်၊ အရည်အချင်းဟောင်းမှ အရည်အချင်းအသစ် သို့ ဘယ်သို့ဘယ်ကြောင့် ကူးပြောင်းသည်ကို နားလည်ရန်မှာ အရာဝတ္ထုနှင့်ဖြစ်စဉ်များ၏ ဗီဇအခြေခံရှိ၊ ပဋိပက္ခများကို နားလည်ရန် လိုပေသည်။ ထိုပဋိပက္ခများကို အခြေခံတည်ရှိနေကြသော ဆန့်ကျင်ဘက်အရာတို့၏ တိုက်ပွဲကို သိနားလည်ရန် လိုပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ပြဿနာတိုင်းကို ခိုင်မာတိကျစွာ သိနားလည်ရန် လိုပေသည်။ သို့မှသာ လျှင် “သစ္စာတရားသည် အမြဲတမ်းခိုင်မာတိကျသည် ဆိုသောအချက်သည် အနုပဋိလောမ၏ အခြေခံမူလတရားသာ ဖြစ်သည်” ဟူသော **လိနင်၏** အဆိုအမိန့်နှင့်ကိုက်ညီပေလိမ့်မည်။

လူမှုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ အနုပဋိလောမ။ အရင်းရှင်စနစ်၏ ပဋိပက္ခများ။

ဆန့်ကျင်ဘက်အရာအချင်းချင်း အတိုက်အခံပြုမှုနှင့်ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုဟူသော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ အနုပဋိလောမတရားသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော **မာ့က်စ်ဝါဒ** သိပ္ပံပညာတွင် ပိုမိုထင်လင်းစွာ တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစား တိုက်ပွဲအမြင်၊ အလုပ်သမား လူတန်းစားအတွေ့အကြုံ အခြေခံပေါ်တွင် ရပ်တည်ကာ အရင်းရှင်စနစ်ပဋိပက္ခများ၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများကို အနုပဋိလောမနည်းဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ကြည့်သင့်ပေသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ၏ အခြေခံများသည် သဘာဝဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ၏ အခြေခံမူများနှင့်အတူတူပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ပုံသဏ္ဍာန်တွင်ကား ပြဿနာကို လိုက်၍ ကွဲပြားပေသည်။

“သဘာဝ၌ဖြစ်ပေါ်နေသည့်များမြောက်လှစွာသော ပြောင်းလဲမှုများတွင် စေ့ဆော်လျက် ရှိသည့်ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ အနုပဋိလောမတရားများနှင့်လူ့သမိုင်း၌ ပေါ်ပေါက်နေသည့် အဖြစ်အပျက်များကို ချုပ်ကိုင်နေသောပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ အနုပဋိလောမတရားများသည် ထပ်တူမျှထပ်ဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ်သည် သံသယစိုးစဉ်းမျှ မရှိပေ”။ **အိန်ဂျယ်လ်စ်**

အရင်းရှင်စနစ်၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုနှင့်ပဋိပက္ခများအား မာ့က်စ်ဝါဒက မည်သို့နားလည်ပုံကို **အိန်ဂျယ်လ်စ်**က ယေဘုယျအားဖြင့် ဖော်ပြခဲ့လေသည်။ အရင်းရှင်စနစ်၏ အခြေခံပဋိပက္ခသည် တသီးတခြားစီရှိနေသော ပြင်ပအင်အားစုနှစ်ရပ် ဖြစ်သည့်လူတန်းစားနှစ်ခု၏ ပဋိပက္ခမျှသာမက၊ အရင်းရှင်လူနေမှုစနစ်အတွင်း၌ကပင် ပေါ်ပေါက်လာသောပဋိပက္ခလည်း ဖြစ်ပေသည်။ လူတန်းစားနှစ်ခု၏ ပဋိပက္ခသည် လူနေမှုစနစ်၏ အတွင်းပဋိပက္ခပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ **အိန်ဂျယ်လ်စ်**က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပေသည်။

“အရင်းရှင်စနစ်သည် စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများကို တည်ထောင်လိုက်ခြင်းဖြင့် ကုန်လုပ်

ကိရိယာများ၏ စုစည်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့လေသည်။ စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများအား ကုန်လုပ်ကိရိယာများအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ခြင်းသည် အမှန်အားဖြင့် အများနှင့်ဆိုင်သော ဘုံကိရိယာတရပ်သာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး၏ အများနှင့်ဆိုင်သော ဘုံကိရိယာများနှင့် အများနှင့်ဆိုင်သော ဘုံထုတ်ကုန်တို့ကို ကုန်လုပ်ကိရိယာနှင့်တစ်ဖက်တစ်ဖက်ပုဂ္ဂလိကများ၏ ထုတ်ကုန်ဟု ယခင်က သဘောထားခဲ့ကြသည်။ ယခုလည်း သဘောထားလျက်ရှိသည်။ ယခင်ကမူ အလုပ်၏ တန်ဆာပလာများကို ပိုင်ဆိုင်သူများ(စက်ရုံအလုပ်ရုံကို ပိုင်သူများ)သည် ထုတ်ကုန်ကို ဝေပုံကျခွဲယူခဲ့ကြသည်။ ထုတ်ကုန်ကို သူ့ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်သော ထုတ်ကုန်ဟု သဘောထားခဲ့ကြသည်။ အခြားသူများ၏ အလုပ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ ချန်လှပ်ထားခဲ့ကြသည်။ ယခုအချိန်တွင်မူ အလုပ်တန်ဆာပလာပိုင်ရှင်များသည် ထုတ်ကုန်ကို ဝေပုံကျခွဲယူနေကြသေးသော်လည်း **သူ့ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်သော** ထုတ်ကုန်ဟု သဘောမထားတော့ဘဲ **အခြားအလုပ်**(အလုပ်သမားများ)၏ ထုတ်ကုန်ဟု ယူဆလာကြသည်။ ထိုသို့အားဖြင့် ယခုအချိန်၌ ဘုံထုတ်လုပ်ပေးသည့်ထုတ်ကုန်များကို ကုန်လုပ်ကိရိယာများအား လှုပ်ရှားမောင်းနှင်သူများက ဝေပုံကျခွဲဝေခံစားခွင့်မရှိကြတော့ဘဲ အရင်းရှင်များကသာ ခွဲဝေခံစားကြပေသည်။”

ထို့ကြောင့် အရင်းရှင်စနစ်၏ အခြေခံပဋိပက္ခမှာ အများက လုပ်ကြရသော ကုန်လုပ်ရေးနှင့်အရင်းရှင်ဝေပုံကျခွဲဝေခံစားမှုတို့၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သည်။ ကုန်လုပ်ရေးကို အများက ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်အမြတ်ကို ပိုင်ရှင်တဦးတည်းက ခွဲဝေခံစားခြင်းတို့၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သည်။ ယင်းပဋိပက္ခကို အခြေခံ၍ လူတန်းစားတိုက်ပွဲသည် ပေါ်ပေါက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

“ယနေ့ ဖြစ်ပေါ်နေသော ရန်ဘက်ကျမှုများသည် အဆိုပါ ပဋိပက္ခများတွင် သန္ဓေတည်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အများပိုင်ကုန်လုပ်ရေးနှင့်အရင်းရှင်အမြတ်ခွဲဝေခံစားမှုတို့၏ ပဋိပက္ခသည် ပစ္စည်းမဲ့နှင့်ဓနရှင်၏ ပဋိပက္ခအသွင်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။” (အိန်ဂျယ်လစ်စ်)

ယင်းပဋိပက္ခကို အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ အောင်ပွဲဖြင့်သာ ဖြေရှင်းနိုင်ပေသည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားက ၎င်း၏ အာဏာရှင်အဖြစ်ကို ထူထောင်ပြီးနောက် ဘုံကုန်လုပ်ရေးနှင့် ကိုက်လျောညီထွေရှိသော၊ ဘုံပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်အမြတ်ကို ဘုံခွဲဝေစားစေခြင်းဖြင့်သာ ဤပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းနိုင်ပေသည်။

ဤဥပမာသည် **စတာလင်**ပြောသည့် “ပဋိပက္ခများကို အခြေခံသော ဆန့်ကျင်ဘက်အရာတို့၏ တိုက်ပွဲ” ဆိုသည့်စကားကို ထင်ရှားစွာ သရုပ်ဆောင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လူတန်းစားတိုက်ပွဲသည် လူနေမှုစနစ်အတွင်း ဗီဇပဋိပက္ခများကို အခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဓနရှင်နှင့်ပစ္စည်းမဲ့၏ တိုက်ပွဲသည် အရင်းရှင်လူနေမှုစနစ်အတွင်း ဗီဇပဋိပက္ခ ကုန်လုပ်ရေးကို အများက လုပ်ခြင်းနှင့်အမြတ်ကို တဦးတည်းက ခွဲဝေခံစားခြင်းတို့၏ ပဋိပက္ခပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်လေသည်။ လူမှုပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတိုက်ပွဲများသည် လူနေမှုစနစ်အတွင်း ဗီဇပဋိပက္ခများတွင် အခြေခံသောဆန့်ကျင်ဘက်အင်အားစု၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများ၏ တိုက်

ပဲ့ထဲမှ အရည်အချင်းသစ်တခုအဖြစ် ခုန်ကျော်ကူးပြောင်းလာခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ယင်းသို့ကူးပြောင်းရာတွင်လည်း ပဌမအရေအတွက်အားဖြင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်၍ နောက်မှ အရည်အချင်းအားဖြင့် ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားနှင့်၎င်း၏ အဖွဲ့အစည်းများသည် ဦးရေအားဖြင့် တဖြည်းဖြည်း များပြားလာသည်။ အရင်းသည် ပိုမိုများပြားသောစုစည်းမှု၊ ပိုမိုတင်းကြပ်သော ချုပ်ကိုင်မှုအောက်သို့ ရောက်လာသည်။

“အရင်းရှင်ကြီးများ၏ ဦးရေသည် တဖြည်းဖြည်းနည်းလာကာ အရင်းသည် လက်တဆုပ်စာ လူနည်းစုကလေး၏ လက်တွင်းတွင် စုစည်းမိလာသည်နှင့်တပြိုင်နက်ဆင်းရဲခြင်း။ ဖိနှိပ်ခြင်း ကျွန်ပြုခြင်း၊ လူ့အောက်ကျခြင်း၊ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်ခြင်း၏ သားကောင်ဖြစ်သောလူများ စုလူထုကြီး၏ ပမာဏသည်လည်း ကြီးထွားလာသည်။ ယင်းနှင့်တပြိုင်နက်တွင် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ ပုန်ကန်ထကြွမှုသည်လည်း ကြီးထွားလာသည်။ အလုပ်သမားလူတန်းစားသည်လည်း အရင်းရှင်ကုန်လုပ်ရေးဖြစ်စဉ် စက်ယန္တရားကြောင့် စည်းကမ်းသေဝပ်သော၊ ညီညွတ်သော၊ စည်းရုံးသော၊ အရေအတွက်များပြားသောလူတန်းစား ဖြစ်လာပေသည်” (မာ့က်စ်)

ယင်းသို့ အတိုးအလျှော့စသော အရေအတွက်ဖြစ်စဉ်နှင့်အတူ ဘုံအလုပ်နှင့်တသီးပုဂ္ဂလအမြတ်ခွဲဝေမှုတို့၏ အခြေခံပဋိပက္ခသည်လည်း ပြင်းထန်လာခဲ့သည်။ အလုပ်သမားများ ဝိုင်းဝန်းလုပ်ရသော အလုပ်၏ စနစ်နှင့်အလုပ်ရှင်တဦးသာ ခံစားရသော အမြတ်ခွဲဝေမှုစနစ်တို့၏ ပဋိပက္ခသည် ပြင်းထန်လာခဲ့သည်။ လူနည်းစုကလေး၏ လက်တွင် အရင်းစုစည်းမှုသည် များပြားကြီးမားလာသည်နှင့်အမျှ အလုပ်၏ ဘုံအသွင်လက္ခဏာသည်လည်း ပိုမိုထင်ရှားပြတ်သားလာခဲ့သည်။ အရင်းစုစည်းမှုတွင် သူနိုင်ငါနိုင်အားပြိုင်နေကြသော အရင်းရှင်အချင်းချင်းကြား တင်မားမှုသည်လည်း ပိုမိုပြင်းထန်လာပေသည်။ ယင်းသို့သော အရေအတွက် ပြောင်းလဲမှုသည် နောက်ဆုံးတွင် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် မာ့က်စ်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

“ကုန်လုပ်ကိရိယာများအား စုစည်းချုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့်အလုပ်ကို ဘုံပိုင်ပြုလိုက်ခြင်းတို့သည် နောက်ဆုံး တစုံတခုသော အမှတ်တခုသို့ ရောက်လာသောအခါတွင် အရင်းရှင်စနစ်လုံကြီးထဲတွင် အတူတကွ တည်ရှိရန်မဖြစ်တော့သော အခြေအနေသို့ ရောက်လာကြသည်။ သို့ဖြင့် အရင်းရှင်စနစ်လုံကြီးသည် အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာကွဲခဲ့ရလေသည်။ ဤသည်နှင့်အတူ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှု၏ မသာခေါင်းလောင်းသည် ပဲ့တင်မြည်ဟီးလေတော့သည်။ လုယက်သူသည် လုယူခြင်းခံရလေတော့သည်။”

ယင်းသို့ဖြင့် အရေအတွက်မှ အရည်အချင်းသို့ ကူးပြောင်းမှု၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အရာတို့၏ အတိုက်အခံဖြစ်မှုနှင့်ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုစသည်မှုများထဲတွင် အခြေခံသော၊ အနုပဋိလောမကျသည့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဥပဒေများကို လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတလျှောက်တွင်လည်း တွေ့နိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ခြင်းသည် အနုပဋိလောမတရားအရ ဖြစ်ပေါ်

တိုးတက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အနုပညာလောကသိမြင်နားလည်သူသည် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ သဘောတရားဖြစ်လာသည်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအား ဆိုရှယ်လစ်ပုံအသွင်သို့ ကူးပြောင်းရေးတွင် အလုပ်သမားလူတန်းစားနှင့်ခွဲခွာမရသော လက်နက်ကောင်းတရပ်လည်း ဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။

အခန်း(၉)

အသစ်နှင့်အဟောင်း

ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု၏ မောင်းနှင်ရေးအင်အားစုများဖြစ်သည့် ဆန့်ကျင်ဘက်အင်အားစုတို့၏ တိုက်ပွဲသည် ရှောင်တခင် ပေါ်ပေါက်ခြင်းမဟုတ်။ သက်ဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်၏ သဘာဝဗီဇတွင် ရှိသော၊ အတွင်းပဋိပက္ခများတွင် အခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အသစ်နှင့်အဟောင်းကြားတွင် ပဋိပက္ခသည် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ မွေးဖွားကြီးထွားလျက်ရှိသော အရာများသည် ချုပ်ငြိမ်းပျောက်ကွယ်လျက်ရှိသော အရာများကို ပဋိပက္ခပြုသည်။ ယင်းအချက်ကို လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုတွင် ထင်ရှားစွာ တွေ့ရသည်။

ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု၏ ဖြစ်စဉ်တွင် အသစ်သည် ကြီးထွားသန်စွမ်းလာကာ အဟောင်းကို လွှမ်းမိုးသွားသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုသည် ရှေ့သို့ချီတက်လှုပ်ရှားသည်။ ယင်းသို့ ချီတက်လှုပ်ရှားရာတွင် အဆင့်တိုင်းသည် အသစ်သို့ လှမ်းတက်မှုတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ လွန်ပြီးသော အဆင့်သို့ ပြန်ရောက်ခြင်းမဟုတ်။ ယင်းသို့ဖြင့် ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုဟူသည် အသစ်က အဟောင်းအား ကျော်ဖြတ်ကာ လွှမ်းမိုးသွားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုသည် အဟောင်းကို ထိန်းသိမ်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ ငြင်းပယ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အရာဝတ္ထုများနှင့်ဖြစ်စဉ်အတွင်း ဗီဇရှိပဋိပက္ခများ(အတွင်းပဋိပက္ခများ)

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရာအချင်းချင်း၏ တိုက်ပွဲကြောင့် အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုတို့မည်သို့မည်ပုံ ရောက်ရှိကြောင်းကို ယခင်အခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ ရုပ်ဝတ္ထုများတွင် အရည်မှ အခိုးအငွေ့သို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အရင်းရှင်စနစ်မှ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သို့ မည်သို့ပြောင်းလဲသည်ကို ပြခဲ့ပြီ။ ပြောင်းလဲမှုတိုင်းတွင် “ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရာများ” အလုပ်လုပ်ကြပုံကို၎င်း၊ ထိုဆန့်ကျင်ဘက်အရာများ၏ “တိုက်ပွဲ” သည် အခြေခံအသွင်ပြောင်းမှု အရည်အချင်းပြောင်းလဲမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေကြောင်းကိုလည်း ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဤ“တိုက်ပွဲ” သည် အပြင်ပမှ ရှောင်တခင်ဖြစ်သည်မဟုတ်ပေ။ အတွင်းမှ မရှောင်မလွဲသာဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်း“တိုက်ပွဲ” သည် သီးခြားတည်ရှိနေသော အင်အားစုများမှ ထွက်ပေါ်လာကာ နောက်မှသွား၍ တိုက်ခိုက်မိကြသည်ဟု ယူဆလျှင် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အနုပဋိပက္ခလောမကို နားမလည်နိုင်။ ယင်းတိုက်ပွဲသည် အပြင်တွင် မဟုတ်ဘဲ အတွင်း၌သာဖြစ်ပေသည်။ ရှောင်တခင်မဟုတ်ဘဲ မလွဲမရှောင်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ဖြစ်စဉ်ကြီးတစ်ခုလုံး၏ ပဋိပက္ခကျသော သဘာဝမှထွက်ပေါ်လာပေသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများသည် တခုနှင့်တခု သီးခြားကင်းကွာတည်ရှိနေကြသည်မဟုတ်ဘဲ ယင်းပဋိပက္ခကျသော ဖြစ်စဉ်ကြီးတစ်ခုလုံးထဲတွင် ခွဲခြား၍ မရအောင် ဆက်သွယ်ယှက်နွယ်နေပေသည်။ ထိုအရာများသည် ဖြစ်စဉ်ကြီးတစ်ခုလုံး၏ အတွင်းဗီဇပဋိပက္ခများကို အခြေခံကာ ပေါ်ပေါက်လာကြပြီးမှ အတိုက်အခံ ဖြစ်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ရုပ်ခန္ဓာတခု၏ ပြောင်းလဲမှုလမ်းကြောင်းတွင်ရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည့် အရာများသည် ရုပ်အသွင်သဏ္ဍာန်၏ အတွင်းဗီဇတွင်ရှိသော ဆွဲငင်ခြင်းနှင့်တန်းလှန်ခြင်းအင်အားစုတို့၏ ပဋိပက္ခကျသော ညီညွတ်ပေါင်းစည်းမှု အခြေခံမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုနည်းအတိုင်းပင် အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်ရှိသော လူတန်းစားတိုက်ပွဲသည် အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အတွင်း ဗီဇ၌ရှိသော ဘုံအလုပ်နှင့်ပုဂ္ဂလိကအမြတ်ခွဲဝေမှုတို့၏ ပဋိပက္ခကျသော ညီညွတ်ပေါင်းစည်းမှုအခြေခံမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းသို့ ဆန့်ကျင်ဘက်အင်အားစုများ၏ တိုက်ပွဲသည် အတွင်းမှ မလွဲမရှောင်သာ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟူသောအချက်ကို အနုပညာလောမကျစွာ သိမြင်နားလည်ခြင်း၊ တိုက်ပွဲ၏ အကျိုးတရားများကို အနုပညာလောမကျစွာ သိမြင်နားလည်ခြင်း၊ ထိုတိုက်ပွဲသည် ဖြစ်စဉ်တရပ်လုံး၏ အတွင်းဗီဇရှိ ပဋိပက္ခများကို အခြေခံသည်ဟု အနုပညာလောမကျစွာ သိမြင်နားလည်ခြင်း စသည်တို့သည် အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုတရပ်အနေဖြင့်သာ တင်ပြနေခြင်းမဟုတ်ပေ။ လက်တွေ့တွင်လည်း များစွာအရေးကြီးလှပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် အရင်းရှင်လူတန်းစားအတွင်းတွင် လူတန်းစားပဋိပက္ခများ ရှိသည်ဆိုသည့်အချက်ကို ဓနရှင်သဘောတရားများကလည်း လက်ခံကြပေသည်။ ဓနရှင်သဘောတရားများသည် လူတန်းစားပဋိပက္ခမလွဲမရှောင်သာ ရှိရမည်ဆိုသည့်အချက်ကိုသာ လက်မခံကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုလူတန်းစားပဋိပက္ခများသည် အရင်းရှင်စနစ်၏ သဘာဝအတွင်းဗီဇ၌ရှိသော ပဋိပက္ခများကို အခြေခံသည်ဆိုသည့်အချက်ကိုသာ လက်မခံကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုလူတန်းစားတိုက်ပွဲများသည် အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သောအခါတွင် အရင်းရှင်စနစ်ကြီးကို ဖျက်ဆီး၍ အဆုံးသတ်စေလိမ့်မည်ဆိုသည့်အချက်ကိုသာ လက်မခံကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုတိုက်ပွဲများသည် သစ်လည်းသစ်၍ ပို၍လည်း အဆင့်မြင့်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းစနစ်တရပ်ကို အစားထိုးလိမ့်မည်ဟူသော အချက်ကိုသာ လက်မခံခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လူတန်းစားပဋိပက္ခရှိသည်ဆိုသည့်အချက်ကိုမူ ထိုဓနရှင်သဘောတရားများက **အသိအမှတ်ပြုကြပေသည်။** ထို့ကြောင့် သူတို့သည် လူတန်းစားပဋိပက္ခကို လမ်းလွဲရန် ကြိုးစားကြသည်။ သို့မဟုတ် အသွားတိုးစေကာ ဆန့်ကျင်ဘက်လူတန်းစားအချင်းချင်း ဧဇ္ဇစပ်ရန် ကြိုးစားကြသည်။ သို့မဟုတ် လျှင်လည်း ချေဖျက်ရန် ကြိုးစားကြသည်။ သို့မဟုတ်လျှင်လည်း သူတို့စနစ်ကြီးအား တည်မြဲရန် ကြိုးစားကြသည်။ လူတန်းစားပဋိပက္ခကို အသိအမှတ်ပြုသော ဤဓနရှင်အယူအဆကို ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တစ်များက အလုပ်သမားလူတန်းစားလှုပ်ရှားမှုအတွင်းသို့ ယူဆောင်လာကြပေသည်။

သို့ရာတွင် ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တစ်တို့၏ လူတန်းစားပဋိပက္ခအယူအဆမှာ ဇကောလောကမှ ဇောက်မနက်အောင် တိမ်လွန်းရုံမျှမက တက္ကဗေဒလည်းဆန်လှပေသည်။ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ **လီနင်က** အောက်ပါအတိုင်း ညွှန်ပြခဲ့ပေသည်။

“မာ့ဂ်စ်သဘောတရား၏ အတွင်းသား အနှစ်သာရသည် လူတန်းစားတိုက်ပွဲဖြစ်သည်

ဟု မကြာခဏ ပြောကြ၊ ရေးကြသည်။ သို့ရာတွင် ဤအချက်သည် မမှန်ပေ။ ယင်းသို့ယူဆကြခြင်းကြောင့် **မာ့က်စ်**ဝါဒအား အချောင်သမားရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်မှုကို ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သည်။ သို့ယူဆခြင်းဖြင့် **မာ့က်စ်**ဝါဒအား ဓနရှင်များက လက်ခံနိုင်သော အခြေသို့လျော့ကျစေခဲ့သည်။ လူတန်းစားသဘောတရားကို **မာ့က်စ်**ကတီထွင်ဖန်တီးခဲ့ခြင်း **မဟုတ်ပေ။** မာ့က်စ်မတိုင်မီက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သောဓနရှင်များက တီထွင်ဖန်တီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ဓနရှင်သည် လူတန်းစားတိုက်ပွဲသဘောတရားကို **လက်ခံနိုင်**ပေသည်။ လူတန်းစားတိုက်ပွဲတခုတည်းကိုသာ အသိအမှတ်ပြုသူသည် **မာ့က်စ်**ဝါဒသမားတယောက် မဟုတ်ပေ။ ယင်းတခုတည်းကိုသာ လက်ခံခြင်းသည် ဓနရှင်တွေးခေါ် မြှော်မြင်မှုနှင့်ဓနရှင်နိုင်ငံရေးနယ်နိမိတ်များကို မကျော်လွန်နိုင်သူဖြစ်ပေသည်။ **မာ့က်စ်**ဝါဒအား လူတန်းစားတိုက်ပွဲသဘောတရားတခုတည်းကိုသာ ကန့်သတ်ထားခြင်းသည် **မာ့က်စ်**ဝါဒကို နောက်ပြန်ဆွဲခြင်း၊ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်အောင်လုပ်ခြင်း၊ ဓနရှင်တို့ပါ လက်ခံနိုင်သော အရာတခုသို့ရောက်အောင် လျော့ကျစေခြင်းမည်ပေသည်။ လူတန်းစားတိုက်ပွဲသဘောတရားလက်ခံမှုကို ပစ္စည်းမဲ့အာဏာရှင်စနစ်ကို လက်ခံမှုအထိ **တိုးချဲ့ပြန့်ပွားသူ**သာလျှင် **မာ့က်စ်**ဝါဒသမားတယောက်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကား **မာ့က်စ်**ဝါဒသမားတယောက်နှင့်သာ မန်ဓနရှင်ပေါက်စ(ဓနရှင်ကြီးလည်း ဖြစ်နိုင်သည်)တယောက်တို့၏ ကွာခြားချက်ပေတည်း။ ဤမှတ်ကျောက်သည်သာလျှင် **မာ့က်စ်**ဝါဒကို **တကယ်အမှန်** နားလည်မှု၊ လက်ခံမှုတို့ကို စစ်ဆေးစမ်းသပ်ကြည့်ရှုသော မှတ်ကျောက်ဖြစ်ပေသည်။”

ယေဘုယျအားဖြင့် ပဋိပက္ခများသည် တစုံတခုသော ဖြစ်စဉ်၊ တစုံတခုသော စနစ်တခု၏ အတွင်းအနှစ်သာရ၊ အတွင်းဗီဇပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုကို ပေါ်ပေါက်လာစေသည့် တိုက်ပွဲသည်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်အရာအချင်းချင်း ရှောင်တခင်ဖြစ်ပေါ်သောပြင်ပတိုက်ခိုက်မှုမဟုတ်ပေ။ အရာဝတ္ထုများ၏ အချင်းချင်း ပဋိပက္ခတွင် အခြေခံသော တိုက်ပွဲသာဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြင့် ပဋိပက္ခများ၊ လွှဲရှောင်မရသောအကျိုးတရား၊ လွှဲရှောင်မရသော အဖြေသည် ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။

သဘာဝတွင်၎င်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်၎င်း၊ ပြင်ပဖြစ်သောရှောင်တခင်ဖြစ်သော ပဋိပက္ခများ မရှိမဟုတ်။ ရှိပေသည်။ သို့ရာတွင် ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု၏ လမ်းကြောင်းကို အဆုံးအဖြတ်ပြုရာတွင် ပြင်ပဖြစ်သော ရှောင်တခင်ဖြစ်သော ပဋိပက္ခများသည် အရေးကြီးလှသည် မဟုတ်ပေ။

အဟောင်းနှင့်အသစ်၊ အတိတ်နှင့်အနာဂတ်တို့၏ပဋိပက္ခ။

ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်တရပ်လုံးကို စဉ်းစားကြည့်လျှင် **စတာလင်**ပြောသကဲ့သို့ “အမြင့်သို့၊ အပေါ်သို့ တိုးတက်လှုပ်ရှားမှု” ဖြစ်သည်။ အဆင့်တိုင်းတွင် အရည်အချင်းအဟောင်းမှ အရည်အချင်းအသစ်သို့ ကူးပြောင်းမှုသဘောကို ဆောင်သည်။ ထိုအဆင့်တိုင်းသည် ပဋိပက္ခများစွာကို အဆက်မပြတ် ပေါ်ပေါက်စေကာ ဖြေလည်း ဖြေရှင်းပေးသည်။

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအဆင့်သစ်သည် အဟောင်း၏ ဗီဇအတွင်း၌ရှိသော ပဋိပက္ခများ၊ တိုက်ပွဲများမှ မွေးဖွားပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ပေါ်လာသော အဆင့်သစ်တွင် လည်း ပဋိပက္ခသစ်များ၏ မျိုးစေ့သည် တပါတည်း ပါလာသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်း အဆင့်သစ်၌ မိမိမွေးဖွားပေါ်ပေါက်လာသည့် အတိတ်မှ တစ်တရာသည် ကပ်ငြိပါလာကာ ထိုအဆင့်သစ်သို့ တူရှုလှုပ်ရှားနေသည့် အနာဂတ်မှ တစ်တရာသည်လည်း ဝင်ရောက်ကိန်းအောင်းစပြုနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအဆင့်သစ်တိုင်း၌ အပျက်သဘောနှင့် အပြုသဘော၊ အတိတ်နှင့်အနာဂတ်၊ ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီးနေသည့် အရာနှင့်မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်နေသည့် အရာဟူ၍ရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ယင်းတွင် အခြေခံကာ အဟောင်းနှင့်အသစ်တို့၏ တိုက်ပွဲ၊ ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီးနေသည့် အရာနှင့်မွေးဖွားဖြစ်ပေါ်နေသည့် အရာတို့၏ တိုက်ပွဲ၊ ပျောက်ကွယ်ဆုတ်ယုတ်နေသည့် အရာနှင့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်နေသည့် အရာတို့၏ တိုက်ပွဲဟူ၍ ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သို့အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် အသစ်ဖြစ်သောဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို အမြဲတမ်းရှေ့ရှုနေသည်။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ အနုပဋိလောမအသွင်လက္ခဏာကို လူမှုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတွင် အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့နှင့်တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်နေသော အရင်းရှင်စနစ်မှ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သို့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတွင် ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

အရင်းရှင်စနစ်၏ အခြေခံပဋိပက္ခမှာ ဘုံကုန်လုပ်ရေးနှင့်ပုဂ္ဂလိက အမြတ်ခွဲဝေမှုတို့၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သည်။ ယင်းသည် အသစ်နှင့်အဟောင်းတို့၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သည်။ ဘုံကုန်လုပ်ရေးသည် အသွင်သစ်ဖြစ်၍ ပုဂ္ဂလိကအမြတ်ခွဲဝေမှုသည် အသွင်ဟောင်း ဖြစ်သည်။ ပို၍ထင်ရှားအောင် ပြအံ့။

အရင်းရှင်စနစ်မပေါ်မီက ကုန်လုပ်ဆက်ဆံရေး၏ အသွင်လက္ခဏာမှာ ကုန်လုပ်တန်ဆာပလာများစသည့် ကုန်လုပ်ရေးတရပ်လုံးကို တဦးတည်းက ပိုင်သည်။ ထုတ်ကုန်နှင့်တကွ အမြတ်ခွဲဝေမှုကိုလည်း တဦးတည်းကပင် ခံစားသည်။ ဥပမာ လယ်သမားသည် ကျွဲ-နွား-တိရစ္ဆာန်၊ ထွန်တိုးထွန်တံနှင့်တကွ၊ လယ်မြေကို သူတဦးတည်းပိုင်လျှင် လယ်ယာထုတ်ကုန်နှင့်အမြတ်ကိုလည်း သူတဦးတည်း ခံစားသည်။ ပန်းဘဲသမားစသော လက်မှုပညာသည်လည်း ပန်းဘဲဖိုကို သူတဦးတည်းပိုင်၊ သူတဦးတည်းလုပ်လျှင် သူတဦးတည်းအမြတ်ကို ခံစားသည်။ ထို့ကြောင့် အရင်းရှင်စနစ်မပေါ်မီ ကုန်လုပ်ဆက်ဆံရေး၏ အသွင်မှာ ကုန်လုပ်တန်ဆာပလာများကို တဦးတည်းကပိုင်၊ တဦးတည်းကထုတ်လုပ်လျှင်၊ တဦးတည်းက စံစားသဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ကုန်လုပ်ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အရင်းရှင်စနစ်ပေါ်လာသောအခါ ဤသို့မဟုတ်တော့ပေ။ အရင်းရှင်စနစ်သည် အရင်းကို စုစည်းလိုက်သည်။ ကုန်လုပ်တန်ဆာပလာများကို ချုပ်ကိုင်လိုက်သည်။ သို့ဖြင့် လယ်သမားသည် လယ်ကွက်ကလေးဆုံးကာ ပန်းဘဲသမားသည် ပန်းဘဲဖို အဆုံးခံလိုက်ရသည်။ ဤကုန်လုပ်တန်ဆာပလာများကို အရင်းရှင်စနစ်က သိမ်းကျုံးစုစည်းကာ စက်ရုံအလုပ်ရုံကြီးများ ထူထောင်

လိုက်ပြီး ရာပေါင်း ထောင်ပေါင်းများစွာသော အလုပ်သမားများကို လုပ်ကိုင်စေသည်။ သို့ဖြင့် ကုန်လုပ်ရေးသည် တဦးတည်းလုပ်လျှင် မရတော့ဘဲ အများလုပ်ရသည့်ဘုံကုန်လုပ်ရေး ဖြစ်လာသည်။ ယင်းမှာ အရင်းရှင်စနစ်က တီထွင်လိုက်သော အသွင်သစ်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အရင်းရှင်စနစ်သည် အမြတ်များကို အရင်းရှင်တဦး၊ တစုသာ ခံစားသည်။ အမြတ်ခွဲဝေမှုသည် ပုဂ္ဂလိကအသွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းအသွင်သည် ရှေးက ကျန်ရစ်ခဲ့သော အသွင်ဟောင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် အရင်းရှင်စနစ်သည် အသွင်ဟောင်းဖြစ်သောပုဂ္ဂလိက အမြတ်ဝေမှုကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားကာ အသွင်သစ်ဖြစ်သော ဘုံကုန်လုပ်ရေးကို တီထွင်လိုက်သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် အရင်းရှင်စနစ်သည် အသွင်ဟောင်းနှင့်အသွင်သစ်ကို ပေါင်းစပ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အသွင်ဟောင်းနှင့်အသွင်သစ်(ပုဂ္ဂလိကအမြတ်ခွဲဝေမှုနှင့်ဘုံကုန်လုပ်ရေး)သည် အရင်းရှင်စနစ်အတွင်းတွင် အခြေခံပဋိပက္ခကြီးများ ဖြစ်လာကြပေသည်။

ပဌမသော် အရင်းရှင်စနစ်သည် စီးပွားရေးနယ်ပယ်တရပ်လုံးကို တိုးချဲ့ကာ သူ၏လက်အောက်တွင် ချုပ်ကိုင်ထားသည်။ သို့ရာတွင် ထိပ်ဆုံးသို့ရောက်ပြီးသည်နှင့် အရင်းရှင်စနစ်၏ ဖြစ်စဉ်သည် အပျက်ဘက်သို့ ရှေ့ရှုလာသည်။ ပဋိပက္ခများသည် ပေါက်ကွဲသောအမှတ်သို့ ရောက်လာကြသည်။ အရင်းရှင်စနစ်သည် အထွေထွေအကြပ်အတည်းကြီးကို ရင်ဆိုင်လာရသည်။ လက်တဆုပ်စာမျှသာရှိသော လက်ဝါးကြီးအုပ် အရင်းရှင်များသည် အရင်းရှင်တိုင်းပြည်များတွင် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ ဆန့်ကျင်မှုကိုသာမက ကိုလိုနီတိုင်းပြည်များတွင် သန်းပေါင်းများစွာသော ပြည်သူများ၏ ဆန့်ကျင်မှုကိုပါ တွေ့ရှိလာရသည်။ ကမ္ဘာ၏ အရှင်သခင်ဟောင်းများသည် ကမ္ဘာ့အရှင်သခင်သစ်များ၏ ဆန့်ကျင်မှုကို တွေ့ရှိလာရသည်။ လက်ဝါးကြီးအုပ်အရင်းရှင်အချင်းချင်း၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုသည်လည်း ပြင်းထန်လာသည်။ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမားဟောင်းသည် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမားသစ်၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုကို တွေ့လာရသည်။ သို့ဖြင့် အရင်းရှင်စနစ်၏ သံကြိုးသည် အားနည်းသည့်ကွင်းဆက်မှ စ၍ပြတ်လေတော့သည်။ တိုင်းပြည်တပြည်တွင် အရင်းရှင်စနစ်သည် အရေးနိမ့်ပြီးနောက် တိုင်းပြည်များစွာတွင် အရေးနိမ့်လာခဲ့သည်။ ကမ္ဘာတခြမ်းတွင် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သည် မွေးဖွားကြီးပြင်းလာလျက်ရှိပြီး အခြားကမ္ဘာတခြမ်းတွင် အရင်းရှင်စနစ်သည် ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီးရင်း ၎င်း၏ တည်မြဲမှုအတွက် ခုခံတိုက်ခိုက်လျက်ရှိပေသည်။ သို့ဖြင့် အဟောင်းသည် ပြိုကျပျက်စီးရင်း အသစ်ကို ခုခံလျက်ရှိသည်။ အသစ်သည် ရှင်သန်ကြီးထွားကာ အင်အားကောင်းလာပြီး အဟောင်းကို ဖယ်ရှားလျက် ရှိသည်။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုပုံစံပေတည်း။

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ရှေ့သို့လှုပ်ရှားမှု

“တိုးတက်သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတရပ်သည် ရှောင်တခင် ဖြစ်မှုများနှင့်ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်ဟု ထင်ရ၍ ယာယီနောက်ဆုတ်ပေးခြင်းမျိုး ရှိတတ်သော်လည်း အဆုံးသတ်ရောက်အောင် ချီတက်လှုပ်ရှားလျက်ရှိပေသည်။ ယင်းသို့သော လှုပ်ရှားမှုမျိုးကို အနုပဋိပက္ခလောမကျသော ရှေ့သို့

လှုပ်ရှားမှုဟု ခေါ်ပေသည်”

ဟု အိန်ဂျယ်လ်စ်က ပြောခဲ့ပေသည်။ ဖြစ်စဉ်သည် ရှေ့သို့တဆင့်ပြီးတဆင့် လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်။ အဆင့်တိုင်းသည် စစ်မှန်သော အသစ်တရပ်သို့ ချီတက်မှုပင်ဖြစ်သည်။ နောက်သို့ ပြန်ဆုတ်ခြင်း မဟုတ်။

ယင်းသို့သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ ဖြစ်စဉ်၌ ရှေ့သို့လှမ်းတက်မှုဖြစ်စဉ်၊ မွေးဖွားခြင်း ဖြစ်စဉ်၊ အသစ်ဆီသို့ ရွှေ့လျားမှုဖြစ်စဉ် စသည်တို့နှင့် အဟောင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဖြစ်စဉ်၊ ယိုယွင်း ခြင်းဖြစ်စဉ်၊ ကျဆုံးခြင်းဖြစ်စဉ်တို့ ပါဝင်ပေသည်။ တခါတည်းတွင် ရှေ့သို့ချီတက်သော အင်အား စုများသည် အဟောင်းကို လွှမ်းမိုးနိုင်လောက်အောင် ကြီးထွားသန်စွမ်းမလာကြသဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း ခြင်းဖြစ်စဉ်သည် တည်တံ့နေသည်ဟု ထင်ရသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းမှာ ယာယီနောက်ဆုတ်ခြင်း မျိုးသာ ဖြစ်သည်။ တိုးတက်သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် အဆုံးသတ်ရောက်ချီတက်မည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ရှေ့သို့တိုးတက်လှုပ်ရှားသော ဖြစ်စဉ်သည် ခဏအတွင်းပြီးဆုံးသော ဖြစ်စဉ်မဟုတ်မူ၍ ရေရှည်ဖြစ်စဉ်ဖြစ်သည်။ ဖြောင့်ဖြူးသောဖြစ်စဉ်မဟုတ်မူ၍ ကွေ့ကောက်သောဖြစ်စဉ်မှာ အဆုံး အစမရှိအောင် ကွဲပြားခြားနားကြသော ပြောင်းလဲမှုများ၊ အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်မှုများတို့၏ ဖွဲ့စည်းမှုကြီးဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ခုတခုသောပြဿနာတွင် မည်သို့သောဖြစ် ပေါ်တိုးတက်မှုမျိုးရှိသည်ကို သိလိုလျှင် ထိုတစ်ခုတခုသော ပြဿနာ၏ အသေးစိတ်အကြောင်းချင်း ရာများ၏ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းကို လေ့လာရမည်သာဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ အသေးစိတ် အကြောင်းချင်းရာများကို လေ့လာရာတွင်လည်း တခုသီသီးခြားကင်းကွာ၍ လေ့လာခြင်းမပြုဘဲ တခုနှင့်တခု ဆက်စပ်၍ လေ့လာရမည်သာဖြစ်သည်။

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတွင် ငြင်းပျက်ခြင်း၏အခန်း

ယင်းသို့ဖြင့် ရှေ့သို့ ချီတက်လှုပ်ရှားမှုသည် အဟောင်းနှင့်အသစ်တို့၏ တိုက်ပွဲပွဲပေါ် ပေါက်လာသည်။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသော အနုပညာလောကဌာရီမြင်ချက်သည် ဓနရှင် သဘောတရားရေးသမားများ၏ လစ်ဘရယ်အယူအဆနှင့်ဆန့်ကျင်ပေသည်။ လစ်ဘရယ်ဓနရှင် များက တိုးတက်မှုအယူသည် သဘာဝ၏ ထာဝရဖြစ်သောတရား၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ထာဝရဖြစ် သောတရားဟု ယူဆကြသည်။ တဖြည်းဖြည်းချော့မွေ့တည်ငြိမ်စွာ ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ တခါတရံ အထစ်အငွေ့များ ရှိသည်ဆိုသည့်အချက်ကို လက်ခံကြသော်လည်း ယင်းအထစ်အငွေ့ များသည် ကံမကောင်း အကြောင်းမလှသဖြင့်သာ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြ သည်။ သူတို့အမြင်တွင် ကြီးထွားလာသော အသစ်တခုသည် ခိုင်မာစွာ အမြစ်တယ်တည်ရှိပြီးဖြစ် သော အဟောင်းကို လွှမ်းမိုးခြင်းမပြုနိုင်ဟုမြင်ကြသည်။ အဟောင်းကို အသစ်ဖြင့် အစားထိုး ခြင်းမပြုဘဲ ထိုအဟောင်းကို ပို၍မြင့်မားသောအခြေသို့ရောက်အောင် ပြုလုပ်ကြရမည်ဟုလည်း

ယူဆကြသည်။ ဤအမြင်မှာ ဓနရှင်အမြင်ဖြစ်ပေသည်။

ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်များသည် ဓနရှင်အမြင်ကို လက်ခံကြပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် သူတို့သည် အရင်းရှင်စနစ်ကို ထိန်းသိမ်း၍ ပြန်လည်မွမ်းမံကာ ထိုအရင်းရှင်စနစ်ကို ဆိုရှယ်လစ်စနစ်အသွင်သို့ ကူးပြောင်းသွားစေရမည်ဟု ဆိုကြသည်။ ယင်းသို့သော အယူအဆများကို မာ့က်စ်ဝါဒ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးသမားများ၏ သဘောတရားများထဲတွင်လည်း တွေ့နိုင်သည်။ အရင်းရှင်စနစ်အား “ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်မှုများ” ပြုလုပ်၍ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို ကူးပြောင်းစေရမည်ဟု သူတို့က ဆိုကြသည်။ ယင်းသို့ဆိုခြင်းသည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်အတွက် တိုက်ခိုက်ခြင်းမမည်ဘဲ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ခြင်း မည်ပေသည်။ သူတို့သည် လူတန်းစားငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်လူတန်းစားပူးပေါင်းရေးကို ရှေ့နေလိုက်ပေးသူများသာ ဖြစ်ကြပေသည်။

အနုပဋိလောမကျသောဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအမြင်သည် ဤအယူအဆများကို ဆန့်ကျင်ပေသည်။ လစ်ဘရယ်ဝါဒ၊ ပြုပြင်ရေးဝါဒနှင့်ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဝါဒကို ဆန့်ကျင်ပေသည်။ အနုပဋိလောမသည် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုလမ်းကြောင်း၌ **ငြင်းဖျက်ခြင်း**၏ အခန်းကို လက်ခံကျင့်သုံး၍ ဓနရှင်လစ်ဘရယ်အယူအဆသည် ဖြစ်ပေးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်း၌ **ငြင်းဖျက်ခြင်း**ကို ပစ်ပယ်ပေသည်။

လစ်ဘရယ်ဓနရှင်၏ အယူအဆသည် **ငြင်းဖျက်ခြင်း**ကို အဖျက်သဘော၊ မဟုတ်သဘောအဖြစ်သာ ယူဆကြသည်။ အနုပဋိလောမကမူ အပြုသဘော၊ အဟုတ်သဘောဟုယူဆပေသည်။ ငြင်းဖျက်ခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်သော အခြေအနေဖြစ်ပေသည်။ ရှေ့သို့ ချီတက်မှုအတွက် အပြုသဘောဆောင်သောလက္ခဏာတရပ် ဖြစ်ပေသည်။

အခန်း(၁၀)

ငြင်းပျက်ခြင်းကို ငြင်းပျက်ခြင်း

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် ငြင်းပျက်ခြင်းဖြင့်သာ ရရှိနိုင်သည်ဟု အနုပညာလောက ယူဆသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် ဤနေရာတွင်လည်း အနုပညာလောကသည် လစ်ဘရယ်အယူအဆနှင့်ဆန့်ကျင်ပေသည်။ လစ်ဘရယ်အယူအဆ၌ ငြင်းပျက်ခြင်းဟူသည် တစ်စုံတစ်ခုကို ဖျက်ဆီးသော ထိုးနှက်ဖျက်ဆီးခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။ အခြားတဘက်တွင် အနုပညာလောက ဤသို့မယူဆပေ။ အနုပညာလောကအမြင်တွင် ငြင်းပျက်ခြင်းဟူသည် ရှေ့သို့ချီတက်မှုအတွက် အပြုသဘောဆောင်သော လက္ခဏာဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ အသစ်သို့ကူးပြောင်းရေးအတွက် လိုအပ်သော အခြေအနေတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီးနောက်တွင် အဟောင်းအား ဖျက်ဆီးခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ အဟောင်း၏ အပြုသဘောဆောင်သော လက္ခဏာများကို အသစ်ထဲသို့ ဆက်လက်သယ်ဆောင်ခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

ထို့ပြင် ငြင်းပျက်ခြင်းကို နှစ်ကြိမ်နှစ်လီ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်လည်း ဖျက်ပြီးသော၊ လွန်ပြီးသော အဟောင်းကို ပိုမိုမြင့်သော အဆင့်တခုတွင် ပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်ပေသေးသည်။ ယင်းသို့အား ငြင်းပျက်ခြင်း၏ ငြင်းပျက်ခြင်း(နိသေခ၏ နိသေခ)ဟုခေါ်ပေသည်။ လစ်ဘရယ်အယူအဆတွင်မူ တစ်ခုတခုသော အဆင့်တခုကို ပိုမိုမြင့်မြင်သော အဆင့်သို့ မြှင့်တင်လိုလျှင် ငြင်းပျက်ခြင်းမလိုဘဲ တဖြည်းဖြည်း ငြိမ်းချမ်းစွာ ပြုလုပ်နိုင်သည်ဟုယူဆသည်။ အနုပညာလောကမူ ငြင်းပျက်ခြင်းကို နှစ်ကြိမ်နှစ်လီ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်သာ အဆင့်တဆင့်ကို ပိုမိုမြင့်သော အလားတူအဆင့်တခုသို့ ရောက်အောင် လုပ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသည်။

အဆင့်ဟောင်းအား ပိုမိုမြင့်သော တနေရာတွင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရာတွင် ငြင်းပျက်ခြင်းဖြင့်သာရနိုင်သည်။ ယင်းကို သဘာဝတွင်၎င်း လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်၎င်း အတွေးအခေါ်တွင်၎င်း တွေ့နိုင်ပေသည်။

ငြင်းပျက်ခြင်း၏အပြုသဘော

“အနုပညာလောကသဘောတွင် ငြင်းပျက်ခြင်းဆိုသည်မှာ ‘မဟုတ်’ ဟု ‘ငြင်းဆိုခြင်းသက်သက်’ ဟု အဓိပ္ပါယ်မထွက်ပေ” ဟု အိန်ဂျယ်လ်စ်က ပြောခဲ့သည်။

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်တွင် အဆင့်ဟောင်းကို အဆင့်သစ်က ငြင်းပျက်သည်။ ယင်းသို့ငြင်းရာတွင် (၁)အဆင့်သစ်သည် အဆင့်ဟောင်း၏ အတွင်းမှ အဆင့်ဟောင်းကို ဆန့်ကျင်၍ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာစေသော အခြေအနေများသည် အဟောင်းတွင်းတွင် ရင့်ကျက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ငြင်းပျက်ခြင်းသည် ငြင်းပျက်ခြင်းခံရသော အရာ၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုထဲမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အဟောင်းသည် အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာစေသော အ

ခြေအနေများကို ဖန်တီးပေးပြီးမှ ပျက်စီးသွားခြင်းဖြစ်သည်။

(၂) အဆင့်ဟောင်းသည် ငြင်းဖျက်ခြင်းခံရသည်။ ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသည်ဆိုရာတွင် တခုလုံးမဟုတ်ပေ။ အဆင့်ဟောင်းအတွင်းတွင် ဖောက်ပြန်သော၊ နောက်ပြန်ဆွဲသော အရာများကိုသာ ဖျက်ဆီးခြင်းဖြစ်၍ တိုးတက်သောခေတ်မီသော အရာများကိုမူ ဖျက်ဆီးခြင်းမပြုသည့်ပြင် အသစ်ထဲသို့ပင် သယ်ယူကူးပြောင်းထားလိုက်သေးသည်။

ဥပမာ။ ။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သည် အရင်းရှင်စနစ်ကို အစားထိုးသည်။ ငြင်းဖျက်သည်။ သို့ရာတွင် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ပေါက်ဖွားရေး၊ အောင်နိုင်ရေးအတွက် အခြေအနေများမှာ အရင်းရှင်စနစ်ထဲမှ မွေးဖွားလာခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သည် အရင်းရှင်စနစ်ပြီးသည့်နောက် လူမှုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရေး၏ နောက်တဆင့်အနေဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အရင်းရှင်စနစ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်သော်လည်း အရင်းရှင်စနစ်အခြေအနေများအောက်တွင် ရရှိခဲ့သော ကုန်လုပ်စွမ်းအားစုများ၏ တိုးတက်မှု၊ ယဉ်ကျေးမှုတိုးတက်မှု၊ သိပ္ပံပညာတိုးတက်မှုစသည့်အောင်မြင်မှုတိုင်းကိုမူ ဖျက်ဆီးခြင်း မပြုရုံမျှမက ထိန်းသိမ်းကာ ပိုမိုတိုးတက်ရန် သယ်ဆောင်ပေးသည်။

လစ်ဘရယ်ဓနရှင်များကမူ ငြင်းဖျက်ခြင်းဆိုသည်မှာ အဖျက်သဘောသက်သက်ဟုသာ ယူဆကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ အပြုသဘောကို နားမလည်နိုင်ကြပေ။ ထို့ပြင် သူတို့က ငြင်းဖျက်ခြင်းဟူသည် အပြင်မှလာသည်။ တစုံတခုသော အရာကို အပြင်တွင် အခြားတစုံတခုသော အရာက လာရောက်၍ ငြင်းဖျက်သည်။ ဖျက်ဆီးသည်ဟု ယူဆကြသည်။ မိမိ၏ ကြီးထွားတိုးတက်မှုသည်ပင်လျှင် ဖျက်ဆီးခြင်းသို့ရောက်စေကြောင်းကို သူတို့သတိမမူမိကြပေ။

ထို့ကြောင့်လည်း လစ်ဘရယ်ဓနရှင်များက လူမှုတော်လှန်ရေး၊ ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးဟူသည် စနစ်တကျတိုးတက်မှု၊ အစီအစဉ်တကျ တိုးတက်မှုကို ဖျက်ဆီးသော “ဗရုတ်ဗယက်အရာ” ကြီးတခုအဖြစ် ကြည့်မြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဗရုတ်ဗယက်အရာကြီးသည်လည်း အပြင်ပအင်အားစုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟုယူဆကြသည်။ အရင်းရှင်စနစ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်မည့်တော်လှန်ရေးကြီးတခု ပေါ်ပေါက်စပြုလာသည်နှင့် ယင်းသည် “ဆူပူလှုံ့ဆော်သူများ” ကြောင့်ဟု တောက်ချက်ချလိုက်ကြသည်။ ထိုစနစ်အတွင်းတွင်ရှိသော ပဋိပက္ခများကြောင့်ဟု မမြင်ပေ။

သူတို့ယူဆသကဲ့သို့ ပြင်ပအင်အားစုများက တစုံတရာကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သောငြင်းဖျက်ခြင်းမျိုးမရှိမဟုတ်။ ရှိပါသည်။ ဥပမာ ကျွန်ုပ်သည် လမ်းလျှောက်သွားရင်း ကားတိုက်ခံရမည်ဆိုပါစို့။ ယင်းမှာ တကဲ့အဖျက်သဘောသက်သက် ဆောင်သော ငြင်းဖျက်ခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း၏ အကျိုးတရားတခုမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့သော ဥပမာများကို လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်၎င်း၊ သဘာဝတွင်၎င်း မကြာခဏတွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ သို့ရာတွင် အနုပဋိလောမနည်း၏ ငြင်းဖျက်ခြင်းမှာ ယင်းသို့သောငြင်းဖျက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ ငြင်းဖျက်ခြင်း (ဝါ) ဖျက်ဆီးခြင်း၏ အပြုသဘောကို ကြည့်မြင်သောနည်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

ငြင်းပျက်ခြင်း၏ငြင်းပျက်ခြင်း

လစ်ဘရယ်အယူအဆတွင် ငြင်းပျက်ခြင်း (ဝါ)ပျက်ဆီးခြင်းဆိုသည်မှာ 'အဖျက်သဘော' "မဟုတ်" သဘောသက်သက်ဟုယူဆသည်။ ထိုငြင်းပျက်ခြင်း၊ (ဝါ) ပျက်ဆီးခြင်းကို တဖန်ပြန်၍ ငြင်းပျက်လျှင် ပျက်ဆီးလျှင် နဂိုမူလနေရာသို့ ပြန်ရောက်သည်ဟု ယူဆသည်။ ငြင်းပျက်ခြင်းဆိုသည်မှာ "မဟုတ်" သဘောကို ပြသည်။ ထို့ကြောင့် ထို "မဟုတ်" သဘောကို တဖန်ပြန်၍ "မဟုတ်" သဘောပြုလျှင် "အဟုတ်" သဘောသို့ ပြန်ရောက်သည်ဟု ယူဆသည်။ "မဟုတ်" သဘောနှစ်ခုသည် "အဟုတ်" သဘောသို့ ပြန်ရောက်သည်ဆိုသည့်သဒ္ဒါအဓိပ္ပါယ်မျိုး ယူဆကြသည်။ ဥပမာ - ယနေ့ နေသောသောနေ့ဟူသော စာပိုဒ်ကို ငြင်းပျက်လိုလျှင် မဟုတ်သဘောပြုလိုလျှင် ယနေ့ နေမသောသောနေ့မဟုတ်ဟု ပြဆိုသည်။ သို့ဖြင့် "မဟုတ်" သဘောနှစ်ခုပြခြင်းသည် အဟုတ်သဘောသို့ပြန်ရောက်သည်။ လောဂျစ်တွင်လည်း ဤနည်းအတိုင်းဖြစ်သည်။ 'က'သည် 'ခ'နှင့်ညီမျှသည်။ (၎င်း၏ မဟုတ်သဘော) 'က'သည် 'ခ'နှင့်မညီမျှ။ (၎င်းကိုတဖန် ပြန်၍မဟုတ်ပြခြင်း) 'က'သည် 'ခ'နှင့်မညီမျှ မဟုတ်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ယင်းသဘောအရဆိုလျှင် ငြင်းပျက်ခြင်းကို နောက်ထပ်ငြင်းပျက်ခြင်း (ဝါ) မဟုတ်သဘောကို နောက်ထပ်မဟုတ်သဘောပြခြင်းသည် အဟုတ်သဘော(မူ၎င်း)သို့ ပြန်ရောက်သည်ဟု ယူဆသည်။ ယင်းမှာ လစ်ဘရယ်ခန့်ရှင်က ငြင်းပျက်ခြင်းကို မြင်ပုံမြင်နည်းဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် အနုပညာလောမသည် တကယ်ဖြစ်သောဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်များကို ကြည့်မြင်ရာ၌ ယင်းသို့ပိုသေနည်းဖြင့် ကြည့်မြင်ခြင်းမပြုပေ။

လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်မှ ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင်စနစ်တို့ တိုးတက်ကူးပြောင်းလာသည်။ ထိုမှတဆင့် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်သို့ ကူးပြောင်းသည်။ ထိုမှ အရင်းရှင်စနစ်သို့ကူးပြောင်းသည်။ ယင်းသို့ကူးပြောင်းရာတွင် အဆင့်သစ်တိုင်းသည် အဆင့်ဟောင်းမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အဆင့်ဟောင်းကို ငြင်းပျက်၍ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနောက်(ဘုံစနစ်) ကွန်မြူနစ်စနစ်ဖြစ်သည်။ (ဘုံစနစ်) ကွန်မြူနစ်စနစ်သို့ရောက်ရှိခြင်းသည် အစသို့ပြန်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကွန်မြူနစ်စနစ်သည် ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်သို့ ပြန်သွားခြင်းဖြစ်သော်လည်း အဆင့်ပို၍မြင့်သည်။ ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်သည် ရှေးကျသော ကုန်လုပ်စွမ်းအားစုများပေါ်၌ အခြေခံသည်။ ခေတ်သစ်ဘုံစနစ်(ကွန်မြူနစ်စနစ်)သည် လွန်မင်းစွာ တိုးတက်ခေတ်မီသော ကုန်လုပ်စွမ်းအားစုများပေါ်၌ အခြေခံသည်။ လူတန်းစားမဲ့ ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်သည် ပို၍မြင့်သော လူတန်းစားမဲ့ခေတ်သစ်ဘုံစနစ်ဖြစ်လာသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းမှာ ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်ကို လူတန်းစားအဖွဲ့အစည်းက ငြင်းပျက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် တဆင့်တဆင့် ငြင်းပျက်လာခဲ့ကြသည်တွင် နောက်ဆုံး၌ အလုပ်သမားလူတန်းစားက အာဏာရ၍ လာသောအဆင့်သို့ ရောက်၍လာခြင်းဖြစ်ပေသည်။ နောက်ဆုံး၌ လူတန်းစားမဲ့ခေတ်သစ်ဘုံစနစ်သို့ ပြန်ရောက်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းမှာ ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မူရင်းသို့ပြန်ရောက်သည် မဟုတ်ပေ။ ပိုမို၍မြင့်သော ပို၍သစ်သောမူရင်းနေရာသို့ ရောက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ယင်းမှာ ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ခြင်းသဘော ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့အားဖြင့် လွန်ခဲ့သော အဆင့်တခုသို့ပြန်၍ရောက်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ထိုလွန်ခဲ့သော အဆင့်ဟောင်းမဟုတ်ဘဲ အသွင်တူသော၊ မြင့်သော၊ သစ်သော အဆင့်သစ်တမျိုးသာ ဖြစ်ပေသည်။

“ . . . ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုသည် လွန်လေပြီးသော အဆင့်သို့ ပြန်၍လှည့်ပတ်သည်ဟု ထင်ရသော်လည်း ထိုနေရာသို့ ပြန်ရောက်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ကြောင်လိမ်လှေခါးပမာ ရစ်ပတ်ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပို၍မြင့်သောအဆင့်သို့ရောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည် . . . ”(လီနင်)

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏အရေးကြီးသော ဥပဒေသတရပ်

အဖြစ်အပျက်တို့သည် ထပ်မံဖြစ်ပျက်ကြသော်လည်း ယခင်အဖြစ်ကို ပြန်ဖြစ်ခြင်းမဟုတ်။ အသစ်တခုကို ပြန်ဖြစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ချားရဟတ်လည်ပတ်သလို ဆိုလည်နွားလည်ပတ်သလို ရစ်ပတ်ထပ်မံဖြစ်ပျက်ခြင်းမဟုတ်။ ကြောင်လိမ်လှေခါးသဖွယ်ရစ်၍ ဆက်ကာ ထပ်မံဖြစ်ပျက်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။

ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ ငြင်းဖျက်ခြင်းသဘောကို ပို၍ရှင်းလင်းရန်အတွက် အရာဝတ္ထုတခုအား “ခိုင်မာတိကျစွာ” လေ့လာရှုမြင်ရမည်ဟူသော အနုပဋိလောမ၏ အနှစ်သာရကို ပြန်၍သတိချပ်သင့်သည်။ ဖြစ်စဉ်တခုသည် မည်သို့ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို ကြည့်မြင်တတ်ရန်လိုသည်။ ယင်းဖြစ်စဉ်၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို လေ့လာရန်လိုသည်။ ယင်းဖြစ်စဉ်၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို လေ့လာရန်လိုသည်။ သို့လေ့လာလျှင် အဆင့်ဟောင်းတခုသည် ပြန်၍ဖြစ်တတ်သော သဘောရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့ရာတွင် ထိုနေရာ ထိုအခြေခံပေါ်၌ ပြန်ဖြစ်ခြင်းမဟုတ်။ ပို၍မြင့်သော ပို၍တိုးတက်သော အခြေခံပေါ်တွင်သာ ပြန်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကြောင်လိမ်လှေခါးကို တက်သကဲ့သို့ ၎င်း၊ လွန်ပူကဲ့သို့၎င်း၊ အရစ်ခြင်းတူသော်လည်း၊ ထိုအရစ်မဟုတ်ဘဲ ပို၍မြင့်သောအရစ်သို့ရောက်သွားခြင်းမျိုးကို တွေ့ရသည်။ ယင်းသို့ပို၍မြင့်သော အခြေခံ၌ အဆင့်ဟောင်းသည် တဖန်ပြန်ပြန်၍ဖြစ်ရခြင်းမှာ ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ ငြင်းဖျက်ခြင်းနည်းအရသာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အိန်ဂျယ်လစ်က အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့ပေသည်။

“ . . . ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ ငြင်းဖျက်ခြင်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း၊ ယင်းသည် သဘာဝ၊ သမိုင်းနှင့်အတွေးအခေါ် တို့ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ ယေဘုယျဥပဒေသဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းဥပဒေသသည် အရေးကြီးလှပေသည်။ ”

ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ ငြင်းဖျက်ခြင်းသဘောကို လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအဆင့်များကို ဥပမာဆောင်၍ ပြခဲ့ပြီ။ ဥပမာ ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်မှ ခေတ်သစ်ဘုံစနစ်(ကွန်မြူနစ်စနစ်) သို့ တိုးတက်လာပုံဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ်ဘုံစနစ်သည် ရှေးဟောင်းဘုံစနစ် တဖန်ပြန်၍ ဖြစ်ခြင်း

ဖြစ်သော်လည်း သဘောသာတူ၍ အသွင်မတူပေ။ ယင်းသို့အဟောင်းသည် ပို၍မြင့်သောအဆင့်
၌ အသစ်တဖန်ပြန်ဖြစ်ခြင်းသည် ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ ငြင်းဖျက်ခြင်းနည်းဖြင့်သာ ပေါ်ပေါက်နိုင်ပေ
သည်။ ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ ငြင်းဖျက်ခြင်းသဘောကို ပို၍နားလည်အောင် နောက်ထပ်ဥပမာတခု
ထပ်၍ကြည့်ကြရအောင်။

အရင်းရှင်စနစ်မပေါ်မီ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုသည်
ပိုင်ရှင်၏ အလုပ်ကို အခြေခံသည်။ (ဥပမာ - လယ်သမား၏ ပိုင်ဆိုင်မှုသည် လယ်သမား၏ ထွန်
ယက်စိုက်ပျိုးရသည့်သီးနှံသာဖြစ်သည်။) သို့ရာတွင် အရင်းရှင်ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုသည် မြေရှင်ပ
ဒေသရာဇ်၏ ပုဂ္ဂလပိုင်ဆိုင်မှုကို ငြင်းဖျက်လိုက်သည်။ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သည်။ အရင်းရှင်ပုဂ္ဂလိက
ပိုင်ဆိုင်မှုသည် မြေရှင်ခေတ်တသီးပုဂ္ဂလ ထုတ်လုပ်သူများကို ဖျက်ဆီးပြီး ထွက်ပေါ်လာသော
ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အရင်းရှင်သည် တသီးပုဂ္ဂလပိုင်ကုန်လုပ်တန်ဆာပလာများနှင့်ထုတ်ကုန်များ
ကို စုယူလိုက်သည်။ (ဥပမာ တသီးပုဂ္ဂလပန်းဘဲဆရာကလေးများ၏ ပန်းဘဲဖိုကလေးများကို အ
ရင်းရှင်တယောက် စုဝယ်ကာ သံရည်ကြိုရုံကြီးတခုတည်ထောင်ခြင်းမျိုး။) သို့ရာတွင် တသီးပုဂ္ဂလ
ပိုင်ရှင်ကလေးများကို ဖျက်ဆီးခဲ့သော အရင်းရှင်ပိုင်ဆိုင်မှုသည်လည်း ထပ်မံဖျက်ဆီးခြင်းခံရပြန်
သည်။ မည်သူက ဖျက်ဆီးပစ်သနည်း။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်က ဖျက်ဆီးပစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်
သည် အလုပ်မလုပ်သော အရင်းရှင်များလက်မှ ပိုင်ဆိုင်မှုကိုရယူကာ အလုပ်လုပ်သော အလုပ်သ
မားတိုင်းအား ကိုယ့်အလုပ်မှရရှိသောထုတ်ကုန် အမြတ်ကို သုံးစွဲစေသည်။ ခံစားစေသည်။ သို့ဖြင့်
အရင်းရှင်သည် လက်မှုအလုပ်သမားများ၏ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုကို ဖျက်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်
သည် အရင်းရှင်၏ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုကို ထပ်ဖျက်သည်။ ဖျက်ပြီးနောက် အလုပ်လုပ်သော အလုပ်
သမားများ၏ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုကို အစားထိုးသည်။ သို့ဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်မှုသည် တဖန်ပြန်၍
ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အသွင်မှာ မြေရှင်ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်မတူတော့ပေ။ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍
မာ့ကစ်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့သည်။

“ယင်းသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကုန်ထုတ်သူ၏ ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်မှုကို ပြန်၍ထူထောင်ခြင်း
မဟုတ်ပေ။ အရင်းရှင်၏ ပစ္စည်းများကို သိမ်းယူပြီးနောက် သူ့အား သူ၏ တဦးချင်းပိုင်ဆိုင်မှုကို
ပြန်၍ ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ကုန်ထုတ်သူသည် မြေယာနှင့်ကုန်လုပ်ကရိယာများအားလုံး
ကို အခြားသူများနှင့်အတူ စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်၍ ကုန်လုပ်ရေးတွင်လည်း စုပေါင်းဆောင်ရွက်ပေ
သည်။”

ယင်းသို့ ကုန်ထုတ်သူသည် ဘုံကုန်လုပ်ရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူတယောက် ဖြစ်လာ
သည်။ သို့ဖြင့် ဘုံထုတ်ကုန်တခုတွင် သူ၏ အစုသည် ပါဝင်လာသည်။ သူ့အစုသည် သူ၏ တဦးချင်း
ပိုင်ဆိုင်မှု ဖြစ်လာသည်။ ကွန်မြူနစ်စနစ်၏ ပဌမအဆင့်တွင် သူသည် “သူ အလုပ်လုပ်သလောက်
ရရှိ၍” ဒုတိယအဆင့်တွင် “သူလိုသလောက်” ရရှိပေသည်။

အရင်းရှင်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းရန် တခုတည်းသော နည်းလမ်းမှာ ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ ငြင်း

ဖျက်ခြင်းနည်းလမ်းပင် ဖြစ်သည်။ အရင်းရှင်စနစ်ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့သော တဦးချင်းပိုင်ဆိုင်မှုကို ပို၍ မြင့်မားသော အခြေခံပေါ်တွင် တည်ဆောက်ရန် ဖြစ်သည်။ ဤတွင် မကြာခဏတွေ့ရတတ်သော အမှားတစ်ခုကို ညွှန်ပြလိုသည်။ ဥပမာ - အင်္ဂလိပ်ချားတစ်လှုပ်ရှားမှုအမှားမျိုး ဖြစ်သည်။ **ချားတစ်လှုပ်ရှားမှု၏** မြေယာပေါ်လစီ၏ အဓိကအချက်များမှာ အရင်းရှင်စနစ်၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများကို အသုံးပြုကာ ကုန်ထုတ်သူ၏ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှု စနစ်ဟောင်းကို ပြန်၍တည်ထောင်ရန်ဖြစ်သည်။ ယင်းမှာ **ချားတစ်လှုပ်ရှားမှု၏** အမှားဖြစ်သည်။ ဖြစ်သင့်သည်မှာ **ကုန်ထုတ်သူ၏ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုကို ဖျက်ဆီးခဲ့သော အရင်းရှင်စနစ်အား ထပ်မံဖျက်ဆီး၍ သစ်လွင်သောဆိုရှယ်လစ်အခြေခံပေါ်တွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုကို ပြန်၍ထူထောင်ရန်** ဖြစ်သည်။

အဘိဓမ္မာသမိုင်းကို ကြည့်လျှင်လည်း အမျိုးမျိုးသော အဘိဓမ္မာများမှာ ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ခြင်းနည်းဖြင့် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ဥပမာ - ရှေးပဝေဏီအကျဆုံးသော အဘိဓမ္မာဆရာများ၏ ပဝေဏီသဘာဝရုပ်ဝါဒကို စိတ်ဝါဒက ငြင်းဖျက်ခဲ့သည်။ စိတ်ဝါဒကို ခေတ်သစ်ရုပ်ဝါဒ(မာ့ကစ်ဝါဒ)က ငြင်းဖျက်ခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ငြင်းဖျက်ခြင်း၏ ငြင်းဖျက်ခြင်းနည်းအားဖြင့် ရုပ်ဝါဒသည် တဖန်ပြန်၍ ဖြစ်သော်လည်း ပို၍မြင့်သော အခြေခံပေါ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။

“ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ခြင်းဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသည့်ခေတ်သစ်ရုပ်ဝါဒသည် ရုပ်ဝါဒဟောင်းကို ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းသက်သက်မျှသာ မကပေ။ အရှည်တည်သော ရှေးဟောင်းပဝေဏီရုပ်ဝါဒ၏ အခြေခံများပေါ်တွင် နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော်မျှ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ခဲ့သော အဘိဓမ္မာနှင့်သဘာဝသိပ္ပံပညာအတွေးအခေါ် တို့၏ အတွင်းအနှစ်သာရကို ထပ်မံပေါင်းထည့်လိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။” (အိန်ဂျယ်လ်စ်)

ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ပုံကို သစ်စေ့ဥပမာတွင် တွေ့မြင်နိုင်သေးသည်။ ပို၍ကောင်းသော သစ်စေ့များရရှိရန်အတွက် သစ်စေ့ကို စိုက်ရသည်။ သို့ဖြင့် ပဌမသစ်စေ့ကို ဖျက်စီးပစ်ရသည်။ ထိုဖျက်ဆီးခြင်းပျိုးကြဲခံရသော သစ်စေ့မှ သစ်ပင်ပေါက်လာသည်။ သစ်သီး သီးလာသည်။ ထိုအပင်ကို ဖျက်၍ သစ်စေ့မျိုးကို ထုတ်ယူရသည်။ သို့ဖြင့် သစ်စေ့ဥပမာတွင် ငြင်းဖျက်ခြင်း(ဖျက်ဆီးခြင်း)နှစ်ကြိမ်ကို တွေ့ရသည်။ အိန်ဂျယ်လ်စ်က ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ပုံကို အခြားဥပမာ တခုပေးခဲ့သေးသည်။

“ဘူမိဗေဒတရပ်လုံးသည် ငြင်းဖျက်ခြင်းခံရသောငြင်းဖျက်မှုများ၏ဖြစ်စဉ်သာ ဖြစ်သည်။ မြေဆွေးများသည် ပျက်စီးကာ ကျောက်ပုံသုမြေလွှာတို့ ပေါ်ထွက်လာကြသည်။ တဖန် ထိုပုံသုမြေလွှာများသည် မြေဆွေးများအဖြစ်သို့ ရောက်ကြပြန်ကာ ပုံသုမြေလွှာအသစ်တခုပေါ်လာရပြန်သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် တခုကို တခုဖျက်၍ ပေါ်လာကြသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအဖျက်တို့၏ သဘောသည် အပြုသဘောကို ဆောင်လေသည်။ သင်္ချာဗေဒတွင်လည်း ထို့အတူပင် ဖြစ်ပေသည်”

ဥပမာ - ‘က’ကိုပို၍ကြီးသော ကိန်းတခုဖြစ်လာအောင် လုပ်သည်ဆိုပါစို့။ ‘က’ထို အနှုတ်

က'(-က)ဖြစ်အောင် ပဌမလုပ်ရသည်။ ယင်းသည် ဖျက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို'အနှုတ်က'(-က)ကို နောက် 'အနှုတ်က'(-က)ဖြင့် မြှောက်ရသည်။ သို့ဖြင့် ကနှစ်ထပ်(က-)ဖြစ်လာသည်။ (-ကx-က =က-)ဟူ၍ဖြစ်လာသည်။ ယင်းမှာ ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ခြင်းဖြင့် ရုပ်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် (ကxက=က-)သည် သာမန်တွက်နည်းဖြင့်လည်းရသည်။ ငြင်းဖျက်ခြင်းကို ငြင်းဖျက်ခြင်းနည်း သည် ဓာတုဗေဒဓာတ်စင်များထဲ၌လည်း တွေ့နိုင်သည်။ ဥပမာ - နည်းသောအနုမြူအလေးချိန် တွင် ရရှိသည့်ပြင်စင်များ၏ သတ္တိများသည် များသောအနုမြူအလေးချိန် ပြင်စင်သတ္တိများထဲတွင် ပြန်ပေါ်လာပုံမျိုး ဖြစ်သည်။

သက်ရှိဘဝ၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည်လည်း ငြင်းပယ်ခြင်းကို ငြင်းပယ်ခြင်းဖြင့် ရရှိလာ သည်။ ရှေးဦးကျသော သက်ရှိကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုသည် သက်တမ်းရှည်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုဖွဲ့စည်း မှုသက်တမ်းသည် တိုတောင်းကာ သေဆုံးခြင်းသို့ရောက်သည်။ သို့ဖြင့် မျိုးဆက်ပြန့်ပွားစေသော လိင်အင်္ဂါများ ပေါ်ပေါက်လာသည်အထိ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သို့ဖြင့် သက်ရှိရုပ်၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက် မှုသည် ငြင်းဖျက်ခြင်းဟူသော သေခြင်းကိုတွေ့ရှိပြီးမှသာလျှင် တိုးတက်လာခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြင့် သက်တမ်းတိုသော ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းမှုသည် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အပင်များနှင့်တိရစ္ဆာန် များ၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအဆင့်သို့ ရောက်လာသည်။ နောက် လူဟုပေါ်လာသည်။ လူပေါ်လာ သည့်အခါကျမှ လူမှုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်မှ ခေတ်သစ်ဘုံစနစ်အထိ တိုး တက်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ပေါ်ရာတွင် လူတန်းစားရှိသောလူ့အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ပေါ် လာသည်။ နောက် လူတန်းစားရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ဖျက်ဆီးခြင်းခံရပြန်ကာ လူတန်းစား မဲ့လူ့အဖွဲ့အစည်းသို့ အသွင်သဏ္ဍာန်အသစ်ဆောင်လျက် (ခေတ်သစ်ဘုံစနစ်)ပြန်ရောက်သည်။

အခန်း(၁၁)
ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေး

အဟောင်းနှင့်အသစ်တို့၏ တိုက်ပွဲ၊ ယင်းတို့၏ ပဋိပက္ခသည် ကွန်မြူနစ်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတွင်လည်း သဘာဝတရားများဖြစ်နေကြမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လူလူချင်း သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သည့်စနစ်မရှိတော့သည်နှင့်ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် ပြင်းထန်သောလူမှုပဋိပက္ခများ အုံကြွမှုများကို ဖြတ်သန်းရန်မလိုတော့ဘဲ ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးဟူသော အစဉ်းစားအဆင်ခြင်ဉာဏ်တရားကို ကျင့်သုံးသည့်နည်းဖြင့်သာ တိုးတက်ပြောင်းလဲသွားပေလိမ့်မည်။ ယင်းသည် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ မောင်းနှင်ရေးအားသစ် ဖြစ်ပေသည်။

မာ့ကစ်ဝါဒသည် အစဉ်အမြဲ ရှေ့သို့ချီတက်လျက်ရှိပြီး ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၏ အခြေအနေသစ်များနှင့်လိုက်လျောညီစွာ ကျင့်သုံးသောတီထွင်ဖန်တီးသော သိပ္ပံပညာတရပ် ဖြစ်ပေသည်။ မာ့ကစ်၏ အနုပဋိလောမနည်း၏ နှလုံးသားသည် ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးဖြစ်ပေသည်။

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု အမျိုးအစားသစ်တရပ်

ကွန်မြူနစ်စနစ်ပြီးသည့်နောက်တွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအနာဂတ်သည် မည်သို့နည်း။ ယင်းသို့ပင် ဖြစ်ပေးတိုးတက်မှု၏ အနုပဋိလောမကျသော ဥပဒေသများသည် ဆက်၍ ဖြစ်ပေါ်နေကြဦးမည်လော။ ရပ်သွားကြမည်လော။

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် ရပ်တန့်သွားမည်မဟုတ်ပေ။ မရပ်သည်သာမက ကွန်မြူနစ်စနစ်အဆင့်သို့ ရောက်သည့်အခါကျမှသာ လူ၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် အစပြုသည်ဟုပင် ဆိုချင်တော့သည်။ ထိုအခါကျမှ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုသည် လူ၏ အုပ်ထိန်းကွပ်ကဲမှုအရ စီမံကိန်းချမှတ်ချက်အရ သိစိတ်အရ ဖြစ်ပေါ်လာတော့မည်ဖြစ်ပေသည်။ လူသည် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို ထိန်းသိမ်း၍လာရပေသည်။

ကုန်လုပ်ကိရိယာများအား စီမံကိန်းချထားသော လူမှုဦးတည်ချက်အရ ရောချလုပ်ကိုင်သွားစေမည်ဖြစ်သည်။ လူသည် သဘာဝကို ချုပ်ကိုင်လာနိုင်လိမ့်မည်။ သဘာဝကို အသွင်ပြောင်းလာနိုင်လိမ့်မည်။ သို့ဖြင့် လူ၏ နေထိုင်မှုစနစ်တွင်လည်း ပြောင်းသွားလိမ့်မည်။ လူ၏ အလုပ်အင်အား နည်းနည်းဖြင့် ထုတ်ကုန်များကို ထုတ်လုပ်လာနိုင်လိမ့်မည်။ မြို့နှင့်ကျေးတောတို့၏ ခြားနားခြင်းကို ပျောက်စေလိမ့်မည်။ ခွန်အားအလုပ်နှင့်ဉာဏ်အားအလုပ်တို့၏ ခြားနားခြင်းကို ပျောက်စေလိမ့်မည်။ လူမှုဖွဲ့စည်းပုံ၊ လူ့အမြင်လူ့ဓလေ့၊ လူ့နေထိုင်မှုစနစ် စသည်တို့အားလုံးလည်း လုံးဝပြောင်းလဲသွားကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများသည်လည်း ပဋိပက္ခ၊ တိုက်ပွဲတို့ကြားမှ ပေါ်ပေါက်နေကြလိမ့်မည်ဖြစ်ပေသည်။ အဟောင်းများသည် ချုပ်ငြိမ်းကာ အသစ်များ

သည် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်နေလိမ့်မည်ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် ယခင်အခါများကဲ့သို့ ပြင်းထန်သောပဋိပက္ခများ၊ လူမှုအုံကြွမှုများကား ဖြစ်ပေါ်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ အိန်ဂျယ်လ်စ် ပြောသကဲ့သို့ပင် “ကွန်မြူနစ်ဝါဒနှင့်အတူ လူ့ဘောင် သည် လိုခြင်းဆင်းရဲ၊ မရှိခြင်းဆင်းရဲမှ ကင်းလွတ်ကာ လွတ်လပ်ခြင်းနိဗ္ဗာန်သို့” ရောက်ရှိလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အိန်ဂျယ်လ်စ်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပေသည်။

“ယခင်ကဆိုလျှင် လူမှုလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ချက်ဥပဒေသများသည် သဘာဝနိယာမဥပဒေသများ၏ အတိုင်းသာ ဖြစ်ကြရသည်။ သို့ရာတွင် ကွန်မြူနစ်စနစ်သို့ရောက်သည်နှင့် လူမှုလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ချက်ဥပဒေသများသည် လူ၏စိတ်အလိုဆန္ဒအတိုင်း၊ ထိန်းချုပ်မှုအတိုင်းသာဖြစ် ကြရပေတော့မည်။ ယခင်က သဘာဝနှင့်သမိုင်း၏လမ်းကြောင်းအရသာ ဖြစ်ပေါ်သော လူမှုအဆောက်အအုံသည် ယခုလူ၏ အလိုအရသာ ဖြစ်ပေါ်ရပေတော့မည်။ သိစိတ်အပြည့်ရှိသော လူသည် သူ၏ သမိုင်းကို ပုံသွင်းပေးလိမ့်မည်။”

လူသည် သူ၏ လူမှုအဆောက်အအုံ၏ ဥပဒေသများကို နားလည်သိရှိကာ စုပေါင်းသိမ်းဆည်းနိုင်သောအချိန်၊ လူလူချင်းသွေးစုပ်ချယ်လှယ်မှုမရှိသောအချိန်၊ မွေးဖွားတိုးတက်လျက်ရှိသော အသစ်နှင့်ချုပ်ငြိမ်းပျက်စီးလျက်ရှိသော အဟောင်းတို့၏ ပဋိပက္ခကို ပြည့်စုံစွာနားလည်ချိန် စသည့်ကာလတို့၌ အဟောင်းကို ဖယ်ရှား၍ အသစ်ကို အစားထိုးရေးမှာ စီမံကိန်းတကျပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပဋိပက္ခမရှိ၊ အုံကြွမှုမရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ အဟောင်းနှင့်အသစ်တို့၏ ပဋိပက္ခရှိမရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း လူအချင်းချင်းတွင် ပဋိပက္ခသည် ပျောက်ကွယ်သွားကာ ပြဿနာများအား ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးစသော ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့်ပြည့်ဝသည့်နည်းလမ်းတို့ဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည်။

တီထွင်ဖန်တီးသော မနက်စိဝါဒ

သို့ဖြစ်ရာ အနုပညာလောမကို အောက်ပါအတိုင်း အကျဉ်းချုံး၍ ပြလိုပေသည်။

အနုပညာလောမသည် အညမညဆက်သွယ်မှု၊ ပြောင်းလဲမှု၊ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုစသည်တို့နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ ရုပ်ကျကျနားလည်သိမြင်မှုဖြင့် ပြောရလျှင် အနုပညာလောမသည် “သဘာဝ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ လူ့အတွေးအခေါ်ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုနှင့်ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုတို့၏ ယေဘုယျဥပဒေသများကို ဖော်ပြသောသိပ္ပံပညာဖြစ်သည်။”

အနုပညာလောမနည်းသည် ချဉ်းကပ်လေ့လာရေးနည်းဖြစ်သည်။ သဘာဝ၊ သမိုင်းနှင့်အားလုံးသော သဘာဝဖြစ်စဉ်၊ သမိုင်းဖြစ်စဉ်များကို ရုပ်ကျကျအသေးစိတ်လေ့လာသောနည်းဖြစ်သည်။ အနုပညာလောမသည် စိတ္တဇဆန်သော အဘိဓမ္မာစနစ်တရပ်၊ ဖော်မြူလာတခုမဟုတ်၊ နည်းတနည်းသာ ဖြစ်သည်။ အရာဝတ္ထုများကို ပြောင်းလဲပစ်ရေးအတွက် သိမြင်နားလည်အောင်လမ်းညွှန်သည်။

ယင်းတို့မှာ အနုပညာလောမ၏ သဘာဝနှင့်အနုပညာလောမနည်းတို့ဖြစ်သည်။ အနုပညာလောမ သိပ္ပံပညာသည် ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်လာ၍ အနုပညာလောမနည်းသည် အတွေ့အကြုံများဖြင့် ကြွယ်ဝလာခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အနုပညာလောမနည်းဖြင့် လေ့လာကြရသည်။ တိုးချဲ့ကြရသည်။ ပြင်ကြရသည်။ ပြဿနာသစ်များ၊ အတွေ့အကြုံသစ်များဖြင့် ကြွယ်ဝစေရသည်။ သို့ဖြင့် မှာက်စံဝါဒသည် တိုးတက်လျက်ရှိသော သိပ္ပံပညာတရပ်ဖြစ်ပေသည်။ **စတာလင်က** ပြောသည်မှာ-

“တရားသေကျသော မှာက်စံဝါဒနှင့်တီထွင်ဖန်တီးသော မှာက်စံဝါဒဟူ၍ ရှိသည့်အနက် ငါသည် တီထွင်ဖန်တီးသော **မှာက်စံဝါဒ**ကို လက်ခံကျင့်သုံးပေသည်။ တီထွင်ဖန်တီးသော မှာက်စံဝါဒအား အခြေအနေများဖြင့် အကိုက်ညီဆုံးဖြစ်အောင် ကျင့်သုံးနိုင်ရန်အတွက်၎င်း၊ ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော အခြေအနေများအရ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးနိုင်ရန်အတွက်၎င်း၊ နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေလေ့လာပေသည်။ ယင်းသည် သမိုင်းများမှ ကောက်နုတ်ချက်များ၊ ဆွဲခြင်း၊ ဥဒါဟရုဏ်ဆောင်ကြဉ်းခြင်းစသည်တို့ကို မပြုလုပ်ဘဲ တကယ်ဖြစ်ပေါ်နေသော အခြေအနေများကိုသာ လေ့လာပေသည်။ ယင်းသည် ကိုးကားချက်များ၊ ဆောင်ပုဒ်များကို ရွတ်ဆိုခြင်းမပြုဘဲ လက်တွေ့အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံပေသည်။ အတွေ့အကြုံများကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးပေသည်။ အမှားများမှ သစ်ဏ်းစာယူပေသည်။

မှာက်စံ-လီနင်ဝါဒသဘောတရားကို ပိုင်နိုင်လိုလျှင် ထိုသဘောတရား၏ အနှစ်သာရကို ကျေညက်အောင်ပြုလုပ်ပြီး ထိုသဘောတရားကို ပစ္စည်းမဲ့ လူတန်းစားတိုက်ပွဲ၏ အထူးထူးသော အခြေအနေများ အောက်ရှိတော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှု၏ လက်တွေ့ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။ **မှာက်စံ-လီနင်**ဝါဒသဘောတရားကို ပိုင်နိုင်လိုလျှင် တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှု၏ အတွေ့အကြုံသစ်များ၊ အခြေအနေသစ်များ၊ အဆိုပြုချက်သစ်များ၊ ကောက်ချက်များအရ၊ ထိုသဘောတရားအား ကြွယ်ဝစေရန် ကြိုးစားရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသဘောတရားအား တိုးချဲ့ပြန့်ပွားကာ သမိုင်း၏ အခြေအနေသစ်များနှင့်ကိုက်ညီသော ကောက်ချက်များ၊ အဆိုများကို ထိုသဘောတရား၏ အနှစ်သာရနှင့်အညီ ဖြည့်စွက်ပေးခြင်းဖြစ်ပေသည်။”

တီထွင်ဖန်တီးသော **မှာက်စံ**ဝါဒသည် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဝါဒနှင့်ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်သည်။ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးသမားများက “**မှာက်စံ**ဝါဒသည် တရားသေမဟုတ်” ဟုသာကြွေးကြော်လာကြသည်။ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဝါဒသည် **မှာက်စံ**ဝါဒမှ နောက်ပြန်ဆုတ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ တရားသေအယူအဆများကို ဆန့်ကျင်မည်ဟူသော ကြွေးကြော်သံများဖြင့် ဖုံးကွယ်ပြီး၊ **မှာက်စံ**ဝါဒကို စွန့်ခွာကာ ဓနရှင်တရားသေအယူအဆများနောက်သို့ လိုက်သွားပေသည်။ တီထွင်ဖန်တီး **မှာက်စံ**ဝါဒသည် **မှာက်စံ**၏ ရုပ်သဘောတရား၏ အနှစ်သာရကို ထိန်းသိမ်းကြွယ်ဝစေပေသည်။ ထို့ကြောင့် လီနင်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စတာလင်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

“လီနင်သည် **မှာက်စံ**နှင့်အိန်ဂျယ်လ်စ်တို့၏ သစ္စာအရှိဆုံး အမှန်ကန်ဆုံးသော သာဝကကြီးဖြစ်ပေသည်။ လီနင်သည် သူ့အယူအဆများကို ဖော် ထုတ်ရာတွင် **မှာက်စံ**ဝါဒ၏ စစ်မှန်ပြည့်စုံ

သော မူများပေါ် တွင် လုံးဝအခြေစိုက်ပေသည်။ လီနှင့်သည် မှာက်စံနှင့် အိန်ဂျယ်လစ်တို့၏ တရားကို လက်ခံရုံမျှမက ဆက်လက်သယ်ဆောင်သူလည်း ဖြစ်သည်။”

ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကိုဝေဖန်ရေး

မှာက်စံ-လီနှင့်ဝါဒကို ပိုင်နိုင်လိုလျှင် အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်းကို အသုံးပြုရမည်။ အသုံးပြုရင်းလည်း တိုးချဲ့ရမည်။ သို့အသုံးပြုတိုးချဲ့နိုင်ရန် လက်တွေ့ခန်းနှင့်အယူအဆခန်းနှစ်ရပ်စလုံးပင် ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးလိုသည်။

ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကိုဝေဖန်ရေးသည် အနုပညာလောမဂ္ဂဇင်း၏ နှလုံးသားပွတ်ဖြစ်သည်။ အယူအဆနှင့်လက်တွေ့သည် တခုနှင့်တခုညီညွတ်နေရမည်။ လက်တွေ့က ရှေ့ရောက်၍ အယူအဆက နောက်ကျနေလျှင်မဖြစ်။ အယူအဆသည် လက်တွေ့နှင့်ညီညွတ်နေရုံမျှမက ရှေ့ရောက်နေရမည်။ သို့မှသာ လက်တွေ့ကို ခေါင်းဆောင်နိုင်မည်။ လက်တွေ့သည် အယူအဆအလင်းရောင်မရှိဘဲ မှောင်ထဲတွင် စမ်းတဝါးဝါးလုပ်နေ၍မဖြစ်။ သို့ဖြစ်ရာ သဘောတရားနှင့်လက်တွေ့ညီညွတ်မှုရှိရန်အတွက် အထက်နှင့်အောက်၊ အောက်နှင့်အထက်၊ အပြန်ပြန်အလှန်လှန်စစ်ဆေးခြင်း၊ လေ့လာခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ်ရပေလိမ့်မည်။ မှန်သောအရာကို ရဲရဲတင်းတင်းအသိအမှတ်ပြု၍ မှားသောအရာ၊ မကောင်းသောအရာကိုလည်း ရဲရဲရင့်ရင့်ထင်းထင်းကြည့်တတ်ဖို့လိုသည်။ အမှားဟူသည် ရှောင်၍လွှဲ၍မရပေ။ သို့ရာတွင် အမှားကို တွေ့သည်နှင့် တပြိုင်နက် အမှား၏ ဇစ်မြစ်ကိုရှာဖွေကာ ပြင်ရန်ကြိုးစားသင့်သည်။ အမှားမှသစ်စာယူ၍ အမှန်သို့ရှေ့ရှုသင့်သည်။ **စတာလင်က** ဝေဖန်ရေးကို အောက်ပါအတိုင်း ဆိုသည်။

“ . . . အကြင်ပါတီသည် ဝေဖန်ရေးနှင့်ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိပါ။ အမှားများနှင့်ချို့ယွင်းချက်များကို လစ်လျူရှုခြင်းမပြုပါ။ ပါတီ၏ လုပ်ငန်း၌ တွေ့ရသော အမှားများမှ သစ်စာစာဆွဲထုတ်ကာ ပါတီဝင်များအား ပညာပေးသင်ကြားခြင်းပြုပါလျှင် ထိုအမှားကိုလည်း မည်သို့အချိန်မှီ ပြင်ဆင်ရမည်ကို သိရှိပါလျှင် ထိုပါတီသည် ဘယ်တော့မျှ ပြိုကွဲပျက်စီးလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ”

တခါတရံ၌ အကဲဖြတ်ချက်လွှဲသဖြင့် မတော်တဆအမှားများကို တွေ့ရတတ်သည်။ သို့ရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့်မူ ဓလေ့ဟောင်း၊ လုပ်နည်းကိုင်နည်းဟောင်းတို့ကြောင့် များစွာသော အမှားများ ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို တွေ့ရတတ်သည်။ မျှော်လင့်ထားသလို မဖြစ်လာသောအခါတွင် ဘယ်နေရာက မှားနေသည်ကို စစ်ဆေးရန်လိုသည်။ လေ့လာရန်လိုသည်။ သို့မှသာ အတွေ့အကြုံကြွယ်ဝကာ အမှန်သို့ ရောက်လာပေလိမ့်မည်။

စတာလင်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့သည်။

“ . . . တိုက်ပွဲ၏ ဖြစ်စဉ်အတွင်း၌၎င်း၊ ပဋိပက္ခများ၏ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်အတွင်း၌၎င်း၊ ထိုပဋိပက္ခများအား ကျော်လွှားရေးဖြစ်စဉ်အတွင်း၌၎င်း၊ ထိုပဋိပက္ခများအား အလင်း

ရောင်အောက်၌ ကြည့်မြင်ကာ ချေဖျက်ပစ်ရေးဖြစ်စဉ်အတွင်း၌၎င်း၊ ငါတို့ဖြတ်သန်းနေကြပေသည်။

... အစ၍ အချို့တို့သည် သေကြေပျက်စီးလျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသေကြေပျက်စီးနေကြသော အရာများသည် ငြိမ်သက်အေးချမ်းစွာ ပျက်စီးနေကြခြင်းမဟုတ်ဘဲ အကြောက်အကန် ငြင်းဆန်လျက်ရှိကြသည်။ တည်မြဲရေးအတွက် ခုခံလျက်ရှိကြသည်။ ချုပ်ငြိမ်းလုနီးပါးဖြစ်နေသော အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်နေလျက်ရှိကြသည်။ . . . ”

... ဘဝ၌ အချို့တို့သည် မွေးဖွားကြီးပြင်းနေကြသည်။ သို့ရာတွင် ထိုမွေးဖွားကြီးပြင်းနေသောအရာများသည် ငြိမ်သက်အေးချမ်းစွာ ကြီးပြင်းနေကြသည်မဟုတ်။ မိမိတို့၏ ဘဝတည်မြဲရေးအတွက် အော်ဟစ်လျက်၊ ရုန်းကန်လျက်၊ ခုခံလျက်ကြီးပြင်းနေကြသည်။

... ယင်းသို့ အသစ်နှင့်အဟောင်း၊ မွေးဖွားကြီးပြင်းလျက်ရှိခြင်းနှင့်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းတို့၏ အကြားရှိ ပဋိပက္ခသည်ကား၊ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု၏ အခြေခံပေတည်း။ ငါတို့၏ အမှားများ ချို့ယွင်းချက်များကို ပွင့်လင်းရှိသားစွာ မကြည့်မြင်နိုင်ခြင်း၊ မညွှန်ပြနိုင်ခြင်းတို့သည် ငါတို့၏ တိုးတက်ရေးလမ်းကို ပိတ်စေပေသည်။ သို့ရာတွင် ငါတို့သည် ရှေ့သို့ချီတက်လိုသဖြင့် ငါတို့သည် ငါတို့၏ လုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှိသားသော၊ တော်လှန်ရေးကျသော ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးကို ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးမရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု မရှိနိုင်ပေ။ ”

အခန်း(၁၂) အနုပညာလောကရုပ်ဝါဒနှင့်သိပ္ပံပညာ

အနုပညာလောကရုပ်ဝါဒသည် သိပ္ပံနည်းကျသောလောကအမြင် ဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို သိပ္ပံပညာတရပ်အသွင်သို့ ပြုဆီခြင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သိပ္ပံပညာကို တိုးချဲ့ခြင်း၊ သိပ္ပံပညာကို လူ့အနှယ်ကြီး၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံးပြုရန်ညွှန်ပြခြင်းစသည်တို့ကို ကြည့်လျှင် အနုပညာလောကရုပ်ဝါဒ၏ သိပ္ပံနည်းကျသောအသွင်လက္ခဏာများကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုရလျှင် အနုပညာလောကရုပ်ဝါဒသည် သိပ္ပံနည်းကျသော လောကအမြင်တခု ဖြစ်သည်။ ထိုလောကအမြင်သည် မည်သည့်အဘိဓမ္မာကိုမျှ “သိပ္ပံပညာ၏ အထက်ကျသည်” ဟု လက်မခံပေ။ ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်စပ်လျဉ်းသော အမြင်ဟူသမျှသည် သိပ္ပံပညာတွေ့ရှိချက်များကို အခြေခံသည်ဟုသာ ယူဆသည်။

သိပ္ပံပညာတိုးတက်လာခြင်းသည် ရုပ်ဝါဒက စိတ်ဝါဒအပေါ် အောင်မြင်မှုထူထပ်ကြီးမားလာခြင်းဖြစ်သည်။ လောကအမြင်သည် ရုပ်ကျရုံမျှမက အနုပညာလောကရုပ်မည်ဟုလည်း သိပ္ပံပညာက ညွှန်ပြခဲ့သည်။ စွမ်းအင်များ ပြောင်းလဲခြင်းသဘောတရား၊ ဒါဝင်၏ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှုသဘောတရား၊ ကလာပ်စည်းများဖွဲ့စည်းမှုသဘောတရားစသော သိပ္ပံပညာသိပ္ပံပညာတွေ့ရှိချက်များအားလုံးသည် သဘာဝ၏ အနုပညာလောကသဘောကို ထင်ရှားပြခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် အရင်းရှင်သိပ္ပံပညာသည် အကြပ်အတည်းကြီးကို တွေ့နေရသည်။ (၁) သိပ္ပံပညာသုတေသနလုပ်ငန်းကို အရင်းရှင်လက်ဝါဒကြီးအုပ် လုပ်ငန်းများနှင့်စစ်လုပ်ငန်းများအတွက် ပြုလုပ်ခြင်း။ (၂) သိပ္ပံပညာအသစ်တွေ့ရှိချက်များနှင့်စိတ်ဝါဒဆန်သော တက္ကဓပဒကျသောအယူအဆများ ဆန့်ကျင်နေကြခြင်းစသည့် အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

သိပ္ပံနည်းကျသော လောကအမြင်

မာ့ကစ်-လီနင်ဝါဒပါတီ၏ လောကအမြင်ဖြစ်သော အနုပညာလောကရုပ်ဝါဒသည် သိပ္ပံနည်းကျသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အရာဝတ္ထုများကို တင်ကူးယူဆချက်များ(စိတ်ဝါဒဆန်သော စိတ်ကူးများ)ဖြင့် မကြည့်ဘဲ နဂိုရ်အရှိအတိုင်း ကြည့်မြင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အရာဝတ္ထုများကို ကြည့်မြင်ရာ၌ အကယ်အဟုတ်ဖြစ်သော စူးစမ်းရှာဖွေမှုများ၊ အတွေ့အကြုံများကိုသာ အခြေပြုရမည်။ လက်တွေ့ဖြင့် စမ်းသပ်စစ်ဆေးရမည်ဟု အနုပညာလောကနည်းက ညွှန်ပြသည်။

အနုပညာလောကရုပ်ဝါဒဟူသည် အရာဝတ္ထုများကို ၎င်းတို့၏ နဂိုရ်အရှိအတိုင်းသိမြင်နားလည်ခြင်း၊ (ရုပ်ဝါဒ)နှင့်အဟုတ်တကယ်ရှိသော ၎င်းတို့၏ အညမညဆက်သွယ်မှု၊ လှုပ်ရှားမှု(အနုပညာလောကနည်း)တို့အတိုင်း သိမြင်နားလည်ခြင်း မည်ပေသည်။

မာ့ကစ်ဝါဒသည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို သိပ္ပံပညာတရပ်အနေဖြင့် ပြဆိုလိုက်ခြင်းဖြင့် သိပ္ပံ

နည်းကျသောအသွင်ကို ဆောင်ပေသည်။

မာ့က်စ်၏ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသည် စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒီသမားတို့၏ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနှင့်ခြားနားပေသည်။ စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒီများသည် စံပြုလူ့အဖွဲ့အစည်းကလေးတခုကိုသာ ထူထောင်၍ လက်တွေ့တွင် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအောင်မြင်အောင် မည်သို့လုပ်ရမည်ကို မပြနိုင်ခဲ့ပေ။ အခြားတဘက်တွင် **မာ့က်စ်**ဝါဒသည် သမိုင်း၏ တကွဲလှုပ်ရှားမှု၊ အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ စီးပွားရေးဥပဒေသများကိုစနစ်တကျ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအား သိပ္ပံပညာတရပ်အဖြစ် ပုံသွင်းခဲ့ပေသည်။ သို့ဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒစနစ်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ တရွေ့ရွေ့နှင့် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ် ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်အရ မလွဲမသွေပေါ်ပေါက်ရမည်ဟု၎င်း၊ အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ တိုက်ပွဲကို မည်သို့ဆင်နွှဲရမည်ဟု၎င်း ပစ္စည်းမဲ့အာဏာရှင်အဖြစ်ကို မည်သို့ထူထောင်ရမည်ဟု၎င်း **မာ့က်စ်ဝါဒ**က ပြောခဲ့ပေသည်။

မာ့က်စ်ဝါဒသည် လူကို၎င်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို၎င်း၊ သမိုင်းကို၎င်း၊ သိပ္ပံနည်းကျစွာ ရှုမြင်ပေသည်။ ဤသည်ကို **အိန်ဂျယ်လ်စ်**က အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့ပေသည်။

“ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသည် သိပ္ပံပညာတရပ်ဖြစ်လာပေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအား သိပ္ပံပညာတရပ်ကဲ့သို့ လေ့လာရန် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒက တောင်းဆိုပေသည်။”

တိကျသောဥပဒေသများအရ လူ့သမိုင်းသည် တဆင့်မှတဆင့်သို့ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်နေကြောင်းကို လူ့အဖွဲ့အစည်းအား သိပ္ပံနည်းကျစွာ လေ့လာခြင်းဖြင့် သိနိုင်ပေသည်။ ယင်းဖြစ်တိုးတက်မှုတွင် လူသည် တက်ကြွလှုပ်ရှားသော အင်အားစုဖြစ်ပေသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု ဥပဒေသများကို သိမြင်နားလည်ခြင်းဖြင့် တိုက်ပွဲများကို ရှေ့ဆောင်နိုင်ကာ ဆိုရှယ်လစ်အနာဂတ်ကို ဖန်တီးနိုင်ပေသည်။ သို့ဖြင့် သိပ္ပံနည်းကျသော ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသည် သိပ္ပံပညာရပ်တခုဖြစ်လာပေသည်။

ယခုအခါ သဘာဝသိပ္ပံကို လေ့လာသူများ ခေါင်းရှုပ်နေကြသော ပြဿနာတရပ်ရှိပေသည်။ ယင်းမှာ သိပ္ပံပညာတွေ့ရှိချက်များကို အစိုးရများက အသုံးပြုရကောင်းမှန်း မသိသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် သိပ္ပံပညာရှင်များသည် အနုမြူဓာတ်အားကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အစိုးရများက ကောင်းကျိုးအတွက်မသုံးဘဲ အဖျက်လက်နက်များ ပြုလုပ်ရေးတွင် သုံးစွဲနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် လူအများကပင် သိပ္ပံပညာသည် ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးကိုသာ ပေးသည်။ သိပ္ပံပညာမရှိခဲ့လျှင် အကောင်းသားဟူ၍ များစွာ တွေးခေါ်စပြုလာကြသည်။

ယင်းသို့သော သိပ္ပံပညာတွေ့ရှိချက်များကို လူ့အနှယ်ကြီး၏ ကောင်းကျိုးအတွက် မည်သို့အသုံးချမည်နည်း။ သိပ္ပံနည်းကျသောဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ **မာ့က်စ်လီနင်**ဝါဒတခုတည်းသာလျှင် ဤပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ပေသည်။ သမိုင်းကို မည်သည့်အင်အားစုများက ပြုပြင်ဖန်တီးနေသည်ဆိုသည့်အချက်ကို၎င်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို မည်သူတွေ့က ပြောင်းပစ်နိုင်၍ အနာဂတ်ကို မည်သူတွေ့က ဖန်တီးနိုင်သည့်အချက်ကို၎င်း၊ **မာ့က်စ်လီနင်**ဝါဒက ပြသပေသည်။ ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာ

ကို လူ့အနှယ်ကြီး၏ ကောင်းကျိုးအတွက် မည်သို့အသုံးချရမည်ဆိုသည့်အချက်ကို၎င်း၊ သိပ္ပံပညာ၏ ယနေ့အကြပ်အတည်းကို မည်သို့ဖြေရှင်းရမည်ဆိုသည့်အချက်ကို၎င်း၊ **မာ့က်စ်လီနင်**ဝါဒကပင် ညွှန်ပြပေသည်။ အနုမြူဓာတ်အားကို မည်သို့အသုံးချရမည်ကို ရူပဗေဒက ညွှန်ပြသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းဓာတ်အားကို လူမှုကောင်းကျိုးအတွက် မည်သို့အသုံးချရမည်ဆိုသည်ကိုမူ ရူပဗေဒက ညွှန်ပြခြင်းမပြုနိုင်တော့ပေ။ ယင်းသို့ ညွှန်ပြနိုင်သော အရာမှာ အနုမြူ၏ သိပ္ပံပညာမဟုတ်ဘဲ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သိပ္ပံပညာသာ ဖြစ်ပေသည်။ **မာ့က်စ်**ဝါဒသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သိပ္ပံပညာဖြစ်ပေသည်။

သိပ္ပံပညာနှင့်ရုပ်ဝါဒ

အနုပညာလောကမှတ်တမ်းသည် “သိပ္ပံပညာ၏ အထက်” တွင် တည်ရှိသော အဘိဓမ္မာမဟုတ်ပေ။

အချို့ကမူ အဘိဓမ္မာဆိုသည်မှာ “သိပ္ပံပညာ၏ အထက်” က ထားရမည်ဟုဆိုကြသည်။ သို့ဆိုခြင်းအားဖြင့် သူတို့သည် ကမ္ဘာလောကကြီးကို ရှုမြင်ရာတွင် သိပ္ပံပညာအခြေခံ၊ လက်တွေ့နှင့်အတွေ့အကြုံများမှ ကင်းကွာကာ၊ စိတ်ကူးဖြင့် ရမ်းရော်မှန်းဆကြည့်ရာရောက်ပေသည်။ ဤသို့ “အထက်မှစီး၍မြင်သော” အမြင်ဖြင့် သူတို့သည် သိပ္ပံပညာကို အဘိဓမ္မာ၏ လက်အောက်ခံအဖြစ်ထားလိုကြသည်။ အဘိဓမ္မာသည် မြင့်သောပညာရပ်ဖြစ်၍ သိပ္ပံပညာရပ်သည် နိမ့်သောပညာရပ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

သို့ရာတွင် **မာ့က်စ်**ဝါဒသည် ယင်းအယူအဆကို လက်မခံပေ။ ယင်းကို **အိန်ဂျယ်လ်စ်**က အောက်ပါအတိုင်း ပြောခဲ့ပေသည်။

“... အဘိဓမ္မာတရပ်သည် သိပ္ပံပညာရပ်များ၏ အထက်က ရှိရမည်ဆိုသောအချက်ကို ခေတ်သစ်ရုပ်ဝါဒ(မာ့က်စ်ဝါဒ)က လက်မခံတော့ပေ။ သီးခြားသောသိပ္ပံပညာရပ်သည် ၎င်းနှင့် အရာဝတ္ထုများအားလုံး၏ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းမှုကြီး(အဘိဓမ္မာတခုလုံး)တို့ မည်သို့ဆက်စပ်နေသည်ကို ခွဲခြားရှင်းလင်းပြသည့်ပညာရပ်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းမှုစနစ်ကြီး(အဘိဓမ္မာ)ကို ပြန်၍ လေ့လာသောသိပ္ပံပညာဟူ၍ မည်သို့ရှိနိုင်ဦးတော့မည်နည်း... ”

၎င်းကဆက်လက်၍ . . .

“အနုပညာလောကမှတ်တမ်းသည်လည်း အဘိဓမ္မာတရပ် မဟုတ်တော့ပေ။ မိမိ၏ ခိုင်မာမှန်ကန်မှုကို သိပ္ပံပညာရပ်ဖြင့် ယှဉ်တွဲ၍ပြဆိုသော သာမန်လောကအမြင်တရပ်မျှသာ ဖြစ်ပေသည်” ဟု ပြောခဲ့သေးသည်။

ထို့ကြောင့် သဘာဝနှင့်သဘာဝအရာများ၊ ဖြစ်စဉ်များနှင့်၎င်းတို့အချင်းချင်း အညမညဆက်သွယ်မှုများ၊ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုဥပဒေများ စသည်တို့ကို ကြည့်မြင်ရာတွင် အဘိဓမ္မာတေးခေါ် မှုအရ ကြည့်မြင်ခြင်းမပြုသင့်ဘဲ သဘာဝသိပ္ပံပညာ၏ စူးစမ်းရှာဖွေမှု ရှုဒေါင့်မှသာကြည့်

မြင်သင့်ပေသည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့်ယင်း၏ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအား သိပ္ပံနည်းကျကျ လေ့လာစူးစမ်းမှုသည် ဘယ်တော့မှ ပြီးပြည့်စုံနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သို့သိပ္ပံနည်းကျကျ လေ့လာ၍မရသောအရာများကို အဘိဓမ္မာတွေးခေါ်မှုများဖြင့် မှန်းဆ၍လည်း ရနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ဥပမာ - သက်ရှိဘဝသည် ပရိတိန်းဓာတ်စသော အချို့သောသက်ဝင်ရုပ်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည်ဟု သိပ္ပံကျကျ စူးစမ်းမှုများအရ သိရှိရပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသက်ဝင်ရုပ်များနှင့်တကွ သက်ရှိဘဝသည် မည်သို့ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းကို ရှာဖွေမတွေ့သေးပေ။ သို့မတွေ့သေးသောအရာကို ဘာကြောင့် အဘိဓမ္မာတွေးခေါ်မှုများဖြင့် မှန်းဆကြည့်မြင်နေကြဦးမည်နည်း။ သက်ရှိဘဝ ဘယ်သို့စတင်ကြောင်းကို သိပ္ပံနည်းကျသော စူးစမ်းမှုဖြင့်သာ သိရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါလော။

ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆိုဗီယက်သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သူ **ဝီရော့က သူ၏** “လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံပညာရပ်များဆိုင်ရာ **လီနင်** အကယ်ဒမီမှတ်တမ်း” တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

“သိပ္ပံပညာသည် သက်ရှိဘဝကို၎င်း၊ သက်ရှိနှင့်သက်မဲ့ ပရိတိန်းဓာတ်များကို၎င်း၊ ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်ပေပြီ။ သို့ရာတွင် ဘယ်အရာသည် ပရိတိန်းဓာတ်ဖြစ်သည်။ ဘယ်အရာသည် သက်ရှိဘဝဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ဘယ်မှအစပြုသည်ဆိုသည့်ပြဿနာများကိုမူ သိပ္ပံပညာသည် ရှာဖွေမတွေ့ရှိသေးပေ။ ပရိတိန်းဓာတ်အကြောင်းကို သိလိုလျှင် အနိမ့်ဆုံးမှ အမြင့်ဆုံးအထိ စမ်းသပ်မှုအမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ရပေဦးမည်။ စမ်းသပ်မှုသည် ပဌမ၊ စမ်းသပ်မှုသည် ဒုတိယ၊ စမ်းသပ်မှုသည် တတိယဖြစ်ပေသည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် အရာတိုင်းကို သိပ္ပံပညာစူးစမ်းမှုဖြင့်သာ နားလည်နိုင်ပေသည်။ အရာဝတ္ထုများ၊ ဖြစ်စဉ်များ၊ ပြောင်းလဲမှုများအားလုံးသည် ရုပ်အကြောင်းတရားကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ထာဝရဘုရားသခင် သို့မဟုတ် ဝိညာဉ်တော် သို့မဟုတ် အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်၏ ဖန်တီးမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာ၏ တွေ့ရှိချက်တိုင်းသည် ရုပ်ဝါဒ၏ တိုးတက်မှု၊ ရုပ်ဝါဒ၏ အောင်ပွဲဖြစ်လေသည်။ စိတ်ဝါဒ၏ ဆုတ်ယုတ်မှု၊ စိတ်ဝါဒ၏ အရှုံး ဖြစ်ပေသည်။

သိပ္ပံပညာနှင့်အနုပဋိလောမ

သိပ္ပံပညာတိုးတက်သည်နှင့်အမျှ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ကြည့်မြင်သောရုပ်ဝါဒအမြင်သည် ကြည်လင်ပီသလာပေသည်။ ပို၍တိကျခိုင်မာလာလေသည်။ ထို့ကြောင့် “သဘာဝသိပ္ပံပညာသည် တွေ့ရှိချက်အသစ်တခုကို ရလာတိုင်း ရုပ်ဝါဒသည်လည်း ၎င်း၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ပြောင်းရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်” ဟု အိန်ဂျယ်လ်စ်က ပြောခဲ့ပေသည်။ လွန်ခဲ့သည့်အနှစ်တရာအတွင်း တွေ့ရှိခဲ့သော သိပ္ပံပညာ တွေ့ရှိချက်များကြောင့်လည်း ရုပ်ဝါဒသည် အသွင်ပြောင်းလဲကာ ပို၍ အနုပဋိလောမနည်း

ကျလာခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤသည်ကို အိန်ဂျယ်လစ်က . . .

“အသစ်တွေရှိချက်များကြောင့် ပြောင်းလဲလာသော သဘာဝသိပ္ပံပညာအယူအဆများသည် သဘာဝအချင်းအရာများ၏ အနုပညာလောကကျသော အသွင်လက္ခဏာကို ထင်ရှားစွာ ပြခဲ့သည်။ အနုပညာလောကကို ဆန့်ကျင်သူများကပင် ယင်းအချက်ကို အသိအမှတ်ပြုလာရပေသည်။

“သဘာဝသည် အနုပညာလောက၏ မှတ်ကျောက်ဖြစ်ပေသည်။ ခေတ်သစ်သဘာဝသိပ္ပံပညာသည် ယင်းမှတ်ကျောက်ထွင် စမ်းသပ်စစ်ဆေးရန်အတွက် ကြွယ်ဝများပြားသော အရာများကို ထုတ်လုပ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ယင်းသည်ပင်လျှင် သဘာဝ၏ ဖြစ်စဉ်သည် အနုပညာလောကကြောင်းကို သက်သေပြလျက်ရှိပေသည်”

ဆယ့်ကိုးရာစုနှစ်အတွင်းရရှိခဲ့သော သိပ္ပံပညာတွေ့ရှိချက်ကြီးသုံးရပ်သည် အနုပညာလောကမှန်ကန်ကြောင်းကို သက်သေထူခဲ့သည်ဟု အိန်ဂျယ်လစ်က ညွှန်ပြခဲ့သည်။

ယင်းတွေ့ရှိချက်ကြီးသုံးရပ်မှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်သည်။

(၁) ကလာပ်စည်းသည် ယူနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုယူနစ်ကို ပေါင်းခြင်း၊ နှုတ်ခြင်းအားဖြင့် အပင်၊ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်တို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာဖွံ့ဖြိုးရသည်ဟူသော ကလာပ်စည်း(စဲလ်)သဘောတရား။ (၁၈၃၉-ခုနှစ်တွင် ရွန်းဆိုသူသိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦး တွေ့ရှိခဲ့သည်။)

(၂) ဓာတ်အားများ အသွင်ကူးပြောင်းပုံသဘောတရား။ (၁၈၄၅-ခုနှစ်တွင် မေယာဆိုသူ သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦးက တွေ့ရှိခဲ့သည်။)

(၃) တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းသဘောတရား။ (၁၈၅၉-ခုနှစ်တွင် ဒါဝင်က တွေ့ရှိခဲ့သည်။)

ဤတွေ့ရှိချက်ကြီးသုံးရပ်သည် အနုပညာလောကတွင် မည်မျှအရေးကြီးပုံကို အကျဉ်းချုပ်၍ ကြည့်ကြစို့။

ဥပမာ - ဓာတ်အားများ အသွင်ကူးပြောင်းပုံသဘောတရား။ အပူရှိန်သည် ဓာတ်တပါးဖြစ်၍ ရုပ်ခန္ဓာများတွင် ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နှင့်ရှိနေကြသည်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား သံလိုက်ဓာတ်အားစသည်တို့သည်လည်း ရုပ်ခန္ဓာပေါ်တွင် လှုပ်ရှားနေကြသည့် “အင်အားစု” များဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် ရုပ်ခန္ဓာပေါ်တွင် ၎င်း၊ ရုပ်ခန္ဓာထဲ၌ ၎င်း၊ လှုပ်ရှားနေကြသည့် အပူဓာတ်၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်၊ သံလိုက်ဓာတ်စသည်တို့သည် တခုနှင့်တခု သီးခြားကင်းကွာ တည်ရှိနေကြသည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဆယ့်ကိုးရာစုနှစ်အတွင်းတွင် ဓာတ်အားအသွင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် ထိန်းသိမ်းမှုသဘောတရားကို တွေ့ရှိလာသည်။

“စက်ယန္တရားလှုပ်ရှားမှု၊ အပူဓာတ်၊ အပူရှိန်ဓာတ်၊ (အလင်းရောင်နှင့်အလင်းရောင်မှ ရသော အပူရှိန်စသည်) လျှပ်စစ်ဓာတ်၊ သံလိုက်ဓာတ်၊ ဓာတုဗေဒဓာတ်အားစသည်တို့သည် လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုကို ထင်ရှားပြနေသော အရာများဖြစ်ချေသည်။ ထိုဓာတ်များသည် အချိုးကျပေါင်းစပ်လှုပ်ရှားကာ ဓာတ်တမျိုးမှ အသစ်တမျိုးသို့ ကူးကာ အသွင်အမျိုးမျိုးပြောင်းနေကြ

သည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝ၏ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုတခုလုံးသည်လည်း အသွင်တခုမှ တခုသို့ ကူးပြောင်းနေသောဖြစ်စဉ်သာ ဖြစ်ပေသည်” (အိန်ဂျယ်လစ်)

သို့ဖြစ်ရာ ယင်းသို့ဓာတ်အားများအသွင်ကူးပြောင်းမှုကို ဘယ်အဘိဓမ္မာတွင်မှ ရှာမတွေ့နိုင်ပေ။ သိပ္ပံပညာတွင်သာ ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ဥပမာ - ရေငွေ့ငွေ့ဖြင့် မောင်းနှင်သည့် အင်ဂျင်စက်ကို ကြည့်ကြစို့။ ကျောက်မီးသွေးကို မီးရှို့ခြင်းဖြင့် အပူရှိန်ထွက်လာသည်။ မီးသည် ရေငွေ့ငွေ့ကို ထုတ်လုပ်သည်။ ရေငွေ့ငွေ့သည် ဆလင်ဒါမှတစ်ဆင့် ပစ္စတန်ကို တွန်းသည်။ ပစ္စတန်သည် စက်၏ ဘီးများကို လည်စေသည်။ သို့ဖြင့် အပူသည် စက်ယန္တရားလှုပ်ရှားမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေလေသည်။

တဖန် ကျောက်မီးသွေးမှ ထုတ်လုပ်လိုက်သော ဓာတ်အားသည် ဘယ်ကလာသနည်း။ သိပ္ပံပညာက ရှာဖွေတွေ့ရှိပေပြီ။ အပူသည် နေရောင်ခြည်မှရရှိသည်။ နေရောင်ခြည်သည် သစ်ပင်များ၏ ပင်စည်ထဲတွင် ကြာရှည်စွာ ကိန်းဝပ်နေသည်။ သစ်ပင်သည် ကျောက်မီးသွေးကိုဖြစ်စေသည်။ သို့ဖြင့် ကျောက်မီးသွေးကို မီးရှို့လိုက်သောအခါ အပူဓာတ်ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ တဖန် နေထဲရှိ အပူသည် ဘယ်ကလာသနည်း။ နေ၏ အတွင်းရှိ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဓာတ်အတွင်းရှိ စကြာဝဠာ အနုမြူမှုများမှ ပေါ်လာပေသည်။

ယင်းတွေ့ရှိချက်ကို မူလက ဓာတ်အား ထိန်းသိမ်းမှုသဘောတရားဟု ခေါ်ပေသည်။ ယင်း၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ဓာတ်အားဟူသည် ကြေပျက်သွားခြင်းမရှိ၊ တည်၍နေသည်။ ဓာတ်အားသည် အသွင်တမျိုးမှ တမျိုးကူးပြောင်းနေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ အိန်ဂျယ်လစ်ကမူ ယင်းသဘောတရားကို ဓာတ်အားအသွင် ကူးပြောင်းမှုသဘောတရားဟုခေါ်ပေသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ ဓာတ်အားဟူသည် ရုပ်၏ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုပုံသဏ္ဍာန်တမျိုးမှတမျိုးသို့ ကူးပြောင်းနေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ (အပူဓာတ်မှ စက်ယန္တရားကို လည်စေသောဓာတ်သို့ ကူးပြောင်းနည်းမျိုး။)

သို့ဖြင့် ရူပဗေဒသည် အသွင်ကူးပြောင်းမှုများ၏ သိပ္ပံပညာတရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ရုပ်ဖြစ်စဉ်များ ပုံစံများ၊ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားမှုများကို တသီးတခြားစီ လေ့လာခြင်းမပြုဘဲ ၎င်းတို့၏ အညမညဆက်သွယ်မှုသဘောတရားအရ လေ့လာသောသိပ္ပံပညာရပ် ဖြစ်ပေသည်။

ဤအနုပဋိလောမ၏ သဘောကို **အိုင်စတိုင်း**၏ နောက်ဆုံးတွေ့ရှိချက်တွင်လည်း ထပ်မံတွေ့ရပြန်သည်။ **အိုင်စတိုင်း**က အစိုင်အခဲကို ဓာတ်အားအဖြစ် ကူးပြောင်းနိုင်သည်ဟု တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ယခင်ကမူ အစိုင်အခဲဆိုသည်မှာ ဓာတ်အားအဖြစ် ကူးပြောင်း၍ မရဟု ထင်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ (အလေးချိန်၊ ဖိနှိပ်မှုကို တုံ့ပြန်အားစသည်)သို့ရာတွင် အစိုင်အခဲဆိုသည်မှာလည်း အသွင်တမျိုးမှ တမျိုးသို့ ဓာတ်အားအဖြစ် ကူးပြောင်းနိုင်သည်ကို **အိုင်စတိုင်း**က တွေ့ရှိလာခဲ့သည်။ ဥပမာ အစိုင်အခဲကို အပူရှိန်အပူဓာတ်အဖြစ် ကူးပြောင်းနိုင်သည်။ သို့ဖြင့် အစိုင်အခဲနှင့်ဓာတ်အားသည် သီးခြားတည်နေသောအရာများ မဟုတ်ဘဲ အနုပဋိလောမနည်းအရ အညမညဆက်သွယ်နေသော အရာဝတ္ထုများ ဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့လာရသည်။

ဒါဝင်၏ တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲမှုသဘောတရားသည်လည်း အနုပညာလောက ရုပ်ဝါဒ၏ မှန်ကန်မှုကို ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။

မျိုးနွယ်ရှိ၍ ထာဝရဘုရားသခင်က သီးခြားဖန်တီးသည်ဟု ယခင်က ယူဆခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် မျိုးနွယ်သည် ထာဝရဘုရားသခင်၏ ဖန်ဆင်းမှုမဟုတ်ကြောင်း၊ သဘာဝရွေးချယ်မှုအရ မျိုးနွယ်တို့သည် တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို ဒါဝင်က ညွှန်ပြခဲ့သည်။ ဥပမာ - ရေသတ္တဝါဖြစ်သော ငါး၏ ဆီးအိမ်သည် ကုန်းသတ္တဝါ၏ အဆုတ်အဖြစ် သို့ပြောင်းလဲလာကြောင်းကို၎င်း၊ တွားသွားသော တိရစ္ဆာန်များ၏ အကြေးများသည် ငှက်များ၏ အတောင်ဖြစ်လာကြောင်းကို ၎င်းပြဆိုခဲ့သည်။ ဘူမိဗေဒတွင် မြေလွှာများပြောင်းလဲကြပုံကို ကြည့် လျှင်လည်း တရွေ့ရွေ့နှင့်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲမှု ဒါဝင်၏ သဘောတရားမှန်ကန်ကြောင်းကို တွေ့ ရသည်။

ကလာပ်စည်း(စဲလ်)သဘောတရားတွင်လည်း အလားတူပင် ဖြစ်သည်။ ယခင်ကမူ အပင်များ၊ တိရစ္ဆာန်များ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရိုးတွင်းချဉ်ဆီများကြောင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့သည်ဟု ယူဆသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်း၌ ခန္ဓာကိုယ်သည် ကလာပ်စည်းများ၏ အတိုးအလျှော့ကို လိုက်၍ ဖွံ့ဖြိုးခဲ့သည်ဟု တွေ့ရှိလာသည်။ ကလာပ်စည်းသဘောတရားသည် အညမညဆက်သွယ်မှု၊ လှုပ်ရှားမှုကို ပြသောသဘောတရားဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် သဘာဝသိပ္ပံပညာသည် အနုပညာလောကမှန်ကန်ကြောင်းကို သက်သေပြခဲ့သည်။

အရင်းရှင်စနစ်အတွင်း သိပ္ပံပညာ၏ အကြပ်အတည်း။

အရင်းရှင်စနစ်သည် ယနေ့အချိန်၌ အထွေထွေအကြပ်အတည်းကြီးကို ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ထို့ကြောင့် အရင်းရှင်သိပ္ပံပညာသည်လည်း အကြပ်တည်းဆိုင်နေရသည်။ မည်သို့သော အကြပ်အတည်းနည်း။

အကြပ်အတည်းနှစ်မျိုးရှိသည်။

ပဌမ၊ သိပ္ပံပညာသုတေသနလုပ်ငန်း အကြပ်အတည်းဖြစ်သည်။ အရင်းရှင်ကုန်လုပ်စွမ်းအားစုများနှင့်အတူ သိပ္ပံပညာသည် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ သို့ရာတွင် သိပ္ပံပညာသုတေသနသည် တဦးချင်းလုပ်နိုင်သော လုပ်ငန်းမဟုတ်၊ အဖွဲ့အစည်းလိုသည်။ ကိရိယာတန်ဆာပလာလိုသည်။ ငွေလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာသုတေသနများကို ပြုလုပ်ကြသောအခါတွင် လက်ဝါးကြီးအုပ်လုပ်ငန်းကြီးများက ငွေအရင်းအနှီးစိုက်ထုတ်ကြသည်။ သို့ဖြင့် သိပ္ပံပညာသုတေသနလုပ်ငန်းသည် လက်ဝါးကြီးအုပ်လုပ်ငန်းများ စစ်ဝါဒီများ၏ လက်အောက်သို့ ကျရောက်လာလေသည်။ သိပ္ပံပညာသည် အမြတ်အစွန်းရရှိရေးနှင့်စစ်နိုင်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြုသည့်အရာဖြစ်လာတော့သည်။ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ သိပ္ပံပညာရှင်ကြီးဖြစ်သူ ပါမောက္ခဂျွန်၊ ဒီ၊ ကာနယ်လ်က အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့သည်။

“ . . . ဥပမာအားဖြင့် အပင်များ၏ ခန္ဓာဗေဒနှင့်ပတ်သက်သော သိပ္ပံပညာသည် များစွာခေတ်နောက်ကျ၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ပေသည်။ ရှင်းရှင်းပြောရလျှင် ငွေကြေးမတတ်နိုင်သောကြောင့် ဤပညာရပ်သည် နောက်ကျနေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အရင်းရှင်စနစ်အောက်တွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံပညာ၏ အခြေအနေသည်လည်း ခေတ်နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ထိုပညာရပ်တွင် သုတေသနပြုလုပ်ရန် အခြေအနေမပေးသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ အချို့သိပ္ပံပညာရပ်များမှာ ငွေကြေးစိုက်ထုတ်သုံးစွဲခြင်း မပြုကြသဖြင့် တိမ်ကောပပျောက်မတတ်ဖြစ်နေကြ၏။ အချို့သိပ္ပံပညာရပ်များမှာ ငွေကြေးစိုက်ထုတ်သုံးစွဲခြင်း မပြုကြသဖြင့် တိမ်ကောပပျောက်မတတ်ဖြစ်နေကြ၏။ ယင်းအချက်မှာ စိတ်ဝင်စားဘွယ်ကောင်းပေသည်။ ဥပမာ - ဘူမိဓာတုဗေဒပညာရပ်သည် တိမ်ကောမတတ်ဖြစ်နေပေပြီ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရေနံလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများက ဘူမိဓာတုဗေဒပညာသုတေသနလုပ်ငန်းများကို တင်းကြပ်စွာ လျှို့ဝှက်ထားကြသောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြင့် အရင်းရှင်စနစ်အောက်၌ သိပ္ပံပညာသည် စီးပွားရေးသဘောဆန်လာသည်။ စစ်အသွင်ဆောင်လာသည်။ ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာသည် ဖရိုဖရဲဖြစ်လာကာ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဘဝသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ သိပ္ပံပညာကို ဤအခြေမှ ကျော်လွန်အောင် ဘာလုပ်ကြရမည်နည်း”

သိပ္ပံပညာအား အလွဲသုံးစားပြုလုပ်နေခြင်းကို တားဆီးပစ်ရမည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သို့ ချီတက်ခြင်းသာလျှင် သိပ္ပံပညာအား လူ့အနှယ်ကြီး၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် မှန်ကန်စွာ အသုံးပြုရေးကို ဖြစ်စေနိုင်ပေသည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သည် ကုန်လုပ်စွမ်းအားစုများအား စီမံကိန်းချ၍ စနစ်တကျတိုးတက်စေကာ လူ့အကျိုးစီးပွားအတွက် ဖြစ်စေသကဲ့သို့ သိပ္ပံပညာအားလည်း ထိုနည်းအတိုင်း ဖြစ်စေပေလိမ့်မည်။

သိပ္ပံပညာ၏ ဒုတိယအကြပ်အတည်းမှာ သိပ္ပံပညာတွေးခေါ်မှုများ၏ အကြပ်အတည်းဖြစ်သည်။ မည်သို့နည်း။

သိပ္ပံပညာ၏ အဓိကတာဝန်မှာ ကမ္ဘာလောကကြီးအား စေ့ဆော်မောင်းနှင်နေသည့်ဥပဒေများ၊ အညမညဆက်သွယ်မှုများကို ရှာဖွေရန် ဖြစ်သည်။ သို့ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်းဖြင့် လူသည် အသိဉာဏ်ကြွယ်ဝကာ ကုန်လုပ်ရေးကို တိုးတက်လာစေရန် ဖြစ်ပြီး စားဝတ်နေရေးပြည့်စုံကောင်းမွန်လာစေရန် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အရင်းရှင်စနစ်အတွင်းတွင် သိပ္ပံပညာသဘောတရားများသည် ဓနရှင်အယူအဆများနှင့်ပဋိပက္ခဖြစ်နေကြသည်။ ဓနရှင်အယူအဆ၏ အနှစ်သာရဖြစ်သော **စိတ်ဝါဒနှင့်တက္ကဗေဒ**သည် သိပ္ပံပညာရပ်များထဲတွင် ဝင်ရောက်ထိုးဖောက်နေကြသည်။ ယင်းမှာ ဒုတိယအကြပ်အတည်း ဖြစ်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်

ကမ္ဘာလောကကြီးအား မှာက်စိဝါဒက ရုပ်ကျကျရှုမြင်ပုံကို၎င်း၊ အနုပဋိလောမနည်း ကျကျရှုမြင်ပုံကို၎င်း၊ အကျဉ်းချုပ်၍ ဖော်ပြပြီးပေပြီ။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အောက်ပါကောက် ချက်များကို ဆွဲထုတ်လိုပေသည်။

(၁) အနုပဋိလောမဂ္ဂဝါဒ၏ လောကအမြင်သည် ရှေ့နောက်ညီညွတ်၍ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့်ပြည့် ဝသော အမြင်ဖြစ်သည်။ ထိုအမြင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်၏ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်း ရှာဖွေမှုမှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အရင်းရှင်ခေတ်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက် မှုတွင် ပြင်းထန်သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု ခေတ်ကာလဖြစ်သည်။ ကုန်လုပ်စွမ်းအားစုများနှင့်သိပ္ပံ ပညာရပ်ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ၏ တော်လှန်သောချီတက်မှုများကြောင့် ထူးခြားသော ခေတ်ကာလ ကလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူမှုအခြေအနေများသည်လည်း အမြဲတစေ ကမောက်ကမဖြစ် ကြရသည့်ခေတ်ကာလ ဖြစ်သည်။ သဘာဝနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၊ ပြောင်းလဲ မှုဥပဒေသများသည် ယင်းကမောက်ကမဖြစ်မှုများကို ကြည့်မြင်ရာမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပေ သည်။ ယင်းမှာ အနုပဋိလောမဂ္ဂဝါဒအမြင် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) အနုပဋိလောမဂ္ဂဝါဒသည် ယခင်က ကျင့်သုံးခဲ့ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာစနစ်မျိုးတခုမဟုတ်။ အရင်းရှင်လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ပဋိပက္ခများဖြင့် ပြွမ်းလျက်ရှိသည်။ အရင်းရှင်စနစ်ဖြစ်ပေါ်တိုး တက်မှု ကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ ထိုပဋိပက္ခများ၏ အကျိုးတရားများကို အလုပ်လုပ်သောပြည် သူများက မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်လာသည်။ ကုန်လုပ်ရေးစွမ်းအားသစ်များကို လူ့အဖွဲ့အစည်းတခုလုံး ၏ အကျိုးအတွက် အသုံးမပြုဘဲ သွေးစုပ်ချယ်လှယ်သောလူနည်းစုကလေး၏ အမြတ်အတွက်သာ အသုံးပြုသည်။ ပြည်သူများအတွက် “ထမင်းရေချောင်းစီး” သည့်ဘဝသို့ ရှေ့ရှုချီတက်ရမည့်အ စား ပြည်သူများမှာ စီးပွားရေးအကြပ်အတည်းတွေ့ခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ စစ်ပွဲများဖြစ်ခြင်းစသည်တို့ကိုသာ တွေ့နေကြရသည်။

ထို့ကြောင့် သဘာဝနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပြောင်းလဲမှု၊ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဥပဒေသများ နှင့်ပတ်သက်သော အဘိဓမ္မာပြဿနာသည် အလုပ်လုပ်သော ပြည်သူများအတွက် လက်တွေ့ပြ ဿနာတရပ်ဖြစ်လာသည်။ ပြည်သူများ၏ စားဝတ်နေရေးကို ဖူလုံစေမည့်ဘဝသစ်တရပ်ကို ရှာဖွေ ရေးပြဿနာသည် ပြည်သူများ၏ အဘိဓမ္မာပြဿနာဖြစ်လာသည်။ အနုပဋိလောမဂ္ဂဝါဒသည် ယင်းပြဿနာဖြေရှင်းရေးသို့ ဦးတည်ပေသည်။

(၃) သို့ဖြစ်ရာ အနုပဋိလောမသည် ဘက်လိုက်သောအဘိဓမ္မာ၊ ပါတီအဘိဓမ္မာ၊ အလုပ်သမားလူ တန်းစားပါတီ၏ အဘိဓမ္မာဖြစ်လာသည်။ ထိုအဘိဓမ္မာရှိ၍လည်း အခြားဘာမျှမဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို အဘိဓမ္မာသည် အလုပ်လုပ်သော ပြည်သူများအား ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးတွင် ခေါင်းဆောင် လိမ့်မည်ဖြစ်ပေသည်။

(၄) အနုပဋိလောမဂ္ဂဝါဒသည် အမျိုးမျိုးသောခေတ်ပြိုင်ခနရှင် အဘိဓမ္မာများကို ဖြောင့်ဖြောင့်

ကြီးဆန့်ကျင်သည်။

(၅) အနုပဋိလောမသည် အရင်းစနစ်အကြပ်အတည်းနှင့်စစ်ပွဲများမှ လွတ်မြောက်ရန်လမ်းကို ညွှန်ပြသည်။ အလုပ်လုပ်သောပြည်သူများအား နိုင်ငံရေးအာဏာကို သိမ်းပိုက်ရန် နည်းလမ်းကိုပြသည်။

အနုပဋိလောမသည် လက်တွေ့အဘိဓမ္မာဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒတိုက်ပွဲ၏ လက်တွေ့နှင့်ခွဲခွာ၍ မရအောင် ပေါင်းစည်းညီညွတ်နေသော အရာဖြစ်သည်။ ယင်းအဘိဓမ္မာသည် ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်၏ အရေးတော်ပုံကြီးများမှ ပေါက်ဖွားသောအဘိဓမ္မာဖြစ်လေသည်။

ယင်းအဘိဓမ္မာမရှိလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ အရေးတော်ပုံသည် လူတန်းစားစိတ်ဓာတ်ကို ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ညီညွတ်ရေးကို ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ တိုက်ပွဲများကို အောင်မြင်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

နောက်ဆက်တွဲ
(က) ဝေါဟာရရှင်းလင်းချက်

ကြီးထွားမှု	Growth
ကုန်လုပ်ရေးလူမှုအင်အားစုများ	Social forces production
ကုန်လုပ်တန်ဆာပလာ	Instructions of production
ကုန်လုပ်ကိရိယာ	Means of production
ကုန်လုပ်စွမ်းအားစု	Productive forces
ကုန်လုပ်ရေးစနစ်	Mode of production
ကုန်လုပ်ကိန်းဝပ်နေသောတွေးခေါ်မှုများ	Preconceived thoughts
ခံယူချက်၊ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု	Conviction
ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှု	Organism
ခွဲဝေမှု၊ ဝေစု	Appropriation
ဂိုဏ်းဂဏဝါဒ	Sectarianism
ငြင်းဖျက်ခြင်း	Negation
စိတ်ဝါဒ	Idealism
စက်ယန္တရားဆန်သော	Mechanistic
စီးပွားရေးပဓာနဝါဒ	Economic determinism
စနစ်	System
စိတ္တဇဆန်သောစနစ်များ	Abstract systeyms
ဆန့်ကျင်ဘက်အရာများ	Contradictions
ဆန္ဒစွဲစိတ်ဝါဒ	Subjective idealism
တက္ကဗေ	Metaphysics
တွေးခေါ်မှု	Idea
တွေးကြံမှု	Thinking
တကယ်အမှန်ဝါဒ	Realism
တုန့်ပြန်လှုပ်ရှားမှု	Interaction
တည်ရှိပုံစနစ်	Mode of Existence
ထာဝရဖြစ်သော၊ အကြွင်းမဲ့ဖြစ်သော	Absolute
ထာဝရသစ္စာ	Absolute truth
ထာဝရအကြွင်းမဲ့ဉာဏ်	Absolute idea
ထာဝရဝိညာဉ်တော်	Universal spirit

ဒိဋ္ဌဖြစ်သောအမှန်တရား
 ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာ ဓာတ်ပေါင်းစု
 ဒိဋ္ဌကျသော၊ ပရမတ္ထကျသော
 နှာမ်ဆိုင်ရာ
 ပြောင်းလဲမှု
 ပဋိပက္ခ
 ပတ်ဝန်းကျင်
 ဖြစ်မှု
 ဖွဲ့စည်းမှု
 ဖြစ်စဉ်
 ဗီဇသတ္တိများ(ဆွဲငင်သောသတ္တိ၊ အေးသောသတ္တိစသည်) Properties
 ဗြဟ္မစိုရ်ဝါဒ
 ဘဝတည်ရှိမှုရုပ်ဝတ္ထုကြိယာများ
 ရုပ်ဆိုင်ရာ
 ရုပ်ဆိုင်ရာဝတ္ထုများ
 ရုပ်နှာမ်ဒွန်တုံဝါဒ
 ရှေးဟောင်းဘုံစနစ်
 ရုပ်ဝါဒ
 လဟာပြင်နှင့်အချိန်ကာလ
 လူမှုဘဝ
 လူ့အန္တယ်
 လူ့လောက
 လူတန်းစား
 လူ့အဖွဲ့အစည်း
 လောကအမြင်
 လှုပ်ရှားပြောင်းလဲခြင်း
 လူမှုဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု
 လူမှုဆက်ဆံရေး
 လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ
 သက်ဝင်ဘဝ
 သက်မဲ့ဘဝ

Objective reality
 Chemical compounds
 Objective
 Spiritual
 Change
 Antagonism, Contradiction
 Circumstances
 Being
 Complex
 Process
 Properties
 Humanitarianism
 Material means of life
 Material
 Material particles
 Dualism
 Primitive Communism
 Materialism
 Space and time
 Social life
 Mankind
 Humanity
 Class
 Society
 World outlook
 Motion
 Social development
 Social relation
 Activities
 Organic Matter
 Inorganic

သဘောတရား
 သဘာဝမဟုတ်သော
 သဘာဝအသွင်သဏ္ဍာန်
 သဘာဝအင်အားစု
 သိပ္ပံနည်းကျသော
 သစ္စာတရား
 သိစိတ်
 သာသနာအယူဝါဒ
 သက်ဝင်ယုံကြည်မှု
 သာမန်(ဖြစ်သော)
 သက်ရှိရုပ်
 အခြေခံဆန့်ကျင်ဘက်များ
 အဆက်မပြတ်ဖြစ်မှု
 အညမည
 အနုမြူဝါဒ
 အသိပညာ
 အာရုံ
 အတွေးအခေါ်
 အသွင်သဏ္ဍာန်
 အဘိဓမ္မာ
 အမြင်
 အနတ္တ
 အကြွင်းမဲ့ဉာဏ်တော်
 အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်
 ဥပါဒါန်စွဲလမ်းမှု
 အယူအဆ
 အဆန်းတကြယ်(ဖြစ်သော)
 အရာဝတ္ထုများ
 အတွင်းအင်အားစု
 အဝိဇ္ဇာဝါဒ

Theory
 Supernatural
 Natural Phenomena
 Natural forces
 Scientific
 Truth
 Consciousness
 Clericalism
 Conviction
 Simple
 Living Matter
 Fundamental opposites
 Continuity
 Interconnection
 Atomism
 Knowledge
 Sensation
 Thought
 Phenomena
 Philosophy
 Outlook
 Things in themselves
 Absolute idea
 Supreme being
 Supersition
 Ideology
 Complex
 Things
 Internal forces
 Obscurantism

(ခ) ပုဂ္ဂိုလ်အညွှန်း

ကားလ်မာ့က်စ်။ ။(၁၈၁၈-၁၈၈၃)ဂျာမန်အဘိဓမ္မာပညာရှင်နှင့်ဘောဂဗေဒပညာရှင်၊ မာ့က်စ်ဝါဒကို တည်ထောင်သူ။ “ အရင်းကျမ်းနှင့်ကွန်မြူနစ်ကျေညာစာတမ်း ” စသောကျမ်းများကိုပြုစုသူ။

ချားတစ်လှုပ်ရှားမှု။ ။၁၈၄၀-ခု၊ အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတခု။ လက်မှတ်ပေါင်း နှစ်သန်းကျော်ရေးထိုးသော လျှောက်လွှာတစောင်ကို ပါလီမန်သို့တင်ကာ တောင်းဆိုချက်များကို တင်ပြသည်။

စတာလင်။ ။(၁၈၇၉-၁၉၅၃) ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ်ပါတီအတွင်းရေးမှူးချုပ်။ ဝန်ကြီးချုပ်။ “ လီနင်ဝါဒ ” စသောကျမ်းများကို ပြုစုသူ။

ဇဒါဒနော့ဖ်။ ။(၁၈၉၆-၁၉၈၄) ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ကွန်မြူနစ်ပါတီ ပေါ်လစ်မြူရှင်လူကြီး၊ ပါတီဝါဒဖြန့်ချိရေးနှင့်လုံ့ဆော်ရေးဌာနခေါင်းဆောင်။ ထင်ရှားသောမာ့က်စ်ဝါဒသဘောတရားရေးရာခေါင်းဆောင်။ “ စာပေဂီတနှင့်အဘိဓမ္မာ ” စသည့်ကျမ်းများကို ပြုစုခဲ့သည်။

တွန်ပိန်း။ ။ဗြိတိသျှတိုင်းပြုပြည်ပြုပညာရှင်။ "Right of Man" စသည့်ကျမ်းများကို ပြုစုသူ။

ထရော့စကီ။ ။(၁၈၇၇-၁၉၄၀)ရှုရှားနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ဆိုဗီယက်ပါတီ ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်။ ၁၉၂၇-ခုနှစ်တွင် ပါတီမှ ထုတ်ပယ်ခြင်းခံရသည်။ ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးကို ကမ္ဘာ့အဝှမ်းတွင် တပြိုင်တည်းလုပ်ရမည်ဟု ယူဆသူအယူသီးသမား၊ အလွန်အကျွံဝါဒသမား။

ဒေးကား။ ။(၁၅၉၆-၁၆၅၀)ပြင်သစ်သင်္ချာဗေဒပညာရှင်နှင့် အဘိဓမ္မာပညာရှင်။ "Prncipia Philosophia" စသည့်ကမ်းများကို ရေးသူ။

ဒါဝင်။ ။(၁၈၀၉-၁၈၈၂)ဗြိတိသျှသဘာဝသိပ္ပံပညာရှင်။ လူသည် တိရစ္ဆာန်မှဆင်းသက်လာသည်ဟူသော အယူအဆကို စတင်ထုတ်ဖော်ခဲ့သူ။ "Origin of Species" စသောကျမ်းများကိုပြုစုသူ။ တော်သူနေ၊ မတော်သူသေ သဘောတရားကို ချမှတ်ခဲ့သူ။

နယူတန်။ ။(၁၆၄၂-၁၇၂၇)ဗြိတိသျှသင်္ချာဗေဒပညာရှင်၊ နက္ခတ္တဗေဒပညာနှင့်အဘိဓမ္မာပညာရှင်။ မြေကြီး၏ဆွဲငင်ခြင်းဥပဒေသကို စတင်တွေ့သူ။ "Principia" စသောကျမ်းများကို ပြုစုသူ။

ပါမောက္ခကာနယ်။ ။နိုဘယ်ဆရာ၊ ဗြိတိသျှသိပ္ပံပညာရှင်၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ။ "Maxism and Science" စသည့်ကျမ်းများကို ပြုစုသူ။

ဗော်လ်တဲယား။ ။(၁၆၄၉-၁၇၂၈)ပြင်သစ်စာရေးဆရာ၊ ပြဇာတ်ရေးဆရာနှင့်အဘိဓမ္မာပညာရှင်။ "Candide" စသောဝတ္ထုများ၊ ကျမ်းများကိုရေးသူ။

ဘာ့ဂ်ဆန်။ ။နှစ်ဆယ်ရာစုနှစ် ပြင်သစ်အဘိဓမ္မာပညာရှင်။ "Time and Free will" စသောကျမ်းများကို ပြုစုသူ။

မင်ဒယ်လ်။ ။(၁၈၂၂-၈၄)ဩစထရီးယားသိပ္ပံပညာရှင်။ မျိုးရိုးစဉ်ဆက်လိုက်မှုဥပဒေသ တရပ်ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သူ။

ရောဘတ်အိုဝင်။ ။(၁၇၇၁-၁၈၅၈)ဗြိတိသျှလူမှုပြုပြင်ရေးသမား။ မိမိ၏ စက်ရုံအ လုပ်သမားလောကတွင် စိတ်ကူးယဉ်ဆိုရှယ်လစ်လောကလေးတခုကို တည်ထောင်သူ။ သူ့အား စိတ်ကူးယဉ်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၏ ရှေ့ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ကြသည်။

လူကရီးတီးယား။ ။(၉၈-၅၅ ဘီစီ)လက်တင်ကဗျာဆရာနှင့်အဘိဓမ္မာပညာရှင်။ "De Rerun Natura" စသည့်ကျမ်းများကို ရေးသူ။

လိုင်စင်ကို။ ။ဆိုဗီယက်ပါဏဗေဒပညာရှင်။ ကိုယ်အင်္ဂါဖွဲ့စည်းပုံစနစ်သည် ပတ်ဝန်းကျင် ကိုလိုက်၍ ဖြစ်သည်ဟူသော သဘောတရားကို ထုတ်ဖော် ခဲ့သူ။

လီနင်။ ။(၁၈၇၀-၁၉၂၄)ရုရှားလူမျိုး၊ ဘော်လရှီဗစ်ပါတီကို တည်ထောင်သူ။ ဆိုဗီ ယက်နိုင်ငံကို တည်ထောင်သူ။ လီနင်ဝါဒကို တည်ထောင်သူ။ " အရင်းရှင်စနစ်၏ အမြင့်ဆုံးဖြစ် သောနယ်ချဲ့စနစ်" စသည့်ကျမ်းများကို ပြုစုသူ။ မ့ကပ်စ်နှင့် အိန်ဂျယ်လစ်တို့၏ ဝါဒကို လက်ဆက် ပြန့်ပွားသူ။

သောမတ်စ် အက်ကွိုနာ့စ်။ ။(၁၂၂၆-၁၂၇၄)အီတလီခရစ်ယာန်အဘိဓမ္မာပညာရှင်။ "Summ -a Contra Centles" စသည့်အဘိဓမ္မာကျမ်းများကိုပြုစုသူ။

ဟီဂဲလ်။ ။(၁၇၇၀-၁၈၃၁)ဂျာမန်အဘိဓမ္မာပညာရှင်။

ဟားဘတ်စပင်ဆာ။ ။(၁၈၂၀-၁၉၀၃)ဗြိတိသျှအဘိဓမ္မာပညာရှင်။ " အီကော်နော်မစ် (စ်)ဂျာနယ်" အယ်ဒီတာ၊ "Principles of Ethics" စသည့်ကျမ်းများကိုရေးသူ။

အက်ပီကျူးရပ်စ်။ ။(၃၄၂-၁ ဘီစီ)ခေါမလူမျိုးအဘိဓမ္မာပညာရှင်။ "On Holi- ness" စသည့်ကျမ်းများကို ပြုစုသူ။

အိန်ဂျယ်လစ်။ ။(၁၈၂၀-၁၈၉၅)မ့ကပ်စ်နှင့်တွဲလျက် ကွန်မြူနစ်ကျေညာစာတမ်း နှင့်အခြားကျမ်းများကို ပြုစုသူ။

အာရစ္စတောတယ်လ်။ ။(၃၈၄-၃၂၂ ဘီစီ)ခေါမအဘိဓမ္မာပညာရှင်။ အရာဝတ္ထုတိုင်းသည် စိတ်ကူးတွေးခေါ်မှုဖြစ်သည်ဟူသော ပလေတို၏ အယူအဆကို ဆန့်ကျင်သည်။ အရာဝတ္ထုတိုင်း ၌ တွေးခေါ်မှုနှင့်အဟုတ်ဖြစ်၊ တကယ်ဖြစ်သော အရာတို့ ပေါင်းစပ်ထားသည်ဟုယူဆသည်။ Organon အစရှိသောကျမ်းများကို ပြုစုခဲ့သူ။